758523

L 38

1824.

MŰSZAKI KÖNYVTÁRI INTÉZET
- Nem adható el! -
BUDAPEST PÉCSI ÚT 68/70

KÜLÖMB KÜLÖMB FÉLE
AUTOROKNAK
Görög, és Deák Nyelvből most újjta Magyar Nyelvre fordittatott

MESÉIK

Mellyek rövid Szóval R 22.

É'SOPUS' MESÉINEK

(*mivel ö volt fö fel-találója, és gyakorlója ezeknek*) mondattatnak.

és

Itten két Könyvben bé foglaltattak, és azoknak Magyarázatjaikkal, ugy a' MESÉKNEK MUTATO TÁBLÁIKKAL, és Képjeikkel meg-ékesittetve ki adattattak.

KOLO'SVÁRATT,

Nyomt: a' Réform: KOLLÉG. Betüivel, 1777.

Imprimatur

Cübinii 19. *Mai* 1776.

ANTONIUS BIRO,
Actuarius Commiss.

NAGY IVÁN

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

ELÖL-JÁRÓ BESZÉD

MIkor a' mi gondolatunk meg-egyez a' dolognak valóságával, a' mellyről gondolkodunk, ez neveztetik *Veritas Logica*nak, mint ha elmémben forgatom valamelly Toronynak tsonkaságát, és valójában tsonka-is, ezt *Logicè* igaznak lenni mondjuk; ha penig a' mi gondolatunk nem égyez a' dolognak valóságával, a' mellyről gondolkodunk, ez neveztetik *Falſitas Logica*nak, mint ha az elmémben forgatnám valamelly Városnak Tornyát tsonkának lenni, holott nem tsonka; ezt *Logicè falſumnak* mondjuk. Igy már haſonlóképen ha a' mi beſzédünk a' mi szívünk' gondolatjával meg-egyez, ez neveztetik *Morális Veritas*nak; ha penig nem egyez, *Moralis falſitas*nak p. o. ha azt mondom, hogy láttam fejér ſzeretsent, holott tudom az én gondolatomban, hogy ollyan nintsen, tehát ez az én beſzédem *Moraliter falsum*; ha penig fekete ſze-

szeretsent mondok, hogy láttam, és az én gondolatomban-is úgy tartom, ez az én beszédem *Mortliter Verum*. Tsak hogy itten a'ra kell vigyázni, hogy ha az Ember egyebet szól, mint a' mi szívében vagyon, és azzal a' beszéddel kárt tészen Felebarátjának, ezt a' beszédet nevezzük *Hazugságnak*, a' mellyben vétek vagyon. p. o. Ha valakinek igérek Napszámra egy márját bizonyos munkájáért, és úgy gondolom hogy a'la nem kap, 's nem-is adok valami öt pólránál többet, a'kor hazudok. és kárt tészek felebarátommak véle. Ha penig az Ember egyebet szól, mint a' mi szívében vagyon, vagy gondolatjában vagyon, hozá adhatom, a' mint a' dolognak valósága-is vagyon, de nem árt felebarátjának véle, söt haznál véle, ez neveztetik *Falsiloquiumnak Nem igaz beszédnek*, és nintsen vétek e'ben, nem tsak pedig vétek nintsen, hanem sokszor virtus vagyon benne. p. o. egy Gyilkos kerget egy ártatlan embert a'végre, hogy meg-ölje, és tölem kérdezi a' Gyilkos, merre ment az az ártatlan, és én más felé igazitom, nem a'merre ment, egyebet szólok, mint a' mi tudtomra vagyon, de nem vétkezem véle; Söt jó dolgot tselekszem, a' mellyben virtus vagyon. Illyen beszédek immár némelly kétséges értelmü beszédek *Sermones Ambigui-*

bigui, ha az Ember azokkal nem tzéloz semkinek vezedelmére, hanem másoknak haznokra, igyekezvén azokkal alkalmatosságot adni nagyobb és méltóságosabb dolgoknak tanúlásokra, vagy valakinek elméjének gyorsaságát próbálni. Illy ártatlan beszédek a' *Hyperbolék*, mikor az Ember többet mond, mint a' mi gondolatjában vagyon, a' minémü beszéd találtatik a' Szent Irásban *Bir.* 7. 12. a' hol az iratik: *A' Midián és az Amálek, és a' Napkeletieknek Fiai széllyel feküsznek vala a' völgyben, mint a' Sáskák a' sokaságnak miatta, és Tevéiknek nem vala számok, miképen a' fövénynek, melly vagyon a' Tengernek partjáu a' sokaság miatt.* A' hol látád, hogy a' Népnek sokasága a' sáskák sokaságokhoz, a' Tevéknek sokaságok a' fövénynek sokaságához hasonlíttatik. A' holott ki nem látja, hogy sem a' Nép a' sáskák' számokkal, sem a' Tevék a' Fövénynek számával egyenlök nem lehetnek; még-is az illyen *Hyperbolét* hazug és vétkes beszédnek semki nem mondja.

Vagynak más hasonló beszédek még-is, a' mellyek sem a' mi gondolatinkkal, sem a' dolognak valóságával nem egyeznek-meg, mint az *Apologusok* vagy *Fabulák* a' Mesék: *Parabolák*

vagy Példa-beſzédek, Mind a' kétféle beſzédek költött beſzédek vagy *Hiſtoriák*, illyen külömbség lévén közöttök, hogy amazok lehetetlen dolgokból formáltatnak, mint mikor a' fákat, vad állatokat, a' napot, földet, és más oktalan állatokat egymáſſal beſzélgetni képzeljük, holott ſoha ezek egymáſſal nem ſzólnak, ugy hogy, Iſtennek tsudája vólt az, mikor a' Bálám Próféta' ſzamára meg-ſzólalt, és az Ő Urát meg-intette 2 *Mós.* 24. mert külömben ſemminémü állatok a' földön egymáſſal ugy mint az Emberek *articulatè* nem ſzólnak. Ezek pedig ugy-mint a' *parabolák* vagy példa-beſzédek lehetséges dolgokból ſzármazott költemények, mint ama' Gazdának Példája, a'ki vendégeket hiván, mikor el-nem-mentenek az ő Vatsorájára; hanem egyaránt mentegették magokat, ſzólítá a' ſzegényeket, sántákat, tsonka-bonkákat, vakokat, *Luk.* 14. Ez lehetséges példa vólt, a' melly meg-eshetett e' világon. Már az illyen beſzédnek módjai, ámbátor azokban igazság nintsen, nem hogy vétkeſek vólnának; sőt igen könnyü és kedves tanúláſnak és tanitáſnak meſterségeſen fel-találtt módjai, a' mellyek által az Emberek minden unalom, és baj nélkül

öröm-

örömmel kapván és halgatván azokat ſerkentetnek a' jó erköltsökre, és világi életeknek okos folytatására az illyen példázatokkal öſztönöztetnek, és a' külsö dolgokról alkalmatoſságot vévén a'Lelki dolgokra is vezéreltetnek; a' mint hogy tsudára méltó gyönyörüséggel tsiklándoztatják az Embereknek elméjeket az illyen mesés beſzédek, és a' haſznos 's tiſzteſséges dolgoknak követésére könnyebben mozditják az Embereket, mint a' Filoſ'ofuſoknak ſzentséget mutató porontsolati, A' halgatoknak és olvaſoknak ſíveket a'magok kedveſségekkel a'nyira meg-hatják, és a' mit tselekedni, vagy el-mulatni ſükséges, ſép hasonlatoſságal a'nyéra ki-mutatják, hogy még akaratjok ellen-is el-hitetik a' jót vagy roſſzat az Emberekkel, a' mikor a' tétovázó gondolatokkal el-foglaltatott Embereknek ſíveket ezek nagy ſerénységgel figyelmeteſségre forditják. Ezt világos példával bizonyittotta-meg egy Áthénas városbéli Orátor, ki mikor a' város'népéhez ſólván látná, hogy ſemki nem figyelmezne ſovára, kezdé kérni a' népet, hogy bár tsak egy Mesét halgatnának-meg; A'koron kezdvén mindenek ki-tátott ſájjal figyelmezni az Orátor' ſovára azt mondá: Egykor Tzéres Iſten Aſſony, a' Fetske, és a' Kigyó együtt el-indulnak, és egy

Folyó vizhez jutván a' Fetske által repüle, a' Kigyó penig uſásra vevé a' dolgot, azonban halgatni kezde. Várván a' Nép hogy halhatná a' dolognak ki-menetelét, kezdek kérdezni az Orátortól. Tzérés Iſten-Aſſzony hová lett? A'kor monda az Orátor. Tzéres penig tiréátok haragſik, hogy azokat, a' kik jót jóvallanak néktek, halgatni nem akarjátok, a' Meſés beſzédet penig illy nagy ſorgalmatoſsággal halgatjátok. Minémü erejek légyén a' Meséknek, és Példabeſzédeknek e'böl-is gondolhatjátok; mert ki az, a' ki a' Hangyáknak nyári ſorgalmatos munkálkodáſokkal, és a' téli Idöre való kéſzületekkel a' ſorgalmatos munkára: a' ptrütsköknek penig nyári henyélésekkel, és télre való kéſzületlen állapotokkal a' heverésnek el-távoztatására ne öſztönöztetnek? a' mint ezeket ezeknek Meséjek tanitja.

Innen nem tsuda, ha a' Szent Irásban-is a' Próféták és Szent Emberek-is éltenek illyen apologuſokkal, vagy Mesékkel és Példabeſzédekkel, mint tudjátok miképen mutatta-meg Jotán az Abimélek Királyságának méltatlanságát az élöfáknak Meséjekkel, mikor ezek Királyt akarván válaſztani, és a' Királyságot ſem az Olajfa, ſem a' Füge-fa, ſem a' ſzölö-fa nem vállalta, a' Galagonya-fát válaſztották Királynak Birák. 9.

Ré

Részében. Igy Joas az Izraelnek Királya a' Juda' Királyának Amasiának fel-fuvalkodott állapotját hogy jobban ki-példázhatná, azért, hogy ötet az ütközetre szólitotta vólna, illyen mesét költött a'nak ki-tsufoltatására, hogy a' Libanus hegyén váló Bogántskoró a' maga Fiának Feleségül kérte vólna a' Libánusón való Tzedrusnak Leányát, a' mikor a' mezei vad azonban el-tapotá a' bogántskorót, jelentvén ezzel a' Joas Izraelnek Királya és Amasia a' Juda' Királya között való egyenetlenséget 2. Király 14. Részében, 2 Kronik. 2. v. 5. 4. 18. Bövebben találtatnak mind az ó Testamentumban mind az Ujjban a' Parabolák vagy Példabeszédek; mint nevezetes Példabeszéd vólt az, a' mellyel igen okosón meg-esmértette Natán próféta a' Királylyal mind az maga bünét, mind penig a'nak nagy gonoszságát, költvén illyen beszédet: Egykor vala egy Városón két Ember, egyik gazdag, a' másik szegény, a'nak sok juhai vóltanak, e'nek penig tsak egy nyöstény Báránykája, az-is felette kedves vala, mikor azért a' Gazdagnak véndége érkezett, a' maga Juhaiból szánváu tsak egyet-is meg-ölni, el-vévé a' szegénynek igen kedves bárányát, és meg-öleté a' vendég' számára. A' melly beszéddel igen tzégéresen meg-itéltette

Dáviddal magával a' maga gonoſzságát, hogy neki külömb külömb ſzépséggel fénylö Feleségei lévén, a' Hitteus Uriáſtól egyetlen egy Feleségét minémü gonoſzsággal vette vólna-el, Olvasd-meg azt-is, minémü rendes beſzéddel véteté reá egy Aſzſzonyi állat által Joáb Dávidot, hogy a' maga Fiát Abſolont, a' ki Amont az ö Teſtvérét meg-ölte vala, a' maga kegyelmébe venné 2 Sam. 14 Az illyen Példa beſzédek már bövebben találtatnak az Ujj Teſtamentumban, a' holott látjuk, hogy a' Kriſtus Jé'sus igen ſzerette illyen tanitásnak módjával élni, tudván a' Kriſtus, hogy a' teſti dolgokhoz ſzokott Emberek a' teſtiekről, a' mellyek ſzembe öttlök, kézzel tapaſztalhatók, mint valami léptsökről könnyebben emelkedhetnek a' lelki dolgokra, azoknak meg-értésekre, és követésekre, a' mint hogy az illyen hasonlatoſságok tsupán ollyak mint valami okulárok, a' mellyek által az homályosodni kezdett ſzemek jobban láthatnak.

Nem tsuda hát miért volt az illyen *Apologuſoknak* vagy Meséknek, és *Paraboláknak*, vagy Példa beſzédeknek ollyan nagy kedveſségek a' régi Tudosoknál, vagy Filoſofuſoknál. Régi tudos Emberek vóltanak Heſiodus, Archilous, Plautus, Horatius, és ezek ſzerették élni a' Fabulákkal. *Mene*

nius

nius Agrippa az adozni és katonaságot követni nem akaró, 's a' miatt a' Római Sénátustól meg-hasonlott népét, hogy a' Sénátussal megbékéltesse, nem más hanem Mesés beszéddel vihette véghez, illyen mesét adván eleibe a' népnek: Egykor az Ember' Testének tagjai, kéz, láb, szem, száj, fül, 's a' többi látván a' Hasat tsak heverésben tölteni a' maga idejét reá haraguvának, és el-tökéllették magokban hogy többé a'nak enni nem adnának. Azonban ez igy lévén magok, a' Tagok is kezdének a' Hassal együtt lankadni, mellyet észre vévén, a' Hassal meg-békéllének, és a'nak enni adának, hogy magok-is az onnan szélyel ollló nedvességek által meg-ujjittatnának. Igy a' Sénátus és a' Nép ollyanok, mint a' Has, és egyébb tagok, egy más segitségével meg-élnek, egy mástól pedig segedelmeket meg-vonván el-pusztulnak. Melly Mesét hallván a' Romai Nép a' Sénátussal meg-békéllék. Igy a' *Sámos-béliek* midön a' szigetnek urát vagy Fejedelmét meg-akarnák ölni, E'sopus ezzel a' Mesével tartotta-meg gonosz szándékától a' népet. Egykor a' Roka egy sollyó vizen által uszván olly motsáros hellyben akadott, honnan ki-nem-szabadulhatván a' legyek marását keservesen szenvedi vala. A' mellyet látván, a' Sül-Diszno

kezde ſánakozni rajta, és ajánlja magát, hogy ö, ha tettzenék, el-üzné a' legyeket róla, Kinek monda a' Roka: Hagyj békét kérlek, mert ezek már az én véremmel meg-töltenek, és hizottak lévén olly ſájdalmoſon nem marnak; de ha ezeket el-üzöd, ujjak jövnek, és ſállanak az én teſtemre, és éhezettek lévén mérgeſebben ſivják az én véremet, és nagyobb kénokot okoznak nékem. Igy jártok tü-is Sámos ſiget béliek, a' kik moſt a' tü jovotokkal meghizott és meg-gazdagodott Fejedelmeteket megölitek, és mint hogy Fö nélkül nem lehettek, máſt fogtok válaſztani ſegényebbet, a' ki oſztán ujjabban foſt, és ſanyargat a' kintsért tüteket. Melly meſét hallván a' nép az ö Fejedelmének meg-kegyelmeze és nem ölé-meg. Még egy példát emlitek, mikor az *Himera* Folyó vize mellett lakó nép *Siciliában* az *Agrigentum* Városának kegyetlen Fejedelmét vagy *Tyrannusát* Falariſt akará a' maga Vezérének válaſztani, és tenni, Steſikorus Poéta ezzel a' Mesével tartoztatta-meg: Egy Ló legelödvén egy Jó Mezöben, mikoron látná, hogy a' ſarvas-is oda érkezett vólna, és a' füvet éſi 's tapodja vala, tanátsot kérde az embertöl, mi tévö lenne. Felele az ember, ha, ugy mond, a' zabolát ſájadba véſed, és engem' hátadra reſ-

ereßteß, én a' ßarvaſt a' te ellenségedet el-
üzöm. Tettzék a' Lónak a' tanáts, és mind a'
Zabolát, mind a' nyerget fel-vévé, és az ö el-
lenségét el-kergeté, de az ember azután ſem
a' Lónak ßájából a' zabolát, ſem hátáról a' nyer-
get le-nem vévé, hanem a' hová akart, járt vé-
le; Ugy jártok tü-is, ha egyßer Falariſt vezé-
reteknek ßéßitek, az ellenséget ugyan el-kerge-
titek, de Falarisnak azután hóltig Jobbágyi leß-
tek. Ezt halván a' Nép minden ßándékát le-tévé.
Illy haßnos tanátsot adnak ſokßor a' Me-
sék az Embereknek, mellyért méltók a' tekin-
tetre az illyen mesés beßédek. A' *Paleſtiná*-
ban és *Syriában* lakó tudósok a' magok *Ethicá-*
jokat gyönyörüségnek tartották, ha Mesékben
és Példabeßédekben foglalhatták-bé, és mint
hogy a' több Filo'ſofuſok között leg hireſebb
vólt a' Meséknek és Példabeßédeknek fel-találá-
sában É'ſopus Frigyiai Filo'ſofus, a' ki az Embe-
reknek gyülekezetekben többire Mesékkel adta-fel
az ö maga akaratját, és tudományát; Innen tu-
dós Embernek nem tartatott a'nak életét köve-
tö idökben, a' ki az É'ſopus Fábuláit vagy nem
tudta vagy nem olvaſta, ugy hogy, ſemmivel
inkább nem gyalázodatt valamelly tudatlan em-
ber, mint ha azt lehetett ßemére vetni: σὺ
δὲν Αἴσοπον πεπάϑηκας *Még E'ſopuſt ſem forgattad.*

Socra-

Socrates ama' Böltseſséggel igen hires Ember az É'ſopus' Fabuláit méltóknak ítélte, hogy tulajdon maga versekben foglalná, a' mint *Plutárkus* bizonyitja. A'ra ment végre a' meséknek kedveſségek a' Régieknél, hogy az Ifjakot ſzántſzándékkal a' mesék' iratásán es tanulásán ſoktatnák a' nagyobb tudományoknak követésére A' közelebb való üdöben tálláttatnak ſzámoson ollyan Tudosok, a' kik Meséknek és Példabeſzédeknek ſzerelmétöl viseletvén magok-is a' Meséknek formálásokban gyönyörüséggel töltötték idejeket, mint *Gabrias*, *Babrias*, *Apthonius Sophiſta*, *Phædrus*, *Avienus*, *más Anonymus* nevezet alatt, *Camerarius*, *Abſtemius*, kik közül némellyek az É'ſopus' Meséit versekben foglalták, némellyek penig ujjabb ujjabb Mesékkel ſzaporitották. De még-is mint hogy É-'ſopus vólt fö találója a' Meséknek és Példabeſzédeknek, egy ſzoval: már minden Mesék a' mellyeket mások találtanak és irtanak, É'ſopus' Meséinek neveztettnek. Innen a' melly Mesék Példabeſzédekkel elegy ezen két Könyvekben feladattatnak, ezek is É'sopus' Meséinek neveztetnek. Voltanak ezek az élötti üdöben a' mi Magyar nyelvünken ki-nyomtatva, de nem ollyan bövséggel, sem nem ollyan ékeſséggel, sem nem ollyan haſznos kéſzülettel, mint ezek moſtan

ki-

ki-adattatnak, mert itten, a' mint láthatod nem tsak képekkel vagy helyes Figurákkal, és helyes Magyarázatokkal ékesültenek a' fel-adott Mesék, hanem kettéle jeles Lainromokkal nevekedtenek, a' mellyeknek egyike a' Meséknek titulusait mutatja, a' másik az Adfábulatiokat vagy a' Mesék' magyarázatit az ABCnek rendi szerint elönkbe adja, a' melly szerint akarmelly Matériára, akár Orátor akár Predikátor légyen, jeles Meséket találhat, hogy a' Maga Munkáját az illyen kelemetes és kapsi beszédekkel mértékletesen ékesítheſse, Ki irta és ki-szedte légyen rendbe ezeket Jo akaró Olvasó! ne tudakozzad, hanem, hogy mind Lelked' haſznára, mind erköltsödnek formálására, mind világi életednek okos folytatására élheſs haſznoson ezekkel

Szívesen kivánja.

A' MESÉS É'SOPUSNAK ÉLETE,

a' melly-is

MAKSIMUS PLANUDESTÖL

öſſve-ſzedegettetett, GörögbölDeákra és Deákból Magyarra fordittatott.

Máſok-is a' világi dolgoknak természeteket vis'gálták, és a' következendöknek irásokban által-is adták. É'ſopus pedig jeles elmével meg-áldattván midön az Erköltsöknek Tudományát gyakorolta vólna, másokat ſokkal fellyül haladni láttatott. Ugyan-is: ö ſem nem a' ſzóknak meg-határozásával, ſem nem meſterséges okoskodálsal, ſem nem az Históriákból való intéſsel, mellyeket ö elötte élt emberek dolgoztanak, hanem kiváltképen a

Mesék

Mesék által való oktatáſsal az ötet halgatóknak ſíveket a'nyira magához vonta, hogy ſégyenlették az okos Emberek valami roſſat tselekedni, a' mit a' Madarak vagy a' Rokák nem mivoltenek; és vifontag azokban magokat nem gyakorolni, a' mellyekben ſok oktalan állatok, idö ſerént magokat okoson gyakorolni találtattak, a' mellyek ſerint némellyek, az öket követö veſedelmektöl meg-ſabadultanak; máſok pediglen alkalmatos idöben magoknak nagy haſnot hajtottanak, É'ſopus a'nakokáért, a' ki-is az ö életét a' Terméſeti dolgoknak okait vi'sgáló tudományra ſánta vala, tselekedetivel inkább, hogy ſem mint beſédivel böltselkedvén, Eredetét ugyan vette a' Nagy *Frigyia*nak *Ammorium* nevü Városában, de a' ſerentsének ſólgája vólt.

Minekokáért igen hellyesnek és egyſerſmind igaznak láttatik tölem Plátónak azon ſova lenni, mellyet ö Gorgiában ſolott: tudniillik, hogy a' terméſet és az embereknek törvények egymáſsal gyakran ellenkeznek. Mert É'ſopusnak elméjét a' terméſet nemesnek ſülte, de az embereknek törvények az ö Teſtét ſolgálat alá kötelezte. Mindazonáltal ugy-is az ö elméje ſabadságától meg-nem-foſtathatott. Noha az ö teſte külömb külömb féle dolgokra és helyekre által-vitettetti mindazonáltal elméje maga ſarkából ki-

ki-nem-mozdittathatott. Volt pedig ö nem tsak ſolga hanem egyſérsmind az ö idejében élö emberek között diſztelen termetü ember. Volt ugyanis ö néki hegyes Feje, tompa orra, le-tsüggett nyaka, künn ülö álla, volt ö fekete (a' honnan-is az ö Nevét vette, mert a'nyit téſzen É'ſopus, mint *Aetiopus*, avagy Szeretsen) nagy hasú, ki-horgatt ſárú, görbe és talám még a' *Homeruſ*tól le-iratott *Terſitesnél*-is formájára nézve rutabb. E' pedig mindenek felett benne igen roſſz vala, hogy ö késö beſzédü homályos, és egyſzers'mind akadozó-is volt. A' mellyek mind öſſve foglaltatván láttatnak É'ſopusnak ſólgálatot okozni. És ugyan tsuda-is lett volna, ha illyen diſztelen teſtével a' ſólgálatnak hálójából meg-ſabadulhatott volna. De ö illyen teſtü lévén, a' Termáſzettöl ſerény elmével formáltatott, és minden költeményekre ſerentsés volt. Az Ura a'nakokáért Ötet mint minden házi dolognak elö mozditására alkalmatlant, ſántani küldötte. Ö pedig el-menvén ſerényen dolgozott. El-menvén pedig az ö Gazdája-is egykor a' mezöre a' munkásoknak ſemlélésekre, egy ſántó ember igen jó-féle fügéket ö néki ajándékozott. Ö pedig gyönyörködvén a' fügének ſépségén, egy *Agathopus* nevü ſólgájának által adta, meg- parantsolván, hogy

fele-

ſere lése után ö eleibe aſztalra tenné. Midön ez igy történt vólna, és É'ſopus valami ſüksége iránt a' házba bé-ment vólna, alkalmatoſsagot találván *Agathopus* egy ſólga társával igy tanátskozik: Halljátok é! ha ugy tettzik, lakjunk jól fügével: és ha a' Gazdánk élé fogja kérni, mi ketten É'ſopus ellen bizonyságok léſzünk, hogy ő a' házba bé-menvén titkon a' fügét meg-ette: az ő házba való bé menetelét pedig fundámentomul tévén ſok hazugságokat gondolunk, mert egy kettő ellen ſemmit ſem ér; kiváltképen a' midön bizonyság nelkül még tsak nyikkanni ſem mér. Tetzvén mind a' kettőnek a' tanátskozás, fel-tett ſzándékokhoz fognak, és midön a' fügét ennék mindenikre nevetéſſel ezt mondják: jaj teneked bóldogtalan É'ſopus,

Midön a'nakokáért a' Gazda vitza jövén a' feredésről, a' fügét elé kérte vón, Mondák a' két meg-egyezett ſólgák, hogy azt É'ſopus

meg-ette, É'ſopuſt ſerénységgel hivatja, igy ſzólván néki: Mond meg-énnékem útálatos, a'nyira meg-vetettél-é engemet, hogy az én élés tárházamba bé menvén, az én ſzámomra kéſzittetett fügét meg-ennéd? Ő ugyan hallotta, és értette ezen ſzókat, de az ő nyelvének késő fordulása miatt ſemmiképen nem ſzólhatott. A' midön már ő ſzinte meg-verettetnék, és az ő el-árulói inkább inkább vádolnák őtet, le-borulván az ő Gazdájának lábaihoz, azon könyörgött, hogy az ő büntetését egy kevéſsé késleltetné, és a'kor el-ſaladván, gyenge meleg vizet hozott, és azt meg-iván, újjait torkába bé-dugta, és viſzontag tiſzta vizet adott-ki; mert még ſemmit nem ett vala; kérte a'nakokáért, hogy az őtet vádolók-is e'képen tselekednének, a' mellyel világoſságra jövne, hogy ki veſztegette-el a' fügét. A' Gazda pedig tsudálkozván e'nek elméjén, parantsolta, hogy amazok-is ezt tselekednék. Azok ugyan el-végezték magokban meg-innya a' vizet, mindazonáltal ugy-hogy torkokba ujokat bé-ne dugják, hanem felre az áll-kaptzák mellet azokat el-rejtenék. Alig itták vala-meg a' vizet, a' midön a' lágy meleg viz tsömört okozván nékiek, azt tselekedte, hogy önként a' fügét ki-okádnák. A'kor pedig látván a' Gazda azoknak a' ſzolgáknak hamis vádjokat, és gonoſzságokat, azokat mezitelen meg-korbátsoltatá. Ők pedig világoſon meg esmérték ama' mondáſt: *a' ki más alá vermet ás, maga eſik bele.* Másod napra kelvén, a' Gazda a' városba bé-ment, É'ſopus pediglen a' mint ő néki parantsolta,

rantsoltatott vólt, ſzántván, midön Diánának áldozó pap jai vagy valami más emberek az utról el-tévelyedtenek vólna, reája találtának, és ötet Jupiterre kenſzerítették, mutatná-meg nékiek, mellyik út vezetné őket a' városba. Ö a' midön azokat elöſzör-is egy élő fának árnyékába vezetvén, gyümöltsbéli vatsorával meg-elégítette vólna, a'nakutána kalauz lévén, a' melly útat kerestenek, el-vezette őket. Amazok pediglen, mind az ő gazdálkodásáért, mind pedig az ő jó kalauzságáért ſzólgálatjára magokat le-kötelezvén, kezeiket az égre fel-emelték, és könyörgéſsel az ő jó téteményit meg-hálálták. É'ſopus pedig vitéza térvén, mind az ſzüntelen való munkának, mind pedig a' Napnak

hévsége miat el-alutt, és álmában látta elötte alunni a' Szerentsét a' ki-is ő néki, mind az ő nyelvének meg-ſzabadulását, mind a'nak folyását, mind penig ollyan tudományát, a' melly a' me-

séken fundáltatik, ajándékozott. Azonban tsak hamar fel-ſerkenvén igy ſól: Ha ha he! melly kedvesen aluttam, de még igen ſép álmat-is láttam, és imé tiſztán ſólok. Ökör, ſamár, gerebje. Bóldog Iſten! jól tudom, honnan történt illyen dolgom; mivel hogy én az útón járókhoz kegyes vóltam, az Iſten én hozám Kegyelmes vólt. Tehát a' jó tetemény jó reménséggel tellyes. Igy a'nakokaért É'ſopus a' meg-lett dolgón örvendvén, viſzontag ſántani kezde. De a' mezőnek gondviselője, kinek neve Zénás vala, ki-menvén a' munkáſokhoz, és azok közül egyet, mivel keveset hibázott a' munkában, bottal meg-vervén, É'ſopus leg-ottan igy kiáltott: Mi okra nézve vered azt, a' ki ſemmi boſſuságot néked nem okozott? és mindeneket ok nélkül naponként miért kinoſz? bizonyoson meg-mondom ezeket a' Gazdának. Zenás pedig ezeket értvén É'ſopustól, nem kévéſé megrémült, és magában igy ſólott: mivelhogy É'ſopus meg-ſolalt, ſemmi haſznom énnékem nem léſzen; Meg-elözöm a'nakoká t, én-is ét, el-árulom a' Gazdának, minekelőtte ő ezt véghez vinné, és engemet a' Gazdám tiſzteſségemtől meg-foſztana. Ezeket ſólván a' Városba ment a' Gazdához. Külömben ő meg-háborodván, a' midön el-jutott vólna, igy ſól Egeſzséggel Gazdám! A' Gazda pedigen azt kérdi töle: Mi az oka, hogy illyen meg-háborottan jövtél elömbe? Zenás mondja: valami tsuda történt a' ſántó földen. A' Gazda igy ſól: Talám valami élő fa ideje elött meg-gyümöltsözött:

vagy

vagy valami barom terméſzet ellen fajzott? ő pedig felelvén e're, monda: Nem ugy, hanem É'ſopus, a' ki e'nek elötte néma' vólt, meg-kezdett ſzóllalni. Ezekre a' Gazda igy ſzól: Ugy teneked dolgod jól nem léſzen, ha az a' tsuda történt. Zenás felele: Ugy van bizonyára, mert a' melly boſzúságokat ellenem ſzólott, önként el-halgatom; tégedet pedig és az Iſteneket ſzenvedhetetlenül ſzidalmazta. Ezektől haragra inditatván a' Gazda, igy ſzól: Imé tenéked adom É'ſopuſt, add-el, ajándékozd-el, a' mi tettzik, ő véle tselekedjél. Midön pedig Zenás a' maga hatalma alá vette vólna É'ſopuſt, és hogy ő rajta uralkodnék, néki meg-jelentete vólna, É'ſopus igy ſzól: A' mi tenéked tettzik, velem tselekedjed.

Történt pedig, hogy midön egy férjfi valami barmokát akarna vásárolni, és a'ra nézve azonſzántóföldön járt vólna, Zenáſtól barmokot tudakozott, Ö ugy mond: Barmot énnékem el-adni nem ſzabad, hanem egy férjfi ſzólgám vagyon, a' kit-is ha meg-akarſz venni, jelen van. Midön pedig a' Kalmár kivánta vólna, hogy azon ſzólga ő néki meg-mutattaſsék, Zenás É'ſopuſt hivatja. Meg-látván ötet a' Kalmár nagy hahotával igy ſzól Zenáshoz: Honnan vetted ezt a' tsudát? vallyon valami élő fának törsöke-é, vagy ember ez? e'nek ha ſzova nem vólna, fel-fuvattatott tömlőnek ſzemléltetnék lenni. Miért akadályoztad meg-utamot illyen *gonoſz tétemény'ért?* Ezeket ſzólván útját követi vala. É'ſopus pediglen menvén utána: Állj-meg, úgy

mond: ö pedig viszszá fordulván igy szól: távozzál-el tőlem te utálatos kutya! É'sopus ellenben igy szól: Mond-meg-énnékem, mi okra nézve jövetél ide? Felelvén a' Kalmár monda: Hogy valami jót vennék, nálad nélkül pedig, mivel hazontalan tonnyatt állat vagy, nem tsükolkodöm. É'sopus ellenben igy szól: Végy-meg engemet, és ha el-hiszed sokakban teneked szólgálhatok, Mond a' Kalmár, miben vehetném haznodot, mivel te tellyességgel gyülölség vagy? É'sopus kérdi ötet vagynak-é teneked otthon Sivó rivó vásott fiatskáid? azoknak tégy engemet mesterévé, és én ő nékiek állatorzául leszek. Ezt a'nakokáért nevetvén a' Kalmár igy szól: hogy tartod Zénás ezt a' hazontalan edényt? Ö felelvén monda. Mint egy tizenkét filléren: A' Kalmár pedig mingyárt le-számlálta érette a' tizenkét fillért, mondván: Semmit sem fizettem, semmit sem-is vettem. Midön a' nakokáért el-menvén el-jutottak vólna a' Kalmárnak házához, két kis gyermekétskék, a' kik még az anyjok keze alatt valának, meg-látván É'sopust meg-háborodának és kiáltottanak: É'sopus pedig igy szól a' Kalmárnak, látod az én fogadásomnak bizonyságát. Ö pedig nevetvén igy szól: Köszöntsed a' te szólga-társaidot. É'sopus bé-menvén meg-tselekezi. Látván ötet a' több szólgák mondának: talám ugyan meg-tébolyodék a' mi Gazdánk, hogy illyen utálatos szólgát vett! Tsak hamar a' Gazda-is bé-menvén parantsol a' szólgáknak, hogy útravalót készitenének; mivel másod napon Ásiába fog-

fogna indulni. Ök pedig mingyárt egy más közt az edényeket oſztogatják vala. De É'ſopus kéri vala őket, hogy néki mint tsak moſt vétetettnek, és e' féle ſzólgálathoz ſokatlannak könnyü terhet vinni engednének. Ezek, ha ſemmi terhet nem akarna is vinni, nem bánták. Ö pedig hogy máſok dolgozván, tsak egyedül haſzontalannak lenni ne láttatnék, a' midön amazok meg-engednék néki válaſztani, a' mi tettzenék, midön ide-'s-tova tekintett vólna, és külömb külömb féle edényeket, 'sákokat és kenyeres kosárokat öſzve ſzedett vólna, egy kosárt teli kenyérrel vállaira tétet. Amazok nevetvén, mondák, hogy e'nél az útálatos roſz ſzólgánál ſenki-is bolondabb nem vólna, mivel a' ki e'nek elötte azon kérte őket, hogy a' leg-könnyebb terhet néki

engednek. Mindenek felett a' leg-nehezebbet mellyet ketten ſoktak vala hordozni

dozni, mindazonáltal az ő kívánságát bé-tellyesí-
tették és fel-emelvén a' kosárt vállaira tojták É'fo-
pusnak; ő pedig meg-terheltettvén tántorog vala.
Ezt meg-látván a' Kalmár, és rajta tsudálkozván
monda: Meg-érdemli ez az ő árrát; *meg-találta famár*
terhét ! Mikor pedig az ebéd' ideje el-jövt vólna,
parantsola a' Kalmár É'fopusnak, hogy kenyeret
oztogatna, mellyet meg-tselekedvén, az ő kosára
közzel télig meg-ürüle, és igy az ő terhe meg-kis-
febbedvén, fokkal hamarébb mégyen vala, úgy
tsintén vatsorakor-is minekutánna kenyeret oztо-
gatott vólna, a'nyira meg-ürüle az É'fopus kosára,
hogy más nap reggel tsak nem üres kosárt vévén
vállaira, mindenek elött meffze mégyen vala, ugy
hogy, az ő fzolga társaitól meg fem ismértetnék,
kételkedvén, vallyon a' potrohos É'fopus menne-e
elöttök, vagy más valaki. Mikor pedig reá ismér-
tenek vólna, tsudálkoznak
pen tsalta-meg az a' kitsin
öket, válaftván magának oll
dennap' apad, u. m. a' ker
ló egymásokat és egyéb efk
lyek nem ollyanok hogy me
hová tovább a' hoffzu út n
Mikor pedig a' Kalmár
vólna, némelly fzólgait u
adá; de még-is maradának
Grammátikus, Kántor és
laki a' Kalmárnak, hogy e
mert ott nagyobb nyeresé

Mikor pedig a' Kalmár Sámos' városába érkezett vólna, a' Grammátikusnak és Kántornak tsinos új kontoſokat tsináltata; de É'ſopuſt ſemmiképen nem tudá meg ékeſíteni, mivel néki minden része hibás vala: azért neki tsak tűr-poſzto-köntöſt tsináltatván, a' más kettő közé állítá, mellyet a' körül állók látván és tsudálkozván mondának: Honnan vagyon ez az útálatosság, melly a' többit is meg-rútítja? É ſopus pedig látván ugyan hogy mindenektől tsufoltattnék, mindazáltal bátron mindeneknek ſzemekbe néz vala.

Sámos' városában lakván egy Filóſófus kinek neve Ksántus vala, e' ki-menvén a' piatzra, meglátá a' két fel-ékeſítetett Ifjakat és azok között É'ſopuſt-is, és tsudálá a' Kalmárnak fortélyát, hogy a' két ſzép Ifjak közzé a' rút É'ſopuſt állitotta vólna, hogy a' két ſzép Ifjak a'nál-is ſzebeknek tettzenének a' rút mellett. Közzelebb járulván azért a' Filóſofus kérdé a' Kántort, hogy hová való vólna? É' felele Kappadotziai. Ismét kérdé Ksántus, Mit tudſz? Ez felele: Mindent a' mit akarſz. Ezt hallván É'ſopus, azonnal el-neveté magát. A' Tanitványok pedig kik Ksántuſsal ki-mentenek vala, látván É'ſopusnak nevetését, és a' nevetségben fogainak villogását, állitják vala, hogy ők valami tsudát látnának. Monda egy a' többek között, talám *Hernia* ez, mellynek fogai vagynak! Más meg monda: De mit látott, hogy olly édesdeden nevetett? Más meg monda Nem nevetett, hanem talám a' hideg miatt fogait tsikorgatta. Mindnyájon kivánván azért meg-

tudni, hogy miért nevetett vólna, hozá járula egyik, és monda: Miért nevettél te olly édesdeden? Felele É'ſopus: Allj fére te tengeri Bárány. A' pedig el-pirulván félre álla, és veſzteg halgata. Azonban Ksántus monda a' Kalmárnak: Hogy tartod a' Kántort? felele a' Kalmár. Ezer filléren. Ezt megſokalván Ksántus fordula a' Grammatikushoz, és meg-kérdvén: Hová való vólna, A' Lidiabélinek mondá magát. Kérdé Ksántus tőle, Mit tudſz? Felele: Mindent, a' mit gondolſz. Ezt hallván É'ſopus ismét nevetett; mellyet látván a' Déákok, egy Déák monda a' többinek; de vallyon mit nevet e' mindenre? Felele más néki: Ha te-is tengeri Baknak akarſz neveztetni, kérd-meg tőle, hogy mit nevetett. Ksántus kérdé ismét a' Kalmárt, Mint tartaná a' Grammatikuſt? Ki felele néki. Három ezer filléren. Ksántus pedig hallván olly ſörnyű nagy árrát elfordula onnan viſza felé. Mondának Ksántusnak az ő Déáki: Nem tetzeneké teneked e' ſólgák? Felele Ksántus: Tetzenék ugyan, de e' mi Városſunknak törvénye, hogy drága ſólgát senki ne végyen. Monda ismét egy a' Déákok közzül: Ha az ugy vagyon, vedd meg hát ezt a' rutat (t. i. É'ſopuſt) mert ezt semmi törvény nem tiltja, hogy meg-ne-vehesd, e' teneked ſzintén ugy ſólgálhat mint a' többi, és mi meg-adjuk az ő árrát. Felele Ksántus: De ki nevetnének véle, ha én venném-meg a' ſólgát, és még-is ti adnátok-meg az árrát; egyéb iránt-is az én Feleségem ollyan tsinoſsághoz ſokott aſszony, hogy rut ſólgának ſólgalatját

gálatját jó neven nem venné. Mondának ismét a' Deákok; Nem kell mindenkor engedni az Aszszony' beszédének. Monda Ksántus: Probáljuk-meg hát, és kerdjük-meg-tőle, ha tanult-é valamit, hogy pénzünket kardéra ki-ne-veſsük, Ksántus azért fordula É'ſopushoz, és monda néki: Nó moſt örülj; és ő felele: Nem-is valék ſzomorú: Szóla ismét Ksántus: Köszönök tenéked. En-is, úgy mond, tenéked. Ezen reméntelen és hittelen tett feleletén É'ſopusnak el-bámula Ksántus. Kérdé ismét Ksántus: Honnan való vagy. Felele: Az Anyám teſtéből, Ksántus ſzóla: Nem azt kérdem, hanem hol ſzülettél? Felele É'ſopus: Az Anyámnak méhében. Monda Ksántus: Azt ſem kérdem: hanem azt akarom meg-tudni, mitsoda hellyen ſzülettel? Felele É'ſopus: Az én Anyám nem mondotta-meg-nékem, ha az ágyban ſzült-é engemet, vagy a' padon. Monda Ksántus: Nó hát mond-meg nékem mit tudſz? É'ſopus: Semmit. És Ksántus iſmét ſzóla: Hogy vagyon az? É'ſopus monda: Mivel ezek az én ſzólga-társaim mindent tudnak, azért nékem ſemmit nem hagytanak. Ezen feleletén el-tsudálkozának a' Deákok, és mondának: Iſten látja, igazán felele! mert nem találhatni semkit, a' ki mindeneket tudna, és imé ezt nevette ő olly édesdeden. Monda ismét Ksántus: Akarodé hogy meg-végyelek tégedet? Felele É'ſopus 's hát ugyan tőlem kérdezſz-é a'ban tanártsot? Te láſsad ha meg akarſz-é venni vagy nem, az a' te dólgod; mert ſemki erőſzakkal valamit nem tselekſzik.

te

te tudod, ha meg-akarod-é nyitni az erszény' száját, ha pedig nem, ne tetovázz. Ezekre szólának a' Déákok: Bizonyára e' felyül haladja a' mi Mesterünket. Monda ismét Ksántus: Ha meg-vérzlek tégedet, nem szökölé-el? Nevetvén É'sopus monda: Ha én azt akarom, nem adom néked hirré. Monda Ksántus: Hellyesen szólaſ, csak hogy igen otromba termetü vagy. Felele É'sopus: Nem a' testnek állapotját kell nézni, hanem az elmének értelmeiségét. A'kor szóla Ksántus a' Kalmárnak: Hogy tartod ezt? Felele a' Kalmár: Te azért jövtél, hogy meg-gyalázzad á nimat, mivel a' széplegényeket el-hagyván, ezt a' rutat választád, vedd-meg a' szépek közzül egyiket, és ezt a' rutat néked potlásban adom. Ksántus monda: Nem veszem, hanem ezt ha adod, mond-meg az árrát. Monda a' Kalmár. Ihon hatván filléren oda adom, mingyárt meg-adák a' Déákok a' pénzt, és Ksántusé lön É'sopus. Meg-hallván azért a' Vásár-birók, vi'sgálják vala, hogy ki-adta-el, és ki vette-meg az árut? De mikor mindenik szégyenlette vólna meg-mondani az árunak kitsiny vóltára nézve. É'sopus közöttök állván, fel-kiálta mondván: A' kit el-adtak, én vagyok. A' ki meg vett, ez: A' ki el-adott, amaz; ha pedig ők mind ketten tagadják, én szabadnak mondom magamot. Ezen szóllyal dölengezvén a' katzagás miatt a' Vásár-birók, meg engedék Ksántusnak az adot.

É'sopus pedig Ksántust követvén haza felé menyek vala, és Déli hevség lévén, történék hogy Ksán-

Ksántus mentében peſelne: mellyet látván É'ſopus meg-togá Ksántusnak felſő ruháját, és viſſza felé huzza vala, ezt mondván: Uram! hanemha engemet mingyárt el-adſz, én tőled el-ſzököm. Miért? ugy mond, Ksántus. Felele É'ſopus: Leheterlen illyen Urat ſzólgálnom; mert ha te, ki Ur vagy, és ſemkitől nem félſz, nem kedvezvén a' természet' kivánságának, menve peſelſz? hát nékem ſzólgának, ha valami ollyan természet' ſzüksége

kénſzeritene, követségben járván, repülve kellene véghez vinnem? Monda Ksántus: Hát e' háborit meg tégedet? Három roſſz dolgokat kivántam mentemben peselésemmel el-kerülni: Elsőben, hogy a' nap' hévsége fejemet által-ne-verje. Másodſzor: hogy a' lábaim talpjai meg-ne-égjenek. Harmadſzor: Hogy a' vizelet tsipös ſzagát el-kerüljem. Ezeket hallván É'ſopus felele: Nó meg elégſzem feleleteddel!

Minek-

Minekutánna pedig haza érkeztenek vólna, parantsola Ksántus É'ſopusnak, hogy künn maradna; mert néki igen ſzép Felesége lévén, nem akarta hirtelen az éktelen rút ſzólgát meg-mutattatni, mig valami tréfás beſzédekkel Feleségét el-nem-kéſzítené. Bé-menvén azért Felesége' Házába monda; Gazdaaſſzony! Nem fogod már te e'nekutána nékem panaſzolni ſzólgálóidnak körülettem való ſzolgálatjokat; mert már én-is vettem tenéked egy ſzólgát, olly ſzépet, kinél ſzebbet ſoha nem láttál, ki már az ajtó elöt áll. Ezeket halván a' ſzólgálók, magok között versengenek vala, hogy meiknek lenne férje az az ujanon vett ſzép ſzólga. A' Ksántus Felesége pedig parantsolá, hogy hivnák-bé az új ſzolgát. Futamék egy titkos jó reméységgel tellyes ſzólgáló leány, hogy az új ſzólgát elö hivná, meg-látván pedig É'ſopust, el-kábula, és kérdvén tőle, ha ö vólna-é az új ſzólga? É'ſopus tsak nevete. A' ſzólgáló pedig meg-hagyá néki, hogy bé-menne, mert különben mind el-ſzaladnának elöle. Más ſzólgáló Léány-is ki-menvén meg-tekinte, és monda: Te útálatos jövj-bé, de meg-lásſad-hogy hózám ne közelits. Bé-mene azért É'ſopus az Aſſzony eleibe, ki mikor meg-láttavólna öet, ſzemeit el-fordità, és monda a' Férjének: Honnan hozád ezt a' tsudát énnékem; üzd-el öet elölem! Ksántus monda Tsendesedjél Feleség, és ne tsufold-meg a'nyira az új ſzolgámot. Felele Ö néki: Meg-lásd Ksánté, te talám máſt ſzeretſz, és ſzégyenled meg-mondani, talám azért hoztad

ezt

ezt a' kutya fejét nékem, hogy házadból ki-költözzem nem szenvedhetvén e'nek szólgálatját. Add vissza nékem az én jegyemet, és mindjárt elmégyek Házadból. Mond Ksántus É'sopusnak: Mig az után jövénk eleget tsevektél, né most nem tudsz semmit-is szólani! Felele É'sopus: Uram vesd-ki ötet egy sötét bárlangba. Monda Ksántus:

Halgass te átkózott, nem tudod-é? hogy én a' Feleségemet ugy szeretem, mint magamot. Monda É'sopus: 's Hát kérlek te-is szereted Feleségedet? Miért nem? ugy mond. Ksántus. Ezekre É'sopus fél-lábával tombolván teli torokkal kiálta: Halljatok tsudát! *Ksántus terméset' tudó Mester egy Aszonyi állattól meg-gyözettetett.* Fordulván az Aszonyához-is, monda: Aszonyom! Ha az Uram egy fris, termetes, jó éröben lévő ifjú Legényt venne volna, a' ki tenéked a' teredőben szólgálna és ve-

lej

led játzodoznék, a' te Férjed' gyalázatjára, el-hiszem kedvesebb vólna. Oh te aranyas szájú *Eurupides*! ki soha e'nél igazabbat nem mondottál-u. m. *Nehéz dolog a' tengeri hajokázás, a' tűznek erös melege, a' szegénység, és sok egyéb nehéz dolgok vagynak, de semmi ollyan nehéz dolog nintsen, mint a' gonosz Feleség a' háznál.* Azért jó Aszszonyom mikor Filósofus' Felesége vagy, szép legények' szólgálatját ne kivánjad, ne hogy gyalázatot okozz Férjednek. Ezeket hallván az Aszszonya semmit egyebet felelni nem tuda, hanem ezt mondá gunyolva: Uram hol vetted a' szép szólgát, de mitsoda fetsegő és tréfás a' potrohos! De most egyszer meg-engedek néki. A'kor monda Ksántus: Láddé É'sopé meg-engedett néked az Aszszonyod. É'sopus monda gunyolva: *Nagy dolog-is az Aszszonyokat meg-tsendeszteni.* Ksántus monda: Halgass már ez után, mert én téged nem kotzodni, hanem szólgálni vettelek.

Más napra kélvén parantsola Ksántus É'sopusnak, hogy menne-el véle a' kertészhez, hogy konyhára való Zöldtséget vennének. Mikor pedig a kertész Zöltséget adott vólna, el-vévé É'sopus, Ksántus pedig meg-akarván fizetni, monda a' kertész: Uram! egy kérdést tészek reméked, mellyre ha meg felelsz, ajándékon adom a' Zöldtséget. Mondel ugy mond Ksántus, mi a'? Monda a' Kertész: Mi az oka hogy a' melly veteményeket én vetek, plántálok, bár gyakron gyomláljam, öntözzem, kapáljam, még-is nehezen növnek; a' mellyek pedig

pedig önkent növnek a' földből, bár semki ne miveljé, még-is hamarébb növnek? Ksántus pedig jóllehet Természet' vi'sgáló Bölts vala; de semmit egyebet felelni nem tuda; hánem hogy ez-is a' többekkel égyütt az Isteni gond-viseles és igazgatás által lenne. É'sopus pedig ezen feleletét Ksántusnak nevére. Monda azért Ksántus: Nevetſ-é vagy tsufolſ? Tsufolom, úgymond É'sopus; de nem tégedet, hanem azt, a' ki tégedet tanitott; mert a' mellyek az Istennek gond-viseléséből vagynak, azokat kell a' túdósoknak meg-fejteni, hogy miképen légyenek, és miképen munkálkodik az Isten mindenek körül. Ha azért te akarod, én meg-felelek néki. Azonnal Ksántus a' Kertéſhez fordúlván monda: Nem illik jó barátom, hogy én, ki a' nagy Oskolában tanitok, ollyan apróság kerti dolgokra feleljek; de imé az én inasom e'félékben elég túdós, meg-felel tenéked. Monda a' Kertéſ: Hát ez a' rút ember tud-é olvasni? óh bóldogtalan! No felelj-meg hát, ha tudſ valamit hozá. És É'sopus felele: Valamint az özvegy Aſſouy, kinek első urától gyermekei vagynak, és ha más férjhez mégyen, kinek hasonlóképen gyermekei vagynak, ő a' maga gyermekeinek édes Anyja: a' kiket pedig a' férje mellett talált, azoknak mostoha anyja. Nagy külömbség vagyon immár az éles gyermekek és mostohák között; mert a' kiket maga ſült, azokat ſerelmesen és jól neveli, a' kiket pedig más ſült, azokat gyülöli; és ezeknek eledeleiket el-vonván a' magáié-

inak adja, mert a' magájéit természet szerént szereti, a' ferje' gyermekeit pedig gyülöli. Hasonlóképen a' föld is édes Anyja a' tüveknek; a' mellyeket pedig te plántálsz; azoknak mostohája. Ezeket hallván a' Kértész nagyon örüle, és monda: É'sópé sok gondolkodástól szabaditál-meg engemet, menyj-el, és vidd-el a' zöldtséget ajándékon, és ha mikor több kell, vigyj mint a' magad kertedből.

Kevés napokkal ez után Ksántus némelly Barátival a' Feredőben lévén, monda É'sópusnak: Menyj-el haza, minél hamarébb főzz lentsét. Haza menvén É'sópus égy lentse szemet hamar égy fazékban meg-főze. A' feredés után pedig Ksántus az ő Barátit ebédre hiván előre meg-követé a' vékony ebédről, mivel csak lentset főzetett vólna, mondván: hogy nem kell az étel' pompáját; hanem a' barátságot nézni. Bé-menvén azért a' Ksántus' Baráti a' házba monda Ksántus: É'sópé adj innunk a' feredőre, ő pedig vive a' feredő ki-folyásából, mellynek büdösségét meg-érezvén Ksántus, Mi dolog ez, úgy mond, É'sópé? és ő monda: Ez a' feredőből való, a' mint parantsoltad. Ksantus pedig Barátira nézve haragját nem mutatván monda ismét: Hozz medentzét. Medentzét vivén É'sopus még-álla. Ksántus ismét monda: 'S hát nem mosod a' lábomat: Monda É'sópus: Te azt mondottad, hogy semmit egyebet ne tselekedjem, hanem csak a' mit te parantsolsz, te most nem parantsoltad, hogy

vizet

vizet tölts á' medentzébe, mosd-meg lábaimat, add élő paputsomat, 's a' t. Ezekre monda Ksántus a' Barátinak: No most látom, hogy Urat vettem nem szólgát. Le-ülvén azért a' vendégek, kérdé Ksántus É'sópustól, Ha meg fővt-é a' lentse. Ö pedig az egy szem lentsét kalánba tévén felada. Ksántus pedig azt gondolván, hogy tsak próbának vitte volna É'sópus az egy szem lentsét, ha jól meg-fővt-é vagy nem, mellyet meg-tapogatván monda: Jól meg-fővt, tsak hozd-fel. É'sópus pedig a' Levét egy tálatskában fel-adván, Ksántus kérdé: Hol a' lentse? Monda É'sópus: Hiszem el-vetted azt. Ksántus ismét monda: 'S hát tsak egy szemet föztél? É'sópus monda: Igenis; mert tsak lentsét parantsoltad, hogy főzzek, nem lentséket. Ksántus nem tudván mit tenni, monda: Kedves Barátim! ez a' szólga engemet minden órán bolonddá teszen.

Ksántus pedig É'sopushoz fordúlván monda: Te tökéletlen szólga, hogy ne láttassam Barátimmal tsúfolódni, menj el mindjárt, és végy négy Disznó-lábakat, hirtelen főzd-meg, és add-fel. Meg-vévén É'sópus a' lábákat, fözi vala. Ki-fordúlván pedig dolgára É'sópus, Ksántus egy lábot el-lopa a' fazékból, és el-dúgá, így gondolkodván, hogy igy igaz oka leszsz, hogy 'posztúját üzze É'sópuson, és meg-veressze. Elé fordúlván É'sópus meg-vi'sgálá a' fazakat, 's hát tsak három lábakat találá, észre vévén, hogy meg-akarnák tsalni, szalada a' pajtába, és ott a' kövér Disz-

nónak égy lábát el-vágván, gyorſan meg-koppaſztá, és a' fazékba tévén főzi vala a' többivel. Ksántus pedig gyanakodván, hogy ha nem találná É'sópus a' lábot a' fazékban, meg-ijedvén el-főknék, ezért viſſzá lopá a' lábat. Meg-fövén pedig a' lábak ki-tálalá É'sópus, 's hát öt lábakat

talála, Ksántus pedig ezt látván kérdé: Mi dolog ez É'sópé? hogy itt öt láb vagyon? Kérdé É'sópus: Hány lába vagyon két diſznónak? Felele Ksántus: Nyóltz. Monda É'sópus: Nohát itt öt vagyon, a' hízó diſznónak pedig az ólban tsak három. Ezen Ksántus igen felette boſſzonkodván monda Barátinak: Nem meg-mondám-é néktek, hogy nem ſokára ez a' ſzólga engemet bolonddá téſzen. Monda É'sópus; Uram! nem tudod-é? hogy ha a' meg-kivántató bizonyos ſumma ſubtrakczió

és additzió által hellyesen ki-telik, nintsen ott hiba. Ksántus pedig semmi igáz okot nem találván, hogy meg-verese É'sópust, haragját tsendesité.

Harmad nap múlva égy Déák igen gazdag Vatsorát szerezvén. Ksántust-is más Déákokkal együtt el-hivá. Mikor pedig vatsoráltanak vólna, Ksántus az eledelből ki-válogatott részeket vévén adá É'sopusnak, Menyj-el, úgy-mond, és ezeket add az én jó akarómnak. É'sópus pedig elmenvén magában így szóla: Most vagyon alkalmatosságom Aszszonyomon bosszúmat üzni; mert mikor én elsőben ide jövtem, rútul tsufol vala engemet: majd meg-látom, ha szereti-é az Uramat. Haza manvén pedig le-üle a' tornátzban, és elő

hiván az Aszszonyát, éleibe tevé az eledelekkel eli kősárkát, és monda: Aszszonyom! mind ezeket

az Uram küldötte: nem néked; hanem az ő jó-akarójának, és elő hiván az ebetskét így ſóla néki, Jövj te *Lutzina* egyél; mert az Uram azt parantsolta, hogy mind ezeket néked adjam, és mind réſzenként az Ebnek oſztogatá. Viſſza menvén pedig kérdé Ksántus; Ha oda adott vólna-é mindeneket a' jó-akarójának. Oda, úgy mond É'sópus, és elöttem mindeneket meg-ett. Ismét kérdé Ksántus. 'S hát mit monda mikor ennék? Monda É'sópus: Nékem ugyan ſemmit nem mondott; de magában, el-hiſzem, köſzönte jó-akaratodat. A' Ksántus' Felesége pedig látván, hogy az ebetske elébb betsültetnék nálánál Férjétől, ezt nagy kisſebségének és gyalázatjának tartván, magában elvégezé, hogy ſoha tovább Férjével ne laknék; béméne azért ágyas-házába, és ott sír vala. Midön pedig Ksántus a' Déákokkal vigan múlatna, holmi kérdeſeket téſznek vala égymáſnak, és égy a' többek között azt kérdé: Mikor leſz leg-nagyobb fel-háborodás az emberek között? É'sópus felele: Mikor a' halottak fel-támadnának, mivel a'kor ki-ki viſza kivánná a' maga örökségét. A' Deákok pedig katzagván mondának: Ez az új ſolga igen elmés. Más ismét ezt a' kérdéſt tévé: Mi az oka, hogy a' Júh, melly a' méſzárſzékre vonatik, nem sír, a' Sertés pedig felette nagyon viſit? É'sópus iſmét felele: Mert a' Júhot úgy ſoktatták, hogy vagy fejéſre, vagy nyirésre fogják-meg; azért örömeſt viteti magát, és bár kéſt láſſon-is, nem fél; mert azt gondolja,

hogy

hogy vagy fejni, vagy nyírni viſik. A' Sertés pediglen, Mivel ſem nyirésért ſem fejésért nem fogatik meg; hanem tsak a' húsáért, azért méltán viſit. Ezeket hallván a' Déákok, iſmét kátzagának, és ditsérék É'sópust. El-végezven pedig a' Vendégséget, Ksántus is haza méne, és Feleségének hizelkedvén égy' 's mást beſzél vala; de a' Felesége tőle el-fordúlván, monda: Ingyen ſe közelits hozám, add viſſza nékem az én jegy-rúhámat, és mindjárt itt hagylak, és tovább veled nem maradok. Te pedig menyj dolgodra, hízelkedjél a' kutyának, a' mellynek a' vendegségből gazdálkodtál. Ezekre Ksántus el-bámúlván monda: Égy átaljában iſmét É'sópus ſzerzett izetlenséget közöttünk! és monda a' Feleségének: Aſſzonyom! *Én ittam, még-is te vagy réſzeg*! 's hát kinek gazdálkodtam, nem néked-é? Felele a' Felesége: Jupiterre mondom: nem nékem; hanem a' kutyádnak gazdálkodtál. Ksántus pedig elő hiván É'sópuſt kérdé: Te! kinek adtad a' vendégségből küldött réſzeket? Felele É'sópus: A' te jó-akaródnak. Monda Ksántus a' Feleségének: 'S hát te ſemmit nem vettél? És Ö felele: Semmit nem. É'sópus monda: Uram! kinek parantsoltad, hogy adjam a' réſzeket? Felele Ksántus: Az én jóakarómnak. É'sópus pedig elé ſzólitván az Ebert-ſkét monda: Ez a' te leg-jobb akaród; mert az Aſſzony bár láttaſsék hüséges ſzeretettel 'enni, de még-is kitsiny bozſzuságért mindjárt ellenkezik, veſzekedik, dörög, morog, 's oda hágy tégedet.

Az Ebet pedig verd-meg, hajtsd-ki házadtól, mé-is nem mégyen, hanem el-felejtkezvén minden bolondságról, leg-ottan farka-tsóválva, hasát mázva hizelkedik és engedelmet kér te tőled. Azért így kell vala mondanod: Vidd ezeket a' réżeket a' Feleségednek, és nem mondani, Az én jó-akarómnak. A'kor monda Ksántus a' Feleségének: Látod Aszszonyom hogy nem az én vétkem, hanem azé, a' ki hozta, szenvedd-el azért, mert leszsz nékem más alkalmatosságom, hogy őtet meg-verjem. A' Felesége pedig mind ezeknek nem hívén, alattomban haza méne a' Szüléihez. É'sópus pedig monda: Uram! nem igazán mondám-é, hogy ez az ebetske hűségesebb jó-akaród néked, mint sem a' te Feleséged.

Midön a' Gazda-Aszszony égy néhány napokig haza tsak nem jövne, Ksántus a' Sogorai által,

tal hivatja vala haza, de ő nem akara haza menni, mellyért Ksántus igen búsúl vala. Ezt látván É'sópus monda: Uram! ne ſzomorkodjál, mert én meg-tselekſzem azt, hogy Aſſzonyom hónap igen ſietséggel haza fog jövni. Más nap azért pénzt vévén magához a' piatzra méne, és vásárol vala lúdakat, tyúkokat és egyébet, a' mi kivántatnék a' vendégségre, és házanként járván az Aſſzonya' ſzülei'házokhoz-is el-méne, tettetvén, hogy nem tudná ki háza vólna, Azonban pedig a' házból égy ſzólga ki-jövén, kérdé tőle É'sópus: Ha nem vólna é valami ott-is el-adó a' lakadalomra? A' ſzólga pedig kérdé, hogy ki ſzámára? Monda É'sópus: Ksántus' Filo'ſófus ſzámára; mivel hólnap Feleséget akar magának venni. A' Szólga pedig bé-ſzaladván meg-mondá a' Ksántus' Feleségének, hogy mit hallott vólna. Ki-is azonnal a' Férjéhez haza ſzaladván így ſzóla a' többek között néki: Oh Ksánte Ksánte! a' mig én élek más Feleséged nem lészsz, és így É'sópus' meſterſége által otthon marada, a' ki miat el-ment vólt.

Tsak kevés napok múlva Ksántus ebédre hiván a' Tánitványit, monda É'sópusnak: Menyjel és végy, a' mit leg-jobbat találſz. É'sópus pedig mentében monda magában: én majd megtréfálom az Uramot, hogy illyen bolondúl máſzor ne parantsoljon. Véve azért tsak Diſznó nyelveket, és egy réſzét meg-ſütvén etzettel fel-adá, mellyet a' Déákok mint Filo'ſófuſnak való ételt

meg-ditsérének, azért, hogy az olly' nemes réſze volna a' teſtnek, melly által lenne a' ſólás. Második fogásban iſmét fövt nyelveket ada-fel. Harmadikban szintén úgy nyelveket más lévre kéſzitve, Ezt latván a' Tanitványok 's bolſzonkodván mondának: Még is nyelveket adſz-é nékünk, mert nyelveket rágván majd a' magunk nyelvünk-is el-kopik. Ksántus-is haraguván monda: E'sópé! 's hát nintsene neked ſemmid egyebed? Ötelele, Bizony nints. Iſmét Ksántus monda: Nem meg-parantsoltam-é roſzſz ember hogy leg-jobbat és kedveſebbet kéſzits! E'sópus monda: Köſzönöm grátziádat, hogy engemet e'nyi Tudós Emberek elött gyalázſz: de kérdem töled: Mi lehet jobb és kedveſebb ez életben a' nyelvnél? mert mindenfélé Tudomány ez által hirdettetik, ez által adnak, véſznek, köſzöntenek az emberek, az által leſzſz a' Házaſság, Városok épittetnek, Emberek' életek meg-tartatik, 's a't. és hogy röviden mondjam, e'ben áll egéſz világi életünk: azért ſemmi a' nyelvnél jobb nintsen. Ezeket hallván a' Tanitványok E'sópust meg-ditsérék, a' Meſterek pedig hibázni láttatván, haza menének.

Harmad nap múlva iſmét panaſzlának a' Déákok Ksantuſnak, hogy őket roſzſzúl tartotta vólna, Ksántus pedig menté magát, hogy nem az ő akaratjából eſett vólna hanem a' haſzontalan ſólgájának gonoſzságából. Ma azért, úgy mond, meg-változtatom a' vatsorát, és fületek' halottára meg-parantsolom, hogy mit kelljen kéſziteni. Elé-hivá azért E'sópust, 's meg-parantsolá néki: hogy a' mi leg-roſzſzabb és hitvánább, ſzerezné-meg,

mert

mert iſmét a' Tanitványi véle vatsorálnak. Elméne iſmet É'sópus. és vizont nem egyebet hanem tsak nyelveket vásárola, és külömb-féle-képen meg-kéſzitvén fel-adá. A' Tanitványok magok közt panaſzolának, hogy tsak Diſznó-nyelvekkel tartaná Ksantus, és máſodſzor-is harmadſzor-is tsak nyelveket vinnének az aſztalra. Ksántus pedig felette meg-haraguván monda É'sópusnak: A-, vagy moſt is azt parantsoltam-é néked, hogy a leg-jobbakat vedd és fözd-meg; nem azt mondám-é, hogy a' leg-roſzſzabbakat és hitvánabbakat? É-'ſópus pedig felele: De mi lehet Uram! a' világon roſzſzabb a' nyelvnél? Nem de a' Városok nem ez által romlanak-é-el? az Emberek nem az által öletnek-é-meg? minden hazugságok, káromláſok, és hamis esküvéſek nem ez által leſznek-é? a' Házaſságok, Fejedelmek' 's Királyok' Orſzágai nem ez által fordúlnak-é-fel? égy ſzóval minden életünk e' miatt tellyes minden hibával. Ezeket mondván É'sópus, a' Tanitványok közzül égy monda Ksántusnak: Hanem-ha ſzorgalmatoſon magadra vigyázſz, ez a' ſzólga tégedet tsúffá téſzen, mert a' millyen néki a' termete, ollyan az elméje-is. Felele ezekre É'sópus: Te roſzſz ember lehetz, mivel az Uramat réám akarod haragitani, még-is embérségeſebbnek és gondoſabbnak akarſz láttatni a' többinél.

Ksántus pedig alkalmatoſságot keres vala, hogy É'sópuſt méltán meg-verethetné. Monda azért néki: Te kóborló! Ha meg-tsufolád az emberséges jó erköltsü Filo'ſofuſt, keres hát nékem

égy

égy embertelen gondatlan embert. Ki-menvén azért harmad nap múlva É'sópus, és mindeneket az útzákon meg-szemlélvén láta valakit égy hellyben sokáig ülni, a' kit együgyü és henyélő embernek itélvén lenni, hozá menven monda néki: Az Uram ebedjére hivat tégedet. A' paraszt-ember semmit nem tudakozódván, hogy ki, és mitsoda rendü ember hivatná, el-méne, és bé-menvén a' házba az ő alávaló sarúival asztalhoz üle. Kérdé pedig Ksántus: hogy ki ez? Felele É'sópus: Égy emberséget nem túdó gondatlan paraszt-ember. Ksántus pedig súga a' Feleségének, hogy néki engedelmeskednék, és a' mit parantsolna vinné végh-hez, hogy igaz okot találván, É'sópust meg-verhetné. Az után Ksántus mindenek elött monda: Feleség! tölts vizet a' medentzébe, és mosd-meg lábait a' vendégnek. Mert úgy gondolkodik vala, hogy talám leszsz a'nyi embersége és tellyességgel meg-nem-engedné a' Gazda-Aszszonytól mosatni lábait, és igy igaz okon É'sopust megverethetné. Elé vivén azért a' Gazda-Aszszony a' medentzét kézüle, hogy meg-mosná lábait, de a' paraszt ember igy gondolkodék magában: Látom, hogy e' légyen a' Ház' Gazd'-Aszszonya, de bizonnyal ez engemet meg-akarván-tisztelni, azért mossa a' maga kezeivel lábaimat, mikor ezt végh-hez vihették vólna a' szólgálok-is. Ki-nyújtván azért lábait meg-mosá a' Gazda-Aszszony, és le-üle. Parantsolá azért Ksántus, hogy adnának bort a' vendégnek. E're a' paraszt-ember igy gondokodik: nékiek kellene elsöben inniok, de mint-hogy

néki-

nékiek úgy tettzik, én-is akaratjok ſzerint tselekeſzem; fel-vévén azért a' pohárt jól ivék. Mikor már ennének, egy tál-ételt eleibe tevének, és a' paraſzt-ember igen jó-ízün évén, Ksántus a' ſzakátsot kezdé pirongatni, hogy azt az ételt roſzſzúl kéſzitette vólna, és azérr mezitelen meg-vereté. Monda a' Paraſzt magában: Az étel jó ízű és ſemmi hibája nintsen, de ha ok nélkül tettzik a' Gazdának veretni a' ſzakátsot, mi gondom nékem a'ra? Ksántus pedig boſzſzankodik vala, látván hogy a' Vendégének ſemmire gondja nem vólna. Hozának azonban az aſztalra lepényeket, a' Paraſzt-vendég pedig, ki ollyat ſoha nem ett vala, azokat öſzve türvén, mint a' kenyeret, úgy harapja vala. Ksántus a' Sütőt elé-hívatván, monda néki: Te átkozott, miért kéſzitetted a' Lepényeket bors és méz nélkül? Monda a' Sütő: Uram! ha nem jók a' lepények, a' Feléſéged leſzſz az oka, én úgy kéſzitettem, mint Aſzſzonyom parantsolta. Monda Ksántus: Ha a' Feleſégem leſzſz az oka, őtet mindjárt elevenen meg-égetem. Azonban iſmét súga a' Feleſégének, hogy engedelmeskednék. Parantsolá azért Ksántus, hógy hoznának fát, forgátsot és azt meg-gyújtván a' Feleſégét viſzi vala a' tüz felé, hogy bé-taſzitaná, meg-állapodván égy kiſség, vigyáz vala a' Paraſzt-emberre, hogy-ha a' Feleſégének ſegitségül lenni akarna; de a' Paraſzt így gondolkodék magában: mikor ſemmi oka nints a' Gazdának, tsudálkozom, hogy miért haragſzik úgy? és monda Ksántusnak: Uram! ha ugyan tsak meg-akarod égetni

a'

a' Feleségedet, várokozzál csak egy kiſség, mert én-is mindjárt bé-hozom a' mezőről az én Feleségemet, hogy mind a' kettőt égesd-meg. Ezeket hallván Ksántus a' Paraſt-embertől, tsudálkozik vala állhatatoſságán, és monda: É'sópé! Imhol e' valóságos égyügyü gondatlan ember! meg-győztél engemet, és ha tovább-is jól ſorgatod magadat. Szabadságodat el-nyered tőlem.

Harmad nap múlva parantsolá Ksántus É'sópuſnak, hogy menne a' feredőre és nézné-meg, ha nem vólnának-é ott ſokan, mert meg-akarna-feredni. El-menvén azért É'sópus, kemben találá őtet a' város' Birája, és meg-eſmérvén hogy ő Ksántus ſzólgája vólna, kérdé tőle, hogy hová menne? és ő monda: Nem tudom, Uram! hová mégyek. A' Biró pedig azt vélvén, hogy ſemminek tartaná kérdését, parantsolá, hogy vinnék őtet a' Tömlötzbe: Mikor már vinnék É'sópuſt, kiálta a' Birónak, és monda: Ládd-é, melly igazán találtam néked felelni, mert a' történék rajtam, a' mit nem reménylettem, mert ihon viſznek a' Tömlötzbe! A' Biró el-bámulván É'sópusnak hirtelen feleletén el-ereſzté őtet. El-menvén azért É'sópus a' Feredőre, láta ott ſok embereket; de egy kővet-is látott, mellyben minden ember, a' ki, ki-'s-bé mégyen vala a' feredőbe, meg-botlék. Ezt a' követ égy ember el-veté onnat, hogy ő-is lábát meg-ne-ütné. Haza menvén É'sópus monda: Uram! menyj-el, ha megakarſz feredni, mert nem láttam többet égy embernél a' feredőben. Ksántus el-menvén hát ſok fe-

feredezőket talál. Mi dolog ez, úgy mond, É'sópé? Nem azt mondád-é, hogy csak egy ember vagyon a' feredőben? Monda É'sópus: Igaz az; nem látod ama' követ, az az utban állott, és minden meg-botlék benne, útóljára válék égy ember, a' ki azt ki-veté a' feredőből, hogy ő-is meg-ne-botlanék, azt tartom én embernek, a' többit nem. Monda Ksántus néki: Ugyan kéz nálad mindenkor a' felelet.

Másszor ismét a' pervátáról jövén Ksántus, kérdé É'sópustól: Mi az oka, hogy minden ember meg-nézi a' székit, minekutána hasát megürítette? Vala, úgy mond É'sopus, a' régi időben égy igen kényes ember, a' ki mind addig üle a' pervátán, mig a' belső részeit-is mind kivetné. Az ólta minden emberek félnek, és azért nézik-meg székeiket, ne hogy ők-is úgy járjanak; de te Uram ne félj, *Mert a' mid nints, azt el-nem-vesztheted.*

Idővel ismét vendégeskedvén Ksántus más Filo'sofusokkal együtt, az ital közben néki terhes kérdéseket tévének, É'sópus pedig jelen lévén monda: Uram! A' Bornak három féle haszna és ereje vagyon: Elsőben vidámságot vészen az ember tőle. Másodszor részegséget Harmadszor veszekedésre és bolondoskodásra való hajlandóságot. Ti is azért mikor vigan laktatok és jol ittatok a' többit hagyjátok-el. A'kor Ksántus már részeg lévén monda: Hallgass meny pokolba, 's ott adj tanátsot. É'sópus pedig felele: Hát te pokolra igazitasz engemet.

A'

A' Tanitványok közzül pedig egy eſzébe vévén, hogy Ksántus bortól ittas vólna, monda: Oh kedves Meſterem! vallyon vagyon-é ollyan ember e' világon, a' ki a' tengert meg-ihatná? Felele Ksántus: Igen-is vagyon, hiſzem én magam is meg-iſzom. A' Tanitvány pedig monda: Hátha meg-nem-ihatod, mit adſz nekem? monda Ksántus, A' Házamat egészen neked adom. Meg-egyezének ezen mind ketten, és gyürüjöket egy másnak zálagúl vetvén haza menének. Más nap reggel fel-ſerkenvén Ksántus, midön mosdanék, gyürüjét ujában nem látván, kérdé É'sópuſt, ha nem látta vólna-é a' gyürüjét. Nem láttam, úgy mond, É'sópus, tsak az egyet tudom, hogy a' Házadat el-véſzik. Monda Ksántus: De miért? Monda É'sópus: Azért hogy tegnap részegen fogadtál, hogy a' tenger' vizét megiſzod, és e'nek meg-erösítésére a' gyürüdet zálogúl le-tetted. Monda Ksántus: Hogy leheſſen az a' leheretlen dolog én tőlem! de kérlek tégedet, minden fortélyodat vesd-meg, és ha mit tudſz, moſt légy ſégitséggel énnékem, hogy vagy én nyerheſsek; vagy ſemmiben menjen a' fogadás. Monda É'sópus: Nyerned ugyan nem lehet, de hogy a' fogadás ſemmibe menjen, azt véghez viſzem, azért mikor ma öſzve gyültök, ne látraſsál ſemmit is félni, sőt, a' mit fogadtál részegen, józanon-is valld-meg Parantsold-meg azért, hogy a' Tenger' parton teritsenek aſztalt, és légyenek kéſzen ſólgák is, a' kik te néked poharokban adjanak tenger vizét: Mikor pedig látod, hogy a'

ſoka-

ſokaság öſſze gyűlt, parantsoljad, hogy töltsenek egy pohárt Tenger' vizével, mellyet el-vévén mondjad a' pártoſodnak: Mit fogadtam te-veled? és ő felelni fogja: Hogy a' Tenger' vizét meg-iſzod. A'kor fordúlván a' körül való népre, így ſólj: Sámos vá.ós béli Férjfiak! Ti-is tudjátok, hogy a' Tengerbe ſok folyó vizek ſzakadnak, én pedig azt fogadtam, hogy csak a' Tenger' vizét iſzom-meg, nem pedig azokat a' folyó vizeket-is, a' mellyek beléje ſzakadnak; menyjen-el azért az én pártoſom, rekeſſze-meg elsőben a' folyó vizeket, hogy ne fólyhaſſanak a' Tengerbe, én-is mindjárt meg-iſzom a' Tenger' vizét. Ezt hallván Ksántus, által-látá, hogy így el-romlanék a' fogadás, és felette örüle. Mikor pedig a' Nép ki-gyűlt vólna a' Tenger' partra várván a' dólognak ki-menetelét. Ksántus, a' mint meg-tanittatott vólt É'sopustól, a'képen tselekedék. Ezt látván az ő pártoſa, Ksántuſnak lábai eleibe borúla, és megvallá, hogy meg-gyözettetett vólna; kéré azért, hogy a' fogádás bomoljék-fel. Mellyet meg-tselekedék Ksántus a' Népnek kérésére. Onnat haza menvén, monda É'sópus Ksántuſnak: Én néked egéſz életemben igazán ſolgáltam, nem vagyok-é hát méltó ſzabadságomat tőled meg-nyernem? Ksántus pedig meg-pirongatá őtet mondván: Avagy nem akarom-é én azt tselekedni? menj-ki csak az ajtó eleibe, és vigyázz, ha látſz é két varjakat, mert a' jót jegyez, ha pedig csak égyet látſz, a' roſſzat jegyez. Ki-menvén azért É'sópus láta két

varjakat ülni egy fán, és bé-menvén Ksántushoz meg-jelenté. Ksantus ki-menvén hát csak egy Varjat láta a' fán, s' monda É'sópusnak: Nemde nem te mondád-é átkozott, hogy két Varjakat láttál? Igen-is, ugy-mond É'sópus, de a' máfik el-repült. A'kor Ksántus monda: Te átkozott; csak azt akarod, hogy le-tsúfolj engemet, és parantsolá, hogy őtet mezitelen vernék-meg. Mikor azért É'sopus verettetnék, valami Katona-Tifzt Ksántust vatsorára hivatá. É'sópus pedig keserveſen fel-kiálta, Jaj nékem, ugy-mond, ſzegénynek! ki két Varjakat láttam, még is verettetem! Te pediglen, ki csak égyet láttál, vendégségbe mégy moſt tettzik-meg, melly nagy hijában való légyen madarakból jövendölni. A'kor Ksántus tsudálkozván az ő elméjének ſerénységén, parantsolá, hogy tovább ne vernék.

Nem ſok idővel azután Ksántus a' Filó'ſofuſokat és Orátorokat vendégségbe hivatván, meg-parantsolá É'ſópuſnak, hogy az ajtón belől állana, és ſemkit tudatlant bé-ne eresztene, hanem csak a' Tudóſokat. Az ebéd' idején pedig bé-zárván az ajtót É'ſópus, belől le-üle. A' hivataloſok közül pedig egy valaki el-érkezvén és az ajtót zörgetvén, É'ſópus kérdé bélölről tőle: Mit mozgat a' kutya? A' pedig azt gondolván hogy őtet nevezné kutyának, meg-haraguvék és el-méne. Igy bánván a' többivel is É'ſópus, mind meg-haraguván el-menének. Utóljára pedig mikor egy zörgetné az ajtót, és kérdené tőle É'ſópus, hogy

mit

mit mozgat a' kutya: Felele hamarjában: A' fülét-is a' farkát-is. Ezt hallván É'sópus helybe hagyá feleletét, meg-nyitván azért az ajtót, bévezeté őtet az Urához, és monda: A' te vendégségedre Uram égy Filósofus-is el-nem jövt, ez egyen kivül. Ksántus pedig nagyon búsúla, hogy meg-tsalattatott a' hivatalos vendégitől. Harmadnap múlva midön tanúláſnak okáért öszve gyültek volna, vádolák Ksántust mondván: Ugy látßik jó Meſter, hogy te minket meg-útálni kivántál; de ezt átalván tselekedni a' büdös É'sópuſt állitottad az ajtódban, hogy minket le-tsúfolna, és kutyának nevezne? Felele: Talám álmot hüvejeztek: Azok felelének? Hanem-ha mi alufunk, de az igaz. Ksántus ſaporán hivatván É'sópuſt, nagy haraggal kérdé: Mi okért üzted-el gyalázatos az én Barátimat az ajtótól. Felele É'sópus: Hiſzem te parantsoltad, hogy valami alávaló tudatlan embert bé-ne-botsáſsak, hanem tsak a' Bőltseket. Kérdé Ksántus: 'S hát mitsodák ezek, nem bőltsek-é? Felele É'sópus: Semmiképen nem, mert ők az ajtót zörgetvén, azt kérdém tőlök: hogy mit mozgat a' kutya, de ſemki meg-nem-érté Kérdéſemet, és én tudatlanoknak állitván őket mindnyájan, bé-nem-ereſztém, hanem tsak ezt az egyet, a' ki nékem bőltsen meg-felelt. Mikor pedig igy felele É'sópus, mindnyájan őtet meg-ditsérék.

Idővel iſmét Ksántus É'sópuſſal valami régi temetö helyre menvén, és ottan holmi verſek'

olvasásával mulatván magát, É'sópus valami köre mettzet betűket találá, mellyek ezek. L. K. A. F. T. A. K. és meg-mutatván Ksántusnak, kerdé: Ha esmérné-é azokat a' betűket, mellyeket midőn Ksántus elég szorgalmatoson vi'sgált volna, nem találá értelmeket. A'kor monda nékie É'sopus: Uram! ha e'vel az iráſſal el-tett kintsre igazitlak tégedet, mit adſz énnékem? Monda Ksántus: El-higyjed, hogy szabadságodat meg-nyered, a' kintsnek-is felét néked adom. A'kor É'sopus a' kötől kilentz-lépéſre menvén és ott ásván, megtalálá a' kintset, és adá az Urának, mondván: Add-meg, a' mit igértél! Ksántus pedig monda: Nem ment-el az eſzem, hogy a'dig meg-adjam mig a' betűknek értelmét-is meg-nem-magyarázod nékem; mert azt tudni a' talált kintsnél nagyobb kints. Felele É'sópus: A' ki ezt a' kintset ide tette mint Bölts Férjfiú ezeket a' betűket tette felibe. L. *Lépjél*, K. *Kilentzet*, A. *Aſſad*, F. *Földet*, T. *Találſz*, A. *Arany*, K. *Kintset*. Ksántus monda: Minthogy olly' okos és ravaſz vagy, nem kapod-meg szabadságodat: Monda É'sopus: Ha nem, én-is meg-izenem a' Babilóniai Királynak, mert az ő elei tettek-el a' Kintset. Kérdé Ksántus: Honnan tudod azt? Felele É'sópus, A' betűkből, mert azt jelentik. L. *Linus* K. *Királynak* A. *Add-meg* F. *Földben* T. *Talált* A. *Arany* K. *Kintset*. Hallván pedig Ksántus, hogy a' kints a' Kiralyé vólna, mónda É'sopusnak: Néked adom felét a' kintsnek, csak hallgaſs. Felele É'sópus:

Nem

Nem te adod nékem azt a' kintset, hanem a' ki el-áſſa, mert hald-meg, mit jegyeznek a' betük. L. *Le-ülvén* K. *Két-felé* A. *Adjad.* F. *Földben* T. *Talált* A. *Arany* K. *Kintset.* Monda Ksántus: Jere menyjünk haza, hogy a' kintset-is el-oſſuk, ſzabadságodat is meg-adjám. El-menvén azért, Ksántus félvén É'sópuſnak ſetsegésétől, parantsolá, hogy őtet tömlötzbe tennék. É'sópus pedig mikor vitetnék a' tömlötzbe monda: Illyenek a' Filó'sofuſok' igéretei! nem hogy igért ſzabadságomat meg-adnád, sőt a' tömlötzbe vitetſz. Ksántus pedig őtet el-ereſztvén monda néki: Ugy látſzik beſzédedből, hogy-ha ſzabadságot nyerhetnél, ſokkal mérgeſebb vádólóm lennél. A'kor monda É'sópus: No hát tselekedjél akármi roſſzat velem; de bizonyára kéntelen-is ſzabadon botsátaſz engemet.

Azon időben illyen dolog történék Sámos' Városában: Mikor közönséges Innep ſzenteltetnék, hirtelenséggel égy Sas le-repüle, és a' közönséges Petsét gyürüt el-ragadván égy ſzolgának ölébe le-ereſzté. Mellyre nézve a' Sámosbéliek meg-rettenvén, és nagy keſerüségbe eſvén ezen tsuda miatt, öſſve gyülének, és kérék Ksántuſt, mivel ő a' Városnak feje és Filó'sofus vólna, hogy nékiek

Jegyezd meg itt kedves Olvasó: Mint-hogy a' Görög betük' értelmét, Magyarúl ki-tenni nem lehet, azért a' köz nép' kedvéért a' Görög betük hellyet Magyar betüket tévén, kevés változáſt-is kellett a' dologban tennem, u. m. négy lépés hellyet *kilentzet*, Bizántziai Diénes hellyet *Babilóniai Linus* Királyt.

a' tsudáknak értelmét magyarázná-meg. Ö pedig kételkedvén időt kére magának, és haza menvén felette búsúl és törekedik vala, mivel semmit magyarázni nem tudna; de É'sópus észre vévén hogy Ksántus búsulna, hozája menvén monda nékie: Mi az oka Uram! hogy a'nyira búsúlsz? Ne búsúlj, tsak bizd réám, hónap menyj-ki a' piatzra és mond ezt a' Sámosbélieknek: Én ugyan sem jövendölni, sem tsudát magyarázni nem tanúltam; de vagyon nékem egy szolgám, a' ki sok dolgokban tudós, ő néktek meg-magyarázza a' tsudát. Ha talám én meg-magyarázhatom, néked nagy ditséretedre fog szolgálni, hogy ollyan szolgát tartasz házadnál, ha pedig meg-nem-magyarázhatom, az én gyalázatom légyen, nem a' tied. Ksántus helyben hagyván az É'sópus' beszédét, más nap' kiméne a' nép közzé a' játszó helyre, és a' mint É'sópus hagyta vala, a'képen beszélle a' népnek. A' nép pedig mindjárt hivatá É'sópust, a' ki mikor el-jövt vólna, és a' nép között meg-állott vólna, a' Sámosbéliek ábrázatját meg-szemlélvén katzagva kiáltának ezt mondván: 'S hát ez a' rút ortza tud-é tsudát magyarázni? E'től lehet-é valaha valami jót várni és hahotával katzagnak vala. É'sópus pedig ki-nyujtván kezeit, tsendességet kér vala, mondván: Sámosbéli Férjfiak! Miért háborodtatok-meg az én ábrázatomon? Nem az ábrázatot, hanem az élmét kell nézni, mert sokszor a' rút formában a' természét jó elmét plántál,

tál, *A' roſſz hordóban gyakran jó bort töltenek*, vallyon ti a' hordónak külső formáját betsülitek-é, vagy a' mi benne vagyon, a' bornak ézit? Ezeket mikor hallák É'sópuſtól, mindnyájan mondának: É'sópé, ha valamit tudſz, mondj e' Városról: És ő bátran monda: Sámosbeli Férjfiak! a' Szerentse e' mái nap' villongáſt ſzerzett az Ur és a' ſzolga között, és ha a' ſzolga alább való léſzen, megverettetvén el-mégyen, ha felsőbb léſzen, ugy-is meg-veretik; azért ha ti énnékem ſzabadságot ſzereztek, én-is bátrabb lévén, kivánságtokat megtellyeſitem. A'kor az egéſz ſokaság kiálta Ksántuſnak. Botsásd ſzabadon É'sopuſt! Engedelmeskedjél a' Samosbélieknek! De Ksántus nem akará ſzabadon botsátni É'sópuſt. A'kor a' Bíró monda: Ksánté ha te nem akarſz engedni a' nép' kérésének; én mindjárt É'sópuſnak ſzabadságot adok, és te veled egyenlő rangú léſzen, igy kételen-is ſzabadságát meg-adá Ksántus É'sópuſnak. A'kor a' Hirdető, vagy ſzemét-bíró fel-kiálta mondván: Ksántus Filó'sofus a' Sámosbélieknek ſzabadon botsátja É'sópuſt. Igy tellyeſedék-bé a' mit mondott vólt É'sópus Ksántuſnak, hogy kételen-is ſzabadon botsátaſz engemet. Igy végtére É'sópus ſzabadságot nyervén, a' nép között fel-állván igy ſóla: Sámosbéli Férfiak! A' Sas, a' mint tudjátok, a' madaraknak királyok. Mint-hogy pedig a' közönséges Petsétlő gyürűt el-ragadván le-ereſztette égy ſzolgának ölébe, Ez azt jelenti, hogy a' moſtan élő Királyok közzül égyik a' ti ſzabadságtokat el-

rontja, és szolgáivá tészen benneteket, és a' ti Törvényeiteket hazontalanokká tészi. Ezeket hallván a' Sámosbéliek nagyon meg-keseredének.

Nem-is sok idővel azután Kréſusnak a' Libiabéli Királynak Levele érkezvén, parantsolá, hogy nékie a' napságtól fogva adót fizetnének, mellyet ha nem akarnának tselekedni, hartzhoz készüljenek. tanátsot tartának azért mindnyájon, mint hogy féltenek Kréſusnak jobbágyivá lenni, É'sópust is tanátsúl kérék. Ö pedig igy szóla: Mint-hogy már a' ti fő embereitek el-végezték, hogy Kréſusnak adót fizeſsenek, már tanátsot nem adhatok, hanem egy példát mondok, mellyet magatok' jóvára fordítsatok. A' Szerentse két útat mútat a' világi embereknek, az egyik *szabadság'* útja, e'nek kezdete igen munkás dolog, de a' vége igen gyönyörüséges. A' máſik a' *szolgálat'* utja, e'nek kezdete egyenes, és könnyünek terſzik, de a' vége kemény nyomorúságokkal tellyes. Ezeket hallván a' Sámosbéliek, mindnyájan fel-kiáltának, mondván: Mikor szabadok vagyunk, ſemkinek szolgaivá ingyen nem léſzünk, és a' követet a' Királlyhoz e'vel viſza eregték. Ezeket hallván Kréſus el-végezé, hogy hadat küldjön a' Sámosbéliek ellen; de a' követ azt mondá a' Királynak, hogy a'dig meg-nem-győzheti a' Sámosbélieket, mig É'sópus nálok lenne, és tanátsával élnének. Inkább tselekédje azt a' Király, hogy követeket küldvén É'sópúst kérje a' Sámosbéliektől, igérvén nékiek szolgalatját, és hogy az adót-is el-engedné.

Igy

Így oztán talám meg-győzheti őket. Kréſus Király helyben hagyá é' tanátsot, és követet küldvén kére É'sópuſt a' Sámosbéliektől. A' Sámosbéliek pedig nem tudván mit tenni el-végezék, hogy É'sópuſt oda adnák. Mellyet meg-értvén É'sópus, a' nép közzé menvén így ſóla: Sámosbéli Férjfiak! Én ugyan nyereségemnek tartom égy Király eleibe menni, de mig a lenne, égy mesét mondok tinéktek.

Egyſzer az oktalan állatok gyüléſt tartván a' Farkaſok meg-támadák a' Júhókat; de a' Júhók mellet Komondorok-is viaskodnak vala, és meg-örzék őket. Ezt látván a' Farkaſok követeket küldének a' Júhókhoz; ezt izenvén: Ha békeſségben akartok élni mindenkor, ſemmitől nem félni, adjátok nékünk a' Komondorokat, mi-is ſoha többször nem üldözzünk tireket. Ezeket el-hivén az együgyű Júhók, oda adák a' Komondorokat. A' Farkaſok pedig a' Komondorokat el-fagatván, a' Jóhókat-is mind meg-ölék és meg-evék. A' Sámosbéliek ezen meset által-értvén, el-végezék magoknál meg-tartani É'sópuſt; de É'sópus nem követé végezéſeket, hanem a' követtel együtt hajóra ülvén el-indúla Kréſushoz.

Minekútánna pedig Lidiába érkeztenek vólna, a' Király meg-látván É'sópuſt, boſſzankodék, mondván: Né mitsoda nyomorú ember állott ellent olly' nagy Szigetnek meg-hódolására! A'kor monda É'sópus: Hatalmas Király ſemmi ſük-

ség nem kénſzeritet engemet, hogy te hozád jövjek, hanem önként jelen vagyok, és kérek engedelmet tőled, halgaſſ-meg engemet: Egy férjfiú Sáskákat fogdos vala, és meg-ölt vala azokat, ezek között egy Ptrútskót-is foga, és midőn aztis meg-akarná-ölni, monda a' Ptrútsók nékie. Ember ne ölj-meg engemet ártatlanúl; mert én a' búza-tőkét ſem bántom, ſem akárminémű dologban neked kárt nem téſzek, hanem az én ſárnyaimnak rezgésével kedveſen éneklek, gyönyörködtetvén az útón járókat: nem-is találſz én bennem a' zengésnél egyebet. Mikor az ember ezeket hallotta vólna el-ereſzté őtet. Én-is le-borúltam lábaid előtt óh Király! és kérlek, ne öleſsmeg engemet ok nélkül, mert én ſemkit boſſúsággal nem illetek, ſőt inkább alávaló teſtemnek állapotjához képeſt haſznos beſzédeket ſólok. Ezeket hallván a' Király meg-ſzánná őtet, és künyörüle rajta, ezt mondván: É'sópé! nem én adok néked életet, hanem a' te jó ſzerentséd, Kérj azért, a' mit akarſz, tőlem és meg-nyered. Ő pedig felele: Kérlek, óh Király tégedet hogy engedj-meg a' Sámosbélieknek, és mikór a' Király meg-engedett vólna, É'sópus le-borúlván a' földre meg-köszöné.

E'nekutánna írá a' *Fabuláit* vagy Meséit, a' mellyek mind e' mái napig meg-vagynak, és ajánlá azokat a'Királynak, Levelet ada a' Király É'sópusnak a' Sámosbéliekhez, hogy É'sópusnak kedvéért nékiek meg-engedett vólna, és nagy ſok ajándékokkal meg-ajándékozván É'sópuſt, el-ereſzté, és ő hajókázék

zék Sámosba. A' Sámosbéliek pedig meg-látván őtet, igen nagy tiſzteſséget és pompát tevének néki. Ő pedig a' Király' levelét el-olvasá előttek, és meg-beſzélé nékiek, hogy miképen engedett vólna-meg nekiek a' Király, meg-hagyván őket régi ſzabadságokban, mellyet ő ſzerzett vólna nékiek, mivel ők-is ſzabadságot adtak vala nekie.

Azután el-menvén É'sópus Sámos' ſzigetéből, bé-járá az egéſz világot, mindenütt a' Filó'sofuſokkal diſputálván. El-ment Babilóniába-is, és a' maga tudományát meg-mutatván, nagyra ment Litzérus Királynál; mert a'ban az időben az égymás közt békeſségben élő Királyok múlatságnak okáért Levél által holmi fortélyos kérdéſeket és meséket téſznek vala égymáſnak, mellyeket ha kik meg-fejtették az igért adó el-engedtetett nékiek, ha kik meg-nem-fejthették, meg-kellet adniok, a' mit igértek. É'sópus pedig ezekben tudós lévén, a' melly kérdéſeket küldöttenek vala Litzéruſnak, mind meg-fejté, és ő-is Litzérus' nevével más kérdéſeket tett, mellyeket midőn meg-nem-fejthetnének, ſok adó-fizetője lőn a' Királynak.

Továbbá É'sópuſnak gyermekei nem lévén égy Ennus nevű nemeſt fiának fogada, és mint tulajdon gyermekét a' Királynak ajánlotta. Nem ſok idő múlva ezen Ennus az ő fogadott Atyja' ſzolgálójával közösködék, ezt éſzre vévén É'sópus, ki-akará-hajtani Ennuſt házából. Mellyért felette haraguván Ennus, égy levelet ira É'sópus' neve alatt azoknak a' Királyoknak, a' kik Litzérus' Király-

rálynak pártosi valának a' tortélyos kérdéſekben, hogy t. i. É'sópus inkább kivánna azoknak tolgálni, mint Litzeruſnak, ezen Levelet É'sópuſnak petsétével meg-petsételvén Ennus, adá a' Királynak. A' Király a' petsétet meg-eſmérvén megengeſztelhetetlenül meg-haragvek, és parantsolá Hermippuſnak, hogy minden vi'sgálódás nélkül É'sópuſt ölné-meg, mint árulót. De Hermippus É'sópuſnak jó barátja lévén, a'kor-is meg-mutatá barátságát, és nem ölé-meg ötet, hanem égy koporsóban el-rejtvén táplálja vala titkon. A' Király pedig É'sópuſnak minden marháját és tiſztségét Ennusnak adá.

Idővel É'sópusnak halálát Nektenabo Égyiptomi Király meg-hallván Litzéruſnak mindjárt levelet küldé, mellyben irá, hogy küldjön Épitő-Meſtereket, kik egy tornyot épitsenek, melly ſem az eget ſem a' földet ne érje, még-is e'ből akárki kérdésére meg-feleljen valaki, mellyet ha meg-tselekſzik, kérjen adót, ha nem, fizeſſen. Ezt meg-olvasván Litzérus meg-ſzomorodék, mivel ſemki a' baráti közzül ezen toronyról való kérdéſt nem értheté, É'sópuſt-is, ki oſzlopa vala Orſzágának, meg-ölette vala. Hermippus pedig megértvén É'sópus miatt a' Királynak fájdalmát méne a' Királyhoz, meg-jelentvén, hogy É'sopus élne, és ő érette tselekedte, hogy meg-nem-ölette; tudván azt, hogy valaha a' Király meg-bánná végezését. Ezen a' Király felette meg-örülvén, É'sópuſt azon ſennyeſen és penéſz ſinben eleibe viteté,

té, mikor pedig meg-látta vólna, meg firatá, és parantsolá, hogy szépen takaritanák-meg, és öltöztetnék-fel. Azután É'sopus a' mellyekkel vádoltatott vólt, meg-hamisitá. Minekokáért a' Király Ennust meg-akarván öletni, É'sópus nékie engedelmet kére. Ezután a' Király meg-mutatá néki az Égyiptomi Király' Levelét, ő pedig mindjárt által értvén, nevete, és meg-hagyá: Irnák-meg nékie, hogy ha a' tél el-mulik, mester-emberek fognak ménni, a' kik a' tornyot-is meg-épitik, és olly' ember-is menni, a' ki a' kérdésekre meg-felel. Ezen vállalással a' Király az Égyiptomi követeket viszsza eresté. É'sópust pedig a' régi állapotjára állitván Ennust-is hatalmába eresté.

É'sópus Ennust hatalmába vévén semmi szomorusággal nem illeté, sőt mint sajat fiát szép beszédekkel oktatván, a' többi között ezeket-is mondá nékie: Fiam! mindeneknek elötte az Istent imádjad, a' Királyt tiszteljed, a' te ellenségid között retteneteſnek mútasd magadat; ne hogy téged' órrodnál fogva hordozzanak, Barátidhoz engedelmes és nyájos légy, hogy a'nál-is inkább szeressenek tégedet, és jó akarattal légyenek te hozád, a' te rossz akaróidnak vetélyt ne kivánj és szegénységet, hogy te néked ne árthassanak; de barátidnak szerentsét és egészséget. Feleségedhez nyájas légy, ne hogy máſt szeressen, mert a' Fejér nép' elméje könnyen változó, ha ember néki hizelkedik, mindjárt rossz gondol. Minden be-

széd-

ſzédre ne figyelmezz. Ne ſokat, 's vigyázva ſólj. A' Jó igyekezetüekre ne irigykedjél; de örülj nékiek, mett irigykedvén magadat emészted. Házad' népét olly' fenyitékben tartsad, hogy tégedet nem tsak mint Gazdát féljenek; de mint Jol-tevőjőket bétsüljenek-is. Ne ſzégyenljed minden nap' jót tanúlni. Aſszonynak titkodat ne jelentsed; mert azon leſz, hogy rajtad uralkodjék. Minden nap' a' hólnapi napra-is takarits valamit; mert jobb roſſz akaróidnak valamit hagyni hóltod után, mint életedben barátidra ſzorúlni. Minden embernek jó ſzívvel köſzönj; tudván azt, hogy az eb-is farka tsóválva éſzi kenyerét. Ha jót tselekedtél, meg-ne-bánjad. A' ſzó-hordó embert házadból irtsd-ki; mert a' mit tsinálſz és beſzélleſz, máſoknak-is meg-mondja. Azokat tselekedjed, a' mellyek néked ſzomorúságot ne okozzanak. A' ſzomorú történeteken vagy roſſz ſzerentséden ne buſulj. Az Iſtentelenektől tanátsot ne kérdj, ne-is köveſſed azoknak erköltsöket. Ezekkel 's több e'félékkel Ennus É'sópuſtól meg-intettvén, mint ſebes nyiltól lelki-eſméretében meg-illetődék, és elméjében meg-rettenvén kevés napok múlva meghala.

É'sópus a' Madaráſzokat öſzve gyüjtetvén parantsolá, hogy négy Saſ-fiakat fognának, mellyet meg-tselekedvén, táplálja vala a' Saſokat, és minden nap' ſzorgalmatoſon tanitja vala, és (ha lehet hinni) holmi kosárokban gyermekerskéket ültetvén, azokat Saſokra függeſzté, és kezekben

húſt

húst tartván, fel 's alá repúlnek vala a' madarak a' hús után. Azonközben el-múlvan a' Télnek ideje, Tavaſz' kezdeten minden útra valót el-kéſzite É'sópus, és fel-vévén a' madarakat és gyermekeket Égyiptomba méne nagy bizodalommal és reménységgel, hogy az ott lakó embereknek bámulásúl lenne. Nektenábó pedig meg-tudván, hogy el-érkezett vólna É'sópus, monda a' Barátinak: Meg-tsalattam gondolatomban, mert azt hallottam vala, hogy É'sópus meg-hólt. Harmad nap múlva parantsola a' Király, hogy minden Tanáts-hivei fejér ſelyem köntösökben öltöznének, maga pedig a' Király poſztó köntösben öltözék gyémántos Koronát tévén fejébe, és mikor a' Királyiſzékben magaſan úle, bé-viteté É'sópuſt, és monda néki: Mihez haſonlitaſz engemet és az én Tanáts-hiveimet É'sópé? És ő felele: Tégedet haſonlitlak a' tavaſzſzal fénylő naphoz, a' kik pedíglen körületted állanak, a' meg-ért gabona-fejekhez. A' Király pedig tsudálkozván az ő elméjének ſerénységén meg-ajándékozá őtet. Más nap' a' Király tiſzta fejérben, az ő Tanátsoſi pedig bárſony ſzinben öltözvén iſmét kérdé É'sópuſtól, hogy mihez haſonlitaná őtet? Felele É'sópus: Tégedet Király a' naphoz, a' kik pedig körülötted állanak, a' Nap' sugárihoz. Nektenábó pedig monda néki: Ugy itélem ſemmi a' Litzérus' orſzága az én orſzágomhoz képeſt? É'sópus pedig nevetvén monda: Ne beſzélj úgy Király ő felőle, mert jóllehet a' te Népednek a' te Orſzágod nap'

for-

formájára tündöklik ; de ha a' Litzérus' Országához hasonlittatik, minden hiba nélkül a' te Országod' fényessége meg-homályosittatik. Nektenábó elálmélkodék É'sópusnak gyors és bátor szóván, Kérdé azonban tőle: El-hoztad-é azokat az embereket, a' kik a' tornyot meg-épitsek? Felele É'sópus: Igen-is el-hoztam, csak mutass nékem helyet, hogy hová épitsenek. Ki-méne azért a' Király a' Mezőre és egyenes helyet mutata. Ki-vivén azért É'sópus a' négy Sasokat a' mezőre, négy szegeletekre helyhezteté azokat, és a' négy gyermekeket a' négy Sasokra kosárkákba fel-aggatván, és a' gyermekek' kezekbe áts és kőmives műszereket adván, fel-repité a' Sasokat, mellyek mikor magasan repülnének, a' Gyermekek kiáltanak vala mondván: Adjatok követ, meszet, fát, 's a' t. mellyek az épülethez szükségesek. De Nektenábó látván hogy a' Sasok mellyel magasan vitték a' gyermekeket, monda: Honnét jövének nékem ezek a' repülő emberek? Monda É'sópus: Litzérus Királynak illyen emberei vagynak; de te mikor ember légy, ollyan Királylyal akarsz ujat vonni, a'ki hasonló az Istenekhez. Monda Nektenábó: É'sópé meg-győztél engemet; de én is kérdek tőled valamit, felelj-meg: Vagynak nékem ollyan Kantzáim, a' mellyek midőn meghallják a' Babiloniai Ménlovaknak nyeritéseket, mindjárt fogadnak és tsikoznak. É'sópus monda: Oh Király hónap meg-felelek néked. El-menvén pedig É'sópus a' szállásra parantsolá a' gyermekek-

nek,

nek, hogy fogják-meg a' Matskát, mellyet É'sópus kozonségés hellyen erősen meg-verete. Az Égyiptombéliek pedig, mint hogy azt az állatot tiztelik, látván hogy olly' rutúl bánnának a' Matskával, segitségére szaladván meg-szabaditák őtet a' verők kezekből, a' mellyet hamarjában a' Királynak-is bé-jelenték, Ki-is É'sópust hivatván monda néki: Tálám nem tuttad É'sópé, hogy mi tőlünk mint Istén úgy tiztelteínek a' Matska! Miert tselekedted hát azt, hogy meg-veretted? Felèle É'sópus: Azért, hogy a' múlt éjjel Litzérus Királynak nagy bozzúságot tett, mivel a' Kakasát meg-ölte, melly nemes és vitéz vólt, azon kivül minden éjjeli órát meg-kúkúrikólt néki. Monda a' Király: Nem szégyenled é hazudni É'sópé? Ugyan is a' Matska egy éjjel Égyiptomból Babilóniába hogy mehetett vólna? A'kor É'sópus nevetvén monda: Hát a' hogy lehet óh Király! hogy a' Babilóniai Ménlovak nyeritvén az Égyiptomi Kantzák fogadjanak és tsikozzanak? Ezeket hallván a' Király, É'sópusnak bőltseségét meg-ditséré.

Nem sokára azután a' Király *Heliopolis* városából hivata bőltseket, a' kik tudósok vóltanak a' forrélyos kérdésekben-is, és É'sópussal együtt azokat vendégséghez ülteté. Mikor pedig asztalnál ülnének egy *Heliopolis*béli Bőlts monda É'sópusnak: Az Istentől küldettem, hogy tőled valami kérdést kérdjek, és azt meg-fejtsed nékem. Monda É'sópus: Te hazudsz, mert az Isten

nem szorúlt az emberre, hogy tőle tanúljon, ki mindeneket tud; Te pedig illyen beszéddel nem csak magadat tsúfolod-le, hanem az Istenedet-is. A'kor más közülök illyen kérdést téve: Vagyon egy szörnyű nagy Templom, mellyben vagyon egy oszlop, mellyben tizenként városok vagynak, és mindenik Város harmintz gerendákkal támogattatott-meg, mellyek körül futkosnak két Aszszonyok. A'kor monda É'sópus: Ezt a' gyermekek szokták nálunk meg-fejteni, mert a' Templom e' Világ, az oszlop az Esztendő, a' tizenkét városok az Esztendőnek tizenkét Hónapjai, a' harmintz Gerendák a' hónapoknak napjai, a' két Aszszonyi-állatok a' Nap és Hóld, mellyek egymás után kerülik e' Világot.

Harmad nap múlva minden Barátit és Tanátsosit elő hivatván Nektenábó, monda: Ez az É'sópus csak egyedül az oka, hogy Litzérus Királynak adót kell fizetnünk! Monda pedig egy az ő tanátsosi közzül: Tégyünk hát más kérdéseket eleibe. Mitsoda az, *a' mellyet mi nem-is tudúnk, 's nem-is látúnk.* Monda É'sópus: Hónap e'ről a' dologról meg-felelek néked. El-menvén azért, egy Tzédulát ira, mellyben e' vala: *Nektenábó tartozik Litzérus Királynak ezer Tálentom mal.* Más nap reggel a' Tzédulát adá a' Királynak; mellyet látván a' Király' tanátsosi, minek előtte fel-olvastatnék, mindnyájan mondának. *Bizonnyal tudjuk-is halottuk-is,* (a' mi vagyon irva a' tzédulában.) É'sópus pedig monda: Köszönöm bi-

bizonysag-tételteket. Nektenábó pedig fel-olvasván a' tzédulát el-tsudálkozék és monda: Ti, holott én semmivel nem tartozom Litzérusnak, még-is mindnyájan ellenem bizonyítátok. Ök pedigen hirtelen meg-forditván szóvokat, mondának *Semmit nem tudúnk, nem is halottúnk.* É'sópus pedig monda: A' ti kérdéstekre, mellyet tegnap tettetek, meg-feleltem. Mind ezekre pedig Nektenábó monda: Bóldog ember Litzérus Király a' ki illyen nagy tudományú embert tart az Országában! Azonban a' meg-igért adót meg-adá É'sópusnak, és békeséggel viszszá eresztè.

É'sópus meg-térvén Babilóniába meg-beszélle mindeneket, mellyek történtenek vala Égyiptomban, és az adót-is meg-adá. Litzérus pedig meg-parantsolá, hogy É'sópus' tiszteségére arany állóképet állitsanak.

Nem sok idővel az után É'sópus el-végezé magában, hogy Görög-Országba hajókáznék, és a' Királytól engedelmet kérvén el-méne. Megesküvén elsőben, hogy minden bizonnyal Babilóniába viszsza menne, és ott tölténé-el hátra lévő életének idejét. El-járván azért a' Görög-Országi fő Városokat, mindenütt a' maga tudományját meg-mútatta. Végezetre érkezék ama' híres Delfis' városába. A' Delfis város béliek pedig jó szívvel hallgatták ugyan az ő tudományát, de semmi tiszteséget néki nem tőnek. Kiknek ő-is így szóla: Delfisbéli Férjfiak! Ti hasonlatosok vagyrok a' Tengeren hányattatott darab-fához, mellyet á-

vol látván valami derék portékának vélünk lenni, mikor pedig hozánk közelebb vetődik, hat csak egy hazontalan darab-fa. Én-is míg tinektek csak hireteket hallottam, nagy tudományú derék embereknek tartottalak benneteket; de közitekbe jövén meg-csalattam reménységemben; mivel látom, hogy majd mindeneknél hazontalanabbak vagytok. Ezeket hallván a' Delfisbéliek: Ne hogy valamiképen rólok É'sópus más varosbéliekneł rosz hirt szerezne, el-végezék magokban, hogy ötet el-veszteńék. Azért az Apolló' Kápolnájából, mellynek ő-vala gond-viselője, egy arany-pohárt el-vevének, és rejték azt az É'sópus' portékája közzé. É'sópus pedig nem tudván, hogy mit miveltenek vólna álnokúl, el-indúla Fotzis Városába. A' Delfisbéliek pedig utána rohanván meg-tartóztaták ötet mint Szentség' törőt. Menté ugyan magát É'sópus, de még-is a' Delfisbéliek portékáját fel-hányván, meg-találák az arany pohárt, mellyet el-vévén minden embereknek nagy tsetépatéval mutogatnak vala. Erre vévén pedig É'sópus az ők álnokságokat, kéri vala őket, hogy ereztenék-el; ők pedig nem hogy el-ereztenék, sőt inkább meg-kötözvén mint szentség' törőt a' tömlötzbe veték, és halálra sententziázák. É'sópus pedig látván, hogy semmi fortélylyal meg-nem-szabadúlhatna a' rosz szerentsétől, magát siratja vala a' tömlötzben. Az ő baráti közzűl pedig egy Dámas nevű hozája menvén kérdé tőle, hogy mi okért keseregne a'nyira? Ö pedig monda:

Egy

Egy Aſſzonyi-állat, a' ki tsak nem régén temette-vala el az ő urát, mindennap a' Sírhoz jár vala sírni. Nem meſſze pedig a' ſírtól egy paraſt ember ſántogatván, meg-ſereté az Aſſzony-embert, és el-hagyván ökreit ő-is a' ſírhoz méne és az Aſſzony-emberrel együtt ſírdogál vala. Kérdé az Aſſzony tőle, hogy ő-is miért keſeregne a'nyira? Mert en-is (ugy-mond a' ſántó ember,) egy igen kedves Feleségemet temettem-el, és minekutána ſírok, keſerűségem könnyebbül. Az Aſſzony-is monda: Nékem-is ſintén úgy vagyon dolgom Monda ama': Ha egyenlő nyavalyánk vagyon, miért nem adnók egyűvé magunkat, mert én ſintén úgy ſeretnélek tégedet, mint amazt, te-is engemet mint te a' férjedet. E'képen réá vévé az Aſſzonyt, és meg-egyezének e' dolgón. Ezenközben pedig egy tolvaj el-jövén meg-öldá az ökröket, és el-hajtá. Vitéza térvén pedig a' ſánto-ember, és nem találván ökreit, felette igen kezde sírni és jajgatni, hozá menvén azért az Aſſzony-ember monda: 'S Hát most iſmét miért ſírſz? Monda az: Most ſírok már igazán, mert el-loptták az ökreimet. Én-is (ugy-mond É'sópus) tok veſzedelmim után most már valósággal sírok, mivel ſabadulásomat tellyeſséggel nem remélhetem.

Azonban el-jövének a' Delfisbéliek és ki-vonván É'sópuſt a' Tömlötzből, húzzák vonják vala, hogy egy köſziklárol le-taſzítsák. É'sópus pedig így ſóla nékiek: Egy időben minden oktalan-állatok együtt beſzélgetvén, az Egér a' vizi Békának

barátjává lén, és el-hivá őtet vatsorára egy gazdag embernek éles házába, a' hol ſok tele eleség vala, és monda az Egér: Egyél barátom Béka, és mikor mindenféléből jól laktak vólna, a' Béka is el-hivá az Egeret vatsorára, és hogy az Egér az uſásban el-fáradván a' vizbe ne halna vékony tzérna-ſállal a' maga lábához köté az Egér' lábát, azonban bé-ſökék az a' tóba, és a' Mélységbe lebúván az Egér, 's fuladozván és haldogalván monda: Én úgyan miattad meg-halok, de nagyobb támad, a' ki meg boſſúlja. Az Egér meg-halván a' viz' ſínén lebeg vala, kit meg-látván egy Kánya, ki-ragadá a' vizből, és véle együtt a' Békát-is, és mind a' kettőt meg-evé. Igy én-is moſtan méltatlanúl tőletek meg-öletem, de léſſen, a' ki érettem boſſúút áll. Mert Babilónia és egéſz Görög Orſzág elő kéri tőletek a' véremet.

Igy-is ſemmit nem kedvezvén a' Delfisbéliek É'sópusnak, viſſik vala a' halálra. Ő pedig ki-ſabadúlván kezekből, ſalada az Apolló' Templomába: a' Delfisbéliek pedig azzal ſem gondolván, onnat-is ki-huzák őtet. Ezt látván É'sóp monda nékiek: Halljátok-meg Delfisbéliek. Egy Nyul a' Sastól kergettetvén, ſalada a' Szarvas bogár' barlangjába, kérvén, hogy őtet örizné-meg A' Szarvas bogár pedig a' Jupiterre kéntſeritė a' Sast, hogy ne bántaná a' Nyúlat, és ne útálná meg az ő kitsiny állapotját. Meg-haraguván pedig a' Sas, ſárnyaival meg-tsapdosá a' Szarvas-bogárat, és a' Nyúlat el-ragadván meg-evé.

Szar-

Szarvas bogár pedig a' Saſſal együtt el-repüle, hogy meg-tudná a' féſzkét, 's oda menvén az ő tojáſit el-rontá. A' Sas pediglen boſzſzankodván, hogy ki mérte azt próbálni, iſmét magoſabb fára raká féſzkét, de ott-is el-rontá tojáſit a' Szarvas-bogár. Már nem tudván a' Sas mit tenni, felméne Jupiterhez, és harmadſzor tojek az ő ölébe, nekie ajánlván, hogy gondját viſelné; de a' Szarvas bogár ganéjból pilulákat tsinálván, azokat a' Jupiter ölébe ereſztè: Jupiter pedig látván a' pilulákat, fel-kele, hogy öléből ki-rázná, azomban a' tojáſokat-is ki-hányá, el-felejtkezvén rólok, és el-romlának. Midőn oſztán ki-tanúlta vólna Jupiter a' Szarvas-bogártól, hogy ezeket azért tselekedte; hogy a' Saſón boſzſzúját úzné (mert nem tsak a' Szarvas-bogarat bántotta, de Jupiter ellen-is vétkezett.) Meg-térvén a' Sas, meg-mondá néki Jupiter, hogy minden keſerüségének a' Szarvas-bogár vólna az oka, és méltán. Jupiter azért nem akarván a' Saſok' nemét el-puſztitani, más időre rendelé a' Saſok' költéſét, mikor a' Szarvas-bogárak nem járnának. Ti-is azért Delfisbéliek meg-ne-veſsétek azt az Iſtent, kinek kitsin Kápolnájához folyamodtam, mert büntetetlen nem hagyja.

A' Delfisbéliek pedig mind ezeket ſemmibe hajtván, egyeneſen viſzik vala őtet halálra. É'sópus pedig látván hogy ſemmiképen kezekből megnem-ſzabadúlhatna, iſmét monda? Halljátok-meg

ti kegyetlen gyilkosok. Egy Szántó-vető-ember a' mezőn meg-vénült, és mint-hogy soha a' Városba bé-nem-ment vólna, kere a' haza-népét hogy hadd látná-meg a' várost, ők pedig a' szamárokat bé-fogván fel-tévék őtet a' szekérre, hogy menne-el egyedül. El-indúlván azért nagy forgó-szél és zúrzavar támada, és el-sötétedvén, a' szamárok az útat el-vesztettek, és vivék az Öreg embert egy meredek magas kőtiklára, ki mikor veszedelmét látná, monda: Oh Jupiter! miben vétettem én tenéked, hogy így kell el-veszнem, a'nál-is inkább, hogy nem valami jeles lovak vagy ökvérek miatt, hanem alá-való szamárok miatt. Én-is hasonlóképen bánom, hogy nem valami tiszteséges és betsületes emberek által, hanem hitván rosz emberektől öletteтem-meg.

Mikor pedig szinte le-tartóttatnék É'sópus, ismét illyen Mesét monda nékiek: Egy Férjfiú a' maga Leányát szeretvén, el-küldé a' Feleségét a' mezőre, és tsak a' Leányával maradván meg-szégyenité azt. A' Leány pedig monda: Apa, nagy vétket tselekedtél, inkább kivánnék sok más Férjfiaktól illyen gyalázatot szenvedni, mint sem tetőled, a' ki engemet nemzettél. Így vagyon nékem is dolgom véletek óh Istentelen Delfisbéliek, mert mondom: Hogy inkább kivánnék a' Szilla és Karibdis hajó' rontó veszedelmes örvényeibe esni, és az Afrikai szövevényekbe veszni, mint sem tőletek méltatlanúl és hamisan meg-öletni. Azért átkozottak légyetek, 's kérem az Isteneket, hogy

én érettem minden igazság nélkül meg-halandóért bocsát álljanak.

Le tatiták azonban őtet a' Delfisbéliek a' kőfiklárol, és meg-hala. Világ teremtetese után mint-egy 3407-dik. Esztendőben.

Nem sokára azután a' Delfisbéliekre nagy dögh-halál esvén tanátsot kérdének az Apolló' Orákulumatól, melly illy feleletet téve, *Eleget kell tenni az É'sópus' veréért.* Kinek-is mint-hogy tudják vala ártatlanságát, Halmot hányának. De a' Görög Ország' minden Fejedelmi 's Tudós Emberek-is, minekutána meg-tudták vólna É'sópusnak véletlen vesztedelmét, Delfis' városába mentenek, és esketetvén vesztedelme' okáról, mind azokat, valakik halálának okai vóltanak, hasonló halállal el-vesztették.

É'SOPUS' ÉLETÉNEK VÉGE.

EPITAPHIUM

Mellyet
A' Magyar Poéta az E'SOPUS Halmának
felibe írt.

Itt nyugßik É'sópus Delfis' városában
Ki meg-ölettetett e'nek határában
A' Görög Országon lett utozásában,
Szenvedett méltatlan halált itt jártában.
E' meg-felelt bőltsen Filó'sofuſoknak
Szép bőltseſségével tettzet Királyoknak,
Okos kérdéleket tett a' Túdóſoknak,
Felelt-is okoſon a' tudakozóknak.
A'kori világnak méltán ő tsudája,
A' Tudós elméknek leherett ſummája,
A' Következendő világnak példája,
Sok meſés dolgoknak kéß matériája.
Méltó e'nek neve hogy már fenn maradjon,
Szép hire világnak végéig haladjon,
Hirdetője meſés vóltának akadjon,
Iſten ſok illy' tudós elméjüket adjon.

É'SOPUS'
MESÉINEK
EGYIK KÖNYVE.

I. *MESE.*

A' Kakasról és Gyöngyről.

EGY Kakas a' Szemeten magának eledelt keresvén, egy drága Gyöngyöt találá, és monda

Vaj-

Valj te ſzép portéka hol heverſz itt a' ſzemeten, ha tégedet valami fösvény ember talált-vólna-meg, bezzeg meg-betsúlne. De en, ki tégedet megleltelek, nem adnék éretted egy árpa-ſzemet. Sem te nem haſználhatſz nékem, ſem én néked.

Magyarázat.

A' bölts É'sópus e' Mesével meg-tsúfolja a' tudatlan és goromba embereket, a' kik ſemmi tudományon vagy derék dolgón nem kapnák, az illyenek haſonlók ama' régi Szöltshöz, kinek mikor a' Szép Török lovat mutogatnák, azt mondá: *Bezzeg ſzép marha vólna ez, ha ködmönt tudna tsinálni.* Az illyeneknek az É'sópus' olvasása ſemmit nem haſznál.

II. *MESE.*

A' Farkasról és Bárányról.

EGY Farkas és egy Bárány meg-ſzomjúhozván, mind ketten menének egy patakra innia, a' Far-

Farkas fellyül ízik vala, a' Bárány pedig meʒʒe ála. Meg-látván a' Farkas a' Bárányt, hozá méne, és hogy ötve veʒhellen véle, monda néki: Miért zavartad-fel a' vizet, mikor én innám? A' Bárany meg-ijedvén monda: Hogy zavarhattam vólna-fel a' vizet, mikor én ide alá, te pedig oda fenn ſtrál, a' honnét ide alá fólyik a' víz. A' Farkas nem ʒégyenlvén-meg magát a' Báránynak igaz mondásán, ismét monda: Meg-káromoltál engemet ez előtt hat hónappal: E're monda a' Bárány: A'kor nem-is vóltam e'világon, Még-is monda a' Farkas: A' vetéſimet mind el-rágod. Mellyre monda a' Bárány: Hogy rághatnám-el vetéſedet, mikor még fogam ſintsen. Monda a' Farkas: Hallgaſs; mert az apád-is örökké ellenségem vólt nékem, és meg-fojtván ötet meg-evé.

Ez a' Meſe illik a' tsalárd húzó vonó emberekre, és hamis pereket folytatókra, kik az ártatlanokat el-nyomják.

III. *MESE.*

A' Kevély Szajkóról és Páváról.

A' Szajkó kevélysége miatt nem elégedvén-meg a' maga természeti tollaival, a' Páváknak el-húllott tollait fel-ſzedegeté, és azokkal magát meg-ékeſitvén, meg-útálá a' több Szajkókat. Méne azért a' Pávák' ſeregébe, de azok réá eſmérvén a' magok tollaikat el-ragadák tőle, és orrokkal meg-vagdalák. Igy tsufoltatván-meg a' Szajkó, viſʒſza méne

ne

ne szomorúán a' maga nemzetéhez, de azok-is kihajták közülök őtet, és monda egy azok közzül: Ha velünk maradtál vólna, és a' mit a' természet néked adott, azzal meg-érted vólna, ezt a' gyalázatot és üldözést nem szenvednéd.

Ez a' Mese a'ra tanit, hogy minden ember a' maga sorsával, és tehetségével, és hivataljával elégedjék-meg, semkinek marhájával ne kérkedjék, köntösével ne kevélykedjék, mert ha le-vonják róla, szégyent vall.

IV. MESE.

Egy Komondorról és Júhról.

EGY Komondor a' Júhot törvénybe hivá, azt erősitvén, hogy a' Júh ő-néki egy kenyérrel adós vólna. A' szegény Júh pedig tagadá ezen adósságot. Monda a' Komondor, hogy ő másokkal-is

kal-is meg-bizonyitja. A' Bíró mónda a' Komondornak: No hát hívd-elé a' Tanuidat. Elő-állitá a' Komondor elsőben a' Farkaſt, ki monda: Én jól tudom, hogy a' Komondor a' Júhnak egy kenyeret adott költsön. Második tanú vala a' Héja, ez-is haſonlóképen bizonyita: De a' harmadik Tanú a' Saskeſelyű monda: Te bünös állat! miért tagadod meg az adóſságot? E'képen a' szegény Júh el-veſzté a' pert három hamis Tanúk miatt, és kénſzeritették a' rajta való gyapját el-adni, és úgy fizete-meg a' Komondornak. Azonban elkövetkezvén a' tél, a' Júh mezitelen lévén meghala.

E' Meſe jelenti: hogy gyakran az igazak és ártatlanok nem tudván ügyeket folytatni, el-nyomattatnak az álnok emberektől, kik *gyakran ott-is arátnak a' hol nem vetettek.*

V. *MESE.*

Az Ebről és Kontz-husról.

EGY Eb egy Kontz-huſt kapván viſzi vala úſzva által a' vizen, meg-látván pedig a' maga és Kontz-hus' árnyékát, azt gondolta, hogy talám más Eb más Kontz-húſt vinne a' vizben; hozá kapa azért, hogy azt-is el ragadná, de meg-tsalatván a' maga szájában lévő Kontz-huſt is el-ejté, a' Vizben látott árnyékot ſem kaphatá-el. Igy veſzté-el a' Szájában lévő Kontz-húſt és a'nak az árnyé-

nyékát sem kaphatá-el.

Ez a' Mese ollyan emberekre tartozik, a' kik más jószágán kapdosván a' magokét-is el-vesztik. *A' ki sokat kiván, kevesebbel-is meg-éri.*

VI. MESE.

Az Oroszlánról, Ökörről, Ketskeről, és Júhról.

AZ Oroszlán egy Ökörrel Ketskével és Júhval társalkodván, együtt vadászni menének az erdőre, és fogának egy nagy tarvaszt, mellyet négy részre osztván, monda az Oroszlán: Én az első részt el-vészem; mert engem' Oroszlánnak neveznek. A' másik részt-is enyim; mert erősebb vagyok nálatoknál. A' harmadikat-is el-foglalom; mert többet futottam nálatoknál. A' negyedikhez pedig

dig meg-látom, ki mér nyúlni, mert külömben roſzúl leſz dolga. Ezt látván a' többi állatok oda hagyák a' kegyetlen Oroſzlánnak a' réſzeket, és gyorſan el-takarodának onnan.

E' Meſe a'ra tanit, hogy ſemki magánál hatalmaſabbal barátságot, kereskedéſt ne tartson; mert kárát vallja. *Nem jó nagy Urral tsereſznyét enni egy tálból; mert meg-pattant a' magyával.*

VII. *MESE.*

Az Oroſzlánról, Rókáról és Szamárról.

Másſzor az Oroſzlán égy Rókával és Szamárral méne vadáſzni, és mikor ſók vadakat fogtanak vólna, parantsolá az Oroſzlán a' Szamárnak, hogy oſztaná el. A' Szamár pedig midőn három egyenlő réſzekre raktá vólna a' Prédát, ſza-

bad válaſztást hagya a' társainak; De az Oroſzlán nem ſzereté az oktáſt, és fogait tsikorgatja vala mellyen a' Szamár erőſen meg-ijede. Monda a Oroſzlán a' Rókának, hogy ő oktaná újjra a' rétzeket, mert a' Szamár ſemmit nem tudna hozája. A' Róka pedig mind a' három rétzeket öſſve raká és adá az Oroſzlánnak. A'kor monda az Oroſzlán a' Rókának: De ki tanita-meg tégedet oktani? Felele a' Róka: A' Szamár' vetzedelme.

Ez a' Meſe jelenti, hogy a' Hatalmaſokkal nem jó újat huzni; mert azok azt ſzokták mondani: *Ugy akarom 's úgy légyen* ide illik e' Példa-beſzéd-is! *Bóldog ember' a ki a' más' kárán tanúl.*

VIII. *MESE.*

Egy Lopóról és a' Napról,

EGYkor egy Lopónak menyegzőjére bé-gyűlvén az ő ſzomſzédi, örömben valának, reménlvén hogy ez a' Lopó többet nem lopna; hanem állatlanúl fogna ez útán élni. Azomban egy Fő ember bé-menvén hozájok, és látván, hogy vigadvólnának, monda nékiek: Halljátok atyámfiai! Egykor a' Nap meg-akar vala-házaſodni, ezt minden Orſzágok bánják vala, és busúlnak vala a'nyára, hogy *Jupitert*-is meg-ſzidnák. Ezen *Jupiter* meg-haraguván, okát kérdi vala, hogy miért ſzidnák őtet. És mondának néki: Oh *Jupiter*! te tudod, hogy moſt tsak egy Napúnk vagyon, még is ſokat busúlunk, mivel hévségével ſok károk-

té-

tészen, hát jövendőben mint lenne dolgunk, ha az a' nap több Napokat kezdene nemzeni?

Valamelly dologra az ember természet szerint hajlandó, a'ról nehezen szokik-el, azért nem méltó, hogy az igaz emberek örüljenek a' gonosz embereknek szaporodásokon; mert *Alma nem esik messze fájától. A' Rosszsz fának rosszsz gyümöltse. Ebnek eb a' Kójke.*

IX. *MESE.*

A' Farkasról és Darúról.

EGY Farkas Bárányt évén egy darab tsont akada a' torkában, melly miatt nagy kínban vala, mert ki nem pökheté azt, és széllyel futkosván segitséget keres vala; de minden azt mondja vala, hogy jól esett a' prédálónak. Utóljára sok igéretekkel réá vévé a' Darút, hogy hosszú nyakát torkában bé-dugván a' tsontot venné-ki; mellyet véghez vive a' Darú, ki-is jutalmat kérvén a' Farkastól; felele a' Farkas: Mit kérsz te háládatlan? elég jutalom az, hogy el-nem-haraptam a' fejedet, mikor a' szájamban vólt. Köszönd-meg, hogy életedet meg-hagytam.

Ez a' mese a'ra tanit hogy semki az álnok és gonosz embereknek ne szolgáljon inkább, mint a' jámbornak; mert jútalmát nem vészi, az illyenről mondják: *Jó tétel' helyébe ne várj jót.*

X.

X. *MESE.*

Égy Nöstény Komondorról és más Komondorról

Egy Nöstény Komondor, kinek hasa tele vala kölykökkel, kére más komondort hizelkedésével, hogy néki engedné-meg házatskájában kölyközni; Meg-engedé néki a' Komondor, ki-méne házából. Minekutána pedig a' Nöstény Komondor meg kölyközött vólna, és kölykei megnevekedének, viszszá méne a' Komondor, és kére a' Nöstény-Komondort, hogy házatskájából takarodnék-ki; de a' nem akara ki-menni. Nem sokára idő múlva ismét kére a' házát a' Komondor. Akkor fogait tsikorgatván felele a' Nöstény-Komondor: Mit búsítaz engemet, lám ugyan erővel nem ám 's nemzetimre támadtál; de ha erősebb vagy mint én, ugy ki-mégyek házadból, és helyt adok néked.

Gyak-

Gyakran ſoktak igy járni az égyügyü jámborok a' tsalárd embereknek hizelkedö beſzédek által. Azért ugy tégy jól máſſal, hogy magadnak károddal ne légyen, *Kötve higyj Komádnak.*

XI. *MESE.*

Egy Ferjfiúról és Kígyóról.

HIdeg télnek idején égy Kigyót meg-ſzána egy Férjfiú, és azt, hogy a' hideg meg-ne-venné, házába vivé, és étellel táplálja vala egéſz télen. Tavaszra kelvén pedig, és az idö melegre fordúlván, a' Kígyó meg-bizá magát, és minden házi eſzközöket mérgével meg nyálasíta, és hogy roſſz bútsúval el-költöznék, mindent meg-sérte.

Ez a' Meſe azokról ſól, a'kik ollyanoknak kívánnak ſolgálni, kiknek máradáſok nintsen, kik a' gazdájoknak a' jóért roſſzal fizetnek.
Nints nagyobb bün a' háladatlanságnál. Ne tarts Kigyót kebeledben.

XII. *MESE.*

A' Házi Egérröl és Mezei Egérröl.

EGY Házi Egér múlatságnak okáért a' mezöre méne, réá talála egy Mezei Egér, és kéré ötet, hogy hózája menne-bé: Bé menvén pedig meg-vendéglé ötet makkal, dióval, 's egyéb téli takarmányival, a' mit a' mezöről gyüjtött vólt. A' házi Egér pedig kényes lévén, gyalázza vala a' mezei ſovány életet, és ditséri vala ellenben

a' Városit. A' házi Egér meg-köszönvén a' jó akaratot, el-hivá a' mezei Egeret magával, hogy a' költsönt viszsza fizetné, és a' mivel kérkedett, megtellyesítené. El-menének azért egy nagy Udvarház' pintzéjébe, és mikor ott mindenféle jóval vendégeskednének, azonban hallának a' bokor-kóltsók' zörgéseket az ajtón, ezen meg-ijedének mind a' ketten, és széllyel szaladozának. A' mezei Egér pedig a'féle lármához szokatlan lévén, alig tuda el-rejtezni. Ki-menvén a' pintzéből a' kóltsár, elő jöve a' Házi Egér, és kiáltá a' mezei Egeret, a' pedig nagy rettegesél elő járúla, és kinálá őtet a' Házi Egér, hogy ennék és ne félne. Kérdé pedig a' mezei Egér a' Házitól: Ha vagyon-é gyakran illyen veszedelem? Felele a' Házi Egér: Ez ugyan minden nap' vagyon; de számba sem kell venni. A'kor monda a' Mezei Egér: Ha mindennapi ez, bizonyára azok a' drága eledelek inkább mérgesek, mint édesek. Én ugyan inkább szeretem az én szegénységemet tsendességemmel, mint illyen félelemmel a' te sok gazdagságodat; mert látom te minden nap' sok gonddal élsz, a' sokféle veszedelem körül vett tégedet: Keleptzékkel, Egér-fogókkal minden Szurdék tele vagyon, a' sok Matskák-is üznek, kergetnek tégedet. Nyughatatlanság minden felől a' te dolgod. Azért el-butsúzom tőled.

A' Gazdagság ugyan gyönyörüséget okoz; de ha jól meg-tekinted, sok veszedelemmel és gonddal jár. Jobb azért a' szegény élet tsendességgel, mint a rakott

rakott tár-ház nyughatatlansággal; mert a' *Gazdag csak fetreng puha ágyában: A' szegény a' szénánis jól alusszik.*

XIII. *MESE.*

A' Sas-Keselyüről és Rókáról.

EGY Sas a' Rókával barátságot vetvén, e'nek meg-bizonyitására közel laknak vala egymáshoz. A' Sas azért egy magas fára tézket raka, a' Róka pedig közel a' fához égy bokorban kölyközék. Némelly nap' a' Róka el-méne, hogy eledelt keresne, a' Sas-is meg-éhezvén, és a' barlanghoz repülvén, el-ragadá a' Rókának kölykeit, és eledelül vivé a' Fijainak. Meg-térvén a' Róka, latá, hogy el-hordatták volna kölykeit, és erősen meg-szomorodék. Ki mikor bozzúját nem állhatná, mivel négy lábú állat lévén, a' Sast nem üzhete

illyenek a'ſegények és tehetetlenek.) átkozza va'a a' (Sasot, és a' nagy barátság gyűlölséggé válék. Az idő tájban valami áldozatról égy tüzes üſzköt el-ragada, és holmi aſzú ágakkal együtt a' fa' tövére vivé, és meg-gerjeſzté. És midön a' füst lánggal együt fel-kezdene menni a' fának ágai közé, megijede a' Keſelyű, és könyörgeni kezde a' Rokának, hogy a' tüzet a' fa' tövén óltaná-el; mert kéſz léſzen kölykeit elevenen viſza adni.

Ez a' Meſe inti a' Hatalmasokat, hogy az égyügyüket ne bántsák, mert ök-is bár tehetetlenek, de bóſzút állhatnak, az Iſten-is büntetetlen nem hagyja

XIV. *MESE.*

A' Sas-Keſelyüről, Tsigáról és Varjúról.

EGY Tsiga magát el-hivé, és kérkedik vala erős házával, mellyben minden félelem nékül laknék:

laknék: azomban el-jöve egy Saskeselyű, és a' Tsigát meg-ragadvan magasan fel-viti vala. Ezt meg-látván egy Varjú, és hizelkedvén néki monda: Bezzeg jó ragadományt kaptál; de mit haßnálß véle, ha meg-nem-törheted? én tanátsot adnék néked, ha meg-fogadnád. Monda a' Saskeselyű: Adj tanátsot, és meg-oßtom a' ragadományt veled. Monda a' Varjú: Menj-fel magasan az egbe, és onnan botsásd alá a' Tsigát e' kößiklára, ottan el-törik, és úgy meg eheted. Ezt meg-tselekedvén a' Saskeselyű fel kapá a' Varjú a' Tsiga' húsát, és meg-evé, mig a' Sas az égből le-ßállana.

Ez a' Meße jelenti Elsöben: hogy ßemki maga erejével és tsendes lakasával el-ne-higyje magát: mert *Nints ollyan erös Vár, mellyet a' fortély meg-nem-vészen.* Másodßor: Ha tanátsot kérdeß valakitol, jól meg-visgáljad azt; mert ßok ravaßok *máßnak adott tanátsokat magok' haßznokra forditják.*

XV. MESE.

Egy Hólloról és Rókáról.

EGY Holló el-ragada egy darab Sajtot, és egy magas fára fel-ßálla véle. Ezt meg-látván egy Róka, oda méne, és a' Hollót mindenképen kößöntvén monda: Örökké hallottam, hogy a' Hir nem mind igaz, már moßt valójában tapaßtalom; mert mikor itt mennék-el, meg-látálak tégedet a' fán, és boßßankodám a' hirre, melly azt költötte felőled, hogy te feketébb légy a' ßuroknál; de lám fejérebb vagy a' hónál; sőt

fejérségeddel a' Hattyút-is meg-győzöd az én ítéletem szerint, és ha a' szovad-is olly' szép, mint a' tollad, minden madarak' Királyjoknak mondhatlak téged'. Ezen sok ditséretekkel el-hivé magát a' Holló, és hogy Szóvát hallaná a' Róka, fel-tátá a' száját, hogy énekelne, azonban a' Sajtot el-ejté, mellyet fel-kapván a' ravasz Róka, nagy katzagással el-vivé. A'kor észre vévé magát a' szegény Holló, hogy tsak a' Sajtért ditséré ötet a'nyira a' Róka, és meg-szégyenlvén magát, búsul vala a' kárán.

Sokan a'nyira szeretik a' ditséretet, hogy a' magok gyalázatjókkal és károkkal-is el-szenvedik, és szeretik a' tsapodár hizelkedöket, azért ne kereſſen semki hijában való Ditsöſséget magának. *Nézd-meg tsábad' Kaptáját, ne kivánj nagyobb Sarút. Ártalmaſsabb állat nintsen a' kétſzín hizelkedönél.*

XVI.

XVI. *MESE.*

Egy Oroßlánról, Erdei Kanról, Bikáról, és Szamárról.

EGY Oroßlán, ki Ifjúságában ſok állatokat meg-bántott vala, meg-vénhedvén el-betegeſedék annyira, hogy már alig bírja vala magát. El-jöve hozája egy tajtékot túró Vad-kan, és meg-vágá hoßßú agyarával az Oroßlánnak óldalát. Más felől el-jöve a' Bika, az-is Szarvaival meg-öklelé; a' Szamár-is el-jöve, és régi gyalázatját meg-akarván boßßúlni, lábaival meg-rugdasá. A'kor jajgatni kezde az Oroßlán, és monda: Ezek azok a' kiknek Ifjuságomban ártottam. Azért méltán bántának engemet, de még azok-is, a' kiknek haßnáltam, lám mind reám támadtak! Bolond vóltam,

hogy

hogy a'nyi roſſz akarókat ſzerzettem, még a'nál-is bolondabb, hogy hamis barátokban biztam.

Ez a' Meſe inti a' Hatalmaskodókat, hogy kegyetlenek ne légyenek a' köz rendü emberekhez; mert ha meg-fordúl a' kotzka, ök-is boſſzút állhatnak. *Mindenekkel jól tégy. Roſzſz akaróidat ne ſzaporitsad. Barátidat meg-válogasd.*

XVII. *MESE.*

Egy Szamárról és Ebetskéről.

EGY kis Ebetske hizelkedésével a'nyira kedvelteti vala magát a' Gazdánál és Ház-népnél, hogy őtet egéſz Ház-nép ſzereti vala, sőt a' Gazda tángyéráról éteti vala. Látván ezt a' Szamár, meg-ſohajta magát, és állapotját ſzánni kezdé, és monda magában: Illetlen dolog ez, hogy az Ebetske tsak henyél, és játſzik, még-is mindenek előtt kedves, és aſztalról eſſik: én pedig ſoha nem heverek, terhet hordozok, meg-is korbátsolnak, még-is mindenek előtt utálatos vagyok: Azért meg-próbálom én-is, ha hizelkedéſſel és játékkal fel-kaphatnék a' Gazdám előtt. Egy időben azért a' Gazda haza jövén, nagy ordittáſſal eleibe ſzalada a' Szamár, és az Urára ſzökék, két első lábaival vállait meg-tapogatván' és ſzájával ábrázatját el-nyálazván. E're kiáltani kezde a' Gazda a' ſzolgáinak, hogy ne hagynák; mert a' Szamár el-tapodná! Elé ſzaladának azért a' ſzolgak, és a' Szamárt meg-fogák, meg-husángolák. Igy jára a' tunya Szamár, a' ki azt gondolta maga felől, hogy

módos

módós hizelkedésével és játékjával majd kedvet talál az Uránál.

A' ki mire nem terem, ollyan hivatalba ne ártsa magát, mert *Ag ebet nem illet hintó szekér. Mátyás Király, mátyás kovátsi. Hajdú nem tud harangot önteni. Velentze 's kementze.*

XVIII. *MESE.*

Egy Oroßlánról es Fgérről.

Egy Oroßlán meleg nyárban el-fáradván egy árnyékban nyúgßik vala a' páfintón. Az Egerek körülette játzodozván a' hátán nyargalnak vala. Fel-ſerkenvén az Oroßlán egyet közülök meg-ragada. Ez reménykedik vala, hogy ötet ne bántaná, mert ő nem méltó, hogy az Oroßlán reá haragudjék. Gondolá az Oroßlán, hogy olly kis állatotska' meg-öletésével ſemmi ditséretet nem nyerne, el-ereßté azért ötet. Nem ſokára az után az Oroßlán az erdőben nyargalván, tőrbe akada, fir és órdit vala. Meg-hallván az Egér az Oroßlánnak orditását, ßováról meg-eſméré, és oda méne, 's hát az Oroßlán meg-akadott vala a' tőrben, azért a' tőrnek bogjait meg-vi'sgálván, azokat el-rágá, és meg-ßabaditá az Oroßlánt.

Ez a' Meſe jovalja a' hatalmaſoknak a' kegyelmeſsßget; mert a' minthogy az emberek' állapotjok állhatatlan, történik, hogy ſokßor a' Hatalmaſok a' leg alább való ßegény emberre ßorulnak. Azért az okós ember ha árthat-is, de el-kerüli, és fél valakinek árta-

ártani: mert sokszor történt, hogy a' Királyok-is Szegényekre zörultak.

XIX. *MESE.*

Két Kányákról.

MEG-betegedvén egy Kánya, sokaig sindék és már reménsége sem vala, hogy meg-gyógyulhatna: Azért kéré az Anyját, hogy menne a' Szent-helyekre, és áldoznék érette az Istennek, hogy néki egészséget és bóldogságot nyerne; Kinek felele az Anyja: Örömest tselekedném Fijam, de félek rajta, hogy minden költségem és fáradságom füstbe mégyen, és semmit sem nyerhetek az Istenektől, kiknek Templomait gyakran megrútitottad, és Oltáraikról sokszor el-ragadoztad az áldozatokat.

Minden ember az Istent tiszteljen, a' ki a' kegyeseket meg-segiti, a' hitetleneket gyülöli, és ha ki az Istent bóldogságában nem tiszteli, nyomorúságában nem halgattatik-meg. Ezt a' mesét magokra szabhatják azok-is, kik minden emberrel háborognak, az illyenektől nyavalyájokban és szükségekben minden emberi segitség meg-vonatik.

XX. *MESE.*

A' Fetskéről és a' több Madarakról.

MIkor az emberek Lent és Kendert kezdettek vólna vetni, ezt meg-látván a' Fetske, öszve hivá a' több apró Madarakat, és tanátsúl adá nékiek, hogy azt meg-akadályoztatnák, mert ez által nékiek az emberek lest fognának hányni. Megne-

neveték a' több madaratskák a' Fetskét, és bolond jövendő-mondónak mondák. Ki-kelvén a' Len a' földből, ismét inté őket a' Fetske, hogy tépnékki, és a' magot ſzednék-fel. De a'kor-is meg-neveték a' több madarak a' Fetskét. Idővel oztán meg-érvén a' Len, iſmét jóvallá a' madaraknak a' Fetske, hogy puſztitanák-el a' Lent; de a' madarak a'kor ſem figyelmezének a' Fetske' beſzédére. Az időtől fogva el-hagyá a' több Madaraknak társaságokat a' Fetske, és méne lakni az emberekhez, és barárságot vetvén, vélek együtt lakik mind e' mái napig békeſségben, és múlatja őket éneklésével. De a' több madarak mindenkor félelemben élnek, hálókkal és törőkkel leſelkedvén ſzüntelen utánók.

Sokan az emberek közzül magoknak ſem tudnak tanátsot adni, ſem máſok' jó tanátsokat nem követik. Mikor oſztán a' veſzedelembe vagynak, a'kor véſzik éſzre magokat, *Nem az eset után; mert már késö oſztán; de elötte légy okos.*

XXI. *MESE.*

A' Békákról és azoknak Királyokról.

RÉgi időkben a' Békák minden felelem nélkül és ſzabadon laknak vala a' tókban, és ſemkitől bántálók nem vala. Egyſzer magokat gondolván Királyt kérének magoknak Jupiterről. Ezt Jupiter elsőben tsak meg-neveté; de mikor ſzüntelen tsak kiáltoznak vala, hogy Jupiter adna Királyt nékiek, meg-únvan Jupiter ſok alkalmatlan tsa-

tsevegéſeket, le-vete nékiek egy nagy Tőkét, melly nagyot tsattanván a' vizben, mind meg-ijedének a' Békák, és el-búvának, félvén a' Királytól. Egy kevés idő vártatva egy Béka fel-tólyá a' vizből a' fejét, hogy látná az Ujj Királyt. Ezébe vévén pedig a' Béka, hogy nem egyéb, hanem tsak egy darab Tőke vólna, egybe gyüjté a' több Békákat, hogy a' Királyt ſzerentséltetnék Azonban ezekbe vévén hogy a' Király nem egyéb vólna egy darab Tőkénél, közelebb menének hozája, és hátára máſzának, meg-úndókíták, meg-utálák tu nya Királyokat Iſmét kérék azért Jupitert, hogy nékiek más Királyt adna, a' ki ſerény ſzorgalmatos lenne: Adá azért Jupiter a' Gólyát. Ez ſzorgalmatoſon járván a' Tóban, valamelly Békát meg kaphat vala, meg-éſzi vala, és puſztítja vala mindennap' őket. Ezen síránkozni kezdének a Békák,

Békák, és reménkednek vala Jupiternek, hogy nékik más Királyt adna; De Jupiter nem halgatá meg őket, és mind e' mái napig-is panaszolkodnak kivált éjszakákon, mert a'kor a' Golya hálni menvén a' Békák ki-búvnak lyúkaikból, és nagy vartyógással síránkoznak; de hijába, mert Jupiter meg-nem-halgarja őket, mivel az együgyü Királyt megvetették, szenvedjék azert a' kegyetlent.

Gyakran esik némelly Föld'-népének hasonló baja, kinek mikor jámbor és szelid Királya vagy Elöljárója vagyon, azt mint tunyát meg-utálja és megveti, 's mikor jól van dolga, változást kiván. Ha pedig ellenben kemény Királyja vagyon, zúgolódik, panaszól. Ha azért az Isten szelid Fejedelemmel vagy Elöl-járóval meg-áldott valamelly Népet vagy Társaságot, méltó, hogy azt meg-betsülje, mert ollyan támadhat, a' ki *Nem csak a' gyapját nyiri-el, hanem a' bőrit-is le-vonja. A' hol Ketsegét akarsz fogni Kigyó akad kezedbe.*

XXII. *MESE.*

A' Galambokról és azoknak Királyokról.

EGY időben mikor a' Galambok a' Héjával sokat vetekednének, és miatta nagy félelemben vólnának, mivel szüntelen pusztitja vala őket. Választák magoknak Királyúl az Ölyvet, hogy őket meg-óltalmazná. Ez Királyá tétetvén, öli, pusztitja vala őket, tettetvén hogy büneikért büntetné. A'kor monda egy Galamb a' többinek: Imé a' Héjától való félelmet könnyebben türhet-

jük vala, mint a' Királyúnknak óltalmát: mert a' kinek hiszünk vala, a' miá kell el-veszünk. A' nagyobb ellenségünket válaztottuk magúnknak inkább óltalmúl mint a' kisebbiket.

Ez a' Mese inti a' szegény rendü embereket a' békeséges türésre, és ha a' gonosz el-akarják távoztatni, gonosz emberekre dolgokat ne bizzák Állapotjokat, ha nyomoruságos-is békével szenvedjék, mert *Semki e' világban nem lehet dolgában mindenkoron szerentsés.*

XXIII. *MESE.*

Egy Lopóról és Komondorról.

EGY Lopó éjszaka egy embernek Házához méne 's legg-elébb-is a' Komóndorra találá, a' Lopó azonban egy darab Kenyérrel kinálja vala a' Komondort, hogy ne ugatna reája, de a' Komondor monda a' Lopónak: Te talám azért akarod

od nékem a' Kenyeret adni; hogy bé-dugjad a' ſzámat, és ne ugaſſak, és ſzabadon bé-meheſs a' házba, 's el-viheſs mindent, a' mivel az egéſz ház-nép él, de én ezt nem akarom; mert hálá-datlan lennék az Uramhoz, a' ki engemet azért tart, hogy a' ház' tájját örizzem: Tiſztúlj-el azért innét, mert ezennel ugatok, de még az inadban-is harapok, ha el-nem-tiſztúlſz.

E' Meſével a' tsalárd emberek példáztatnak, kik bőrömeſt valami kitsiny ajándékot adnak, hogy azzal többet nyerjenek. Meg-vigyázd azért, *ki mit, és mi-ért ád tenéked.* Inti még e' Meſe a' Házi tseléde-ket-is, hogy Gazdájokhoz hüséggel légyenek, és valami kitsiny ajándékért kárt ne tégyenek; mert *Hitván madár az, ki a' maga fészkét meg-rutitja.*

XXIV. *MESE.*

Egy Eme-Diſznóról és Farkasról.

EGy Eme-diznónak nagy haſa vala, ki mikor fiazani akarna, méne hozája egy Farkas, és monda néki: Édes Néném! látom, hogy fiazáſodnak ideje el-jövt, melly kétség kivül félelmes: De ne félj; mert imé én melletted Bába léſzek, és hiven el-járok tiſztemben. Meg-ismérven pedig az Eme-Diſznó a' Farkaſnak tsalárdságát, monda néki: Édes ötsém én ſokkal könnyebben fiazhatom, ha te itt nem léſzſz, mert minden, a' mi az én haſamban vagyon, félvén és rettegvén tőled ki-nem mér-jövni, ha te jelen léſzſz. Azért ſokkal inkább meg-fogom köſönni, ha minél meſzſzebb el-mégy tőlem, hogy tsak egyedül hozhaſſam malatzimat e' világra.

Ne higyj minden embernek, mert ſokan kik ſzolgálatjokat ajánlják néked, nem magadért ſzeretnek tégedet. hanem azért, hogy magoknak haſznot hajtsanak. *Ne bizd ebre a' Hájat.*

XXV. *MESE.*

A' Szülö Hegyről.

A' régi időben egyſzer nagy hire vala, hogy egy Hegy ſzülni akarna: E're meg-rémülének minden körül lakó emberek, és oda ſzaladának, 's hat a' Hegy izeg mozog vala nagy ropogáſſal és zúgáſſal. A' körül lévő emberek remélvén hogy

hogy valami nagy rettenetes tsuda állat ſületnék, félnek vala és várják vala a' dolognak ki-menetelét, 's hát egyſzer a' Hegy nagy süvöltéſsel meghaſada, és egy kis Egeret ſüle, mellyet látván mindnyájan el-katzagák magokat, és a' nagy félelmek nevetségre változék.

Ez a' Meſe ſól az elöre kérkedékeny és magok felöl nagy dolgokat igérö emberekröl, a' kik mindent igérnek, ſemmit ſem tsinálnak. De *Hires Eperre nem kell kosárral menni.* Iſmét tiltja ez a' Meſe a' haſontalan félelmet-is, mert gyakran megeſik, hogy katzagásra méltó, a' mitöl félünk.

XXVI. *MESE.*

Egy meg-aggott Agárról és a'nak Uráról.

Egy meg-aggott Agár tellyes életében az ő Urát hüségeſen ſolgálta vala, ki mikor megvénhedett vólna, meg-reſtüle. Egykor Vadáſzni menvén, nem ſaladhat vala, a' melly vadat megfogott-is nem-tarthatá-meg, mivel fogai nem valának. Meg-haragudván az Ura, pirongatja vala, 's meg-is veré. Monda azért az Agár az Urának, hogy néki törvény ſerint-is meg-kellene engedni, mivel meg-vénült, ki mikor ifjú vólt, ſerény ſolgálatot tett. De látom, úgy mond, hogy néked haſon nélkül ſemmi ſem kell, mikor ifjú vóltam ſerettél, már vén lévén útálſz; de ha háládatos vólnál, meg-betsülnél engem' vénségemre, ki teneked ifjúságomban ſok haſnot hajtottam.

Ez a' Meſe azt kivánja: hogy a' ki ifjúságában

hiven ſzólgált, azt vénségében meg-ne-útáld.

XXVII. *MESE.*

A' Nyúlaknak bafzontalan félelmekről.

A' Nyúlak erdőn mezőn mindenkor kergettetvén, nyúgodalmat nem találhatának magoknak, azért el-végezék magok között, hogy egyſzer'smind meg-ölnék magokat inkább, mint-sem e'nyi nyúghatatlansággal élnének. Egykor egy erdőben múlatván nagy zivatar találá őket, mellyen meg-ijedvén, ſzaladnak vala, és egy tóhoz érkezvén a' Békák meg-ijedének tőlök, és mind bé-ſzökdösének a' tóba, és el-búvának. Mellyet mikor eſzekbe vettek vólna a' Nyúlak, monda egyik közzülök, a' ki okoſabbnak láttatik vala: Most véſzem eſzemben, hogy több állatok-is vagynak, a' kik félnek, még talám inkább, hogy-nem-

mint

mint mi, légyünk azért békeséges türéssel; mert mi jóllehet felének vagyunk, de serény futással minden állatokat meg-haladúnk, azért, minden apróság zördülést számba se végyünk.

Minden dologra bátorság kivántatik, és az időnek akárminémü állapotját békeséges-türéssel kell szenvednünk. Mert *a' ki semmit el-nem-szenvedhet, menyjen-ki az e' világból.*

XXVIII. *MESE.*

Egy Farkasról és Ketske-gödölyéről.

EGy Nőstény Ketske kéntelenittetvén az éhségtől ki-menni a' mezőre, Gödölyéjét otthon hagyá, és az akol' ajtaját jól bé-zárván, meg-parantsolá néki, hogy semkit-is bé-ne-eresztene míg ő haza jövne. Ezen beszédeket nem messze hallgatván egy Farkas, méne az ajtóra és Ketske-módra mekegvén zörgete, és kéré a' Gödölyét, hogy nyitná-meg az ajtót. E're a' Gödölye ki-nézvén egy hasadékon monda: Ide nem jövsz; mert a' szód ugyan ollyan forma, mint az anyámé, de a' farkad hozzá, a' szóvadtól-is meg-borzada a' szőröm azért menyj dolgodra.

Ez a' Mese inti a' Szüléket, hogy gyermekeiket vigyázással neveljék, hogy a' rossz társaság még gyenge korokban meg-ne-vesztegesse-őket. Mert noha Istenni gongviselés-is légyen reájok; de azért *még az ördög sem holt a' tóba.*

XXIX. *MESE.*

Egy Szegény Emberről és Kígyóról.

EGy szegény Ember maga házánál egy Kígyót tart vala, ez fel-szedegetvén az aztal-alá húllótt mor salékokat, azokkal táplálja vala magát. Idővel oztán a' szegény Ember meg-gazdagodván, nehezen szénvedi vala a' Kígyót, sőt egyszer fejszéjével el-vágá a' Kigyónak farkát, es az el-ménе házától. Nem sok idő múlva pedig sok károkat szenvede, és meg-szegényedék. Ottan gyanuban esék, hogy talám szerentsétlensége a' Kígyó' farkának el-vágása miatt következett vólna reája. Azért kérelé a' Kígyót, hogy reája ne haragunnék. Felele a' Kígyó: Én ugyan meg-botsátok néked, de hogy viszsza menyjek hozád lakni, nem lehet, mivel te nagy séjzét tarrasz. A' seb-is jóllehet meg-gyógyúlt, de ha a' farkamra nézek, ottan eszembe jút, és soha el-nem-felejthetem.

Ez a' Mese a'ra tanit, hogy minden ember vigyázzon 's ugy sértsen-meg valakit, hogy nem könnyen felejtödik-el, mert az emberi terméset igee hajlandó m'nden bószszú-állásra, úgy hogy, bár néha meg-engedjen-is egyik a' másiknak; de még-is csak *Kigyó nem felejti farka' vágását.*

XXX. *MESE.*

Egy Szarvasról, Farkasról es Júhról.

EGykor a' Szárvas a' Farkasnak jelenlétében adósnak mondá a' Júhot egy köböl Búzával.

A'

A' Szegény Júh ugyan az adóságról semmit nem tud vala; de félvén a' Farkasnak jelen-lététől, mit tud egyebet tenni, adósnak vallá magát, és fogadá, hogy meg-fizetné bizonyos napon. Elkövetkezvén a' rendelt nap, a' Szarvas kéré a' Júhtól az adóságot De a' Júh így felele néki: *Az erőszakos fogadást nem kell meg-tartani*, mert a' mit igértem, a' Farkastól való félelemben tselekedtem, és azért semmit nem adok néked, mivel-hogy semmivel nem tartozom.

Semki valakit hamis hitre vagy igéretre ne kényeritsen, mert meg-tsalatik, mert *Fortélyt fortélyval, Erőt erővel, Szeget szeggel szabad ki-verni.*

XXXI. *MESE.*

Egy Képről és Rókáról.

A' Róka be-menvén egy Kép-faragónak műhelyházába, találá egy igen szép mesterséggel fa-

ragadott Ember-főt: ezt sokképen meg-forgatván, nagyon tsudálkozik vala, hogy semmi érzékenysége nem vólna, és monda: Oh te gyönyörüséges szép Fő, tégedet látom nagy mesterséggel készitettek; de óh melly nagy kár! hogy sem érzékenységed sem eszed nintsen.

Ez a' Mese ollyanokról szól, kiknek szépséget tiszteséget, gazdagságot adott az Isten, de ahoz való tudományok és értelmek nintsen.

XXXII. *MESE.*

Egy Kopasz Emberről és Légyről.

EGy Légy égy Kopasz embernek fejére szálla, mellyet meg-akarván ütni, erősen pofon tsapá magát, de a' Légy el-repülvén neveti vala a' Kopasz embert, és monda néki: Egy kis pontnyi szár-

szárnyas állatótskát akarván meg ölni, miért tevél magadón illyen boszúságot? Monda a' Kopasz-ember: Én magam magammal könnyen meg-békéllem, mert nem szántszándékból bántottam magamat, de tégedet orrzátlan és alávaló állat, ki ember-vérrel szereted élni, magam' nagy alkalmatlanságával-is kívánlak meg-ölni.

Ez a' Mese a'ra tanit: hogy a' kik történetből nem szántszándékból vétenek: azoknak, bár méltók lőgyenek-is a' büntetésre, engedjünk-meg.

XXXIII. MESE.

A' Rókáról és Golyáról.

A' Róka vatsorára hivá a' Gólyát, ki mikor elment vólna, semmit egyebet a' ravasz Róka eleibe nem téve valami hig pépnél, ezt-is lapos tálban, mellyet a' Róka szépen fel-nyala; de

a'

a' Gólya egy tseppet sem eheték benne, hanem tsak órra' hegyével kapogatja vala a' tál' fenekét, meg-ſégyenlvén a' ſegény madár magát éhen haza méne. Egy idő múlva a' Gólya-is vatsorára hivá a' Rókat, és drága ételt téve eleibe egy üveg-kantában, mellynek hoſſú és ſük nyaka vala, kinálá a' Gólya a' Rókát, hogy ennék; de a' Róka tsak kivül nyalhatá az óldalát a' kantának, és nagy fejét bé-nem-dughatván a' kantába éhen marada; a' Gólya pedig hóſſú nyakával jó ízün hörpöli vala. Kérdé azonban a' Gólya a' Rókától, hogy mint tettzik az étel? Monda a' Róka: Te meg-tsufoltál engemet. Felele a' Gólya: Mint te a' minap engemet.

A' mit magadnak nem kívánſz, azt máſnak ne miveljed: Mert a' tsufságot tsufsággal, tréfát tréfával, tsalárdságot tsalárdsággal 's a' t. ſokták viſſza fizetni. *Tromfot tromffal ütnek.*

XXXIV. *MESE.*

Egy Légyről és Ökvérről.

EGy Légy az Ökvérnek fejére a' füle mellé ſálla, és az Ökvért nagy harag ſóval feddé mondván: Te reſt állat eredj hamar, mert homlok-tsaplak. Monda az Ökvér: A' te beſédedtől én nem félek, hanem a'tól, a' ki a' hátaman ül, és éngem' zabolával hordoz valamelly-felé akar, és korbátsával oſtoroz: nem te tőled, mert te veled ſemmit sem gondolok; bár morogj a' fülemben, mint haſontalan nyomorú állattal, azért hagyd-

el

el fenyegetéſedet, mert ſemki nem fél tőled.

Ez a' Meſe feddi a' tehetetlen nyomorú embereket, a' kik a' hatalmaſokra támadnak, de ſemmit nem árthatnak, hanem csak a' fenyegetéſſel maradnak.

XXXV. *MESE.*

A' Légyről és Hangyáról.

A' Légy elől találá a' Hangyát, és monda néki; Mitsoda rút apró marha vagy te, rövid a' lábad, gyalog járſz, és a' sárban máſzkálſz; ſokat munkálódol, még ſints mit enned, ſem konyhád, ſem pintzéd: Bezzeg nyavalyás a' te dolgod. Házad nints, udúban lakol, holmi ſemetskékkel élſz, vizet iſzol 's a' t. De én nemes állat vagyok ſárnyan járok, Királyok' palotájokban lakom, azoknak étkeikből eſzem, aranyos tséſzék-

tsészékből ízom, a' hól fel-vágják az áldozatokat, ott én leg-első vagyok azoknak meg-kóstolásokban. Én a' Királyok' tejekre ülök, szép gyenge asszonyokra szállok, azokat meg tapogatom, és az ők szép piros ortzájokat kedvem szerint tsókolgatván, múlatom magamat 's a' t. Mind ezek közzül te tsak egyben-is részes nem lehetsz, sem a' te nemzeted. Azért méltó vagy nemzeteddel együtt hogy meg-utáltra sál.

Ezeket el-hallgátván a' Hangya, monda: Te semtelen állat, miért kérkedel e'nyi hiábanvalósággal: Mert jóbb nemes sem vagy nálamnál, *ha szárnyad vagyon is, madár nem vagy.* Tudom hogy Királyok' palotájokban is lakol; de hogy látnak tégedet? űznek, kergetnek, legyezőkkel, tsaptárókkal, 's a' t. A' szép asszonyi-állátok-is bosszúsággal vészik tsokodat; de minden szegény ember-is tsak a'ra siet, hogy házából ki-kergessen téged', és meg-ölhessen. Tsak néha élsz fris étkekkel; de gyakrabban dögggel, nyállal, 's egyéb útálatossággal. Nyárban élsz a' mint élsz; de télben hideggel koplalással halsz-meg, mert henye vagy és nem takarítasz. Ortzátlanság', 's henyeség' példája vagy. Én pédig szerénységnek, szorgalmatosságnak példája, sorsommal meg elégszem, nyárban munkálódom, és az udúmat meg rakom élésssel, mellyel télben táplálhassam magamat. Semki nem üldöz, békeségben lakom, és semkinek alkalmatlankodni nem kívánok.

Ez-

Ez a' Meſe példázza az olyan ortzátlan ſzemérem nélkül való henye embereket, kik máſok' keresményeken élnek, ortzátlankodnak és hiában valósággal kérkednek. Azért jobb és kívánatoſabb a' maga kereſményével, bár tsekély légyen-is az, meg-elégedni és magát nem nagyzani. Mert *a' ki ö magát ditséri, gyakron ſzégyent vall, és meg-tsúfoltatik.*

XXXIV. *MESE.*

Egy Farkaſról, Rókáról és Majom-Bíróról.

EGykor a' Farkas a' Rókát vádolja vala lopáſſal, mellyet a' Róka erőſen tagad vala: Mikor pedig meg-nem-egyezhetnének, menének a' Majomhoz; hogy ő lenne igazság' tévő Bíró a' két pereſek között. Monda azért a' Róka a' Farkaſnak: Te hamis állat vagy, ragadozó, lopáſoddal, torkoſságoddal élſz, a' Júh és Diſznó-nyájakat

jakat pusztitod, a' szarvas Marhákat, Lóvakat prédálod 's a' t. Te azt gondolod, hogy más-is ollyan tolvaj, mint te vagy, azért fogz reám-is ártatlanra hamisan holmi gonoszságot. Monda a' Majom-Bíró: Hát te Farkas mind ezekre mit mondasz? Felele a' Farkas: Igazán nevezte valaki a' Rókát *Ravasznak*, mert ím' minden maga gonoszságát reám akarja kenni, holott ő ejjel az egész mezőt bé-járván a' Madarakat háborgatja, fészkeikből a' tójásaikat ki-kapja, a' szegény emberek' majorjaikat el-járja, Lúdjaikat, Tyúkjaikat, Rétzéiket prédálja, 's a' t. Az én marhámat-is elvitte. Monda a' Majom-Bíró: *Eb' ötse bátyja!* Nem hiszem te Farkas hogy valamivel tartoznék néked a' Róka. Néked-is Róka *sima a' böröd, pokol a' természeted.* Menjetek-el, békéljetek-meg, mert *mind ketten egy tsávát érdemletek.*

Minden ember vi'sgálja-meg elsöben a' maga hibáit, 's úgy vádoljon mást; de sokan *meg-látják a' mások' szemekben a' szálkát, a' magokéban nem a' gerendát.*

XXXVII. *MESE.*

Egy Békáról és Ökörről.

EGy szép kövér Ökör múlat vala a' zöld pásztón. Ezt meg-látván egy Béka, monda magában: Bezzeg szép nagy állat ez. de én-is lehetnék ollyan nagy; ha a' rántzós bőrömet ki-feszíteném, majd meg-próbálom és fel-fúvom magamat. Ki terjézvén azomban magát, és fel-fúván,

monda

monda a' fiának: No mint tetßik néked, vagyok-é ollyan nagy, mint az Ökör? Monda pedig a' fia néki: Korán-sem, ne bolondoßkodjál, mert csak semmi a' béka az Ökörhöz képest. De a' Béka másodßor még jobban fel-fuvá magát, a' fia pedig monda néki: Anya ha meg hasadß-is nem léßß ollyan nagy, mint az Ökör. Azért harmadßor minden erejét meg-vetvén a'dig fuvá magát míg a' böre meg-hasada, és meg-hala.

Minden embernek különös ajándéka vagyon: Ez érövel, másik ßépßéggel, harmadik gazdagßággal, negyedik böltseßséggel 's a' t. ruházta tott-fel. Azért ne irigykedjék semki másra, mert a' boldogßág. Kinek mitsoda Tálentomót adott az Isten, azzal érje meg. Ha erös, ßép, gazdag, böltsvagy 's a' t. azzal kevély ne légy. Ha ßegény, alatson és nyomorú, nagyra ne vágyjál, mert *Meßße sánta Ebnek Buda; Laßan járj 's meßßebb jutßz.*

XXXVIII. *MESE.*

Egy Oroßlánról és Páßtorról.

EGy Oroßlán vadáßni menvén, egy igen hegyes tövisbe hága, melly miat lába megmérgeſedék, és meg-dagada a' nyira, hogy nem állhatna a' lábára: de ugyan tsak el-ſántikálván találá égy Páßtorra, ki mikor meg látta vólna az Oroßlánt, meg-ijede, és vive eleibe egy júhot, hogy azzal meg-engeßtelné az Oroßlánt. De az Oroßlán nem ſokat gondolván az ajándékkal, tsak a' töviſes lábát mutogatja vala a' Páßtornak, kérvén orvoslást tőle. Látván a' Páßtor az Oroßlán' lábának dagadását eßébe vévé, hogy tövis vólna benne. Véve azért égy árat, és meg-nyitá a' ſebet, mellyből ki-folyván a' genetség, a' tövis kijöve, és bé-köté. Nem ſok idő múlva az Oroßlán meg-gyógyúlván, iſmét vadáßni méne; de azonban meg-fogák őtet tőrrel más Vadáßok, és a' Városba vivén az Oroßlánok' vermekbe veték. Azon közbe a' Páßtor valami nagy vétekben esvén, őret-is a' törvény úgy itélé, hogy az Oroßlánok' vermekbe vetteſsék, hogy lenne eledelek. Bé-vetvén pedig, réája rohana az Oroßlán, hogy őret el-faggatná, de eßébe vévén hogy ő az a Páßtor vólna, a' ki az ő lábából a' töviſet ki-vonta vala, meg-juháßék, és farkát tsoválván közelebb méne hozája, és mellé feküvén kezeit nyalogatja vala, a' körül álló népre pedig agyarog vala

vala. Ezt látván a' Páſtor gyanúba eſék, hogy ez az Oroſlán vólna az, a' kinek ő a' lábából a' töviſet ki-vette. Látván pedig a' nép, hogy tsak nem bántaná az Oroſlán a' Páſtort, meg-kérdék tőle, hogy mi dolog vólna ez, hogy őtet nem bántaná az Oroſlán. A'kor a' Páſtor az ott' lévő ſokaſagnak el-beſzéllé, hogy mint tett vólt jót azzal az Oroſlánnal: Mellyen el-tsudálkozván a' ſokaſág kegyelmet kére a' Fejedelemtől, és ſzabadon botsáták mind a' Páſtort, mind az Oroſlánt.

E'ből minden emberek tanúljákmeg, hogy akárminém'ü ſzükségekben-is egy-maſſal jól tégyenek: ſenki nem tudhatja, kinek mikor ékkezhetik haja, és a'kor ha a' költsönt meg-fizetik, igen jól eſik, azért ſokták mondani: *Egyik kéz a' máſikat moſsa, Még az ellenségeddel-is jól tégy.*

XXXIX. *MESE.*

Egy Oroſlánról és Kabala-Lóról.

EGy nagy Oroſlán láta egy Lovat a' fűben rágódni, 's gondolá magában, hogy foghatnámeg jó móddal, és hogy ehetné-meg; azért barátſágot mútatván, ſzép tsendeſen hozzá a hállaga. és magát Orvoſnak nevezé. De a' Ló ézre vevén az Oroſlánnak fortélyát, gondolkodék magában, hogy miképen vehetné eleit az Oroſlán' ravaſzſágának. Azért egyik hátúlsó lábát fel-horgaſítván sántálni kezde, és monda: Hallod-é Oroſlán bátya! ſzerentsémnek tartom ide-jöveteledet, imé

egy tövis ment a' lábomba, ha Doktor vagy, kérlek gyógyitsd-meg. Azomban fel-emelé a' Ló a' lábát, és az Oroßlán hozá járúla, hogy meg-látná a' ſebet; de a' Ló úgy meg-rugá homlokban az Oroßlánt, hogy hólt-elevenen hátra esék, a' Ló pedig onnan el-vakatodék. Midőn kéſőre az Oßlán fel-ébredett vólna, hát a' Ló ſohólt ſem vala. Tapogatván a' fejét, hát bé-romlott, és véres. Monda magában az Oroßlán: Méltó jutalmát vettem tudatlanságomnak, miért lettem én Doktórrá? mikor ſoha ſem tanúltam, azért érdemem ßerint fizetett a' Ló, mert ha mint ellenség, úgy jártam vólna, nyerteſen jártam vólna, ez a' ßégyen ſem eſett vólna rajtam.

Semki ne ditsekedjék ollyan meſterséggel, a' mellyet nem túd 's nem-is tanúlt, mert ßégyent vall, Álnoksággal-is ſemki valakit meg-tsalni ne igyekezzék; mert *A' ki másnak vermet ás, maga eſik beléje.*

XL. *MESE.*

Egy Lóról és Szamárról.

EGy igen ßép tzifra ßerßámmal fel-ékeſittetett Ló elől találá egy meg-terheltetett Szamárt egy ßoros-útban, ki az ő nagy terhe miatt hirtelen az útból ki-nem-állhata. Monda azért néki a' Ló: Te reſt állat, miért nem állaß-ki mint urad előtt az útból? tsak kitsinyben marada, hogy hasba nem rugálák. Ezen fenyegetésétől a' Ló-

nak

nak meg-rettene a' Szamár és fohászkodván elébb ballaga. Nem sok idővel azután a' fris Ló megzabálék, mellyre nézve olly' bővön nem abrakolják vala, sőt hámat vetének a' nyakába, és ganéjt hordatnak vala véle, melly miatt el-hitvánkozék. Egykor a' Szamár a' páfinton legelvén, meg-látá a' Lóvat hogy húzná a' hámot, és hozá járúlván monda néki: Oh te nyavalyás, hol hagytad most' amaz drága tzifra szerzámot? hova lett szép termeted, mellyel kevélykedel vala és engemet fáradtat bofzontaz vala? Rosz vakarója lehet Uradnak, mellyel ha sokáig vakarnak, higyd-el a' timárok' hamvasába viszik a' bőrödet, és farkad a' szita-tsinálóknak jut.

Sokan jó szerentsejekkel fel-fúvalkodnak, sem magok' betsületekre sem máséra nem vigyáznak. Az illyenek vigyázzanak magokra; mert a' szerentse' kereke most fel majd alá fordúl, és félö, hogy megne-tsúfoltassanak és útáltassanak azoktól, a' kiket ökis meg-tsúfoltanak. *A' ki magasra hág, sokszor nagyot esik. A' Krisály üveg-is mikor szebb 's tündöklik, akkor hamar el-törik.*

XLI. *MESE.*

A' Madarakról és Négy-lábú állatokról,

A' Madarak hadakozást inditának a' négy-lábú állatok ellen, de mikor egyik sem akara a' masiknak engedni, ottan-ottan újj hartzot inditnak vala, és mind a' két rész félelemben és reménységben vala. Látván utóljára a' Denevér hogy

a' Négy-lábú-állatok ſzinte nyerteſek lennének, magát gondolván el-pártola, és méne a' négy-lábú-állatokhoz. Azonközben a' nagy Sas vezérléſe által a' Madarak győzedelmeskedni kezdének és meg-ſzalaſztják a' Négy-lábú-állatokat, a'nakutána meg-békéllének egymáſſal; a' Denevért pedig törvénybe hivák a' Madarak, hogy el-pártolt vala tőlök, és tollait ki-tépvén ki-tsapák ſeregek közzűl, és meg-parantsolák, hogy ſoha nappal ne-járna. Ez az oka, hogy a' Denevér éjjel jár, a'kór-is mezitelen.

A' ki a' Veſzedelemben a' jó társáságtól el-vonja magát, az ollyan nem méltó, hogy a' bóldog állapotban réſzes légyen, de vagynak ſok két-felé sántikáló emberek, *kik a' mellyről a' ſzél-fúv, arra fordítják a' köppenyeget.* Az illyenekről mondják: *Sem künn, ſem benn. Sem meleg, ſem hideg.*

XLII. *MESE.*

A' Filemiléről és Ölyvről.

EGy magas tserfán ülvén a' Filemile, ſzokáſa ſzerént ott' énekeldegel vala. Meg-látván őtet egy Ölyv, oda repüle és el-ragadá. A' ſzegény Filemile pedig látván utólsó veſzedelmét, reménykedni kezde az Ölyvnek, hogy őtet botsátaná-el, mivel ő igen kitsiny állat, mellyel éhséget meg-nem enyhithetné: menne inkább nagyobb madarakat fogni, mellyekkel jól lakhatnék. Ezekre az Ölyv haragoſon meg-nézvén a' Filemilét, monda:

Ugyan

Ugyan bolond vólnék én, ha tégedet el ereſztenélek nagyobb prédának reménységével, bár ha jól nem lakhatom-is veled. Azonban bé-koppantá őtet, és meg-evé.

Ez a' Meſe ollyan emberekről ſzól, a' kik nagy reménség fejében kitsiny tehetségeket-is el-veſztik. *Jobb ma egy veréb, mint bólnap egy túzok.*

XLIII. *MESE.*

Egy Farkasról és Rokáról.

EGy Farkas a' maga barlangjába ſok ragadományt és eleséget takarítván, békével nyugſzik vala. Ezt látván a' Róka, irigylé állapotját a' Farkasnak, hozája méne azért és monda néki. Oh Farkas bátya be régen nem láttalak! régen nem vóltúnk ketten a' mezőre kereskedni. Ezebe vevé a' Farkas a' Róka' álnokságát, hogy tsak az ő takarmánya után leſelkednék, betegnek mondá azért magát, és kéré a' Rókát, hogy menne-el, és imádkoznek érette. A' Róka pedig el-menvén busúl vala, hogy meg-nem-tsalhatá a' Farkaſt, méne azert a' Júh-Páſztorhoz, és monda néki: Imé a' te nyájadnak ellensége a' Farkas ama' barlangban vagyon, moſt meg-foríthatod őtet: El-méné azért a' Júháſz, és dárdájával meg-ölé a' Farkast. Igy után el-foglala a' barlangot a' Róka a' prédával együtt; de nem vala az ő tsalárdságának hóſſzas ſükere, mert nem ſok idővel az után a' Júh-páſztor azon barlangban őtet is el-fogá.

Nints útálatosabb dolog az irigységnél, gyakrabban az irigyeknek az irigység fejekre fordúl; mert *Irigység olly dolog, a' melly szívben bolyog; van maga gyötrelmére.*

XLIV. *MESE.*

Egy Szarvasról és vadászról.

EGy Szarvas egy kút-főre talála, mellynek tiszta vizében a maga képét meg-látván tsúdálkozék magas és ágasbogós szarvainak tzepségeken, és ditsérí vala; de ellenben lábainak vékonyságokat meg-tekintvén, azokat gyalázza vala. Mikor így elmelkednék a' Szarvas a' kút mellett, érkezék azonban egy Vadász kürtöléssel és vadász-kutyákkal. Kit meg-láta a' szarvas, nagy sebességgel el szalada, a' kutyák pedig kergetik vala egy sürű erdőig, mellybe a' Szarvas bé-érkezvén, meg-akadának a' szarvai a' fák' ágaiban, és meg-fogák őtet a' vadász-kútyák, és midőn őtet szaggatnák, a'kor oztán bánni kezdé, hogy gyors lábait, mellyek szabadúlására szolgáltak, meg-gyalázta, szarvait pedig ditsérte, mellyek illyen veszedelmet hozának nékie.

Az emberi természet ollyan gyarlóság alá vettetett, hogy gyakran a' mi jóvára vagyon, nem tetszik, a' mi pedig kárára, szereti. Szükség azért, hogy azt, a' mi hasznúnkra vagyon, meg-betsüljük, és ditsérjük, a' mi pedig ellenbe kárúnkra, azt meg-utáljúk.

XLV.

XLV. *MESE.*

A' Farkasról, Júhról és Komondorról.

EGyszer a' Júhok a' Farkasokkal hadakoznak vala, és minthogy a' Kosok és a' Komondorok-is a' Júhok mellett valának: meg verék a' Farkasokat a Júhok: azért a' Farkasok követet küldének a' Júhokhoz és frigyet kérének, mellyet meg-is erösítének egymás között illyen okkal, hogy egymásnak zálogúl adnák leg-kedvesebb barátjaikat. A'kor az együgyű Júhok adák a' komondorokat, a' kik őket őrzik vala; a' Farkasok pedig a' magok kölykeiket. Nem sok idővel azután a' Farkas-kölykök az Anyjókért órditani kezdének. Mellyet hallván a' Farkasok, oda szaladának, és vádolják vala a' Júhokat, hogy kölykeiket meg-bántották vólna, ét így a' frigyet-is fel-bontották, és már nem lévén, ki óltalmazná a' szegény Júhokat, el-faggarák őket.

Semki a' maga fegyverét ellenségnek ne adja, mert gyakrabban a' ki egyszer ellenség vólt, ismét ellenség lész. Jó barátodat, a' kit szükségedben megesmértél, meg-tartsad, mert külömben kárt vallhatsz.

XLVI. *MESE.*

Egy Paraszt Emberről és Erdőről.

EGy Paraszt-ember egy Fejszét tsináltatván méne az Erdőhöz, és kére hogy adna néki az ő fejszéjéhez egy erős nyelet. Az ő kívánságára az Erdő el-végezé, hogy az Olaj-fa adna nékie fejsze-

nyelnek való fát, mint-hogy ő a' több fák között éjjaſabb vólna. Ki-vévé azért a' Paraſt-ember a' nyelet, és a' Fejéjébe igazitá, mellyel elsőben a' Fáknak ágait, azután tör'sökeit-is kezdé ki-vagdalni. A'kor oſtán, de kesőre bánni kezdé az Erdő tselekedetét, és monda: Ez az Ember érdemünk szerént fizetett minékünk, a' kinek, mint ellenségünknek segitséget adtúnk.

Azért ha Ellenséged töled segitséget vagy tanátsot kér, jól meg-gondold, hogy vészedelmedre ne fordúljon. Mert ſokan vagynak a' kik viszsza élnek a' jó akarattal, a' jól tévők' veszedelmekre,

XLVII. *MESE.*

Egy Farkasról és Komondorról.

EGy Farkas elől találá az Erdőben egy Komondort, és monda néki: Honnan vagyon az, hogy olly' kövér vagy, és ſima a' bőröd? Felele a' Komondor: Onnan vagyon, hogy jól élek, mert én a' Ház' táját örzöm a' tolvajoktól, ugy hogy, ha valaki bé-akar-menni, ugatáſommal a' ház-népnek hirt adok, azért nékem kenyeret, tsontot, étel-maradékat adnak, a' mikor kedvem tartja, a'kor aluſzom. iſzom, 's a' t. Egy ſzóval: Engem az egész Ház' népe szeret, és azért ſima a' bőröm. Ezekre monda a' Farkas: Bezzeg jól van dolgod Komondor bátya, én-is szeretném, ha úgy élhetnék minden munka nélkül. De kérlek, mondj meg nékem, mi leite a' nyakadat? miért kopaſz a' szőrtől? de még a' bőröd-is valami tsuſzolás miatt

miatt fel-hámlott. Felele a' Komondor: Mert igen haragos vagyok, azért nappal lántzón tartanak engemet, éjjel pedig szabadón botsátnak, és a' hol akarod ott járok az Udvarban. A'kor monda a' Farkas: Tsak tartsad magadnak jó életedet, mellyet e'nyire ditsérsz, nékem noha borzos a' hátam, de nem kell. Ha gyakran éhséget szenvedek-is, de szabadságban élek. Erdőn mezőn szabadon járok, semki a' nyakamón nem pepetsel lántzczal, vagy kötéllel. Azért menj haza, én az erdő felé tartok.

Ez a' Mese azt bizonyítja, melly igen gyönyörüséges légyen a' szabadságban való élet, mikor valaki magával szabad, máshól nem függ, bár vékony konyhája légyen-is, és sok fáradsággal kereſſe kenyerét; de ha szabadságban élhet, nagy bóldogság. *Farkas, ha koplal-is, nem tserélne még-is, a' kalmárok' Ebével.*

XLVIII. *MESE.*

A' Tagokról és Gyomorról.

EGyszer az emberi testnek Tagjai egybe tanátskozának a' Gyomor ellen, mondván: Ez tsak hivalkodik, soha sem dólgozik, még-is mindennap' jól lakik; mi több Tagok nem győzzük őtet étellel, azért továbbá ne dólgozzúnk és ne tólgáljúnk ő néki. Mikor már a' Gyomornak egy ideig nem adnának enni, a' Kezek, Lábok, a' több Tagokkal el kezdének lankadni; Észre vévén, pedig hogy lassánként minden erejek el-fogyna,

a'kor

a'kor oztán a' kezek enni akarának adni a' Gyomornak; de már késő vala, mivel a' Gyomor szája bé-zorúlván, az ételt bé-nem-veheti vala, és így a' Tagok-is erőt nem vehetének a' Gyomorból. És így minden Tagok, mikor a' Gyomorra írigykednének, magok-is a' Gyomorral együt el-vesznének.

Valamint a' Tagok egymás' segitségek nélkül nem lehetnek, ugy a' Közönséges-társaság segitség nélkül nem lehet, mert a' Tag tag nélkül, Ember ember nélkül, Közönséges-társaság Elöl-járó nélkül nem élhet, azért egymás segitségével kell élnünk; mert különben sem gazdagság, sem tiszteség megnem-tart. Mindennek óltalma az állandó barátság.

XLIX. *MESE.*

Egy Majomról és Rókáról.

A' Róka elől találá a' Majmot, és monda néki: Be rút állat vagy, ki látszik az alfeled, miért hogy farkad nintsen? de a' ködmönöd-is igen vékony. Felele a' Majom: Jól mondád, engemet meg-csufolt a' Természet; de mit tehetek róla? Te látom szép állat vagy, jó ruhád vagyon; de mire való a' hoszszú farkad? lám csak a' földet vontzolja, és terhedre vagyon; de azt mondom néked, add nékem felét farkadnak, takarjamel véle alfelemet tisztességnek okáért, hiszem néked-is elég marad! Monda a' Róka: Farkamnak nehézségét el-birom; de ha még sokkal nagyobb vólna-is, inkább kivánnám a' sárban húrtzolni, mint

mint sem néked alfeled' takarójának adni.

Ez a' mese példázza a' dús Gazdagokat, kiknek minden jóvok bövség felett vagyon; de még-is nem szokások hogy a' szegényeknek részt adjanak belőle, inkább jóvaikat földben ásák, a' hol a' penész eszi-meg, vagy a' tolvajok el-lopják.

L. *MESE.*

A' Szarvasról és ökörről.

EGy Szarvast a' Vadász az Ebekkel üzőbe vévén, nem tuda hová búvni, hanem szalada egy falúba, és méne egy Istálóba, és kére az Ökröket, hogy rejtenék-el őtet. Kinek mondának az Ökrök: Itt bátorságban nem lehetsz, mert majd a' szolgák, a' Gazda-is el-jövnek és réád találnak. Monda pedig a' Szarvas: Kérlek benneteket, tsak ki-ne-jelentsetek engemet, én itt bátorságban megmaradok, és estve gondot viselek magamra. Azonban bé-méne egy szolga, és enni vetvén a' marháknak meg-nem-látá a' Szarvast a' széna alatt, mellyen a' Szarvas igen örüle, és továbbá semmit nem fél vala A'kor monda egy vén az Ökrök közzül: Azzal el-ne-higyd magadat, hogy tégedet ez a' vakondok forma szolga meg-nem látott; de majd el-jöv a' Gazda, kinek száz szemei vagynak, ha ez-is meg-nem-lát tégedet, ugyan tsuda lesz. Azonban bé-érkezék a' Gazda, ki-is hogy a' szolgák' restségeket meg-vizsgálja, mindeneket rendre néz, és a' jászolt kezével tapogatván, meg érzé a'

Szar-

Szarvasnak szarvát a' széna alatt; kiálta azért a' szolgáknak, és meg-kérdé tőlök, hogy minemodon ment vólna oda az a' Szarvas? ők pedig nem tudák meg-mondani, Meg-fogák azért őtet, megölék, és meg-evék.

A' félelemben és veszedelemben lévőknek nehéz el-rejtezniek, vagy hogy szegények szerentsétlenek, avagy tellyesek lévén félelemmel nem tudják mit tsinálnak, és magok magokat el-árúljak. *A'kit az Isten meg-akar-büntetni, először az eszét vészi-el.*

LI. *MESE.*

Egy vén Oroszlánról és Rókáról.

A' Vadak' Királyjok az Oroszlán vénségére megbetegesedék, kit-is Királyokhoz való kötelességek szerént, mindenféle állatok rendre látogatnak vala, tsak az egy Róka halaztotta-vala-el látogatását. Kihez az Oroszlán követet küldé, és meg-izené néki, hogy igen kedvesen venné látogatását, mert mint kedves barátjával kivánna beszélgetni, és ne-is gondoljon valami rosszat, mert ő már régen betegeskedvén fekszik, és ha valami rosszat akarna is tselekedni, nints tehetségében. Ezen izenetet vévén a' Róka, el méne és meg-álla a barlang előtt, és néz vala bé: Monda pedig az Oroszlán: Mi dolog? miért nem akarsz bé-jövni? Felele a' Róka: Azért hogy sok féle nagy vadaknak látom nyomokat kik be-mentenek hozzád, de egyiknek sem retszik a' nyoma hogy kijövt vólna, azért tsak légy ott benn, én itt künn maradok. Min-

Minden ember' beſzédének ne higyj, mert ſok ollyan hizelkedők vagynak, kik veſzedelemben keritnek, azért vi'sgáld-meg az olly' embernek minden beſzédét, hogy kárt ne vallj. *A' ki könnyen hiſzen, könnyen meg-tsalatik.*

LII. *MESE.*

A' Rókáról és Szőlő gerezdről.

EGy Róka méne egy magas Szőlő-fa alá, mellyen láta ſok meg-ért Gerezdeket függeni, és felette kiván vala enni belőlök; meg-próbálá azért magát, hogy vagy ſzökésével vagy máſzásával elérhetné azokat, de felette magaſan függvén elnem-érheté. El-méne azért onnat, és hogy kivánsága miatt való búſzúságát vigaſztalhatná, monda: De mit tsináljak azokkal a' Szőlő-gerezdekkel, hiſzem még meg-ſem-értek! ollyan ſavanyúk mint a' kökény? Bánom hogy a'nyit fáradtam utána, ſőt ha el-értem vólna-is, talám egy ſzemet ſem ehettem-vólna-meg belőlök, mert ollyan zöldek mint az egres.

Sok féle rendü embereket példáz ez a' Meſe, kik ſokſzor magok rangjok felett igyekeznek, kivánnak ſő házaſságot, nagy tiſztelſéget, gazdagságot 's a't. keresni; de *bolondság embernek Mézet üveg által nyalni, Ollyan ſzekér után futni, ki nem akar várni, 's nem kiván fel-venni.*

LIII. *MESE.*

A' Menyétről és Egérről.

EGy Menyét a'nyira meg-vénült vala, hogy már Egeret nem foghatna, azért hogy ne

kel-

kelljen az Egerek után futni, illyen ravaſságot gondola: El-rejté magát a' liſztes ſáknak a' ſzájában, a' hol az Egerek sötétben eledelt keresnek vala, nem túdván pedig az Egerek a' Menyétnek ravaſságát, oda menének, hogy ennének, és mind rendre meg-fogá őket a' Menyét, és meg-evé, 's így táplálja vala magát vénségében.

Ez a' Meſe a'ra tanit, hogy a' kinek ereje nintsen, eſzével éljen, azért mondják *Többet észszel, mint erővel.*

LIV. *MESE.*

A' Farkasról, Páſztorról és Vadáſzról.

EGy Vadáſz a' mezőn egy Farkasra talála, mellyet üzőbe vévén, ſzalada egy barlangba, a' hól egy Páſztor áll vala, kére a' Farkas a' Páſztort, hogy őtet ki-ne jelentené, mellyet ha-tseleked-nék, jútalmát venné: Azonban el-érkezék a' Vadáſz, és meg-kérdé a' Páſztort ha nem látott-é egy Farkaſt? Kinek monda a' Páſztor: Láttam, hogy e're futott, de azonban ſzemével és kezével-is integetvén, a' barlangra igazitja vala a' Vadáſzt, de a' Vadáſz éſzre nem vévén az intéſt el-méne a barlang mellet, ki minekutána meſſze haladt vólna, monda a' Páſztor a' Farkaſnak: Hát nem jól ſzolgáltam-é néked! Imé meg-nem-jelentettelek a Vadáſznak? Felele a' Farkas: Ugy vagyon. Nyélvednek köſzönöm; de tsaláród ſzemednek vakuláſt, integető kezednek sugorodáſt kivánok.

Ez

Ez a' meſe feddi a' kétſzin embereket, kik ember előtt ſzépen ſzólván, ſzólgálatjokat ajánlják a'nyira, hogy hamiſság ne látſzék bennek; de hát mégé más veſzedelmére és kárára igyekeznek, Ezek haſonlók a' Matskákhoz, a' kik *elől nyalnak, hátúl rágnak.*

LV. *MESE.*

A' Páváról és Filemiléről.

A' Páva méne Júnó Iſten aſſzony eleibe, és panaſzolkodék, hogy a' kis Filemilének ſzépſzóva vólna, és éneklésével kedveltetné magát az emberek előtt; de néki igen rút és rezegő ſzóva lévén, azért mindenektől tsúfságúl és nevetségúl vólna. Monda Júnó a' Pávának: Hallod-é! A' te ſzép termeted, nagyságod, tündöklő tollaid,

drága kövek' villogásokhoz hasonló farkad, koronával ékes tündöklő fejéd, meg-haladja minden madaraknak szépségeket, sőt a' Filemilenek szóvát-is. Monda a' Páva: De mit haznál nékem tóllaimnak szépségek, ha szép szóvam nintsen. Felele Junó: A' bölts Természetnek ugy tetszet, hogy néked szépséget, a' Sasnak erősséget, a' Filemilének szép nótát, a' Hollónak jövendőléſt, a' Varjúnak károgáſt 's a' t. adjon, és mindeniknek meg-kell-elégednie a' maga termetével. Azért elégedjél-meg te-is szépségeddel.

E' meſe példázza a' telhetetlen embereket, a' kik meg-nem-elégednek azzal, a' mit az Iſten adott nékiek, hanem a' másét-is kiványják; *Bolond ember az, a' ki az Iſtennek módot akar ſzabni, nem* gondolván-meg, hogy az *Iſten ok nélkül ſemmit ſem tselekſzik.*

LVI. *MESE.*

Egy Párdutzról és Paraſt-emberről.

EGy Párdutz, ki ſemmi kárt nem tett vala, egy Verembe esék, mellyet meg-tudván a' Paraſztok, oda ſaladának, és némellyek botokkal kezdék verni, némellyek nézik és ſánják vala őtet, és mondának: Miért veritek ez állatot? mert ſemmi kárt nem tött. Eſtvére kelvén pedig minden ember haza takarodék, és vélék, hogy azon éjjel a' Párdutz a' ſok verés miatt meg-halna. De a' Párdutz erőt vévén ki-ugrék a' Veremből, és e-

ſzébe

ſébe jutván a' rajta eſett ſok verés, bósúltában méne a' Júhok' nyájára, és azokat el-veſzté, Páſztorait el-kergeté, és valakiket elől talál vala, kimilés nélkül bánik vala vélek, hogy boſzúját kitöltené.

Ezt a' mesét vegyék eſzekbe az ollyan patvaros emberek, kik minden igaz ok nélkül másokat nyomorúságokban meg-támadnak és bántanak, mert idővel réájok fordúlhat a' boſzú-állás, és érdemek ſzerint fognak vélek-is bánni. Azért a' *nyomorúlt ne nyomorgasd. Midőn ſzidalmazod a' ſzegényt 's rongálod, káromlod Iſtenedet.*

LVII. *MESE.*

A' Méſzárosról és Kosokról.

A' Kosok egyſzer együvé gyúlvén, közikbe méne egy Méſzáros, és hátaikat rendre tapogatja vala, hogy mellyik vólna kövérebb. Mellyet meg-engedvén a' Kosok láták, hogy egyiket közzúlök ki-ragadná és meg-metſzené; de még-is nem félnek vala, iſmét el-jövén a' Méſzáros egymás után mind el-viſzi vala őket. Az utólsó Kos pedig monda a' Méſzárosnak: A' mi gorombaságunk hozta ezt minékünk, hogy mindnyájan egymás után egy Méſzárostól meg-ölettetünk; mert mikor mind együtt valánk, meg-óltalmazhatjuk vala magunkat tőled, ſzarvainkal halálra ökleldezvén téged, és moſt békével maradnánk.

Ez a' meſe tanit az egyeſségnek követésére. A' ki a' maga veſzedelmét nem kivánja, felebarátja' ve-

ſzedelmén ſe örüljön, hanem igyekezzék azt inkább óltalmazni, ne hogy ö-is azon veſzedelembe eſsék. Inti még a' Vér ſzerint való Atyafiakat-is és akármelly Közönséges társaságot, kik ha egymás veſzedelmét bé hunt ſzemmel nézik, gyakrabban ök is hasonló veſzedelemben eſnek, *Egyenetlen tulkok nem vonſznak jármot.*

LVIII. *MESE.*

A' Madaráſzról és Madarakról.

TAvaſznak idején midőn a' Madarak örülnének a' ſzép időnek, és a' zöld fák között feſzkeiknek való helyet kereſnének, eſzekbe vévének egy fél ſzemű Madaráſzt, ki ſipotskáját igazgatja vala: Mondván a' Madarak egymásnak: Oh be jámbor ember ez, a' ſzemei-is könyveznek belé, olly' igen néz bennünket. Vala pedig egy Madár a' többi között, ki a' Madaráſzok' fortélyokat jól tudja vala, ez monda a' több Madaraknak: Sietvén menjetek-el ez álnok Madaráſz' ravaſzsága elöl, mert majd mind rendre fogdos benneteket, és fejeteket el-ſzedvén a' tarisnyájába dug, és elrepülének onnat a' Madarak.

Ez a' példa a'ra tanit, hogy gyákran egy bölts embernek tanársából ſok emberek meg-menekedhetnek a' veſzedelemből.

LIX.

LIX. *MESE.*

Egy Lóról, Szarvasról, és Vadászról.

EGy Ló egy Szarvassal barátságot vete, de idővel látván a' Ló a' Szarvasnak szép termetét, gyors futását, ékes szarvait, meg-irigyle, és mene egy Vadászhoz mondván: Ime egy igen szép Szarvasra vezetlek tégedet, ha meg-ölheted őtet, jól járnál, mert húsával jól lakhatnál, bőrét, tsontját szarvát pénzé tehetnéd. A' Vadász örülvén e' jó hírnek, monda Vallyon 's mimodón foghatnók meg azt a' Szarvast? monda a' Ló, ülj-fel azén hátamra, és en oda viszlek tégedet. Ki gyors futásommal el-érvén, öld-meg őtet. Meg-kantarozá azért a' Vádász a Lovat, és fel-üle hátára, és fel-keresvén a' Szarvast üzni kezdé, De a' Szarvas gyors futásával meg-haladá a' Lóvat mind addig, mig egy erdőbe érkezvén utat vészte, kinek nyomát tovább nem követhetvén a' Ló, monda a' Vadásznak: Eleget üzék a' Szarvast, de hogy el-nem-érhetők, én a'ról nem tehetek, szállj-le már a' hátamról, mert el-fáradtam, Monda nékie a' Vadász: Kezemben a' Zabolád, odaladban a' Sarkantyú, ezután magad hatalmadban nem vagy, hanem azt kell fogadnod, a' mit én parantsolok.

Ez e' mese azokat feddi, kik más ember' vesztére vagy kárára igyekeznek; de azonban magokat nagyobb nyomorusagba ejtik, es szabadságok szolgálatra fordúl. *A tökéletlen szív, ki társának nem hiz, jár a' maga vesztére.*

LX. *MESE.*

Egy Szamárról és Oroszlánról, kik vadászni mentek.

EGykor az Oroszlán vadászni hivá a' Szamárt, kit zöld ággal bé-fedezvén meg-parantsolá néki, hogy minél jobban lehetne órditana Szamár' módjára, hogy oztán szóvával a' vadakat meg-ijeztené, kik nyugovó helyekből ki-szaladván az Oroszlán elfogná. Meg-orditá azért a' Szamár magát, és minekutána sok vadak' fogásában az Oroszlán elfáradort vólna, monda a' Szamárnak: Elég immár, ne ordits többet. Monda a' Szamár kérkedvén: 'S hát mint tetszik néked szolgálatom? ládd-é mind félnek ezek a' vadak tőlem, hogy helyeket sem találják. Felele az Oroszlán: Én

nem

nem tsudálom, de még én is ha nem tudtam vólna nemzetedet és elmédet, hasonlóképen a' te orditálodat hallván el-szaladtam vólna.

A' kinek Virtusa nintsen, kérkedni szokott hijában valókkal, hogy a' kik ötet nem esmérik, tsudálkozzanak rajta, de a' kik az illyen embert esmérik, tsak komának tartják azt.

LXI. *MESE.*

Egy Szamárról és Farkasról.

EGy Szamár valami hegyes tövisbe hágván megsántula, ki-is mikor látná, hogy egy Farkas közelgetne hozá, el-sem-szaladhatna előle, kesereg-ve monda: Hallod-é Farkas bátya, látom, hogy fájdalmom miatt meg-kell-halnom, és szükségeskép-pen néked és a' varjaknak eledelek lészek, kénszeritlek azért tégedet; tselekedd azt a' jót velem, vond-ki a' töviset a' lábamból', hogy halálom' oráját fájdalom nélkül érhessem. Meg-szánván ötet a' Farkas, ki-vonná a' töviset; de azonban ugy meg-rugá ötet a' Szamár, hogy homloka, orra, fogai ki-törének, Mellyre monda a' Farkas magában: Jaj jaj szegény fejemnek! méltán esék ez a' történet rajtam, mert mikor szakáts vólnék Orvossá tettem magamat.

Ez a' Mese jelenti, hogy kiki azt a' Mesterséget üzze, mellyet gyakorolni szokott, mert különben ugy jár, mint a' Farkas, a' ki Borbély akarván lenni a' fogait-is el-veszette.

LXII. *MESE.*

Egy Aſſony Emberről és Tyúkról.

EGy Szegény Aſſonynak egy Tyúkja vala, melly mindennap arany Tojáſokat tojik vala, ezzel meg-nem-elégedvén az aſſony (mert azt gondolja vala, hogy belől mind arany vólna) megölé a' Tyukjat, de midőn látná, hogy belől is csak ollyan vólna, mint a' több Tyukok, meg-bánná tselekedetét; mert midőn nagy gazdagságot reménl vala, a' mindennapi kereſetét-is el-veſztié.

Illyenek a' telhetetlen emberek, kik gyakran hogy többet nyerjenek, a' mijek vagyon, azt-is el-veſztik.

LXIII. *MESE.*

Egy Rókáról és Ketske-Bakról.

MEg-ſomjúhozván egykor egy Róka és Ketske-bak, le-ereſzkedének egy kutba, hogy innának; de minekutána ittanak vólna, a' Ketske-bak ſorgalmatoskodik vala a' ki-menetelről, kinek monda a' Róka: Ne busúlj, mert ki-találtam, hogy menyjünk-ki, mert ha egyeneſen fel-ágaskodól a' kút' oldalára, én a' te hátadon fel-mászván ki-ugrom a' kutból, azután tégedet-is ſarvadnál fogva ki-huzlak. Ezt hallván a' Ketske-bak mingyárt a' ſerént tselekedék, és a' Róka ki-ugordván a' kútból, örömmel ſökdétsel vala a' kút' gárgyája körül. A' Ketske-bak pedig vádolja vala a' Rókát, hogy

hogy igéretét nem tellyesitette vólna, és a' kútból ki-nem-vonta vólna. Mellyre monda a' Róka: Ha a'nyi eſzed lett vólna a' fejedben, mint főröd a' ſzakálladban, nem ereſzkedtél vólna a' kútba, mig meg-nem-gondoltad vólna, hogy jövj-ki belőle.

Minden okos embereknek ſükség elsöben a' dolognak végét jól meg-gondólni, ugy oſztán hozá fogni, hogy ha mihez fog, markában ne ſzakadjon, hanem tökéletességre vihesſe. *Mert minden dolognak a' végén a' bitykója.*

LXIV. *MESE.*

Egy Matskáról és Kakasról

A' Matska meg-fogván egyſzer egy Kakaſt, és hogy láttatnék bizonyos okért ötet megenni vádolja vala ötet ezt mondván: Te Kakas kúkurékoláſoddal minden embernek alkalmatlanko-

dol, éſzaka alunni nem hagyod. Monda néki a' Kakas: Azt én tselekſzem az embereknek jóvokra, hogy ſzokott munkájokra fel-ſerkenjenek. Ismét monda a' Marska: Te a' Terméſzet ellen-is ſokat véteſz, mert Anyádat, néneidet, leányidat meg-tarélyozod: Mellyre felele a' Kakas. Én azt-is az embereknek jóvokra tselekeſzem; mert ugy a'nál több tojáſokat tonak. Monda utóljára a' Matska: De ha te olly' ſok helyes feleletekkel élſz, én addig éhen maradok: Azért meg-evé őtet.

A' ki terméſzet ſzerént álnok, és egyſzer hamis után-modón valamit el-tökéllett tselekedni, minden igaz ok nélkül a' maga terméſzeti álnokságát véghez ſzokta vinni. *Mert az álnok az ártatlant el-nyomja.*

LXV. *MESE.*

A' Szén-Égetőről és Rúha-fejéritőről.

EGy Szén-égető méne a' Fejéritőhöz, kinek ſzép Házatskája lévén, kéré őtet a' Szén-égető, Engedné-meg, hadd laknék véle együtt, ő-is felét a' háza' árrának meg-fizetné. Kinek monda a' Fejéritő: Azt én ſemmiképen nem tselekedhetem, mert félek, hogy a' mit én meg-fejéritek, te mind el-ſzenezed, és fekete léſzen.

Ez a' Meſe a'ra tanit: Hogy ha Barátot vagy Feleséget kereſz, ollyan légyen, a' ki terméſzeteddel meg-egyezik, *mert a' Farkas a' Báránnyal, Tövis-diſzno Kigyóval, Matska Egérrel, Szén-égető Fejéritővel roſzſzúl alkuſznak egy ſzobában.*

LXVI.

LXVI. *MESE.*

Egy Szántó-vető Emberről és a'nak Fiairól.

Egy Szántó-vető ember már halálához közelitvén kivánja vala Fiait valami jó reménységgel biztatni a' paraszt munkára. Azért eleibe hivatá őket, es monda nékik: Látjátok-é Fiaim hogy én már ez életből el-költözöm. Ti pedíglen forgódjatok, és keresétek-meg, ha mit én a' szőlőbe elrejtettem, mert mind meg-találjátok. A' Fiai pedig ugy gondolkodnak vala, hogy valami kintset rejtett vólna-le az Atyok a' szőlőben: Azért az egész szőlőt fel-ásák kapálák Atyjok halála után, kik-is kintset ugyan nem találtanak; de a' szőlő a' sok ásással jól meg-miveltetvén, nékiek igen bőv terméstt adott.

Ez a' Mese jelenti; hogy nints drágább kints a' szorgalmatos dolognál, az Isten sem ád valamit véres verejték nélkül; de köz példa-beszédben-is azt szokták mondani: *Koporj kurta, néked-is lesz.*

LXVII. *MESE.*

Egy Matskáról és Egérről.

Némelly Házban igen sok Egerek lévén, oda méne egy Matska, és mind egyenként őket meg-fogván, meg-éési vala. Ök pedig látván hogy mindennap számok kevesednek, mondának egy más között: Ne száljunk-le többször, hogy mindnyájan elvesszünk, mert ha a' Matska hozánk nem férhet, békével maradúnk: A' matska pedig látván hogy

többször az egerek le-ereszkedni nem akarnának, ravaszsággal fogá' dologhoz, és fel-akasztván magát egy ajtó-zárra, hóltá tévé magát. Az Egerek közzül egy oda menvén, meg látá őtet és monda: Hallod-é te Matska! ha turós zatskó vólnál-is, nem mennék hozád.

értelme e' Mesének. Az okos emberek, midőn egyszer némellyeknek tökéletlenségéket észre vészik, szorgalmatoson el-kerülik, hogy azoknak kétszi-ségekről többször meg-ne-tsalattassanak. *Ne higyj a' farka-tsoválónak, mert mikor meg-sem-gondolnád akkor ragad az inadba és meg-martzang.*

LXVIII. *MESE.*

Egy Majomról és Rókáról.

EGyszer a' Vadak' Gyülésekben a' Majom igen szépen tántzola, melly tselekedetéért őtet a' Vadak Királynak választák, ezt meg-irigyelvén a' Róka monda néki: Jere velem, mert valami kintset találtam, de mint-hogy tudom, törvény szerént a' talált kints Királyt illet, azért vedd-el te magad. A' Majom pedig gondolatlanúl azon helyre ménvén, a' hol a' kintset lenni mutatá a' Róka, meg-fogaték égy tőrtől. Monda a' Majom a' Rókának: De miért vezettél engem' illyen veszedelembe! monda néki a' Róka: Ha vadak' Királyok vagy, légyen eszed, de látom hogy nintsen: Azért nem-is vagy méltó a' Királyságra.

E' Mese jelenti, hogy a' kik gondolatlanúl fognak valamelly dologhoz, azok szerentsétlenül szoktak járni.

járni. De még azt-is jelenti, hogy a' ki mire nem alkalmatos ollyan hivatalt magára ne vállaljon.

LXIX. *MESE.*

Egy Orvosról és Vén Aſſonyról.

EGy vén Aſſonynak a' ſzemei fájván, fogada egy Orvoſt bizonyos fizetéſt igérvén néki, ha meg-gyógyitaná, Hozá fogván az Orvos a' gyogyitáshoz, mindennap ſzemeit a' vén Aſſonynak meg keni vala, és mint hogy azon orán, mellyen az Orvos jelen vala, a' kenés miatt ſzemeivel nem láthatott, az Orvos mindenkor valami házi portékáját el-viſzi vala. A' vén Aſſony pedig látván, hogy portékája minden nap apadna a'nyira, hogy mig meg-gyógyúlna ſemmije ſem marada. Az Orvos pedig az igért fizetéſt kérvén; bizonyságotis vive, hogy már ſzemeit meg-gyógyította vólna. De a' Vén Aſſony monda: Moſt már ſemmit ſem látok, mert mikor ſzemeim fájnak vala, minden jóſzágimat látom vala a' házamban; de moſt mikor te engemet látni bizonyitaſz, tellyeſséggel ſemmit ſem látok azok közzül.

Sokſzor meg-eſik, hogy a' tökéletlen emberek magokat éſzre nem vévén, önnön magok ellen bizonyitanak, *és magok alatt a' fát le-vágják.*

LXX. *MESE.*

Egy Madaráſzról és Viperáról

EGy Madaráſz egy fára lep-veſzſzőket raka, idővártatva reá ſzálla egy Huros madár a' fára és belé

belé keveredvén a' lép-veszszőbe meg-ragada. A' Madarász pedig oda sietvén mikor fel-akarna hágni a' fára, hogy a' madárt meg-fogná, történetből egy alvó Viperát meg-nyoma, melly meg-haragudván meg-marà őtet. A' Madarász pedig már haldogolván monda: Jaj nékem szegény fejemnek, *mikor máſt akartam meg fogni, engemet fogának meg halálra.*

Ez a' Meſe jelenti, hogy azokat kik más után leſelkednek, hogy öket veszedelembe ejtheſsék, mikor nem-is gondolnák, máſok haſonlóképen öket veszedelembe ejtik, és *alájok teritik a' vizes lepedöt, azért mondják: A' ki másnak vermet ás, maga esik belé.*

LXXI. *MESE.*

Egy Ebről és Kakasról.

EGy Eb egy Kakaſſal útnak idúlának. El-eſtvéledvén az idő, a' Kakas fel-hága egy fára alunni, az Eb pedig a' fa' tövére feküvék: éj-fél után pedig a' Kakas kukurékolni kezde szokáſa szerént, mellyet meg-hallván a' Róka oda méne, és kéré szépen a' Kakaſt, hogy szállana-le a' fáról, mert őtet erőſen kivánná szép énekléséért meg-ölelgetni, mellyre felele a' Kakas: Kérlek tégedet Róka bátya, jövj közelebb, és költsd-fel az ajtón állót, ki a' fa' tövén fekszik, és ha meg-nyitja az ajtót, igen is le-mégyek: Közelebb menvén pedig a' Róka, a' Komondor ki-ugrék a' fa' tövéről, és el-szaggatá őtet.

E' Me-

rossz akaróikat, kikkel nem birnak, fortélylyal erősebb bajvivókra igazitják, hogy magok meg-menekedjenek a' veszedelemtöl.

E' Meſe jelenti: hogy az okos emberek az ök

LXXII. *MESE.*

Egy Oroſlánról Medvéről és Farkasról.

AZ Oroſlán és Medve egy nagy tsikót kapván veszekednek vala felette a'nyira, Hogy a' sok viadal-miatt el-fédülvén szélyel dölöngeznének. A' Farkas pedig távúlról leskődvén, hogy ő-is valamit kaphatna a' tsikó-maradékból, mikor látta vólna, hogy amazok el-fáradván el-dültenek vólna, sebes nyargalváſt oda szalada, és el-ragadá a' közöttök heverő tsikót. Amazok pedig láták ugyan a' Farkaſt, de fel-nem-kelhetének, hogy el-vennék a' prédát, hanem mondának egy-másnak: Né! mitsoda bóldogtalanok vagyúnk mi, mert a' Farkaſnak dolgozánk.

Sokszor történik illyen példa az emberek között, mert valami nyereség vagy jószág felett addig szoktak perlekedni veszekedni, mig egy valaki támad, kit nem is gondolnának, ki el-nyeri a' jószágot. Amazoknak költségek fáradságok hijában menvén: Innen mondják *Két fél-peres között harmadik leſz örökös.*

LXXIII. *MESE.*

Egy Fiúról és a'nak Anyjáról.

EGy Oskolában járó Fiútska az ő tanúló társának Abécéjét el-lopván, haza vivé az Anyjának,

nak, à' kitől meg-nem-intetvén vagy veretvén, minden nap többet-többet lop vala; Idővel nagyobb dolgokat kezde lopni, mig oztán el-fogaték és halálra itélteték. Az Anyja sopánkodván kiséri vala őtet, kit meg-látván a' Fia, kéri vala az őrizö vitézeket, engednék-meg néki, hadd súgna valamit az Anyja' fülébe: Mellyet meg-engedvén, gyorsan hozá méne az Anyja, kinek mikor fülébe akarna súgni a' Fia, édes Anyjának fülét egészen le-harapá. És mikor az Anyja ugy mások-is pirongatnák nem tsak lopásáért, hanem füléjéhez való kegyetlenségéért-is, felele nékie: Az Anyám vólt az oka, hogy most el-kell-vesznem; mert ha a'kor, mikor az Ábécét el-loptam, megvert vólna, többet nem próbáltam vólna, és most nem vinnének az Akasztó-fára.

E'böl a' meséből meg-tanúlhatják minden keresztyén Szülék, hogy jó idején Gyermekeiket fenyitékben neveljék, mert ha eleinten meg-nem-büntettetnek, a' rokás természetté válik bennek, és mind nagyobb vétekbe merülnek; *mert Fát-is mig fiatal hajthatsz akarattal, de ha meg-rögzött, késö.*

LXXIV. *MESE.*

Egy Fiúról és a'nak Atyjáról.

EGy Öreg Atyának vala egy nemes elméjü Fia, ki vadászatban nagyon gyönyörködik vala. Történék egyszer, hogy álmában látná az Atyja Fiát egy Oroszlántól meg-öletni, mellyen meg-rémülvén, ne hogy az álom be-telnék, kéz-ite

ſite egy igen ſép kárpitokkal meg-ékesült házat, és oda bé-vezetvén Fiát, örizteti vala. Festetett vala Fia' múlatságára minden-féle vadakat, azok között Oroſlánt-is, mellyeket ſemlélvén a' Fia a'nál inkább boſſonkodik vala. Egyſer az Oroſlán' képéhez közelebb állván, monda magában: Oh te kegyetlen állat! Te miattad, és az Atyám' hijában való álma miatt rekeſztettem én e'ben a' házban, mint egy tömlötzben. Azomban mint ha ſemét az Oroſlánnak ki-ſúrná, ujját a' falhoz döfvén egy ſegbe üté, melly miatt a' keże el-hala, azután meg-kele, hideglelés követé, kevés idő múlva meg-hala. Igy ölé-meg az Ifjat az Oroſlán, ſemmit ſem haſználván Atyja' okoskodása.

Ez a' Meſe jelenti: Hogy a' melly történetek meghatározva vagynak Iſtennél, azokat ſemmi emberi okoskodás el-nem-tordithatja.

LXXV. *MESE.*

Egy Fösvény Emberről.

EGy Fösvény ember minden jószágát el-adván, 's aranynyá tévén az árrát, egy tsomóba veré, és bizonyos helyen le-ásá a' földben, és azzal az elméjét-is; mert mindennap oda mégyen vala, és meg-nézi vala. Egy valaki a' dolgosok közzül ezt észre vévén, az aranyat ki-ásá, és el-vivé. Az után a' Fösvény-is oda érkezvén tsak az üres helyet találá, melly miatt búsúl vala, és haját tépi ſaggatja vala. Kit mikor egy valaki sírni látna,

és sírásának okát értené, monda néki: Kérlek ne búsúlj a'nyira, mert néked mikor aranyod volt-is, nem volt. Végy egy darab követ, ásd-le helyébe, és gondold, hogy arany légyen, mert néked tsak a'nyi haſznot hajt, mert, a' mint tudom, mikor aranyod vólt-is, nem éltél véle.

Hijában való haſzon nélkül a' Jószág, hanem ha él az ember belőle: Ne légyen azert semki ollyan mint *a' varas béka, kinek földben lyuka, még sem eſzik a' porban.*

LXXVI. *MESE.*

A' Tekenös-békáról és Sasról.

A' Tekenős-béka reménykedék a' Sasnak, hogy tanitaná-meg őtet repülni; de a' Sas monda néki: Ne kiványj ollyan természeted felett való dol-

dolgot, mert tégedet a' terméſzet csak máſzni ſzült, nem repülni; de a' Tekenős béka újjra reménykedik vala: Fel-vévé azért ötet a' Sas, és magaſan fel-vivé, és onnét le-ereſzté, hogy ha ſzárnyai léſznek, repüljön; de mikor nem repülhetne, egyenesen le-eſék, 's egy köſziklához ütődvén mind öſzve törék.

Ez a' meſe jelenti: Hogy a' kik náloknál okosabb embereknek tanátsokat nem fogadják, magokat veſztik-el. Azért mások tanáts-adásokat nem kell mindenkor meg-vetni *mert Az ember eſze esik gyakran meſzſze, el-intézett dolgától.*

LXXVII *MESE.*

Egy Szarvasról, és Szölö-töröl.

EGy Szarvas a' Vadáſzók elől fútván, el-búvék egy Szölő-tő alá, mellyet el-haladván a' vadáſzok, a' Szarvas meg-bizá magát, és a' Szölő-fa' leveleit tépegetni kezdé, mellyek izegnek mozognak vala, és a' vadáſzok viſzſza nézvén, gyanúban esének, hogy valami állat rejtezett a' Szölő-fa alá. Azért oda lövén, meg-ſérték a' Szarvarſt, ki-is halálozni kezdvén, igy ſzóla: Méltán ſzenvedek; nem kell vala azt bántanom, a' ki üldözőimtől takargatott.

E' Meſe példázza: Hogy a' kik Jóakaróikat Pátronusaikat boſzſzuſággal illetik, azok az Iſtentöl meg-büntettettnek. A' melly fának árnyékában nyugſzól, azt meg-ne-sértsed.

LXXVIII. *MESE.*

Egy Szamárról, és Oroßlánról.

EGy Szamárral legel vala egy Kakas, egy Oroßlán pedig a' Szamárra ütvén, a' Kakas nagyot kukurékola, és az Oroßlán (mivel fél a' Kakas ßóvától,) el-ßalada: Mellyet látván a' Szamár, azt vélé, hogy tőle ijedett-vólna-meg az Oroßlán, úzni kezdé azért az Oroßlánt. Mikor pedig annyira ßaladott vólna, hová a' Kakas-ßó nem hallanék, meg-fordúla az Oroßlán, és meg-evé a' Szamárt. Ez pedig haldogalván fel-kiálta mondván: Jaj nékem eßtelen ßegénynek! ki hadakozó ßülektől nem ßármaztam, miért ellenkeztem?

Ez a' Meße jelenti: Hogy némelly emberek az ő erös roßß akaróikat, kik önként magokat meg-alázták, néha meg-támadják, azok pedig reájok fordúlván meg-eméßtik öket.

LXXIX. *MESE.*

Egy Júh-páßtorról, és Farkas-kölyökről.

EGy Júh-páßtor egy Farkas kölyket találván fel-nevelé azt a' kútyákkal együtt, és ha mikor a Farkas el-ragadja vala a' Júhokat, a' Farkas kölyök-is úzi-vala a' kutyákkal együtt. Mikor pedig a' kutyák el-nem-érhették a' Farkaßt, és vißßatértenek, ő követi vala, hogy mint Farkas réßt kaphaßßon a' prédából, és az után vißßa téré. De ha a' Farkas Júhot nem ragadhatott, ő alattomban meg-

meg-ölvén a' kutyákkal együtt meg-éſi vala, mig a' Páſtor éſre vévén a' dolgot egy fára a' Farkas-kölyköt fel-akaſtá.

Ez a' Meſe azt jelenti: Hogy a' roſſ természet ſoha jóvá nem válik, hanem ki milyennel ſületik, hólrig ſokta követni, ha módja van benne.

LXXX. *MESE.*

Egy Kígyóról, és Rákról.

EGy Vízi-kígyó egy Rákkal barátságot vetvén, együtt laknak vala; a' Rák pedig együgyü természetü lévén kéré a' Kígyót, hogy ö-is ravaſzságát tenné-le; de a' ſemmit ſem engede. Azért a Rák, mikor a' Kígyó el-aludt vólna, minden erejéből meg-ſoritá ötet óllójával, és meg-ölé. A' Kígyó pedig meg-halván el-nyúla hoſſan, kinek monda a' Rák. Ugy kellett vólna ez elött-is az együgyüséget és egyeneſséget követned, és moſt nem hóltál vólna-meg.

E' Meſe jelenti: Hogy a' kik Barátjaikat álnokúl meg-kerülik, magokat ejtik veſzedelembe.

LXXXI. *MESE.*

Egy Özvegy Aſſonyról, és a'nak Szolgálóiról.

NÉmelly munkás Özvegy Aſſonynak Szolgálói lévén, azokat áz éjjeli Kakas-ſzóra mindenkor fel-kólti vala, és dolgoztatja vala, kik el-táradván és kénſzeredvén a' ſok dolog, és álmatlanſág miatt,

att, el-végezék, hogy meg-ölnék azt a'házi Kakast, ki a' Gazd'aſſzonyokat fel-ſerkenti vala. Mellyet meg-tselekedvén történék, hogy nagyob nyomoruságba esének; mert a' Gazd' aſſzony nem tudván tartózni a' Kakas' orájához idejében fel-költi vala őket.

Ez a'meſe jelenti: Hogy ſokaknak némelly emberek' tanátsok ſokkal több roſſzat okoz, mint a' milyenben vóltanak, és minémüt kerülni kivántanak.

LXXXII. *MESE.*

Két Után-Járókról

KÉt Után-járók együtt mennek vala, és egyik találván egy ſejſzét, monda: Jó ſejſzét találék bátya! A' másik monda: Ne ugy mond, hogy találék, hanem találánk. Nem sokára a' kik a' ſejſzét el-veſztették vala, ſebeſen közelítenek vala feléjek, mellyet látván a' ki a' ſejſzét találta vala, monda úti-társának: El-veſztünk, ihon jövnek, kik a' ſejſzét keresik. Monda az úti-társ. Ne ugy mond: El-veſztünk, hanem El-veſztem, mert mikor a' ſejſzét találád, ugy mondád: Találtam, és nem, Találtuk.

E' meſe jelenti: Hogy a' kik nem vóltak réſzesek a' bóldogságban, a' nyomoruságban sem pajtások.

LXXXIII. *MESE.*

Két Békákról.

KÉt Békák egymás' ſomſédságában legelnek vala, egyik közzülök egy mély tóban távol

az

az úttól, másik az útban egy potsolyában: Monda az, a' melly a'tóban lakik vala, a' másiknak, hogy költözzék hozája! mért ugy békeségben és tsendesen élhet; de a' monda: Erős szeretettel e' helyhez szoktam, úgy hogy innet el-nem-mehetek. Történék azomban, hogy égy útozó szekér őtet el-tapodá.

E' meſe jelenti: Hogy sók vakmerö emberek vagynak, kik ſemkinek jó tanátsát bé-nem-véſik, és hogy magok tettzéſeket, vagy lakásokat megváltoztaſſák, kéſzebbek meg-halni. *Haſonlók az illyenek a' tormában eſett férgekhez.*

LXXXIV. *MESE.*

Egy Méhészről, és Méhekről.

EGy Méh-kertet egy valaki fel-vervén, a' kosárokból a' lépes-mézet mind el-vivé. Elő kerülvén pedig a' Méhész, vi'sgálni kezdé a' kosárokat, 's hat mind üreſek valának. A' méhek is a' legelésből haza érkezvén, és kosaraikat üreſen találván, a' Méhészt támadák-meg, (mert azt gondolták, hogy ő vitte-el a' mézeket.) és rutúl bánván véle, fulánkjaikkal teli szúrdalák. Monda pedig a' Méhész nékiek: Oh roſz állatok! a' ki el-vitte a' mézeteket, békével el-ereſztétek, engemet pedig, ki károtokat vi'sgálom, meg-mardosátok.

Igy járnak ſok maga gondolatlan emberek, kik roſz akaróikat kerülni nem tudván, barátjaikat mint leſelkedöket meg-vetik.

LXXXV. *MESE.*

Egy Halászról.

EGy Halász valami folyó-vízben halász vala, meg-vetvén hálóját a' víz' folyamatja ellenében, hogy pedig a' halakat inkább hálójába kerithetné, dürböklő-fákkal és kövekkel hajigálván zavárja vala a' vízet. Egy valaki pedig oda menvén víz' meriteni, pirongatja vala ötet, hogy miért zavarná-fel a' vízet, hogy még innia se lehessen belőle. Felelé pedig a' Halász: Ugy de ha én fel-nem-zavarom a' vízet, nékem éhel kell meghalnom.

Ez a' mese példázza némelly Társaságoknak Elöljáróit, kik háboruságot, zenebonát inditanak, hogy magoknak haszнot hajthassanak, az illyenek mondatnak *zavaros vízben halászóknak.*

LXXXVI. *MESE.*

Egy Ház' Örzö-kutyáról, és Vadász-kutyáról

EGy Gazdának két Kutyája vala, egyiket vadászni, másikat ház' örzeni tanitá. Valamikor pedig a' Vadász-Kutya valamit hozott, a' ház' örzö a' bol-is részt vészen vala, mellyet sajnálván a' Vadász-kutya monda a' Ház'-Örzö Kutyának: Én minden nap fáradok: te pedig tsak heversz, még-is a' bol-is részt vészsz, a' mit én fogok, lám tégedet-is nékem kell táplálnom. Monda ezekre a'ház'-örzö kutya: Nem én vagyok az oka, hanem a' Gazdánk,

ki

ki engemet egyébre nem tanitott; hanem hogy más-fok' fárodságok után éljek.

Ez a' mese a'ra tanit: Hogy az ollyan Ifjak, kik semmit nem tanultak, nem méltók a' seddésre, mert nem magok, hanem szüléjik okai tudatlanságoknak.

LXXXVII. *MESE.*

Egy Férjfiúról, és a'nak Feleségéről.

VAla egy Jó Férjfiúnak egy 'Simbes Felesége, ki-is az egész ház-néppel szüntelen kotzodik vala. A' Férjfiú pedig végére akarván menni, hogy ha a' Feleségében vagy a' ház-népében vólna hiba, küldé a' Feleségét az Atyja' házához. Ki egy néhány napok mulva haza kerülvén, kérdé a' Férje, hogy mint egyezhetett vólna Apja' háza' népével? Jól, ugy-mond a' Felesége, tsak hogy a' Júh és Ökör-pásztorok görbe szemmel néztenek. Monda a' Férje: De óh Feleség! ha azokkal is

gyülölteted magadat, a' kik jó reggel el-mennek, és késő estve kerülnek elé, hát azok hogy ne úntanak vólna-meg tégedet, a' kikkel együtt napestig vagy.

E' mese jelenti: Hogy sokszor meg-esik, hogy kitsiny dologból nagyot, bizonytalanból nyilvánságost tanúlunk-ki.

LXXXVIII. *MESE.*

Egy Gödölyéről, és Farkasról.

EGy Gödölye el-maradván a' nyájtól a' Farkas kergeti vala, meg-fordúlván a' Gödölye monda a' Farkasnak: Oh Farkas bátya! látom hogy a' te elededel léfzek, azért kérlek tégedet, hogy valami gyönyörüség-nélkül meg-ne-haljak, fúrúlyálj egyet, hogy tántzoljak, A' Farkas pedig nagyot orditván, meg-hallák a' Komondorok, és meg-szabaditák a' Gödölyét, 's a' Farkast meszsze el-kergeték.

ték. Monda azért a' Farkas magában: Érdemem szerént történek e rajtam; mert nem kell vala nékem fúrúlyáſsá lennem, mikor ſzakáts vóltam.

E' meſe jelenti azokat, a' kik mire terméſzet ſzerint hajlandók, azt folytatni el-múlatják, és a' mire nem termettek, azt gyakorolják: az illyenek ſok felé kapván meg-ſzégyenülnek és ében maradnak, mint járt a' Farkas.

LXXXIX. *MESE.*

Két Lopókról, és Kakasról.

KÉt Lopók ſzéllyel járván, hogy holmit kaphatnának, bé-menének egy Házba, hol egyebet nem találnak egy Kakasnál, és azt meg-fogák, kit mikor meg-akarnának ölni, kéri vala őket, hogy ne bántanák, mert ő haſznokra vagyon az embereknek; mivel éjſzakai munkájokra őket fel-ſerkentené. Mondának pedig nékie a' Lopók: Ugyan azért méltó vagy, hogy meg-öljünk téged', mert az embereket fel-ſerkentvén, ollyan bátran nem lophatúnk, mint mi kivánnók.

Ez a' meſe jelenti: Hogy többnyire azok a' dolgok, mellyek a' gonoſz embereknek ellenségeſek, a' Jóknak ſegitségekre vagynak. *Nem ſzenvedi koſzos a' párlugot.*

XC. *MESE.*

Egy Varjúról, és Hollóról.

EGy Varjú irigykedik vala egy Hollóra, hogy ő jövendőt mondana, és azért az emberektől nagy betsületben tartatnék mint Jövendő-mondó madár.

madár. Látván azért meſſéről jövni valami utón-járókat, ő-is fel-ſálla egy fára, és hatalmaſon károg vala. Mellyet hallván az útón-járók, el-bámúlva viſſa fordúlának, és meg-látván a' dolgot, mondának egymásnak: Menjünk-el, ſerentsés útunk leſſ, mert tsak Varjú károg, a' ki nem tud jövendölni.

Ez a' meſe az ollyan embereket példázza, kik magoknál jobbakkal vetélkedvén, nem hogy ditséretet nyernének, de ki-vettetnek.

XCI. *MESE.*

Egy Hollóról, és Kígyóról.

ELedelt keresvén egy Holló, láta egy verő-fényen alvó Kígyót, és le-repúlvén el-kapá, hogy meg-égye; a' Kígyó pedig reá tekeredvén megmará őtet, mellyért haldogalni kezdvén a' Holló, monda: Jaj nékem ſegény fejemnek! ki ollyan nyereségre találtam, melly miatt el-kell-veſnem.

Ez a' meſe példázza az ollyan embereket, kik valami kíntset találván veſedelembe eſnek miatta.

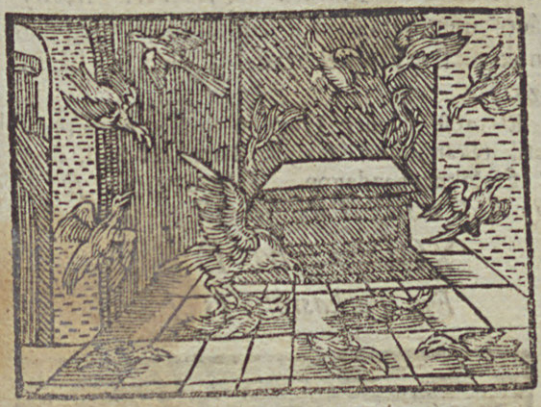
XCII. *MESE.*

Egy Tsókáról, és Galambokról.

LÁtván egy Tsóka hogy a' Galambok jól táplaltatnának egy Galamb-házban, meg-fejéríté magát, és közikbe méne, hogy vélek együtt élhetne. A' Galambok pedig békével ſenvedik vala mint magok társaságokból való Galambót; de egyſer el-bandalodván a' Tsóka, tsátsogni kezde,

A'kor

A'kor oztán észre vévén a' Galambok az ő nemzetét, szárnyaikkal ki-verék a' Galamb-házból, és kén-

telenitteték vissza menni a' Tsókákhoz ; de azok-i midön látnák, hogy ő fejér vólna, nem hivék magok társaságokból valónak, és el-kergeték őtet, és így a' *két szék között a' pad alatt marada.*

Ez a' mese példázza a' telhetetleneket, kik a' magokéval fösvénységek miatt meg-nem-elégesznek, és másokéi után járván a' magokét-is el-veszti.

XCIII. *MESE.*

Júpiterről, és egy Tekenös-békáról.

Júpiter Lakadalmot készitvén minden-féle állatokat vendégségbe hiva, kik midön mind megjelentenek vólna, a' Tekenös-béka legg-későbbre érkezék. Kérdvén Júpiter okát késedelmének, hogy

mirt

miért nem jelent vólna-meg a' lakadalomban. Monda a' Tekenős-béka: *Oh az én kedves házamat, jó házamat nehezen hagytam-el.* Melly mondásáért meg-haraguván Júpiter reája, meg-parantsolá néki, hogy e'nekutána a' házát hátán hordozza.

E' meſe jelenti: Hogy némelly emberek inkább ſzeretik takarékoſon magok házoknál élni, mint máſok' aſztaloknál gazdagon. *Jobb a' Sáſsal fedett ház, melly tiéd, máſok' Palotájoknál.*

XCIV. *MESE.*

Egy Farkasról, és Júhról.

EGy Farkas a' Komondoroktól meg-mardoſtatván, helyből-helybe nem mehet vala. Megéhezvén azért láta egy Júhot egy folyó-víz mellett, és kéré ötet a' Farkas, hogy vinne a' Júh néki

ki egy kis vízet; mert ha te, ugymond; nékem vízet hozsz, én magamnak eledelt találok. Megértvén pedig a' Júh a' Farkas' ravaszságát monda: Ugy, de ha én néked vízet viéndek, inkább hiszem eledeled-is lészek, azért a'ban nem iszol.

Ez a' mese példázza azokat az embereket, a' kik kétszínséggel mások után leselkednek.

XCV. *MESE.*

Egy Ház' Gazdájáról, és Kutyáról.

EGy Gazda ember vatsorát készíte, hogy barátjait meg-vendégelhesse, A' Gazda' kutyája-is más kutyát vendégül hiva, ki-is meg-jelenvén örömmel elő állia, és látván a' nagy vatsorához való készületet, monda magában; Éjha! be nagy örömöm vagyon, jól lakom ma torkomig, hogy honap sem éhezem-meg. Ezeket mondván magában a' Kutya, azonban forgódik vala, farkát billegetvén; A' Szakáts pedig meg-látván őtet, hogy ott billegetné a' Farkát, meg-kapá őtet, és lábánál fogva ki-veté az ablakón, és nagy sírással elméne. Azonban más kutya szemben találá őtet, és kérdé tőle: Barátom, 's hát mint vatsorálál? Jól, ugymond, mert a'nyi bort ittam, hogy ugy meg-részegedtem, hogy még azt sem tudtam, melyik ajtón jövtem-ki a' vatsoráló házból.

Ez a' mese a'ra tanit, hogy semki valakit más asztalára vendégül ne hivjon, mert félö, *hogy ajtó megett lészen helye.*

XCVI.

XCVI. *MESE.*

Egy Halászról.

EGy tudatlan Halász hálót és sípot vévén méne halászni, és meg-állván a' partón sípol vala; mert azt reménlli vala, hogy a' sípolásra a' halak ki-fognak ugrándozni; de mikor látná, hogy a' sípolattal semmire sem mehetne, le-tévén sípját, a' hálóját vévé-elé, és bé-vetvén a' vízbe, sok halakat foga, mellyeket ki-hányván a' szárazra mikor tsökdétseltenek vólna, monda nékiek: Oh rossz állatok! mikor sípolok vala, nem tántzolátok, most, hogy nem sípolok, tántzoltok.

Ez a' mese az ollyanokra illik, a' kik minden ok nélkül rendeletlenül tselekesznek valamit.

XCVII. *MESE.*

Egy Ökör-Pásztorról.

EGy Ökör-pásztor az ő nyáját legelvén el-veszte egy Tulkot, mellyet midön mindenfelé sokáig keresett vólna, és meg-nem-találhatá. Könyörge Jupiternek, és igéré: Hogyha ki-jelentené a' Tolvajt, a' ki a' Túlkot el-lopta, egy gödölyét ajánlana néki áldozatúl. Azonban egy tserébe menvén, látá, hogy egy Orosztán esi a' Túlkot. Meg-ijedvén azért, az égre fel-emelt kézzel kiált vala: Oh Uram Jupiter! egy gödölyét igértem vala tenéked, ha a' tolvajt meg-találom; de most egy bikát igérek néked áldozatra, ha ezen tolvaj vadtól engemet meg-szabaditasz.

Ez

Ez a' meſe példázza az ollyan ſzerentsétlen embereket, a' kik kárt vallván imádkoznak, hogy károk meg-kerüljön; mikor penig meg-találtak, el-futnak tőle.

XCVIII. *MESE.*

Egy Beteg Hollóról.

EGy beteg Holló monda az Anyjának: Anyám! imádkozzál érettem az Iſtennek, talám meggyógyúlok. Monda az Anyja neki. De miért imádkozzam éretted óh fiam? mert vallyon mellyik Iſten fog könyörülni rajtad? mert egy ſints, a' kinek az oltáráról húſt ne loptál vólna, azért egy ſem könyörül rajtad.

Ez a' meſe jelenti: Hogy a' ki ſok roſſz akarókat ſzerez magának jó állapotjában, ſükségében ſemmi nem ſegíti.

XCIX. *MESE.*

Egy Sasról.

NYúlat vigyázván egy Sas egy kőſzikla' tetejéről, ezt valaki által-lövé egy nyil-veſſővel, melly úgy állott-meg a' melyében, hogy a' nyil-veſſő tolla a' Sasnak a' ſzeme előtt áll vala, mellyet midőn meg-látott vólna, monda: Ez még a'-nál-is nagyobb ſomorúságomra vagyon, hogy a' magam tulajdon tollaim miatt kell el-vesznem.

Ez a' meſe jelenti: Hogy nints keſerveſebb dolog, mint valakinek a' magájéitól, u. m. ház-népétől, ſzeledétől, 's atyjafiaitól ſzenvedni.

C. *MESE.*

Egy Ptrütsökről és Hangyáról.

TÉlnek idején a' Hangyák' udújában meg-nyirkosodván a' búza, azt ki terengetik vala, mellyet látván egy meg-éhezett Ptrütsök, kér vala tőlök belőle, hogy éhségét el-űzné. Mondának pedig néki a' Hangyák: Hát néked nints mit enned? Miért nem dolgoztál nyárban? Miért nem takaritottál éleségedre valót? Felele a' Ptrütsök: Hiszem én sem hevertem, hanem énekeltem, musikáltam, magamat és az útón járókat mulattam. A' Hangyák pedig nevetvén mondának: Ha nyárban csak musikáltál, már télben tántzoli, de mi a' mi nyári keresetünket néked nem adjúk.

E'

F' Meſe jelenti: Hogy minden rendü ember maga hivatalát és dolgát ſerényen folytaſſa, henyéléſſel idejét ne töltse, ne hogy ſükséget, és a' miatt banatot ſenvedjen. *A' ki nyárban nem gyüjt, Télben keveſet fujt. Tiſzta a'nak fazaka.*

CI. *MESE.*

Egy Farkasról, és Vén Aſſonyól.

EGy Farkas meg-éhezvén kereng vala, hogy eledelt kaphatna. Érkezvén egy húrúba mellé hallá egy gyermeknek sirását, kinek mond vala egy vén Aſſony: Halgaſs, mert ha sirſ mindjárt a' Farkasnak adlak, A' Farkas pedig azt vélvén, hogy valójában beſéll a' vén Aſſony, ott várakozik vala ſok órákig; de eſtve felé hizelkedni kezde a' vén Aſſony a' gyermeknek, és monda: Ne sírj fiam, ha a' Farkas ide jöv, meg-öljük ötet. Ezeket hallván a' Farkas el-kulloga onnat, és monda: E'ben a' Húrúbában nem azt tselekeſik, a' mit mondanak.

Ez a' Meſe illik az ollyan emberekre, kiknek tselekedeteik nem egyeznek-meg beſédeikkel.

CII. *MESE.*

Egy Ketskéről és Farkasról.

EGy Ketske egy Háznak tetején ülvén, és látván egy Farkaſt a' ház elött kullogni, ſidalmazza, és ſokképen tsufolja vala ötet, Mellyet hallván a' Farkas monda néki: Hallodé Ketske bátya! nem te ſidalmaſſ engemet, hanem a' hely,

a' hól állaſ, mert ha ott nem vólnál, a' füledet ſem mérnéd mozditani.

Ez a' meſe jelenti: Hogy gyakran az idö és alkalmatoſság védelmezi, és bátrokká téſi az erötleneket a' hatalmaſok' fenyegetéſek ellen.

CIII. *MESE.*

Egy Trombitásról.

EGy Trombitás hadat gyüjtvén el-fogaték az ellenségtöl, és mikor meg-akarnák öret ölni, monda: Oh vitéz férjfiak! kérlek benneteket, ne öljetek-meg engemet vaktában, és minden ok nélkül: mert közzületek ſemkit meg-nem-öltem, nintsen-is nékem egyéb fegyverem ezen réz-trombitánál; de azok mondának néki: Ugyan azért kell meg-halnod inkább, mikor te magad hartzolni nem tudſ, mindeneket hartzra kéſziteſ.

Ez a' meſe jelenti: Hogy nagyobbat vétkeznek az ollyanok, kik a' roſſ embereket fel-ingerlik a' gonoſ tselekedetre, mint a' kik véghez viſik.

CIV. *MESE.*

Egy Nád-ſálról, és Olaj-fáról.

AZ eröröl, békeſséges türésröl, és nyugodalomról, egykor a' Nád-ſál vetekedik vala az Olaj-fával: Midön pedig az Olaj-fa ſidalmazná a' Nád-ſálat, öret gyengének, és minden ſeletske fuvásának engedönek lenni mondván. A Nád-ſál egy kevéſsé halgat vala. Azonban egy ſebes erös ſél indúla, mellynek azonnal engedvén a' Nád-

ſál

fál le-hajtá magát, és a' veſzedelmét el-kerülé: Az Olaj-fa pedig ellene állván a' ſzélnek, addig oſtromoltaték, mig gyökereſtől ki-fordúla.

Ez a' meſe jelenti: Hogy azok, kik az idők' vigontagságinak, és magoknál hatalmaſſabbaknak engednek, ſok veſzedelmet el-kerülnek; de a' kik a' hatalmaſſabbakkal, és az idők' nehézségekkel vakmeröül ſzembe ſzállnak, veſzedelembe eſnek.

CV. *MESE.*

Két Kakaſokról.

Két kakaſok vagdalkozván a' tyúkok felett egymáſſal, egyik a' máſikat meg-győzé, és el-kergeté; a' meg-győzetett pedig el-rejtezék egy ſötét helyre, és ott halgat vala; de a' ki győzedelmes vólt fel-repülvén egy magas kö-falra, nagy ſzóval ſzüntelen kukuríkol vala, hirdetvén győzedelmét. Azonban egy Sas le-repülvén el-kapá őtet. A' melly Kakas pedig el-húvt vala éſzre vévén bajnokja' eſetét, elé jöve, és a' tyúkokat bátran meg-hágván, taréjozza vala őket.

Ez a' meſe jelenti: Hogy az Iſten a' kevélyeket el-veſzti, az alázatoſokat fel-magaſztalja. *A' kit kevélységgel vakit a' ſzerentse, Azón meſterkedik, hogy hamar meg-ejtse.*

CVI. *MESE.*

Egy vén emberről, és Halálról.

Egy igen Vén ember fát forgátsolván egy málhába köté, és mikor azt meſſze vitte vólna

egyſzer el-fáradván le-tévé az ő terhét, és ſok nyomoruságán ſohajtozván, monda magában: Oh há-

lál! óh halál! hogy nem viſſ-el már egyſzer engemet, hogy nyomoruságimból meg-ſzabadúlhatnék. Azomban eleibe álla a' Halál, és kérdé tőle: Hát miért hivál engemet, miben ſzolgáljak tenéked? Ihol jelen vagyok! A' vén-ember pedig feletre meg-ijedvén, monda néki. Tsak azért híválak jó Halál, hogy ſegélj fel-tenni ezt az én málhámat a' hátamra, mert nem birom

Ez a' meſe majd minden emberekre illik, mert akár minémü nyomorúságokban tsak a' Halált emlegetik, hogy miért nem viſi el-öket. Holott minden állatoknak, ugy az embereknek-is fejekhez ſujtotta a' Teremſzet életek' óltalmát. Ugy hogy akár minémü ſzerentsétlen és alávaló kóldus légyen-is valaki; de még-is életét örzi, és nyujtani kivánja, mig lehet.

CVII.

CVII. *MESE.*

Egy Szúnyogról, és Oroßlánról.

EGy Szúnyog egy Oroßlánhoz menvén monda néki: Nem-is félek tőled, nem-is vagy nálamnál erősebb, 's ha nem hiszed, próbáljuk-meg. Tudom, hogy körmeiddel faggatsz, fogaiddal harapsz; de azt egy Aßßony ember-is, mikor férjével veßekedik, véghez viszi. Én pedig náladnál sokkal erősebb vagyok, 's ha néked tetßik, hartzoljúnk-meg. Azonban a' szúnyog sípolni kezdvén belé ragada az Oroßlán Ora' lyukánál lévő gyenge posájába, és meg-marà őtet. Az Oroßlán pedig körmeivel tépi faggatja vala az órrát, mig vérbe küpülé. A' Szúnyog pedig e'képen meg-győzvén az Oroßlánt győzedelmi éneket sípolván el-repüle; de azomban egy pókhálóba keveredék, és mikor a' pók ennè őtet keseregvén monda: Ihol a' nagy Oroßlánt meg-győzvén, egy hitván póktól ölettetem-meg.

Ez a' meße az ollyanokat példázza kik a' nagy Hatalmaßágokat a' földhöz verik, ők pedig kitsiny erőtől el-tapodtatnak.

CVIII. *MESE.*

Egy Sasról, és Emberről.

EGy Ember el-fogà egy Sasot, kinek-is szárnyait ki-tépvén az udvaron a' Tyúkokkal legelteri vala, ki szomorusága miatt fejét le-tsüggeßrette. Egy más ember pedig meg-vévé őtet, és szárnyait meg-nevelvén, el-repité. A' Sas pedig egy

nyúlat fogván, azt viki vala a'nak az embernek, ki szárnyait meg-nevelte vala, mint jól-tévőjének; mellyet látván egy Kóka, monda néki: Kérlek tégedet Sas bátya, ezt az ajándékat vigyed inkább a'nak az embernek, ki a' szárnyaidot ki-tépte vala, ne hogy, ha tégedet meg-fog találni újjra, szárnyaidat ismét ki-tépje.

Ez a' mese jelenti: Hogy szükséges úgyan a' jól tévőkhöz jó akarattal lenni, de ollykor a' rossz embereknek-is kedvezni kell, ne hogy kárt tégyenek. *Nem árt az ördögnek-is néha lámpást tartani.*

CIX. *MESE.*

Egy Ketske-pásztorról, és Ketskéről.

EGy Ketske-pásztor legelvén Ketskéjit, egy közzülök valami édes füre találván el-marada a' nyájtól, mellyet látván a' pásztor, egy kővel hozája hajta, és fél-szarvát le-töré. Melly igy történvén, kéré a' Ketske-pásztor a' Ketskét, hogy Gazdájának meg-ne-mondaná. Kinek felele a' Ketske: Bár én semmit se szóljak-is, vagy titkoljam szarvam' tsonkaságat; de még-is minden ember láthatja, hogy le-tört a' fél szarvam.

Ez a' mese jelenti: Hogy a' melly dolgok szemmel látott nyilvánságosok, azokat hijában-valóság titkolni.

CX. *MESE.*

Egy Matskáról és Tyúkról.

MEg-hallván a' Matska, hogy a' majorban lévő Tyúkok betegeskednének, Orvos köntösben

ben öltözék, és minden féle Orvosi mesterséghez kivántató eszközöket szerezvén oda méne, és megállván a' Tyúkok között, kérdezi vala őket, hogy mint 's hogy vagynak? mint szolgál egészségek. Azok pedig mondának néki: Jól vagyúnk ugyan, de még jobban lésznénk, ha innet el-takarodol.

Ez a' mese jelenti: Hogy az okos emberek könnyen észre vészik a' tökéletlen embereknek ravaszságokat, akármint tettessék magokat.

CXI. *MESE.*

Egy meg-éhezett Rókáról.

VAlami Pásztorok egy tser-fa' odvában kenyeret és hust rejtettek vala-el, mellyet észre vévén egy meg-éhezett Róka, bé-búvék a' fa' odvába, és meg-evé a' kenyeret és húst, és jól lakék; de a' hasa meg-fészülvén ki-nem-búvhaték az oduból, mellyen sír és jajgat vala. Egy más Róka meghallván sírását, oda méne, és meg-értvén okát sírásának monda néki: Mind a'dig az oduban maradj, migla' hasad ugy meg-lohad, mint vólt, mikor bé-búvtál, a'kor oztán könyen ki-jövhetsz.

Ez a' mese jelenti: Hogy a' ki idötöl vár, sok nehéz bajaiból ki-fejtödik.

CXII. *MESE.*

Egy gyilkosról.

EGy Gyilkos meg-ölvén egy embert, a'nak atyja-fiaitól üldöztetik vala. Mikor pedig a'

Nilus folyó-vizéhez érkezett vólna, egy eleibe menő farkastól meg-ijedvén fel-hága egy fára, melly a' folyó-víz' partján növt vala, és ott lappangván, fel-néze egyszer a' fára, hát egy nagy kígyó reá tátotta száját, mellyet látván le-ugrék a' vízbe, de ott meg egy krókódilus el-szaggatá őtet.

Ez a' Mese jelenti: Hogy az istentelen embereknek sem a' földön, sem az levegö égben, sem a' vízben maradások nintsen.

CXIII. MESE.

Egy Özvönni kezdett Emberröl és a'nak Szeretöiröl.

EGy Özvönbe elegyedett Embernek két Szeretöi valának: Egyik ifiúrska, a' másik idös és megözvönült vén Aszszony. Ez hogy magához hasonlóbá

bá tehesse Szeretőjét, ottan-ottán fején babirkálván, a' fekete haj-szálakat ki-tépegeti vala. Az Ifjú pedig nem szenvedhetvén Szeretőjének vénségét, a' fejér haj-szálakat vonogatá-ki. Mig végtére szálanként ketten mind ki-tépék, és meg-kelle kopaszúlni a' szegény embernek.

Ez a' Mese jelenti: Hogy az egyenetlenség minden-féle dologban ártalmas szokott lenni. Azért tanulja-meg minden vén ember, hogy igen ifjú feleséget ne végyen.

CXIV. *MESE.*

Egy Matskáról, és Vénus Isten-asszonyról.

EGy Matska egy Szép legényt meg-szeretvén, kére Vénus-asszonyt hogy őtet Asszony-emberré változtatná. Az Isten-asszony könyörülvén rajta egy szép menyetskévé változtatá, kit meg-látván az Ifjú legény meg-szereté őtet, és házába vivé. Midőn már együtt laknának, Vénus megakarván próbálni, ha a' test' változásával természetét-is meg-változtatta vólna a' Matska: Azért egy egeret el-eresztе előtte. Az Asszony pedig el-feletjvén állapotját és a' körül valókat, le-ugordék az ágyból, és úzőbe vévé az egeret, mert kivánja vala meg-enni. Mellyet látván az Isten-asszony, meg-boszszonkodék, és őtet ismét a' régi természetére és formájára változtatá.

Ez a' Mese jelenti: Hogy a' kik természet szerint rosszak, jóllehet egy ideig állapotjokat és életek'

tek' módját meg-változtatják-is; de természeteket azért el-nem-hagyják.

CXV. *MESE.*

Egy Parasst-embernek Fiairól.

EGy Parasst-embernek Fiai öszve veszvén, meg-nem tudja vala őket-békéltetni; azért hozata egy tsomó-veszszőt és öszve köté, mellyet Fiainak ada, hogy törnék-el, kik rendre próbálgatván el-nem-törheték azt. Az után meg-oldá a tsomó-veszszőt, veszszőnként adá nekik, mellyeket igen könnyen és szaporán el-törének. A'kor monda nékiek az Apjok: Látjátok Fiaim! ti-is ha egyesek lésztek, semki tikteket meg-nem-szólhat, és semmi ellenség rajtatok erőt nem vehet. Ha pedig veszekedtek és háborusággal éltek, ellenségeitek rajtatok könnyen győzedelmet vésznek.

Ez a' Mese jelenti: Hogy az Elöl-járóknak és Atyja-fiaknak egyességek meg-épiti a' közönséges társaságot és Ház-népet, de a' hol villongás és veszekedés vagyon'pusztúlást szerez.

CXVI. *MESE.*

Egy félénk Vadászról és Fa-vágóról.

EGy Vadász tudakozza vala egy Fa-vágótól egy erdőben: Hogy ha esmérné-é az Oroszlán'nyomát és ha nem látott-é valahól az erdőben? Mónda pedig a' Fa-vágó. De ha néked úgy tettzik, magát-is az Oroszlánt meg-mutatom néked. E're el-halaványodván a' vadász, és fogai a' félelem miatt

att kotzogván, monda a' Fa-vágónak. Nem az Oroßlánt tudakozom, hanem csak a' nyomát.

Ez a' Mese feddi az ollyan embereket, a' kik ßóval jól tudnak bátorságokról kérkedni, de mikor tselekedetre kell-menni. *több van a' Gagyában mint a' Tarisnyában.*

CXVII. *MESE.*

Egy Sertésről, és Rókáról.

EGy valaki vásárola egy Ketskét, Júhot és Sertést, ezeket elotte haza felé hajtogatván. A' Sertés az egéß útban sir vinnyog vala, mellyet meg-hallván egy Róka, kérdé tőle, hogy mi lehetne az oka, hogy a' többi halgatnának a' menés-közben; ő pedig ßüntelen sírna? Felele e're a' Sertés: Én, ugy mond, nem hijában sírok, mert tudom, hogy a' Júhot azért vette az URam, hogy tejének gyapjának haßnát végye, a' Ketskét a' fajtokért és gödölyékért; nékem pedig mi haßnomat veheti egyebet, által-nem-látharom; hanem ha meg-öl, Szalonnát hasít belőlem, és meg-éßen.

Ez a' Mese jelenti: Hogy nem méltó azokat tsufolni, kik magokat siratják; Mert a' reájok következő nyomoruságokat elöre látják.

CXVIII. *MESE.*

Egy Jegenye-fáról, és Tsipke-bokorról.

KÉrkedvén egyßer a' Jegenye-fa monda a' Tsipke-bokornak: Te haßontalan tsepleß

fa

fa vagy, em épületre, sem semmire való. De én magas szálos vagyok azért minden-féle épületekre igen alkalmatos. Felele néki a' Tsipke-bokor: Oh bóldogtalan! ha te meg-tudnád gondolni, mit mivel a' fejsze és füréz te rajtad, inkabb hiszem, hogy örömestebb lennél Tsipke-bokor, mint Jegenye-fa.

Ez a' Mese jelenti: Hogy jobb a' bátorságban élö szegénység, mint a' sok kints szüntelen való nyughatatlansággal és félelemmel.

CXIX. *MESE.*

Egy Viperáról, és Rezelöről.

EGy Kóváts mühelybe bé-menvén egy Vipera, midön minden felé ételt keresne, egy Rezelöt találá, és ennie kér vala tőle. Monda pedig néki a' rezelő. Hallod-é te, néked nints esed hogy tőlem kérsz enned, ki nem-hogy valakinek valamit adnék, hanem mindenből el-szoktam rágni.

Ez a' Mese jelenti: Hogy mind esztelenek azok, kik a' fösvényekhez folyamodnak, hogy azoktól valami jó akaratot vagy hasznot végyenek.

CXX. *MESE.*

Egy Viperáról, és Vízikígyóról.

EGy Vipera egy Forráshoz menvén, az ott lakó Vízi-kígyó eleibe állván, nem eresztè közel őtet, és pirongatja vala, hogy miért nem érné-

meg

meg a' maga lakó és tápláló helyével, miért nem menne az ő lakó helyére? Nevekedvén közöttök a' fóval való veszekedés, el végezék, hogy meg-hartzolnának, ugy mind-az-által, hogy a' ki győzedelmes lészen, mind a' vízet, mind a' földet foglalja-el. Időt rendelvén azért a' Békák (mivel gyülölik vala a' Vízi Kígyot) a' Viperához menének és biztatják vala ötet, segítséget igérvén neki. Mikor pedig az ütközethez kezdének, a' Békák, kik egyebet nem tehetnek vala, nagy kiábálással vartyognak vala. Meg-győzettetvén a' Vipera, pirongatja vala a' Békákat, hogy az ütközeten jelen nem vóltanak, a' holott segítségeket igérték vala. De a' Békák mondának néki: De hallod-é te, tudd-meg azt, hogy a' mi segítségünk erőből nem állhat, hanem fóval tészünk, a' mit tehetünk.

Ezen Mesének értelme az: Hogy semmit ér a' beszédből álló segitség, a' hol köröm kell.

CXXI. *MESE.*

A' Szajkóról, és Madarakról.

JUpiter Királyt akarván adni a' madaraknak, bizonyos napot rendele, mellyen össze gyülének. A' Szajkó pedig jól esmérvén a' maga ruttságát, széllyel járván minden-féle madaraknak el-hullott tollaikat fel-szedegeté, és magára rakogatván felékesíté magát. A' rendelt napra pedig tzifrán, tarkán Júpiter eleibe méne, ki mikor meg-látá ötet, és szépségét meg-szerette vólna, láttatik vala

ötet

ötetKirálylyá tenni, mellyen boßonkodni kezdének a' több körül álló madarak, és mindenik a' maga tóllát le-tépé róla, és igy mezitelen Szajkó válék belőle, millyen az előtt vólt.

Ez a' Meſe példázza az ollyan embereket: Kik máſok pénzekkel tziſra köntöſt tsináltatnak, és azzal kevélykednek, és mutogatják magokat, kiken ha az adoſságot meg-véßik, *a' hamvas-fazakok ſem marad-meg.*

CXXII. *MESE.*

Júpiterről, és egy Kígyóról.

LAkadalmat kéßitvén Jupiter, a'ra minden féle állatok, ki-ki tehetsége ßerint ajándékot vißen vala. A' Kígyó pedig egy Ró'sa-ßálot ßakaßta; mellyet ßájában fogván fel-méne Júpiterhez. Meg-látván monda néki; minden állatoknak ajándékjait kedveſen el-véßem; de a' te ßájadból el-nem-véßem.

Ez a' Meſe tsak a'ra tanit: Hogy a' tudva való roſſz embereknek akaratjoktól őrizkedjél.

CXXIII. *MESE.*

Júpiterről, Prometeuſról, Minerváról, és Momusról.

A' Régi időben Jupiter egy Bikát formála, Prometéus Embert, Minerva egy Házat tsinála: Bírónak tévék pedig Momuſt, hogy tenne itéletet munkájokról. Ki-is e'képen itélé-meg, Hibázott első-

elsőben Júpiter, úgy-mond; mert a' Bikának a' szemét nem a' szarva' hegyibe tette, hogy láthatná, hová akar dőfni. Prométéus a'ban hibázott, hogy az ember' melyén ablakot nem hagyott, hogy láthatnák mások' szive' gondolatját, mert nem lehet másként tudni, kinek szivében mitsoda rossz lappang. Minerva pedig a'ban hibázott, hogy a' Háznak alája kerekeket nem tsinált, hogy ha kinek rossz szomszédja történnék, könnyen' vihetné-el a' házát, és el-költözhetnék. Ezeket hallván Júpiter, ki-taszitá őtet Olimpusból.

Ez a' Mese a'ra tanit: Hogy olly tökéletesen készült munka nintsen e' világon, mellyben hibát nem lehetne találni.

CXXIV. *MESE.*

Egy tudatlan Orvos Doktorról.

EGy tudatlan Doktor többekkel együtt meg-látogatván egy beteget, ki felől a' többi azt állják vala, hogy semmi veszedelem nem következnék nyavalyájából, csak hogy sokáig tartó lenne: a' tudatlan Doktor pedig azt mondja vala a' betegnek, hogy jó idején házát el-rendelné; mert a' hónapi napot nem érné. De Idővel a' szegény beteg meg-gyógyúlván, a' Doktor szembe találá őtet, és köszöntvén őtet, kérdé tőle: 'S hát mint vagynak, úgymond, azok, kik pokolban laknak? Felele a' beteg: Nyúgosznak és isszák a' Léte' Vizét; de hallottam, hogy a' Halál Plútóval együtt

fenyegették a' Doktorokat, hogy kevés betegeket engednének meg-halni, és mind fel-irák a' neveiket, és azón valának, hogy tégedet-is fel-irnának: én pedig elejekbe borúlván, instálék éretted, és meg-esküvém elöttök, hogy te igaz Doktor nem vagy, hanem tsak hamisan költötték reád a' Doktori nevet.

Ez a' Mese feddi a' tudatlan, értetlen és kérkedékeny Doktorokat.

CXXV. *MESE.*

Egy Rókáról, és Komondorról.

EGy Róka egy Júh-nyáj körül ólálkodván, ki-kerite közüle egy tsopó bárányt, és úgy tetteti vala magát, mintha meg-akarná azt tsokolgatni. Mellyet látván egy Júh-nyáj-örző Komondor,

dor, kérdé tőle, hogy mit akarna tsinálni azzal a' Báránynyal; Monda a' Róka: Szoptatni akarom őtet, és vele játzodozni. Kinek monda a' Komondor Te ravasz állat, hanemha a' bárányt elereztended, különben őzve mardoslak tégedet.

Ez a' Mese feddi a' tökéletlen és ragadozó embereket, kik sok-féle hizelkedésel és kétszínséggel sokaktól máskat meg-tsalni.

CXXVI. *MESE.*

Egy Szajkóról, és Pásztorról.

Egy magas Kőzikláról le-repülvén egy Sas, elragada egy bárányt. Mellyet látván egy Szajkó követni akará a' Sast, azért nagy sebességgel a' Kosnak gyapjában meg-nem szabadithatá magát, és mind addig vergődék, mig a' Pásztor észre vévén a' dolgot meg-fogá őtet, és szárnyait el-vágván haza vivé a' gyermekeinek. Kik kérdezvén apjokat hogy mitsoda madár vólna? felele nékiek az apjok: A' mint én valósággal tudom, Szajkó. De a' mint ő állitja Sas.

Ez a' Mese jelenti: Hogy a' kik a' hatalmasabbakhoz hasonlitják magokat, nem tsak semmit sem nyernek, hanem meg tsúfoltatnak és veszedelemben forognak.

CXXVII. *MESE.*

Egy Hattyúról.

Mondják a' Hattyúkról, hogy halálok' orájan enekelnének: Azért egy valaki el-adó Hattyút

tyút találván meg-vévé azt; és idő vártatva vendégséget tsinálván, parantsolá a' Hattyúnak, hogy a' vendégség közben énekelne, de a' halgatván monda: A'kor oztán mikor éfre véfem, hogy meg kell-halnom, énekelni fogok, kinek monda az Ura: Ha te a'kor énekelſ, mikor meg-akarſ-halni, bolond vóltam, hogy énekelj, a'kor meg nem-öltelek.

Ez a' Meſe illik az ollyanokra, kik ſzép-ſzerint valamit tselekedni nem akarván kéntelenittetnek azt véghez vinni.

CXXXV. *MESE.*

Két Komondorokról.

MEg-éhezvén két Komondorok, találának egy folyó-vizben áztatott bőröket, mellyekhez hozá-nem-térhetvén el-végezék magokban, hogy elsőben innák meg mind a' vizet, és ugy oztán hozá juthatnának a' bőrökhöz. Innia kezdék azért a' vizet mind a'dig, mig a' hafok meg-hafada. A' bőröket fem érheték el, hogy meg egyék.

Sokan nagy nyereségnek reménségével a'dig dolgoznak haſon nélkül, mig mindeneket, és útóljára magokat is el-veſztik.

CXXIX. *MESE.*

Egy Oroſlánról és Emberről.

EGy Oroſlán egy Emberrel együtt útoznak vala: az útozás közben pedig kiki maga erejét hányja vala. Történek azomban, hogy valami kő oſlopokra találának; mellyeknek egyikére metz-

ve

ve vala, hogy miképen fojtotta-meg egy Ember az Oroßlánt, mellyet meg-mutatván az Ember az Oroßlánnak, monda: Itt lehet látni mennyivel légyenek az Emberek az Oroßlánoknál és minden állatoknál hatalmasobbak és erősebbek. Az Oroßlán pedig azon hirtelen felele: Ha az Oroßlánok között-is, mint az emberek között, mettzők vólnának, sokkal több mettzéseket látnál, mellyekben az Oroßlánok az embereket, és nem az emberek az Oroßlánokat fojtották-meg.

Ez a' Mese jelenti: Hogy némelly emberek olyan dolgokkal kérkednek, mellyeket tselekedni soha sem próbaltak.

CXXX. *MESE.*

Egy Oroßlánról, és Paraßt Emberröl. 's a'nak Leányáról.

EGy Oroßlán meg szeretvén egy Paraßt embernek Leányát, azt kéri vala magának feleségül. A' Paraßt ember pedig leányát adni nem akarja vala; de féltében tagadni nem meré, azért illy' ravaßúl felele: Én ugyan méltónak itéllek a'ra, hogy Leányomat néked adjam feleségül; de másként nem adhatom, hanem-ha fogaidat ki-húzatod, és körmeidet el-vágatod, mert ezekre nézve irtózik tőled a' Leányom. Az Oroßlán pedig a' szeretettől meg-vakitatván, mindeniket meg tselekvé, és vißza méne a' Paraßt emberhez a' Leányt kérni fogatlan, és körmötlen. Mellyet látván a' Pa-

raſt ember, egy husánggal jól meg-veré, és házából ki-hajtá.

Ez a' meſe jelenti: Hogy a' kik könnyen hiſznek roſz akaróiknak, könnyen meg-tsalatnak kik mindaddig ſoktak ólálkodni útának, mig minden elméjeket, tehetségeket, rangjokat ki-tanúlván könnyen keleptzébe kerithetsék, mellyet próbálni nem mertek vólna a' félelem miatt.

CXXXI. *MESE.*

Egy Szamárról, és Vad-Kanról.

EGy Szamár ſemben találkozván egy Vad-kannal, monda néki: Egéſséggel bátya! A' Kan boſſankodván nemfogadá köſönetét, sőt kérdé, hogy miért hazudna? A' Szamár le-ereſztvén ſemérmét monda: Ha én hasonló nem vagyok hozzád, ez bizony hasonló a' te órrodhóz. Meg ha-

ragud-

ragadván a' Vad-Kan, kemény tsapást akara tenni rajta; de magát meg-tartoztatá modván: Könnyen tehetnék rólad, de meg-undokitani magamat nem akarom Szamár-vérrel.

Ez a' Mese jelenti: Hogy a' nemes elméjü emberek sok hitván embereknek fo-hajtásokkal ne gondoljanak.

CXXXII. *MESE.*

Egy egérről és Békáról.

EGy Mezei Egér rosz szerentséjére barátja lőn egy Vízi Békának. A' Béka pedig tökéletlenséget forrálván szivében barátságnak je czél egy fonállal össze köté lábát az Egérnek lábával, és elsőben a' mezőre menének legelni, majd a' tóra inniа. A' Béka pedig a' tóra érkezvén az egeret a' méjséghe vivé, ő a' víz alatt kurúttyólván a' szegény Egér meg-telék vízzel, és meg-hala, és lebeg vala a' víz' színén. Kit meg-látván egy héja, el-ragadá őtet; de mivel a' Béka össze vala kötve az Egérrel, mind a'kettőt el-vivén meg-evé.

Ez a' mese jelenti: Hogy a' hóltak-is bosszút állhatnak Isteni erövel, azok ellen, kik barátság' szine alatt veszedelmekre vóltak.

CXXXIII. *MESE.*

Két Után-járókról, és Medvéről.

KÉt Után-járók együtt útozván, egy Medve szembe találja őket, kik közzül egyik egy fára fel-hága, és ott lappanga. A' másik szinte elnyomatván a' Medvétől, a' földre le-fekűvek hól-

tá tévén magát. A' Medve pedig oda érkezvén, mindenütt büzölgeti vala, de az a' leheletét megtartván (mint-hogy azt tartják a' Medvéről, hogy a' hólt testeket nem bántja) el-hagyá őtet. A' ki pedig a' fán vala, Uti-társához menvén, kérdé tőle: hogy mit sugott vólna fülébe a' Medve? Kinek felele: hogy ollyan Uti-társat többször nevallaszszak magamnak, a' ki helyt nem áll a' veszedelemben.

Ez a' mese jelenti: Hogy az Igaz barátok a' nyomoruságokban és veszedelmekben terttzenek-meg.

CXXXIV. *MESE.*

Egy Utón-járóról, és Szerentséről

EGy Utón-járó minekutána a' hoszszas menésben el-fáradott vólna, egy kút' gárgyájára le-fekűvén el-aluvék, midőn ízinte belé esnék a' kútba, a' Szerentse ott állván fel költé őtet, és monda: Hallod-é te! ha belé estél vólna a' kútba, nem-de nem engemet vetettél vólna é okáúl magad gondatlanságodnak? azért kelj-fel, és menj-el innen, 's másszor ide ne fekűgyél.

Igy szoktak tselekedni sok emberek, kik akárminémű károkért az Isteneket vádolják, és minden szerentsétlenségeknek okáúl lenni állitják.

CXXXV. *MESE.*

Egy Sóval meg-terheltetett Szamárról.

EGy folyó vizen által akarván menni egy Sóval meg-terheltetett Szamár, belé-dőle a' vízbe,

be, és a' Sóból sok el-olvadván, igen könnyen fel-kele, és terhét jóbban birja-vala. Ezen megörülvén, mikor más alkalmatosságga Spongyiákkal meg terheltetvén egy folyó-vizhez erkezett vólna (azt vélvén, hogy ha ismet belé dőlne a' vizbe, terhe meg-könnyűlne) szántszándékkal belé dőle; de a' Spongyiák meg telvén vizzel, ugy meg-nehezedék a' Szamár' terhe hogy fel nem-kelhete a' vízből, és belé kelle halnia.

Igy járnak sok emberek, kik magok keresik magoknak a' veszedelmet, meg-nem tudván-gondolni fortélyoknak ki menetelét.

CXXXVI. *MESE.*

Egy Oroszlán-borbe öltözött Szamárról.

EGy Szamár egy Oroszlán-bőrben öltözvén széllyel jár, kél vala, és mindenek azt gondolják vala, hogy valóságos Oroszlán vólna. Mellyert széllyel szaladoznak vala az emberek, barmok, és nyájak. De egy sebes kél támadván, le-fordítá a' Szamár, hátáról az Oroszlán-bőrt, és a' Szamár meg-mezítelenedvén minden ember reá esnére, azért sok on körül vévék őtet, és dorongokkal, tsákányokkal erősen meg-verék.

Ez a' Mese jelenti: Hogy ha szegény, és alávaló ember vagy, ne kövesd a' Gazdagoknak, Nagy Uraknak tselekedeteiket, ne légy kényes, pompás nagyra ható, mert meg-tsúfoltatol, és veszedelemben forgasz. *Mert a' ki szegény 's kevély, az a' beteg személy, tsúfja lehet mindennek.*

CXXXVII. *MESE.*

Egy Apáról és a'nak Léányiról.

EGy valakinek két Léányi valának, kik közzül egyiket Kertéſznek, a' máſikat Fazékaſnak adá férjhez. Egy alkalmatoſsággal meg-kérdé a' nagyobbik léányát a' Kertéſznét, hogy 's mint vólnának dolgai? A' pedig felele: Minden dolgaink jól vagynak külömbben, tsak eſőre vólna ſükségünk, hogy a' veteményeink nevekedhetnének. Nem ſokára a' máſik Léányát-is meg kérdé a' Fazékasnét, hogy mint folynának dolgai? A' pedig felele: Mindenképen jól, ugy-mond, tsak azt kivánnám, hogy a' ſáraz idő maradna-meg, hogy a' tsuprok jól meg-ſáradhatnának. Monda ezekre nékiek az Apjok: Ha te ſáraz időt kivánſz, a'

néned

néned pedig 'zápor-esőt, már én mellyiknek kívánságához ragaszszam könyorgésemet? nem tudom meg-határozni.

Ez a' meſe jelenti: Hogy a' kik két ellenkező dolgokat kivánnak azón egy időben, egyiknek sem tellyesedik kedve.

CXXXVIII. *MESE.*

Prometéusról, és Emberekről.

PRometéus Júpiter' parantsolatjára Embereket és oktalan-állatokat formála, látván pedig Júpiter, hogy sokkal több oktalan-állatok vólnának mint emberek. Parantsolá, hogy némelly oktalan-állatokat el-rontván, embereket formálna belőlök. Melly parantsolatot mikor véghez vitt vólna Prométeus, onnat történt, hogy némelly embereknek ugyan emberi formájok vagyon; de kegyetlen és fene-paraſzt elméjűek, és oſtobák.

Ez a' Meſe példázza a' fene természetü haragos és kegyetlen embereket, kik felebarátjokat tüzön vízen üldözik, és a' magok haragjokat meg-nem-zabolázhatják.

CXXXIX. *MESE.*

Egy Gazdag emberről, és Timárról.

EGy Gazdagember egy Timár mellett házat véve, de a' tser-bűzt nem szenvedhetvén, zaklatja-vala szüntelen a' Timárt, hogy mellőle költözzék-el; De a' Timár, napról napra bíztatván a' Gazdagembert, tsak ott lakik vala, mig végtére a'

Gaz-

Gazdag ember hozá ſokván a' Tser-ſaghoz, ſemmi roſſz büzt nem érez vala.

Ez a' meſe jelenti: Hogy az apronként való ſoktatás által ſokatlan, és nehéz dolgokat véghez lehet vinni.

CXL. *MESE.*

A' Majmokról.

A' Majmok felől irják, hogy mindenkor páros kölyköznek, kik-közzül az egyiket ſorgalmatoſon nevelik, és ſeretik, a' máſikat pedig gyülölik. Mellyre nézve ſokſor történik, hogy a' melly kölykeket olly ſorgalmatoſon nevelik, ölekben hordozzák, ſorongatják, gyakran meg-fúlad; a' mellyet pedig gyülölnek, meg-marad és épen fel-növ.

E'böl

E'böl a' Meséből tanulhatnak minden Szülék: Hogy az ollyan gyermekek, kiket fellel ſzeretnek, a' kedvezés miatt fellel meg-kényeſedvén ſok roſſzra hajlanak, és ſzerentsétlen ki-menetelüek, puhák léſznek: A' kiket pedig durván nevelnek, azok ſerényebbek, és jámborabbak léſznek, és inkább életre valók. *Dorgálás és veſzſzö, Tsak nelégyen késö, jót nevel a' gyermekből.*

CXLI. *MESE.*

Egy Ló-darásról, és Kígyóról.

EGy Ló-darás egy Kígyónak feje' tetejére ülvén, és ſzüntelen ſzúrdalván fúlánkjával, gyötri-vala ötet. Melly miatt nagy fájdalmat ſzenvedvén a' Kígyó, és nem lévén egyébb módja, mivel boſſzút álljon rajta, ki-méne az útba, és látván egy közelgető ſzekeret, fejét a' kerék alá tévé ezt mondván, jobb meg-halnom ellenségemmel együtt, mint illyen boſſzút ſzenvedjek, és a' kerék mindeniket által-járván meg-ölé.

Igy járnak ſokan, a' kik egy-máſſal ellenkezni meg-nem-ſzünnek, hogy ſokſzor mind a' két-fél halálos veſzedelembe eſik.

CXLII. *MESE.*

Egy Tegzeſről, és Oroſzlánról.

VAdáſzni méne egy hegyre egy tanúlt Tegzes. A' melly állatok ötet éſzre-vévék, mind el-ſzaladozának, tsak az egy Oroſzlán álla-meg elötte, és baj-vívásra hívá ötet. A' Tegzes pedig egy nyíl-veſzſzőt el-löven az Oroſzlánt meg-sérté, és

és monda: E' csak az elől-járó poſta, lásd-meg mitsodás, utána magam megyek. A' meg-ſebeſült Orozlán pedig ſzaladásra vévén a' dolgot, monda: Semmiképen meg-nem-csal ez engem, merr ha az elől-járó poſtája ollyan mérges, hát ha maga jövénd, meg ſem-állhatok elötte.

Ez a' Meſe jelenti: Hogy az ollyanokkal nem tanátsos társalkodni, kik méſzérről árthatnak.

CXLIII. *MESE.*

Egy Kopaſz Lóvasról.

EGy Kopaſzember más' hajából csinált parokát viſelvén, ló-háton nyargalódzik vala, mellyet a' ſzél ki-fúva a' fejéből, és meſze marada. Ezt látván a' körül valók, nagy kacagást mivelének. Meg-állván pedig a Kopaſz monda: Ne kacagjatok barátim, merr az a' haj, melly tőlem elmarada, nem az enyim vólt, azért hagyott-el. Ne csudáljátok azért, merr az enyim-is, melly velem ſzületett, régen el-hagyott engemet.

Ez a' Meſe a'ra tanit: Hogy ſemki-is az elveſzett jókért ne keſeregjen, mert a' mit ſzületésünkkel együtt nem véſzünk a' terméſzettől, azt örökösön nem is birhatjuk.

CXLIV. *MESE.*

Egy Kovátsról.

VAla egy Kovátsnak egy Kutyája, ki mikor az ura dolgozott, aludzik vala, ételhez ülvén pedig

pedig mindenkor fel-ſerkene. A' többi között egy ſzer tsontot vetvén eleibe monda néki. Oh te ſzegény álmos! mikor én az ülőt verem, mindenkor aluſzol: mihelyt ſzámot az ételre meg-mozdítom, ottan fel-ſerkenſz.

Ez a' Meſe jelenti! Az álmos, és puha embereket, a' kik máſok' munkájok után ſzoktak élni.

CLXV. *MESE.*

Egy Tekenös-békáról, és Nyúlról.

EGy Tekenös-béka vetekedik vala egy Nyúllal, hogy mellyik vólna ſerényebb; rendelének azért magok között egy helyet, hogy ha ki közzülök hamarébb oda juthat, légyen az a' ſerényebb. A' Nyúl maga terméſzeti ſerényſégét tudván a' pálya futás közben le-feküvék és el-aluvék. A' Tekenös-béka pedig tudván a' maga terméſzeti későſégét, ſzüntelen ballag vala, és történék, hogy az alvó Nyúlat meg-elözvén a' pályát hamarébb el-éré.

Ez a' Meſe jelenti: Hogy a' terméſzeti reſtséget ſzüntelen való dologgal lehet meg-igazítani.

CXLVI. *MESE.*

Egy Tserép Fazékról, és Réz Fazékról.

KI-áradván egy folyó víz, fel-véve egy konyhából egy Réz-fazékat és Tserép-faz kat. És mikor közelítettek vólna egy-mashoz, monda a' Tserép a' Réznek. Kérlek ne közelíts hozám ha-jo-

ha-jó vagy. távól úzkálj tőlem; mert ha hozám találsz erni, bizonyoson el-romlom, ha nem akarnék-is hozád érni.

Ez a' Meſe példázza: Hogy a' szegény emberek a' hatalmaſok mellett ne lakjanak egy szomszédságban.

CXLVII. *MESE.*

Egy Özvegy-Aſſonyról, és Júhról.

EGy Özvegy-Aſſonynak vala egy Júha, ki nek Gyapját meg-akarván nyírni, igen moſtohán bánik-vala véle, mert a' Gyapjúval együtt, a' húsát-is tsipegetí vala ollójával. Melly fájván a' Júhnak, monda: Miért sértesz-meg engemet? Láddé mint folyik a' vérem? Hiszem jó Aſſonyom ha huſomra éhezsz, jelen van a' Szakáts kimegnyuzzon engemet. De ha a' gyapjam kell, hivaſs egy Nyírőt, a' ki tiſztességesen nyírjen meg

és

és ne kinozzon böröm' tsipegetésével.

Ez a' Meſe jelenti: Hogy a' kik fösvénységek miatt tudatlanúl nyúlnak dologhoz, több kárt téſznek magoknak; mint haſznot.

CXLVIII. *MESE.*

Egy Szamárról, és Sertésről.

EGy Gazda-embernek vala egy Szamára, és Sertése. A' Szamár irígykedik vala a' Sertésre, ki holott ſemmit ſem dolgoznék, még-is minden nap' jó gobonával, és eledellel dúſztig tartják vala, ugy-hogy napról-napra mind kövérebb lenne: A' Szamár pedig kemény munkát tévén, még-is tsak ſalmával tartanák, a' honn- itvánság miatt majd a' ſél-is el-fuvná. De egy idő várlatva látván a' Szamár, hogy a' Sertést a' Méſzárſzékre vinnék, és főbe ütnék, hogy eledelül lenne

az embereknek, meg-újjúla magában, és monda, Ha ha! már most látom én, hogy miért táplálják az emberek a' Sertést olly gorgalmatosón! Oh be sokkal jobb szamárnak lenni, mint Sertésnek!

E' Mese jelenti: Hogy nem mindenkor kell azokra irigykednünk, kik boldogoknak látszanak előttünk: mert sokaknak tettetes bóldogságok sok nyomoruságokkal tellyesek.

CXLIX. *MESE.*

Egy Kígyóról, kit egy nagy kö meg-nyomott vala.

EGy Kígyó egy nagy kőzikla-darabtól meg-nyomatván, kére egy ott el-menő embert, hogy forditsa-le róla a' követ, mellyet ha tselekszik, nagy kintsre fogja vezetni őtet. Mellyet a' szegény jámbor ember meg-tselekedvén, nem csak igéretét nem tellyesíté a' Kígyó; de az embert halálra méltónak itélé. Mikor igy vetekednének, történetből egy Majom a'ra menvén, birónak választák őtet. A' pedig monda nékik: Hanem ha látándom mimódón feküdt a' Kígyó a' kő alatt, a'ti bajotokat külömbben el-nem-igazíthatom. Reá forditá azért az ember a' követ a' Kígyóra. A'kor monda a' Majom: Leg-jobbnak itélem, hogy a' háládatlan Kígyó maradjon a' kő-alatt.

Ez a' Mese jelenti: Hogy nem méltók a' háládatlan emberek valami jó-tételre.

CL.

CL. *MESE.*

A' Gyékről, és Kígyóról.

A' Gyék egykor kérdi a' Kígyótól, mitől vagyon az, hogy ők mind ketten hasonló bőrűek lévén, nem egyaránt bántatnak az emberektől, hanem a' Gyékek boszszantatnak többet. Felele e're a' Kígyó; mert ritka ember bánt engem', hogy meg-ne-boszszúljam.

Ez a' Mese jelenti: Hogy nem gyakran bántatnak, a' kik boszszúval szoktak fizetni.

CLI. *MESE.*

A' Szamárról, Majomról és Vakondokról.

Midőn a' Szamár azon, hogy farva nem vólna, a' Majom, hogy farka nintsen panaszólkodnak, ezt mondja nékik a' Vakondok: Halgassatok mikor engemet vaknak lenni láthattok.

Ez a' Mese tanítja azokat, a' kik magok sorsokkal meg-nem-elégedtnek, kik ha másók' nyómorúságit meg-gondolnák, a' magokét könnyebben szenvednék.

CLII. *MESE.*

A' Halakról.

A' Halak egykor a' tűznél egy forró olajjal tellyes serpenyőbe vettetvén egyik a' többinék monda: Fussunk-el innen, hogy el-ne-vesszünk. Azonban mindnyájan a' serpenyőből ki-szökvén az

eleven fénre esének: A'kor mindenik egy fájjal vadolja vala az elébbeni tanátsot; mivel igy kegyetlenebb halállal kell vala meg-halniok.

Ezzel a' Mesével tanittatunk: Hogy a' jelenvaló veszedelmet ugy igyekezzék az ember el-távoztatni, hogy nagyobba ne essék.

CLIII. *MESE.*

A' Sasról, és Szarkáról.

A' Szarka reménykedik vala a' Sasnak, hogy venné-bé őtet a' maga társaságába, mivelhogy meg-érdemlené azt mind az ő testének ékességéért, mind penig a' parantsolatnak véghez vitelére alkalmatos fólásbéli tehetségéért. Kinek felele a' Sas, Én ezt meg-tselekedném jó szívvel, ha nem félnék, hogy a' mit társaságunkban hallanál, másoknak ki-tseregnéd.

Ezzel a' Beszéddel tanittatik minden: Hogy a' tsátsogó, és nyelves embertöl óltalmazza magát.

CLIV. *MESE.*

A' Húros Madárról, és Fetskéről.

EGykor ditsekedik vala az Anyja előtt a' Húros madár, hogy ő a' Fetskének barátságába esett, kinek az Anyja monda: Bolond vagy édes fijam! hogy ollyannal barátkoztál-meg, kivel hoszszas időt nem tölthetsz a' barátságban; amaz a' meleg helyeket, te penig a' hidegeket kerelvén a' lakásra.

Nehéz

Nehéz az velünk ellenkező természetü emberrel barátkozni, a' mint a' Mese tanitja.

CLV. *MESE.*

Egy Parafst emberröl és Egérröl.

VAla egy szegény Parafst ember, de ollyan tréfás, hogy nyomoruságának idején-is tréfálkodni szerette. E'nek majorja tűzbe borulván szomorúán nézi vala ugyan az ő nagy kárát, de azonban hogy látna egy Egeret onnan sebesen elfutni, el-felejté nyomoruságát, és az Egeret megfogván a' tűzbe veté ezt mondván; Oh háládatlan állat! bóldog állapotomnak idején velem lakozál, most hogy szerentsém változott, az én majoromat akarod el-hagyni.

Ez a' Mese esmérteti az emberrel: Ki légyen azzal ő igaz barátja, a' ki bóldog állapotjában-is vélelakik, bóldogtalanban-is el-nem-hagyja.

CLVI. *MESE.*

Egy Gazdag emberröl, és a'nak Szolgájáról.

VAla egy Gazdag embernek egy búta elméjű Szolgája, a' kit a' Bolondok Királyoknak nevez vala. Ez azért akarván Urának tsúfos befödét vitéza tromfolni, egykor Urára vitéza fordúlván ezt mondja néki. Oh vajha a' Bolondok Királyok vólnék, senkinek széleseb országa nem vólna, mint nékem, és a'kor te-is az én hatalmomban vólnál.

Ez a' Meſe jelenti: Hogy igen ſok a' bolond ember.

CLVII. *MESE.*

A' Tekenös Békáról, és más Békákról.

EGykor látván a' Tekenős Béka azon egy tóban a' más békákat, melly könnyen mozognának, fökdérselnének. Kezdé vádolni a' természetet, miért formálta ötet ollyan laſſú állatnak, és ollyan nágy teréhvel miért nyomta vólna-meg. De azután vizönt mikor látta vólna azt-is, hogy az Ángolnák, Kígyók, Gólyák ottan-ottan faldokolanák, kapdosnák a' Békákat, és azoknak elédelekre valók vólnának, és minden kitsiny ütés csés fájdalmat okozna nékiek, kezde magában örvendezni, és ezt mondá: Oh melly jobb nékem az én tekenömnek terhét hordoznom, a' mellyel minden ütésnek esésnek elent vethetek fájdalom nélkül, mint a'nyi halálos veſzedelmeken járni.

Ez a' Meſe tanitja: Hogy ſemki ne vádolja a' Terméſzetet az ö ajándékiért, a' mellyek ſokſzor többet haſználnak mint mi értbetnök azt.

CLVIII. *MESE.*

Az Ebről, és a'nak Gazdájáról.

LÉvén egy embernek egy kedves Ebe, hogy ez ötet inkább ſzeretné, mindenkor a' maga kezéből nyújtja vala az eledelt nékie, és mikor el-ſzabaditani kellett, a' kötélről maga ſzabaditotta-el is; mikor pedig meg-kellett-kötni, vagy verni

verni, azt a' szolgája által igazitotta-el, hogy igy a' mi jót tenne az Ebbel, az a' Gazdától származnék, a' mi rossz, és kedvetlen dolog vólna, azt a' szolgától szenvedné az Eb, Nem állhatván végre az Eb a' veréstt, a' kötéstt, el-szökött; És mikor vádoltatnék az Eb a' Gazdától mint hálátlan, a' ki az ő jó tetteményeiről nem emlékeznék-meg, holott őtet a' Gazda maga táplálta, apolgatta, és reá gondotviselt, sem egyszer sem másszor nem kötözte, se meg-nem-verte, a'kor felele az Eb. A' mit a' te szolgád én velem tselekedett, ugy tartom, mintha te tselekedted vólna.

Ez a' Meše tanitja: Hogy nem tsak az a' rossz akarón, minekünk, a' ki a' rosszat tselekeszi, hanem az-is, a' ki azt parantsolja.

CLIX. *MESE.*

A' Medvéről, és a' Méhekről.

A' Medve egy Méh-maráss nem szenvedhetvén ugy meg-boszszonkodott magában, hogy a' Méh-kosarakat mind össze rontotta haragjában. A'kor a' Méhek látván a' magok vetzedelmeket kosarakat fel-borongattatni, mézeket fel-prédáltatni, fiatskáikat meg háborittatni, egyenlő szivvel és akarattal meg-támadák, és fulánkjaikkal szúrdalák, hogy tsak meg-nem-halna. Ezektől meg-szabadúlván kezde magában sohajtozni, és azt mondani: Mennyivel jobb lessz vala nékem egy Méh-maráss el-szenvednem, mint e'nyi ellenséget magam boszszonkodásommal magamra támasztani.

Ez a' Meſe példázza: Hogy jobb az embernek kitsiny boſzſzúságot el-ſzenvedni, mint ſem azt megtromfolván, magának nagyobb vezedelmet ſzerezni.

Nem mindenkor haſznos, ollykor inkább káros
Szeget ſzeggel ki-verni.
Mert boſzſzút haraggal vagy üſtök-vonáſſal
Nem jó gyakran követni.

CLX. *MESE.*

A' Madaráſzról, és Pintyről.

A' Madaráſz jó reggel ki-teritette vólt az ő hálóját, és bőv eledelt-is hintett vólt a' madaraknak, a' mellyre mint-hogy kevés madár ſállott vólna, el-botsátotta békével őket, és egéſz napeſtig jövtenek mentenek-az eledelről-el a' madarak, és tsak azért hogy mindenkor kevés ſámmal vóltanak, nem fogja vala-meg őket, várván nagyobb nyereséget magának. Végre midőn ſintén bé-eſtvéledtének,

nék, és meg-gondolkodnék, mitsoda haszontalanúl tölötte vólna-el a' napot, öszve húzá hálóját, és csak egy Pintyőkét foghata-meg, a' melly szerentsétlenül ott találtt vólt maradni.

Ez a' Meſe tanitja : Hogy a' ki igen ſokat igyekezik, ſokſzor kevéſsel meg-kell-elégedni a'nak.

CLXI. *MESE.*

A' Diſznóról, és Vi'sla-kútyáról.

EGykor a' Diſznó tsúfolja vala a' Vi'sla-kútyát azzal, hogy miért hízelkednék ugrándozásával, és morgolódásával az ő Urának a'nyira, a'ki ötet a' madarászásra ſok veréſsel, fülének ſokſzori tépésével tanitotta vala. A'kinek felele a' Vi'sla: Te goromba! nem tudod, az által az én veretteſém és ſzevedéſem által mit tanúltam légyen, mert én úgy tanúltam ama' jó meſterséget, hogy tudjak fogoly madarakat, fürjeket fogni, a' mellyeknek huſokkal kedveſen tápláltatom.

Ez a' Meſe int a'ra minket, Hogy örömmel viſeljük a' ſzenvedés által való ſenyitékeket, a' mellyek okai a' mi jövendö bóldogságunknak.

A'ki nem tud türni, nem tud uralkodni,
Bár ne menjen udvarban ;
Mert a' nyomoruság Oskola 's tanuság
Meg-tanit dolgaidban.

CLXII. *MESE.*

A' Gerendáról, és Ökrökről.

MIdőn egy Gerenda ſzekérre tétettve valami Ökröktől vonattatnék, únſzolja vala piroſnsággal az Ökröket, Fuſſatok ti reſt állatok, hiſzem

könnyű terhet hordoztok. Kinek felelének az Ökrök. Te minket tsúfolsz, a' ki nem tudod, mi léssen a' te büntettetésed: Mi ezt a' terhet ugyan hamar le-tésszük. Te pedig a' magad terhedet mellyet majdan reád fognak eresteni, mind addig kéntelenittetel emelni, mig kettő töröl. A'kor meg-fohajtá a' Gerenda magát, és tovább az Ökröket nem kezdé tsúfolni.

E'ben a' Mesében a' tanittatik: Hogy semki más nyomorúságán ne örüljön, és azért máft ne tsúfoljon, a'ki nagyobb nyomorúságba eshetik.

CLXIII. *MESE.*

A' Büdös-Bankáról.

Midőn a' Sasnak lakadalmára tsak nem minden madarak meg-jelentenek vólna, azok közzött a' Büdös-banka leg-nagyobb betsületben tartatik vala azért, hogy néki fejében szép koronája, tolla-is tarka-barka vala. Ezért a' több madarak felette haragusznak vala, a' kik túdják vala azt, hogy a' banka a' szemeten ganéjón hízik, és ott múlatozni szokott vala egyébkor.

Ez a' Mese elönkbe adja azoknak boldogságokat, a' kik az embert tsak a' köntösséért, külsö szépségéért és nem a' virtusért betsülik mert:

Tsalárd a' kedveſség Hivságos a' ſzépség,
Noha tünik ſzemedben.
Urát féltö Aſzſzony, mint a' drága barſony
Marad ditséretében.

CLXIV. *MESE.*

A' Vadáſzról, és Szötsről.

A' Szöts a' Vadáſzhoz menvén kér pénzért medve-bört tőle. Ez jelenté, hogy most ugyan kéſzen bőre nintsen; de harmadnap múlva vadáſzni mégyen, és a'kor egy medvét meg-ölvén meg-nyúzza, és a' bőrét nékie adja. Amaz legottan a' bőrnek árrát meg-fizeté nékie. Azután tettzék a' Szötsnek-is a' Vadáſzſal el-menni a' vadáſzatra, és egy magas fának tetejére fel-máſza, hogy onnan a' Vadáſznak, és a' medvének ütközeteket leg-jobban meg-láthatná. A' Vadáſz a'kor nagy bátrán mégyen a' barlang eleibe, a' hólvólna a' medve, és ebeit bé-küldvén kénſzerítette a' medvét barlangjából ki-jövni, a' mellyet a' vadáſz lántsájával nem jól találván ſzurni, amaz őtet a' földhöz tsapta; de a' vadáſz tudván, hogy a' holt állat ellen a' medve nem kegyetlenkedik és azt nem bántja, a' maga leheletét meg-tartoztatta, és hóltnak lenni tetteté magát. A kor a' medve az orrát hozzá tartván, mivel ſem orrán ſem ſzívén léledzeni nem tapaſztalta el-hagyta. Azonban látván a' ſzöts a' medvét távul el-mentnek lenni, és ſemmi veſzedelemtől-is nem félvén a' fáról leſzálla, és a'ſzötshöz ki-még fel-kelni nem bátorkodik vala, el-mene, és a' földről fel-költé 's azt kétdé tőle, hogy a' medve mit ſuttogott vólna a' fülébe. Kinek felele a' Vadáſz: Meg-intett engemet hogy ſoha többször addig a' medvének bőrét el-ne

adjam,

adjam, mig elébb ötet meg-nem-foghatom.

Ez a' Meſe tanitja: Hogy a' bizonytalan dolgót ne tartsa az ember bizonyosnak.

CLXV. *MESE.*

Az Oroſzlánról és Egérről.

AZ Oroſzlán hálóval meg-fogattatván az erdőben, és magát ki-szabaditani onnan nem tudván, kéré az Egeret, hogy el-rágván a' hálónak kötéleit ötet szabaditaná-meg, és nem lenne felejdékeny jó tétéményéről. Ezt jó szivvel végheż vivén, az Egér kezdé kérni az Oroſzlántol, hogy a' leányát adná néki feleségül. Az Oroſzlán engede néki, és az ő leányát az Egérhez küldé. Kinek már felesége lévén mikor ezre nem vette vólna, az Oroſzlán menyetske az Urát az Ege-

Egeret lábával el-nyomá, és így meg-ölte.

Ez a' Meſe mutatja, roſſznak lenni az egyenetlen Házoſságot.

CLXVI. *MESE.*

A' Viaſzról

EGykor búſong vala magában a' Viaſz, hogy miért vólna ő olly lágy és minden kitsiny ütésre engedelmes és lohadó, látván azonban a' Tégla tsinálónak munkáját, hogy az még-nálánál lágyabb sárból vetné a' téglákat, meg-ſzáraſztaná, és kementzében meg-égetvén olly keményekké tenné azokat, hogy ſok ſzáz eſztendökig azon keménységekben meg-maradhatnak. Tehát maga felöl-is illy reménységet vévén következendö meg-keményittetéſe iránt magát a' tüzbe veti, de leg-ottan a' tüzben el-olvadván magát el-veſzté.

Ezzel tanittatunk. Hogy tetméſzetünk ellen való dolgokat ne kivánjunk.

CLXVII. *MESE.*

A' Kút-föröl és a'nak folyamáról.

EGy folyóviz egykor kezdé a' maga forrását mutskolni, gyalázván azzal melly haſzontalan vólna, mint a' melly tsak magában állana, és halakot nem táplálna, magát penig nagyon ditsérni vala, hogy ő ſzép halakat nevelne, és ſzép zúgáſſal a' vólgyen folydogalna. A'kor meg-nehezteltvén a' forrás a' maga folyamára a' vízet megtartoz-

tartóztatá, és maga öblébŏl ki-nem-botsátotta, és így a' folyama a' víznek mind az halaktól, mind a' tsergedezéstŏl meg-fosztaték, mint háládatlan méltóképen meg-büntetteték.

Itt tzáfoltatik az ollyan ember: A'ki a' más jó-tételét nem esméri-meg, hanem magának túlajdonitja a' jót, a' mivel bír.

Háládatlan világ jo-tétedért-is rág.
Gerjeszt ellened tüzet.
Hogy-ha tészsz kivel jól, még érette meg szol
Érdemesén meg-fizet.

CLXVIII. *MESE.*

A' Madarakról, és Varjúról.

EGykor a' madarak azon tanátskoztanak, hogy több Királyokat tennének, mivel a' Sas egyedül a'nyi külömb-külömb nemeit a' madaraknak ígazgatni elégséges nem vólna, és már szintén választottak-is más Királyt magoknak, hanem a' jövendŏt tudó varjú gátolá-meg őket, okát adván, miért nem kellene egynél több Királyt választani, hogy sokkal nehezebb két 'sákot mint egyet bé-tŏlteni.

Ezen mesében tanittatik: Hogy könnyebb egy Királytól, mint kettŏtŏl függeni,

CLXIX. *MESE.*

A' Szamárról, és Farkasról.

A' Szamár meg-betegedvén el-hiresedik, hogy szinte meg-halna, a'kor azért a' Farkasok és az ebek látogatására jövnek, és kérdezik a' Szamár-

márnak Fijától, mint vólna az Apja, amaz az Istálló ajtaja' hasadékján ki-szólalván azt mondá: Jobban mint ti akarnátok.

Ez a' mese tanitja: Hogy vagynak sokan ollyanok, a'kik nehezen szenvedik másnak halálát, a' kinek mindazáltal örömmel kivánják esetét.

CLXX. *MESE.*

Az Aszszonyról, és Dió-fáról.

EGy Aszszony kérdezvén az út mellett való Dió-fát, a' melly az úrón-járóktól sokképen verettetik vala, hogy miért vólna ő ollyan bolond, hogy mentől jobban verettetik, a'nál több, és szepb diokat terem: Kinek felele a' Dió-fa. Nem tudod-é ama' példa-beszédet:

Nux, Asinus, Mulier, simili sunt lege ligati
Hæc tria nil recte faciunt si verbera cessent

Szamár, Dió-fa, Aszszony ha nem verettetnek Múnkájok hasznával nem ékesittetnek.

Ezen mesében tanittatik: Hogy az ember gyakorta a' maga jóságával nyomorúságot okoz magának.

CLXXI. *MESE.*

A' Szamárról.

A' Szamár Téli időben sokat bánkodik vala magában, hogy sok hideget szenvedne, és csak töredékkel kellene élődni, és várja vala nagy szive' kivánságával, ha Tavaszi időre kaphatna,

na, és a'kor a' gyenge füvekkel tápláltathatnék, 's a' tavaßi meleggel ujjittatnék. El-érkezvén a' Tavaß, az ő Gazdája, ki fazakas vala, hordatja vala mindjárt ő véle az agyagot, a' fát a' Kementzéhez, azután a' tserepeket, fazékakat és egyéb edényeket külön-külön helyekre, ezt a' munkát-is meg-unván a' Szamár, ohajtja vala a' nyarat reménylvén, hogy az ő Ura az aratáſtól akadályoztatván őtet a' mezőre nyugodni botsátja. De a' nyár-is el-jövén, az ő Gazdája a' kalangyákat a' tzérűre, a' ki-tsipelt búzát penig az házhoz ő általa hordatja vala; Igy-is látván a' Szamár, hogy nyugodalma nem vólna, az őßi időt ohatja vala. E'kor-is penig nem érvén végét fűntelen való nyughatatlan munkálkodásának, mivel a' gyümőltsöt, bort, fát, hordani kell vala, a' Téli időre vißßa ſovárog vala, hogy talám a'kor kitsiny nyugodalmat ſok fáradsági után nyerhetne.

Bizonyittatik ezzel: Hogy nints idö olly az Eßtendöben, mellyben a' jó gazda dolgot ne találhatna.

CLXXII. *MESE.*

Az Egérről, és Matskáról.

AZ Egerek az Háznak haſadékiban múlatozván láták a' Matskát az aztalon le-függeßtett 's ſontyolodott ábrázattal lenni; magok közül az egyik kezdé mondani; Ez az állat, ugy tetßik, most

most engedelmesnek, és szelidnek látszik enni, mert a' maga tekintetével egész szentséget, mútat; Tehát most közelebb mégyek hozája, és örökös szövetséget vetek véle. Ez azért kotzkára vetvén életét közelíte hozája, és követségét mikor mondaná, el-fogattaték és a' Matskától el-szaggattaték. A'kor azt látván a' több egerek azt mondák magok között: Nem kell semkinek ábrázatjából ítélni.

Ezzel a' példával tanittatik: Hogy nem az ábrázatjából valakinek, hanem tselekedeteiből kell ítéletet tenni.

CLXXIII. *MESE.*

A' Szamárról, és a'nak Gazdájáról.

A' Szamár sok Esztendőkig igazán szolgálta az ő Gazdáját; de történik egykor, hogy a' terehvel meg-nyomattatván a' darabos után el-esik vala, a'kor a' Gazdája sok veréssel kénszeríti vala fel-kelni őtet, rest és túnya állatnak nevezvén. Ezért a' verés közben ő-is gondolkodik vala magában, melly háládatlan Gazdára talált vólna, a' kinek sok idők alatt igazán szolgálván, most egyszeri hibáját az ő sok jó szolgálatjáért el-nem-engedné.

Ez a' mese tanitja: Melly kegyetlenség légyen ez a'tól a' Gazdától, a'ki azt a' szolgáját, ki mindenkor hüséges vólt, egyszeri hibájáért mód nélkül való büntetéssel szorongatja.

CLXXIV. *MESE.*

A' Farkasról, és Tövis Diznóról.

MEg-éhezvén egykor a' Farkas réá méne a' Tövis Diznóra, hogy azt hamarjában felhapsolhatná; de látván melly sok töviskekkel vólna környül vétetve, mint a'nyi dárdákkal felfegyverkezve, nem bátorkodék ellene támadnia. Azért kezdé jovallani a' Tövis Diznónak, hogy békeségnek idején a'nyi nyílat ne hordozna magával, mivel más nyílasok-is csak a' hartznak idején vagynak ugy fel-fegyverkezve. A' kinek felele a' Tövis Diznó: A' Farkas ellen mindenkor hartznak ideje vagyon.

A' bölts embernek, *tanittatik itten*: az ö ellenségé ellen mindenkor fegyverkezve kell lenni,

Vallyon nyúl agarat, és szúnyog madarat
Néz é bátron mellette

CLXXV. *MESE.*

Az Egérről, és Héjáról.

LÁtván az Egér a' Héját a' Madarak törétől meg-fogattatva lenni, meg-szánván, és a' tört el-rágván el-repülésre való szabadságot szerzénékie. A' Héjja el-felejtkezvén az Egér' jó-tétményéről, 's magát szabadon lenni látván, az Egeret, mikor ingyen nem-is gondolná, körmök közzé kapván el-szaggatta.

Illyen az Háládatlan ember, *a' mint a' Mese tanitja*, hogy az ö jól-tévöjét bozzúsággal illet

CLXXVI.

CLXXVI. MESE.

A' Tsigáról, és Jupiterről.

Jupiter világ' kezdetétől fogva minden állatoknak meg-engedi vala, a' mit ők szíveſen kérnek vala, E'nek reménységétől viſeltetvén a' Tsiga kérni kezdi Jupitertől, hogy engedné-meg néki magával hordozni a' maga házát. Kérdettetvén Jupitertől, miért kívánna illyen ajándékot tőle, a' melly nagy terhére léjendő vólna nékie. Inkább akarom, úgy-mond, azt a' terhet hordozni, csak hogy leheſſen az a' szabadságom, hogy mi kor nékem tetſzik, gonoſz gondolatomat el-hagy hatſam.

Ezzel tanittatik: Hogy az ember a' gonoſz gondolatot kerülje.

CLXXVII. MESE.

A' Tövis-Diſznóról, és Vipera-Kígyóról.

Látván a' Tövis-Diſznó következni a' téli időt kéri szépen a' Vipera-Kigyót, hogy a' hideg ellen való óltalmára botsátaná-bé őtet a' maga barlangjába, vagy földi lyukába. A' mellyet meg-engedvén néki, mikor a' Tövis-Diſznó a' lyukban ide tova mozogna, a' maga szörének töviseivel a' Vipera-rát szurdalja vala, és a'nak nehéz fájdalmat okoz vala. Látván azért a' Vipera-Kígyó melly roſzúl eſett vólna néki az engedelem, kezdé kérni szépen a' Tövis-Diſznót, hogy menne-ki az ő maga

lyúkából, de ama' azt felelé nékie: Menjen-ki, a' ki nem állhatja. A'kor azért a' Vipera által látván néki ott helyének nem lenni, a' maga tulajdon állásáról el-költözék.

Ezzel a' példával tanittatik: Hogy semmi olyan vendéget bé-ne-fogadjon, a'ki őtet ki-hányja.

CLXXVIII. *MESE.*

A' Nyúlról, és Rókáról.

A' Nyúl méltónak ítélé magát, hogy a' Rókánál elébb betsültetnék, mivel őtet lábainak ferénységével meg-győzné. A'kor a' Róka mondá; Én pedig elmém ferénységével győzöm-meg őtet, a' ki sokszor tsalfaságommal könnyebben elgyom az agarakat, mint a' nyúl lábainak ferénységekkel.

E'ből lehet akárkinek [illegible]g-tanulni: Hogy eléb való az elme a' láb' ferén[illegible]génél, és az erőnél.

CLXXIX. *MESE.*

A' Farkasról, és Paraſztról,

EGykor a' Farkas a' Juhnak bőrében öltözvén, a' Júhok közé elegyedett, és minden nap azok közzül egyet meg-ette vala, a' melly dolgot észébe vévén a' Parajt, azt a' Farkast öltözetével együtt egy magas fára fel-akaſztotta; kérdetvén azután a' több Paraſztoktól, miért akaſztotta-vólna-fel a' Júhot, azt mondotta: A' bőre ugyan, a' mint látjátok, Júh; de az ő [illegible]lekede-

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

lekedeti Farkaſt mutatnak vala.

Ez a' Meſe mutatja. Hogy valakit nem az öltözetjéből, hanem a' tselekedeteiből kell meg-ítélni, mert ſokan Júh-bör alatt Farkás-ſivet viſelnek.

Ruha ſzem-fény-veſztés, és külſö tettetés Patikai-feſtékkel.

Természetén kivül ki ſzépségnek örül, Jele, jár ketös ſzivvel.

CLXXX. *MESE.*

Az Ebröl, és Júh-Páſztorról.

A' Júh-Páſztor egykor a' júhait örizetre csak az ő Komondorára bizta, a'kit jó eledelekkel táplál vala, Ez pedig ottan-ottan egy bárányt meg-éſik vala, a' melly dolgot éſre vévén a' Paraſzt meg-fogá az ebet, hogy azt meg-ölje, ő pedig monda a' Paraſztnak: Miért kivánſz engemet el-veſzteni, holott én egy vagyok a' te házi tselédid közzül, öld-meg inkább a' Farkaſt, a' ki ſüntelen leſelkedik a' te júhaid után. E're monda a' Páſztor: Méltóbbnak ítéllek tégedet a' halálra a' Farkasnál, mert ő világos ellenségnek mutatja magát, te pedig barátságnak ſine alatt minden nap veſztegeted az én júhaimat.

Tanittatik ezzel a' Mesével. Melly inkább méltók a' büntetésre; a'kik barátság' ſine alatt ártanak azoknak, a' kiknek ök világos ellenségek.

CLXXXI. *MESE.*

A' Kosról, és Bikáról.

VAla egy Kos a' Júhok között, a ki az ő szarával és Fejének erős vóltával, minden más Kosokat egyben ökleldezvén vélek meg-győzi vala; melly győzedelmével el-hivén magát bátorkodék a' Bikával-is szembe szállani az ütközetre; de mindjárt az első ötközetben a' Bikától úgy viszsza üttetett, hogy szintén haló félben lévén ezt mondaná: Oh én bolond mit tselekedtem, és miért bátorkodtam nálamnál hatalmasabb ellenséggel meg-ütközni, a'kinél engemet a' természet gyengébb állatnak formált vala.

Itten tanittatik. Melly nem jó hatalmasabb emberrel embernek újat húzni.

Nem jó hoszszúságra Urakat 's haragra
Semkinek ingerleni,
De hogy ha tselekszi, tanátslom, hogy meszszi
Igyekezzék kerülni.

CLXXXII. *MESE.*

Egy Özvegy Aszszonyról, és Zöld Szamárról.

EGy Özvegy Aszszony meg-unván az Özvegységet kiván vala máshoz menni; de félvén az embereknek nyelvektől, a' kik az illyen Férjhez menő Özvegyet tsúfolni szokták vala, nem bátorkodék azt tselekedni. A'kor az ő Komja Aszszonya,

ſonya, melly igen nem kellene az embereknek haſontalan ſóvokra hajtani, ezzel mutatá-meg nékie. Parantsolá tudnillik az Özvegynek ſejér ſörü Szamárát zöld ſínre meg-feſteni, és a' városon az utſákon minden nap hordoztatni. A' melly ſzamárt elsőben a'nyira tsudálnak vala az emberek, hogy nem tsak a' Gyermekek, hanem még a' vén Emberek-is azt kíserik vala. Azután mivel minden nap ugy hordoztatik vala a' Szamár, el-ſokának laſſan-laſſan róla az emberek, és többször nem kisérgetik vala, ſe nem tsudálják vala. A'kor az Özvegynek Komja-Aſſonya kezdé mondani: Épen ez fog te rajtad-is történni jó Komám Aſſony! ha Férjhez menéndeſ, egy elsőben Meſe léſſ az emberek ſájokban, de tsak hamar tégedet nyelvekről le-fognak tenni.

Nints, *tanitja ez a' Meſe*, ollyan tsuda ezen a' világon, hogy ha ſokáig fenn forog, idővel ne ſünjék-meg tsudának lenni.

CLXXXIII. *MESE.*

A' Sasról, és ürgéről.

EGy nagy magas fán lakozván ott kéſült ſéſkében egy Sas, tőle nem meſſe lakozó Ürgének fiait el-ragadozta vala, és a' maga fiainak eledelekre vitte vala, ezt azért az Ürge alázatos kéréſſel inſtálja vala, hogy az ő fiait adná viſſa nékie. De a' Sas ótet mint alatson, és erőtelen állatot, a' ki néki ártani ſem tudhatna,

ſámba ſem vévén ſeme' láttára az Ürge fiakat el-ſaggatá, és a' maga Sas-Fiainak eledelekre hányá. A'kor a' ſegény ſelette meg-keſeredett Ürge meg-boſſánkodván el-tökéllette magában, hogy ſoha azt a' boſſúságot büntetetlenül nem hagyja. Azért mindjárt hozá fogván a' munkához a' fának tövét, mellyen vólt a' Sasnak féſzke, túrni és áſogatni kezdé, mind addig folytatván munkáját, mig azt a'nyira meggyengétette, hogy egy zúhogó ſél érkezvén a' nagy fát gyökeréből egéſzen ki-döjtötte, és a' Sasnak Fiait-is féſzkeſtől együtt a' földre el-terítette, mellyeket a' körül legelő vadak fel-hapſolgatának, az Ürgének ki-mondhatatlan örömére, és ő lelki fájdalmának nagy hahotával fel-váltott vigaſztaltatására.

Jeleſen tanittatik e' példával: Hogy' ſemkit úgy el-ne-higyje magát, hogy nálánál erötelenebb, és kiſſebb ellenségét meg-veſſe, mert ez-is boſſút állhat ö rajta.

Kisded ellenséged, ſemminek ne véljed
'S Ne gerjeſzſzed haragra.

Vékony a' haj-ſzál-is, árnyéka van még-is,
Árnyéka fekſzik másra.

És ollykor nagy vadak kitsiny madaraknak
Hányattatnak prédára.

CLXXXIV. *MESE.*

A' Tsukáról.

VAla egy folyó vizben a' Tsuka ollyan nagyságú hal, hogy mind szépséggel mind erővel mind nagysággal a' több vízi halakat fellyül mulná; Azért-is őtet a' több vízi állatok tsudálják vala, és mint valami Királyt tisztelik vala. Ezt az ő tiszteletét látván a' Tsuka, magában fel-fúvalkodék, és hogy nagyobb uraságra léphetne a' Tengerbe be-méne, remélvén ha az a' Tengeri-állatoknak-is Királyok lenne; de mikor a' Tengerben a' Tengeri Disznó-hallal szembe ment vólna, a' melly őtet roppantott nagyságával fellyül múlja vala, meg-ijedvén a'tól, a' ki kezdette üzöben-is venni, a' folyó-vízbe viszsza szalada, a' honnan soha többször a' tengerbe ki-menni nem bátorkodék.

Ez a' Mese tanitja: Hogy az ember a' maga sorsával meg-elégedvén ollyan dolgokra ne vágyódjék, a' mellyek ereje felett valók.

CLXXXV. *MESE.*

A' Rókáról, és Nyúlról.

A' Roka az Agártól halálra üzettetvén, midőn semmi szabadúlást nem reménylene, mit kergetsz, úgymond, engemet óh Agár! kinek húsom nem a' te eledeledre való; Fogd-meg inkább ama' Nyúlat (melly a'kor ott járkál vala)

mellynek húsát az emberek igen kedvesen éżik. E're a' żóra az Agár indúla mindjárt a' Nyúl után, a' kit mint serényebbet semmiképen el-nen-érhete. Kevés idő múlva a' Nyúl a' Rókár fel-keresvén żemeré hányá, hogy ötet az Agárnak meg-mútatta, mivel żóvait a' Rókának hallotta vólna. A'Ror felele a' Róka nékie; Mit vádolsz engemet, a' ki tégedet felette meg-ditsértelek. Mit mondanál most nékem, ha meg-gyaláztalak vólna.

Jelentetik ezzel: Hogy vagynak ollyanok, a' kik azért ditsérnek valakit, hogy könnyebben ejthessék vezedelembe,

CLXXXVI. *MESE.*

Az Ölyvről, és Filemilérol.

AZ Ölytől meg-fogattatván a' żegény Filemile midőn

midőn vénné eszébe, hogy őtet meg-akarná enni, szépen kéri vala, hogy őtet ereztené-el, és ő nagy jutalmát adná ezen jó akaratjának. Midőn pedig kérdené az Ölyv tőle, hogy mivel jutalmaztatná-meg ezt az ő jó tselekedetét, ezt mondá: A' te füleidet hé-töltöm kellemetes énekkel, és külömb-kölömb mélódiákkal. A' mellyre monda az Ölyv. Oh szegény állat! inkább akarom, hogy az én hasamot töltsed, mint füleimet, mert a' te éneked nélkül könnyen, de eledel nélkül nem lehetek-el én.

Tanittatik: Hogy a' haszonson inkább, mint a' gyönyörködtető dolgon kell kapdosni.

CLXXXVII. *MESE.*

Az Oroszlánról, és Disznóról.

MEg-értvén a' négy lábú állatok, hogy az Oroszlán barátokat keresne magának, és sokan ajánlják vala barátságokat, semki azok közzül nem tetzék, tsak a' Disznónak barátsága, és kérdettetvén mi októl viseltetve kedvelné ezt az állatot inkább, azt felelé; mert az az állat olyan hivséges, hogy az ő barátját semmi nyomorúságában soha-is el-hagyni nem szokta.

Intetünk ezzel a' Mesével a'ra: Hogy ha az ember barátot szeret tartani, tartson hüségest, mert miképen:

A' szép tsorgó forrás szemnek kedves látás
Az elmét ujjithatja.
Szép gyönyörü pá'sit melly ezer kedvet nyit
A' szemet hizlalhatja,

Igy

Igy igaz barátság, 's meg-rögzött Társaság
Életét hoszszabitja.

CLXXVIII. *MESE.*

A' Szúnyogról, és Méhről.

A' Szegény Szúnyog télnek idején mikor az éhség és hideg miatt szintén meg-halna, egy Méh-kosárhoz folyamodék, kérvén a' Méhektől mind eledelt, mind pedig szállást magának, és azt igéri, hogy az ők fiaikat musikára meg-tanitaná. A'kor egy a' többi között felele: Én inkább akarom, hogy a' mi Fiaink a' mi mesterségünket tanúlják, a' melly őket az éhségtől és a' hidegtől meg-óltalmazza.

Ez a' Mese tanitja az Atyákat: Hogy az ő Fiaikat a'ra a' Mesterségre tanitsák inkább, a' melly őket a' szükségtől szabaditsa.

CLXXXIX. *MESE.*

A' Szamárról, és Nyúlról.

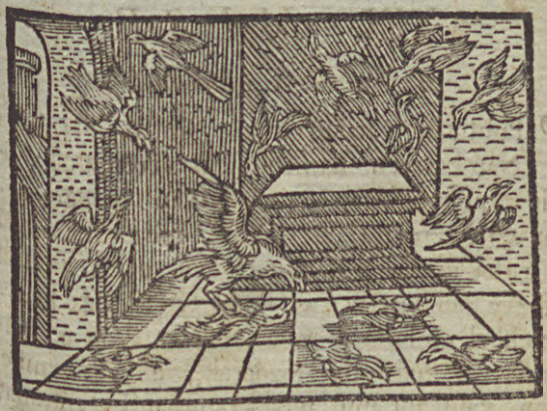
AZ Oroszlán a' vadaknak Királyok az égi Madarak ellen akarván hartzot inditani, a' maga Hiveinek táborát a' síkra ki-állitotta. Azonban a' Medve a' több vadak között meg-látván a' túnya Szamárt, és a' félénk Nyúlat azt kérdi az Oroszlántól, hogy mit használhatnának ezek az ők puhaságokkal, és félénkségekkel. Felele azért az Oroszlán: A' Szamár az ő orditásával a' vitézeket a' hartzra gerjeszti, a' Nyúl pedig

dig lábainak ſerénységek által poſtálkodni igen jó léſzen.

Ezzel a' Mesével jelentetik: Hogy nints ſemki olly igen meg-vettetett e' világon, hogy vagy egyképen, vagy másképen az emberi társaságnak ne haſználhatna.

CXC. *MESE.*

Az Ölyvről, és Galombokról.

AZ Ölyvek egymáſſal ellenkezvén minden napi gyülölségek miatt ſokat háborogtanak, és mind addig a' más madaraknak békét hagytanak. Ezeknek viſzongáſokat ſajnálván a' Galombok követeket küldöttenek ő hozájok, a' kik őket örökös békeſségre vennék, és egymáſſal ſzépen meg-egyeztetnék. Ezután egymás baráti lévén a' más erőtelenebb madarakat kezdék üldözni,

ni, és nevezetesen a' Galambokat halálra kergetik vala. A'kor a' Galambok azt mondák magokban. Oh melly haznosabb vala nékünk az Ölyveknek viszongások, mint most az ők békességek.

Ez a' Mese inti az embereket: Hogy a' gonoszoknak viszongásokat segitsék inkább mint tsendesitsék, hogy egy más közt háborogván, a' jóknak békét hagyjanak.

CXCI. *MESE.*

A' Publikán Madárról.

A' Publikán Madár mikor az ő Hazájában Nap-keleten számban sem vetetődnék, elrepüle Napnyugotra, az hol ollyan madár nem szokot vólt teremni, itt oztán meg-fogatatván mint ritka madár éléfant tsontból ezüst veretekkel füzve készítetett kalitzkába tétetik, és kedves eledelekkel táplálratik vala, holott azón a' helységen-is vólranak olly' madarak, a' kik emberi módon való szólásra meg-tanithatók vólranak, mint ő, még-is ő azoknál nagyobb betsületben tartatik vala, a' melly dolgon a' madár nagyon tsudálkozik vala. Kinek monda a'kor a' Gerlitz: Ne tsudálkozzál jó madár rajta, mert semki az ő maga hazájában nem szokot tugy betsültetni, mint idegen helyen.

Jelentetik ezzel a' Mesével. Melly nem kedves az ember, ámbátor tanúlt légyen, a' maga hazájában: Innen mondotta a' KRISTUS: *Egy Próféta sem kedves*

kedves a' maga hazájában; Ezt a' Poéta-is így mondotta-ki:

Maga Hazájában 's nevelt kunnyójában
Egy Próféta sem kedves.
Mert nagy embereknek, 's Nemes nemzeteknek
Életek gyülöséges.
Holtok után pedig ohajtják mind éltig,
A'kor leszsz kellemetes.

CXCII. *MESE.*

A' Sasról.

A' Sas egykor a' maga szépségével fel-fúvalkodik, és magát minden madaraknál leg-szebbnek ítéli vala, és ezt minden madarak helyben hagyák; hanem az egy páva gondolja vala magában: Tégedet nem a' te tollaid tésznek ékessé hanem a' te erőd, és körmeid, a' mellyeknek félelmek nem engedi, hogy semki-is közülünk bátorkodjék te veled szépség iránt vetélkedni.

Ez a' Mese jelenti: Hogy az hatalmasoknak jószágokat, a' szegények nem valóságából, hánem félelemből ditsérik.

CXCIII. *MESE.*

A' Szamarról, és Szelindekről.

A' Szelindek, a'ki olly erejében valóEb vala hogy nem tsak a' Farkasokkal kéz vólt, hanem a' Medvékkel-is viaskodni, utra indúl egy Szamárral, mellynek az hátán kenyérrel tellyes 'sák vala. Mendegelvén az után a' Szelindek megéhezik, úgy a' Szamár-is. A' Szamár jó füvelő hely-

helyre akadván, a' horpaſát gyenge fűnek elede-lével jól meg-tölti, a' Szelindek pedig kér kenyeret a' Szamártól, hogy bár tsak éhel meg-ne-halna; de a' Szamár nem tsak meg-veti dolgát a' Szelindeknek, hanem keményen kénálja vala zöld fűvel, hogy laknék jól a'val. Azomban látván jövni elejekben egy Farkaſt, a' Szamár kéri a' Szelindeket, hogy az ő óltalmára lenne ſegitséggel a' Farkas ellen. A'kor monda a' Szelindek: Te azt tanátslod nékem, hogy az én éhségemet a' zöld fűnek ételével verném-el: Én is azt tanárslom moſt néked: Hogy te-is a' patkos lábaiddal magadat a' Farkas ellen óltalmazzad-meg. Ezeket mondván az ő háládatlan úti-társát a' Farkas' eledelére az ő viadalokban el-hagyta.

Tanittatik itten, melly igen méltó az el-hagyattatásra az ollyan háládatlan, a' ki máſnak ſükségnek idején ſegitséggel nintsen.

CXCIV. *MESE.*

A' Rókáról.

HAllván a' Róka valamelly ſegény embernek házában lenni Tyúkokat, a' hová lehet vala egy lyúkon bé-menni, kéri vala az Iſtentől, hogy bár tsak a' lyúk egy kitsint tágoſodnék. Mikor pedig már a' ryúkot viſi vala a' lyúkon kibúván, ifmét azon kéri az Iſtent, hogy a' lyúk ſorúlna-meg, hogy a' Házi Eb utána ne meheſſe, a' lyúkon ki-ne férne.

Innen

Innen ki-tetſzik melly változandó az ember eſze, a'ki maga haſznáért egy dolgot egyſzer egyképen, másſzor másképen kiván.

CXCV. *MESE.*

Az Olaj-fáról, és Tökről.

AZ Olaj-fának tövében vólt valami Tök-mag ültetve, a' melly tsak hamar olly magaſan fel-növe, hogy az Olaj-fát (melly ſok eſztendöktől fogva azon helyen állott, és nevekedett) magaſságával felyül haladá. De érkezvén a' téli idő, midön látná az Olaj-fa el-hervadottnak, 's majd el-ſzáradottnak lenni a' Tököt, mondja magában: Nem ſzükség irígykedni azokra, a'mik hámar nevekednek; mert azoknak hamar-is eſik a' veſzedelmek.

Láthatni itten, hogy a'mi ſietve eſik, nem ſokkott tartós lenni.

Hírtelenség meg-árt, ſietség hozhat kárt,
Akármi dologban-is.
Időtől kell várni 's tanátſot hallgatni,
A' ſzükségnek korán-is.

CXCVI. *MESE.*

A' Sasról, és Bagolyról.

A' Sas a' Madaraknak Királyok egykor a' tanátsban mondotta vala, hogy a' ſzépb-ſzépb madaraknak fiait a' maga údvari tselédinek bé-fogadná.

ná. A'kor a' madarak seregenként ajánlják vala a' magok fiaikat szolgálatra; de a' többi közzött a' Bagoly a' maga fiait leg-elsőben ajánlja vala. Kinek monda a' Sas: Minémüek, és mitsoda formájúak a'te fiaid? A'minémü én vagyok, felele a' Bagoly. A'kor a' több madarak el-neveték erősen magokat.

Jelentetik ezzel a' Mesével, hogy egy Atyának, és Anyának-is nints éktelen magzatja. *Bagolynak Solyom fia.*

CXCVII. *MESE.*

A' Vad-kanról, és Szamárról.

A' Vad-kan gondolván hogy győzedelmes lehetne, a' Szamárt viaskodásra ki-szólítván az ő hoszszú agyarait mútogatja vala, és forgatja vala

vala a' Szamár előtt; de közelítvén a' Szamárhoz, a' Szamár patkos lábával úgy rugá a' Vad-kant, hogy mindjárt fel hóltá lön a' rúgás után. Azonban magában térvén a' Vad-kan azt mondja vala: Nem gondoltam hogy a' Szamár a' lábával árthatna nékem.

Tanit a' Mese, hogy az okos ember előre gondolja-meg jól, hogy az ö ellensége mi módokon árthatna néki.

CXCVII. *MESE.*

A' Rókáról, és Farkasról.

A' Róka a' kútba belé esvén, mikor szintén szinte el-merűl vala, kéré a' Farkast, a'ki a' kút' gárgyáján a'kor áll vala, hogy le-ereszt vén a' kötelet öret húzná-ki onnan. Kinek monda a' Farkas: Kérlek mi módon esél oda belé a' kútba? Ama' felele: Nints most nékem a'nak ki-beszélésére időm; hanem ha engemet innen ki-fogsz húzni, mindeneket rend szerént elé beszéllek néked.

Tanúld-meg innen, hogy mikor a' veszedelemből hamar kell az embert szabadítani, nem kell a' segitséget késleltetni semmi dologgal.

CXCIX. *MESE.*

A' Matskáról, és Egérről.

EGy embernek lévén a' szekrényében egy igen jó izű 's kedves sajtja, azt egy Egeretske ed-

degeli vala. Mellyet sajnálván, az ő barátjának tanátsából a' Matskát-is a' szekrénben rekesztè. Ez azért elébb az Egeret, azután a' sajtot-is megette.

Ezzel tannittatik itten, hogy az ember ollyan óltalmazót vagy gondviselöt ne fogadjon, a' ki inkább puztit, mint a' világos ellenség. *Ketskét ne tégy Kertésznek.*

CC. *MESE.*

Egy Vén-emberröl, a'ki á' Halált halogatja vala.

ELeibe méne egy Vén-embernek a' Halál, hogy az élerböl el-vinné; de a' Vén-ember kérí vala ötet, hogy bár csak a'dig várakozzek, mig testamentomat irna, és egyebeket olly hozzú utasí-

ſükségeſeket el-kéſzítené. Kinek monda a' Halál: Miért nem vagy kéſzen, holott a'nyiſzor meg-intettelek? De a' Vén-ember monda: Mikor intettél-meg engemet, hiſzem én tégedet többſzör ſoha ſem láttalak? Monda a' Halál: Mikor én náladnál vénebbeket, sőt iſjakat, gyermekeket mindennap' el-hordok vala, nem meg-intettelek-é tégedet-is, hogy rajtad-is a' ſor? Mikor ſzemeid meg-hibáztak, roſzſzúl hallaſz vala, és minden teſtedet lankadni érzed vala, nem vetted-é eſzedbe, hogy közelítek mindennap' hozád? még-is tagadod, hogy meg-intettelek vólna. Azért tovább nem halaſztom, el-viſzlek tégedet.

Ez á' Meſe jelenti: Hogy mindnyájan úgy éljünk, mintha mindenkor ſzemeink elött állana a' halál, mert mikor egyſzer el-jövénd, el-nem-kerülhetjük. mert

Az ember élete e' világon léte,
Bizonytalan tsak mais.
Ha mára virradtál, hónapra, bútsúzzál,
Házad koporsó lehet.

VÉGE.

INDEX
MORALITATUM
az az
A' Jó Erkölcsre, és e' világi Életünknek jó módal való folytatására néző dolgoknak
LAISTROMOK.

A Pag.

Nagy dolog az ASZSZONYokat meg-tsendesíteni. - - - 19
Az ANYA édes gyermekét inkább szereti, és apolgatja; mint a' mostóhát. - - 20
ASZSZONYnak titkodat ne jelentsd. - 49
ALMA nem esik messze fájától. - 11
Ne bántsd az ALÁVALO embert-is, mert bosszút állhat. - - - 76
Az ALATSON ember-is szolgálhat a' hatalmasnak. 81
A' nagy ember-is szorúlhat az ALATSON emberre. - - - 81
A' tsalárd ember kitsiny AJÁNDÉKOT ád, hogy többet nyerjen. - 88

Az AJÁNDÉKOT okoſon vedd-el. - 87
Azt ADD máſnak, a'mi károdra nintsen. 110
Az ÁTYAFIAKnak nem kell egymás' veſzedelmét bé-hunt ſzemmel nézni, ne hogy haſonló veſzedelembe eſſenek. 120
A' mire nem vagy ALKALMATOS, azt a' hivatalt ne vállaljad. - - 129
Semki valakit más' ASZTALÁRA ne hivjon. 141
Az Iſten az ALÁZATOSOKAT fel-magaſztalja, a'kevélyeket el-veſzti. - 153
Az ATYAFIAKnak egyeſségek meg-építi a'ház' népét; de ha ezek közzött veſzekedés vagyon, puſztúláſt ſzerez. - 160
Az ÁERBEN hogy leheſſen tornyot építeni. 50. 51
ÁLNOKSÁGGAL ha valakit meg-tsalſz, meg-tsalatol. - - - 104
A' terméſzet ſzerént ÁLNOK maga el-tökéllett gonoſzságát véghéz ſzokta vinni. 126
A' melly fának ÁRNYÉKÁBAN nyúgſzol, azt meg-ne-sértsed. - - 135
Az ÁLMOS, és puha emberek máſok' munkájok után élök. - - 179
Nem tsak az a' roſſz AKARONK, a'ki a'roſſzat tselekſzi, hanem az-is, a'ki azt parantsolja. - - - 187
Az ATYÁNAK, és ANYÁNAK nintsen éktelen magzatja. - - 213

B

Jó BARÁTSÁGNAK példája. - 47
A'ki magánál hatalmaſſábbal BARÁTKOZIK, és kereskedik, kárát vallja. - 69
Ne higyj minden ember' BARÁTSÁGOS beſzédének. - - - 115
A'kik BARÁTJAIKAT álnokúl meg-kerülik, magokat ejtik veſzedelembe. 137

A'kik BARÁTSÁG' ſine alatt máſokat veſzedelemre viſznek, végre azoknak halálok után-is gonoſzságokról meg-fizetnek, boſzſzút ſenvednek. - 171
Az igaz BARÁTOK a' nyomorúságokban és veſzedelmekben tetſzenek-meg. 172
SokſZor BÁNJA az ember elébbeni tselekedetét. 47
BÁTORSÁG kivántatik minden dologban. 14
A' tréfás BESZÉD ſokſZor meg-engeſZteli az engedetlen, és haragos embert. - 19
Az engedelmes BESZÉD a' haláltól-is meg-menti az embert. - - 45
Sokaknak BESZÉDEKKEL nem egyez a' tselekedetek. - - - 151
BETÜKnek okos magyarázatjok. - 39
BETSÜLD-meg a' mi haſznodra ſolgál. 108
BÉKESSÉGES türéſſel kell akár melly állapotot ſenvedni. - - - 86
A' BORnak három féle munkája 's ereje vagyon. 34
BOSZSZUT ne tégy leg-alább való állatnak-is, mert meg-boſzſzúlhatja. - - 60
Semki máſt meg-ne sértsen, mert a' BOSZSZUSÁG nem könnyen felejtödik-el. 93
A'kik máſokat ok nélkül meg-támadnak, réájok fordúl a' BOSZSZÚ-állás. - 119
A'kik nem réſzeſek a' BOLDOGSÁGban, a'nyomorúságban ſem lehetnek pajtárſok. 138
Egy BÖLTS embernek tanátsából ſok emberek menekednek a' veſzedelemből. 120
Nem gyakran bántatnak, a' kik BOSZSZÚval ſoktak fizetni. - - 183
Nehéz az ellenkezö terméſzetü emberrel BARÁTKOZNI. - - - 185
Igaz BARÁT, a'ki az embert ſem bóldog ſem bóldogtalan állapotjában el-nem-hagyja. 185
Méltóbb a' büntetésre, a'ki BARÁTSÁG' ſine alatt

alatt vét, mint a' világos ellenség. 201
Hüséges BARATOT kell tartani. - - 207
A' BIZONYTALAN dolgot ne tartsd BIZONYOSnak. - - 192
Igen sok a' BOLOND ember - - 186
Jobb a' kitsiny BOSZSZUSÁGOT el-szenvedi, mint azt meg-tromfolvan nagyobb vészedelmet szerezni. - - 188

D.

Nem DISZNO' órrába való az arany peretz. 64
Sokan a' DITSÉRETÉRT a'kárt-is el-szenvedik. 78
Káros a' DITSÉRET' kivánása. - - 78
Semki olyan mesterséggel ne DITSEKEDJÉK, a' mellyet nem túd, 's nem tanúlt. 104
Sokszor a' kitsin DOLOG nagyra, és a' bizonytalan nyilvánságosra tanit bennünket. 142
Sok DOLGOK, mellyek a' gonosz embereknek ellenségesek, a' Jóknak segitségekre vagynak. - - - 143
A' tudatlan és értetlen Orvos DOKTOROK meg tsúfoltatnak. - - 166
Nagy nyereségnek reménységével hazon nélkül sokan addig DOLGOZNAK, míg mindeneket. végre magokat is el-vesztik. 168
Némelly azért DITSÉR valakit, hogy könnyebben ejthesse azt veszedelembe. - 206

E

Az EB hüséges szolga. - - - - - 27
EBnek eb a' kölyke. - - 71
Az EGYENETLENSÉG minden dolgokban ártalmas. - - 159
Az EGYüGYüEK-is boszút állhatnak a' Hatalmasokon, ha meg-bántatnak. - 76
A' jó ELME nem jár a' Testnek szépsége után. 41
A'kik két ELLENKEZÖ dolgokat kivánnak, meg-esik, hogy egyiknek sem telik kedve. 175

A'kik egymáſſal ELLENKEZNI meg-nem-ſzünnek, ſokſzor mind két részről veszedelembe esnek. - - - 177
Minden ember a' maga ſorsával, hivataljával ELÉGEDJÉK-meg. - 66, 101
A' magok ſorſokkal meg ELÉGEDÖ emberek inkább ſzeretik takarékoſon magok' házoknál élni, mint máſok' asztaloknál gazdagon. 146
ELÖL fokan nyalnak, hátul rágnak. - - 117
A' gonosz ELÖL-JÁROK a' társaságokban néha háborúságot inditanak, hogy magoknak hasznot hajthaſſanak. - - 140
Az ELÖL-JÁROKnak egyeſségek meg-épiti a' közönséges társaságot; de hol ezek között villongás vagyon, puſztúlást szerez. - 160
Embertelen EMBER ki-légyen, - 31
A'kinek EREJE nintsen, ESZével éljén. 116
Semki ERÖSSÉGÉvél el-ne-higyje magát. - 77
Sok okos ERÖTLENek az erőſſebbek után addig ólálkodnak, mig azoknak tehetségeket, elméjeket, rangjokat ki-tanúlják, és azután öket könnyen keleptzébe ejtik, és a'mit az elöt a' félelem miatt tselekedni nem mértek, már bátran véghez viszik. - 170
Többet ESZSZEL mint ERÖVEL. - - 116
Minden ember ÉLETÉT kivánja, a' halált kerüli. - - - - 154
Kiki maga ſosával ELÉGEDJÉK-meg. - 183
Az ELLENSÉG ellen a' böltsnek mindenkor fegyverben kell lenni. - 198
Kiſſebb ELLENSÉGEDET-is meg-ne-vesd, mert boszút állhat rajtad. - - 204
Az okos ember gondolja-meg, hogy az ö ELLENSÉGE mi módokon árthatna néki. - 214
Mindenkor úgy ÉLJÜNK, mintha üntelen szemünk előtt állana a' Halál. - 217

Elébb

Elébb való az ELME a' láb ſerénységénél az az erönél. F - 208
Semki a'maga FEGYVERÉT ellenségének ne adja. 109
Minden ember magához haſonló FELESÉGET 's Barátot kereſſen, a'ki természetében megegyezzen. - - - 126
Az okos FÉRJFI enged a' Feleségének. - 18
Két emberek egy FÉRJFI és egy Aſſzony, a' kik Tárſokat ſiratják, egybe kelnek. - 58
A' FÉLELMESEK ſzerentsétlenek. - 114
A' FÉLELEM el-veſzti az ember' eſzét. - 112
Vagyon haſzontalan FÉLELEM, a' melly katzagásra méltó. - - - 89
A' FOGADÁST vigyázva 's okoſon kell tenni. 35
Meg-lásd, kit FOGADSZ a' magad kebeledbe. 109
A' FOGADÁS el-romlásának SZÉP példája. 36
Nintsen olly erös Vár, mellyet a' FORTÉLY meg-nem-vehet. - - 77
FORTÉLYT FORTÉLYLYAL, eröt erövei, ſzeget ſzeggel lehet ki-ütni, - - 93
A' FÖSVÉNY tsak a'nyi haſznát véſzi kintsének, mint egy el-áſott könek. - 134
A' kik FÖSVÉNYSEGEK miatt tudatlanúl nyúlnak valami dologhoz, több kárt téſznek magoknak mint haſznot. 181
Eſztelenek azok, a'kik a' FÖSVÉNYEKhez folyamodnak, hogy jó akararot vagy haſznot végyenek tölök. - - - 162
FIAIDAT a'ra a' meſterségre tanitsd, a' melly öket a' ſzükségtöl ſzabaditsa. - 208

G

A' GARÁZDÁS ember keresve keresi az okot, hogy Felebarátjába akadhaſſon. - - 42
Házi GAZDÁnak tiſzte. - - - - 49
Tudatlan GAZDAG ſzép és tiſztes állapotú. 94
A' GAZDAGság ſok veſzedelemmel vagyon kör-

környül vétetve, - - - 74
A' GAZDAGOK tsak magokat szeretik, és a' szegényeket nem részeltetik gazdag takarmányokból. - - - - 113
A' GORÓMBA ember nem kap a' tudományon. 64
Sok magok GONDOLATLAN emberek rosz akaróik hellyet az ök barátjaikat sértik, és háborítják-meg. - - - 139
A'ki GONDOLATLANUL fog valamihez, szerentsétlenül szokott a' járni. - 128
A' GONOSZ emberek' szaporodásokon nem kell örülni. - - - 71
A' GONOSZ ember' Imádságát az Isten sem hallgatja-meg. - - - 82
A' GONOSZ az ö nyomoruságában segitseget nem talál. - - - 82
GONOSZ emberre dolgodat ne-bizd, ha a' GONOSZT el-akarod-távoztatni. - 86
Illyen az emberi GYARLOSÁG, hogy sokszor, a' mi hasznára vagyon, azt nem szereti: a' mi pedig kárára, azt kedvelli. - 108
A' GYERMEKEKET idején fenyitékben kell nevelni, ne hogy a' szokás végre nagyobb vétekbe ejtse öket. - - 132
Az Isten a' GYILKOSSÁGOT büntetetlen nem szenvedi. - - - 60
A' jó GAZDA mindenkor talál dolgot. - 196
Ollyan GOND-VISELÖT ne fogadj, a'ki inkább pusztit, mint a' világos ellenség. - 216
A' GONOSZOKnak viszongasokat segéljed inkább, hogy egymásközthaborogván a' jóknak békét hagyjanak. - - - 210

H

A' HATALMASOK ha kegyetlenek lésznek, meg-emlékezzenek, hogy az alatsonok is boszút tehetnek rajtok. - 80

A' HATALMASOKkal nem jó ujat hűzni. 70
A'kik a' nagy HATALMASSÁGOKat a' földhöz verik, magok fokſor kitsiny erötöl el-tapodtatnak. - - - 154
A'kik a' HATALMASABBAKhoz haſonlítják magokat, meg-tsuſoltatnak, 's veſedelembe eſnek. - - - 167
HAJDU nem tud HARANGOT önteni. - 81
A' kitsiny HASZNOT a' nagyért el-ne-hagyd. 107
Minden ember a' HALÁLT kerüli; életét pedig kivánja. . . . 154
Mindnyájan ugy éljünk mintha mindenkor ſemeink elött vólna a' HALÁL: Mert mikor egyſer el-jövénd, el-nem-kerülhetjük. 217
Bizonytalan embernek HÁZÁTOL való indúlása. 33
HÁLÁDATLAN embernek példája. - 47
HÁLÁDATLANság nagy vétek. . - 73
Nem méltók a' HALÁDATLAN emberek valami jó tételre. - - - 182
HÁLÁDATOSSÁGnak ſép példája az oktalan állatokban. - . . 102
A' ki fel-HÁG, nagyot eſik. - 105
A' fene terméſetü HARAGOS embérek a' barmókhoz, és vadakhoz haſonlók. - 175
Minden rendü ember a' HIVATALÁT és dolgát ſerényen folytaſſa, HENYÉLÉSSEL idejét ne töltse, ne hogy ſükséget és a' miatt bánatot ſenvedjen. . 151
A'kik HIVATALOS munkájokban fortélyoskodnak, végre magok fortélyok által el-isveſznek. . . . 173
A'ki mire nem terem, olly HIVATALBA ne ártsa magát. . . . 81
Minden ember a' maga HIBÁIT vi'sgálja-meg elsöben, azután vádolion máſt. - . 100
A' HIZELKEDönek ne higyj. - 78

Minden

Minden ember' tanátsának ne HIGYJ, mert maganak haſznál inkább véle. . . 77.
Ne HIGYJ minden embernek, mert ſokan kik ſzolgálatjokat ajánlják, nem magadért ſzeretnek, hanam azért, hogy magoknak haſznót hajtsanak. - . - 88
A'ki könnyen HISZEN, könnyen meg-tsalatik. . . . 170, 115
Kötve HIGYJ komádnak. . . 73
A' HUZO vonó emkerek az ártatlant el-nyomják. - . . 65
A' HÁLÁDATLAN nem eſméri-meg a' más' jó-téteményét, hanem magának tulajdonít mindent. 194
A' HÁLÁDATLAN méltó az el-hagyattatásra, a' ki másnak ſegitséggel nintsen. . 212
HASZNOS dolgon kell inkább, mint gyönyörködtetön kapdosni. - - 207
Sokan a'nak HALÁLAT ſiratják, kinek eſetét kivánták. 195
A' HALÁLT nem lehet el-kerülni. . 217
A' HATALMASOKat a' ſzegények félelemböl ditsérik. - . - 211
A' Tanúlt ember ſem kedves mindenkor a' maga HAZÁJÁBAN. - . 219
Roſſz az egyenetlen HÁZASSÁG. . 193

I

Az IGAZAK gyakran el-nyomattatnak a' gonoſzoktól. - . - 67
A' gonoſz ember mindenkor talál okot, miért üldözze az IGAZAT. . . - 65
Semki vaiakit IGÉRETRE vagy hamis hitre ne kénſzeritsen, mert meg-tsalatik. . 93
Az IRIGYSÉG ártalmas. . - 49, 101
Minden embernek különös ajándéka lévén ne IRIGYKEDJÉK ſemkire. . . 101

Nem

Nem mindenkor kell azokra IRIGYKEDNÜNK, kik boldogoknak látszanak elöttünk; mert sokaknak tettetes boldogságok sok nyomorúságókkal tellyesek. - - 182
Nem ád az ISTEN mindeneknek mindent; hanem kinek eröt, kinek Épséget. 118
Az ISTENnek nem lehet parantsolni, mit adjon. - - - 118
A' mi el-végezve van ISTENnél, azt az emberi okoskodás el-nem-fordithatja. - 133
Az ISTENtelen embereknek sem a' földön, sem a' levegö-égben, sem a' vizben maradasok nintsen. - - - 158
Meg-tsalatnak sokZor a' JÁMBOROK a' gonoZoktól. - - - 73
Semki az el-vett JOÉRT ne keseregjen, mert a' mit Életünkkel nem véZtünk a' természettöl, azt örökösön nem birhatjuk. - 178
HaZon nélkül hijában való a' JOSZÁG. - 25
A' JUH néma a' méZárZékben. - - 134
gonoZ ember nem JUTALMAZTATJA meg a' más ember' munkáját. - 71
A' ki sokra IGYEKEZIK, sokZor a'nak kevéssel kell meg-elégedni. - - 189
Nem ábrázatból, hanem tselekedetböl kell ITÉLNI. - - 197, 201
Sok magának JOSZÁGÁVAL nyomorúságot okoz. - - - 195
SokZor az IDÖ 's az alkalmatosság védelmezi, és bátrakká téZi az erötleneket a' hatalmasok' fenyegetések ellen. 152.
Kik az IDÖK' viszontagságinak, és magoknál hatalmasabbaknak engednek, sok vesZedelmet el-kerülnek; de a' kik a' hatalmasabbakkal, és az IDÖK nehézségeivel vakmerötül Zembe Zállnak, vesZedelembe esnek. 153

A'ki IDÖTÖL vár, ſok nehéz bajaiból ki-fejtödik. . . . 157

K

A' máſokén mikor igaz ok nélkül KAPDOSnak az emberek, a' magokét-is el-veſztik; mint a'kik e'világ-jóvain telhetetlnül KAPDOSnak, és idvezségeket a'jobb jót el-veſztik. 68
A'ki ſemmi KÁRT nem téſzen, azt nem kell bántani. . . . 45
Bóldog ember, a'ki más' KÁRÁN tanúl. - 70
Vagynak ſzerentsétlen emberek a' kik KÁRT vallván imádkoznak, hogy KÁROKAT meg-találják, minekutána meg-találták pedig, önként el-hagyják. . . 149
Sokan a' magok' KÁROKÉRT az Iſtent vádolják, holott magok azoknak okai. . 172
A' ſzegény KEVÉLY végre meg-tsúfoltatik. . 173
Semki más' portékájával ne KEVÉLYKEDJÉK. 66
Az Iſten a' KEVÉLYEKET el-veſzti, az alázatoſokat fel-magaſztalia. , - 153
A' hatalmas emberekhez illik a' KEGYELMESSÉG. , ... 81
Kígyót tartani KEBELEDben. . . 73
Lehetetlen dologról való KÉRDÉSRE hogy kell felelni. 54
A' KÉRKEDÉKENY ember ſokat igér, keveſet ád. 89
Az Isméretes emberek a' KÉRKEDÖKET katzagják. , ... 123
A' KET-SZIN embertöl mindenkor félni kell. 128
A' KÉT-SZIN emberek ſzembe ſzépet ſólnak, hát megé veſzedelemre igyekeznek. . 117
Sokan ſzóval bátorságokról KÉRKEDNEK; de mikor tselekedetre kell menni, meg-felemlenek. 161
Sokan ollyan dolgokkal KERKEDNEK; mellyeket

ket ſoha nem próbáltak. . . 169
A' KIRÁLY és az ö Tanátsoſi mihez haſonlíttatnak. 50
A' ſzelid jámbor KIRÁLY meg-vettetésben vagyon; a' kemény ellen pedig a' nép zúgolodik. 85
A' ſzelid KIKÁLYt meg-kell betsülni. . 85
KIGYÓ nem könnyen ſelejti farka' vágását. 92
A' kik KINTSET találnak, miatta veſzedelembe eſnek. 144
KOPORJ KURTA néked-is leſz. . . 127
Vigyázz, hogy jó KÖTÉST tégy, a' melly ne légyen ártalmadra. . . . 109
Sokan vagynak, a' kik ſem KiiN, ſem benn. 106
Könnyebb egy KIRÁLYtól, mint többtől függeni. 194

L

A' kik kétſzinségből máſok után LESELKEDnek. 147

M

A' MADARAK' dolgaikból való jövendölés haſzontalan. 37
A' mit MAGADnak nem kivánſz, azt MÁSnak ne miveljed. 96
Nints keſervesebb dolog, mint valakinek MAGÁJÁról, ugy mint; háza' népétöl tseléditöl, atyja-fiaitól ſzenvedni. . 149
A' MAGZATOKnak kényes neveléſek veſzedelmes; de a' durva nevelés, és jó fenyíték jókká és életre valokká téſzi öket. 177
A' ſzorgalmatos MUNKA drága kints, mert ezt lehet az által keresni. . . 127
Olly tökélletesen el-kéſzült MUNKA nintsen, mellyben hibát ne leheſſen találni. . 165
Kiki azt a' MESTERSÉGET üzze, a' mellyet tanúlt. 123

N

A' NAGY dolog-is az a'ra vágyakozónak ſzomorúságára eſik. 115
A' NAGYRA vágyó emberek ſokſzor meg-tsalatkoznak igyekezetekben. 115
A'ki NYÁRban nem gyüjt, télben keveſet füjt, tiſzta a'nak fazaka. 151
A' NYELVNÉL ſem jobb, ſem roſzſzabb nintsen e' világon. 29
A' kényes NEVELÉS 's kedvezés 'a' jó gyermekeket meg-rontja. 177
A' dúrva és kedvezés nélkül való NEVELÉS pedig a' roſzſz magzatokat-is meg-jobbítja. 177
A' melly dolgok ſzemmel látott NYILVANSÁGOSOK, azokat hijában-valóság titkolni. 156
A' Hatalmaſokra a' NYOMORU tehetetlen ember ne támadjon hijában, mert nem árthat, hanem tsak a' fenyegetéſſel marad. 97 119
A' NYOMORULTAT ne nyomorgasd.
A' kik a' máſok' NYOMORUSÁGIT meggondolják, a' magokét könnyebben ſzenvenik. 183 184
A' NYELVES embertöl óltalmazd magadat.
Más' NYOMORUSÁGÁN ne örülj, a'ki nagyobb nyomorúságba eshetel. 190

O

Az OKOS ember a' dolognak végét jól meggondolja, hogy ha hozá fog, a' markában ne ſzakadjon. 125
Az OKOS ember, kinek tökélletlenségét egyſzer éſzre vette, máſzor nem engedi magát a'tól meg-tsalattatni. 128
Az OKOS ember az ö roſzſz akaróit erölebb bajvivóra igazitja, hogy magát a' veſzedelemből meg-mentheſſe. 131
Az OKOS emberek könnyen éſzre véſzik a' tö-

kélletlen emberek' ravaſságokat, akármint tetteteſsék magokat. . . . 157
A' ki más OKOSABBnak tanátsát nem fogadja, magát veſzti-el. . . . 135
OLTALMAZD Felebarátodat, hogy te-is azon veſzedelembe ne eſſél. . 119
ORTZÁTLAN ember, a'ki henye, és máſokan akar élödni. . . . 99
A'ki maga veſzedelmét nem kivánja, a' másén ſe ÖRÜLJÖN. . . . 120
Nem ÖLTÖZETBÖL, hanem tselekedetböl kell ítélni. . . . 201

P

Értelmes ſókkal kell PARANTSOLNI. 21. 24
Jobb a' ſáſſal fedett ház, melly tiéd, a' máſok' PALOTÁJOKNÁL. . . 146
A'kik PÁTRONUSAIKAT és jó akaróikat boſzúſsággal illetik, Iſtentöl meg-büntettetnek. 135
Két Fél PERES közzött harmadik leſz az örökös. . . . 131

R

A' RAGADOZO tökélletlen emberek ſok féle hizelkedéſsel 's kétſzínséggel tsalnak meg-máſokat. . . . 167
RAVASZ ember' példája. . . . 77
A' RAVASZ jót tanátsol a' maga haſznáért. 107
A' jó REMÉNYSÉG ſokſzor meg-tsalatik. 17
Sokan minden ok nélkül RENDELETLENÜL tselekeſznek valamit. . . . 148
A' terméſzeti RESTSÉGET ſzüntelen való dologgal lehet meg-igazitani. . 179
ROSZSZ embertöl ſzenvedni gyalázatoſabb és keſerveſebb. . . . 61
Ne örülj rajta, ha ROSZSZ akaróid ſzaporodnak. . . . 80

Az önként meg-alázódott ROSZSZ akaródat ne bántsd, ne hogy viſſza fordúlván meg-emészszen tégedet. 136
A'ki ſok ROSZSZ akarókat ſzetez magának jó állapotjában, ſzükségében ſemkitől nem ſegittetik. 149
A' jól-tévőkhöz ſzükséges jó-akarattal lenni; de ollykor a' ROSZSZ embereknek-is kedvezni kell, ne hogy kárt tégyenek. 156
ROSZSZ embereknek jó akaratjoktól jó őrizkedni. 164

S

Jobb a' SZABAD élet a' koplaláſſal: mint a' fogság a' böv konyhával. 111
Terhes dolog a' SZABADSÁGOT el-veſzteni. 41
A' SZABADSÁG ſzép dolog. 111
A' Delfisbéliek az E'sópus' SÁKJÁBA arany-pohárt dugnak, mint Jó'sef a'Béniámin' 'SÁKJÁBA. 51
Sokan meg-látják a' más' SZEMÉBEN a' SZÁLKÁT, magokéban nem a' gerendát. 103
Egymás' SEGITSÉGE nélkül nem élhetünk. 111
A' beſzédből álló SEGITSÉG ſemmit ér, ha tselekedettel nintsen. 161
A' SZEGÉNY kevely végre meg-tsúfoltatik 171
A' SZEGÉNY emberek a' hatalmaſok mellet ne lakjanak egy SZOMSZÉDSÁGban. 180
A' SZEGÉNY 's alávaló ember ne köveſſe a' Gazdagoknak 's Uraknak tselekedereket; mert végre meg-tsúfoltatik 's veſzedelembe ejti magát. 171
Jobb a' SZEGÉNY élet a' tsendeſséggel: mint a' Gazdagság nyúghatatlansággal. 161, 74, 80
A' SZEGÉNY embernek türni kell. 4
Szép SZELIDSÉG, mikor valaki a' gonoſzért jóval fizet. 4

A' SZERENTSE változtatja az ember' állapotpotját. . . . 105
A' ki a' SZENVEDÉSBEN nem réßes, nem méltó, hogy réßes légyen a' bóldogságban. 106
Nem méltó azokat tsúfolni, kik magokat SIRATJÁK, látván reájok következendö nyomorúságokat. . . . 161
A' nemes elméjü emberek sok hitván embereknek SZO-HAJTÁSOKkal nem gondolnak. . . . 173
Az apránként való SZOKTATÁS által végre SZOKATLAN dolgot lehet véghez vinni, ... 176
A' ßép termetü SZOLGA nem minden AßßonyoKnak való. . . 19
SZOLGA Aßßonyát tréfálja-meg. . . 25
A' SZOLGA sokßor okosabb az Uránál. . 36
Jobb a' jámbor embernek; mint a' gonoßnak SZOLGÁLNI. . . . 71
A' jó SZOLGÁT vénségében nem kell megútálni. . . . 90
SZÜLÉKNEK tißtek a' Gyermekek' nevelésekben vagyon. . . 91
A' SZÜLÉK méltók inkább a' feddéßre, mint az Isjak, kiket amazok jóra nem tanítottak. . . . 141
Örömmel viseld a' SZENVEDÉST, melly oka jövendö bóldogságnak. . 189
A' mi SIETVE esik, nem ßokott tartós lenni. 213
Kegyetlenség, egyßeri hibaért a' hív SZOLGÁT sanyargatni. . . 197
A' gonoß SZOMSZÉDOT kerüljed. 199

T

A' jó TANÁTSOS ember meg-erdemli a' tißteletet. . . . 46
A' jó TANÁTSOS embereket a' közönséges

Társaságokból nem jó ki-botsátani. 44
Jövendöre TAKARITANI jó, 's miért? 49
Sok embereknek TANÁTSAIK sokaknak több roſſzat okoznok mint a' minémüben vóltanak, a' mellyet közölni akarnak. 138
Vi'sgáld-meg a' más' TANÁTSÁT. 115
A' TAGOK egymás nélkül nem lehetnek. 112
A' TSALÁRDSÁG sokſzor kárt ſzerez az embernek. 23
A' roſſz TÁRSASÁG meg-veſztegeti a' gyenge Ifjakat. 91
A' jóban el-indúlt TÁRSASÁGTOL ne vondel magadat. 106
A' közönséges TÁRSASÁG Elöl-járó nélkül nem lehet. 112
Az ollyanokkal nem tanátsos TÁRSALKODni, kik meſzéről árthatnak. 178
Nehéz a' TERMÉSZETET le-vetkezni. 71
A' TERMÉSZET meg-nem-változik, hanem a' mivel ſzületik valami, azzal ſzokott hóltig maradni. 159
A' kik azt, a' mire TERMÉSZET ſzerint hajlandók, folytatni el-mulatják; és a' mire nem termettek, azt gyakorolják, sok felé kapván meg-ſzégyenülnek. 143
A' TERMÉSZETét, ha állapotját változtatja-is valaki, el-nem-hagyhatja. 159
A' TELHETETLENEK sokſzor meg-nem-elégedvén a' magokéval, a' máſsk' jóvaik után járnak, és a' magokét azonban el-veſztik. 145
A' TELHETETLEN embert meg-nem-elégſzik azzal, a' mit az Isten adott, hanem a' másét-is kivánja. 118
A' TELHETETLEN emberek a' több nyeréségnek reménysége alatt a' mijek vagyon, azt-

azt-is el-veſztik. . . 124
Kik ſzép ſzerént valamit TSELEKEDNI nem akarnak, ſokſzor kételenségből azt véghez viſzik. . . . 168
A' házi TSELÉDNEK hüségesnek kell lenni. 87
A' jó TÉTEMÉNY meg-jútalmaztatik. 16
Ugy TÉGY jól máſſal, hogy magadnak kárt ne tégy. . . . 73
Mindenekkel jól TÉGY. . . 80
Egymáſſal jól kell TENNI, mert nem tudja ember, hol adják viſzſza a' költsönt. 112
Sokan a' Jó 'TÉTEMÉNYT' forditják a' jól TÉVŐK' veſzedelmekre. . . 110
Szégyen dolog adóſság' tsinaláſſal valakinek magat TZIFFRÁZNI, mert végre meg-tsúfoltatik. . . . 164
TROMFOT lehet tromfal ütni. . 96
A' TÖKÉLLETLEN ember magát éſzre nem vévén ſokſzor maga ellen bizonyit. 129
Ki a' TUDOS ki a' TUDATLAN ember. 37
Nem ábrázatból, hanem TSELEKEDETBÖL kell itélni . . . 197
A' TERMÉSZET' ajándéki többet haſználnak, a' mint értjük. . . 186
TERMÉSZET ellen való dolgot ne kivánj. 193
Nints olly TSUDA, melly idővel meg-ne-ſzünjék tsuda lenni. . . 203
Semkit ne TSUFOLJ, a' ki nagyobb nyomoruságba eshetel. . . 190

V

A' VAKMERŐ emberek ſemkinek tanátsát bé-nem véſzik, és kéſzebbek meg-halni: mint magok tetſzéſeket meg-változtatni. 139
A' ki más alá VERMET ás, maga eſik belé. 5, 57, 104
A' ki a' más ember' VESZTÉRE igyekezik, magát nagyobb nyomoruságba ejti. 121

A'kik magoknál jobbakkal VETELKEDNEK, nem ditséretet, hanem nevetséget nyernek. . . . 144
Jobb ma egy VERÉB: mint hólnap egy túzok. 107
A'ki nem ſzantſándékból VÉT; hanem történetből, a'nak méltó meg-engedni. . 95
Nagyobbat VETKEZNEK az ollyanok, kik a' roſſz embereket fel-ingerlik a' gonoſz tselekedetre, mint a' kik véghez viſik. 152
A' VÉN ember ifjú feleséget ne végyen: ſem a' VÉN áſſony ifjú férjhez ne menyjen. 159
Ritka a' VIGYÁZÓ gondos ember. . 33
A' VILÁG ollyan, mint egy Templom. 55
A' kinek VIRTUSA nintsen, hijába-valókkal kérkedik az iſméretlen emberek előtt. 123
Erőd felett való dologra ne vágyjál. . 105
Olly VENDÉGET bé-ne-fogadj, ki házadból ki-hányjon. 200
A' jelen való VESZEDELMET úgy távoztaſſa az ember, hogy nagyobba ne eſsék. 184
Mikor a' VESZEDELEMBŐL hamar kell az embert ſzabadítani, nem kell a' ſegítséget késleltetni. . . . 215
Nints olly meg VETTETETT ember e' világon, hogy vagy egyképen vagy másképen az emberi társaságnak ne haſználhatna. 209
A' VIRTUSERT, és nem köntösért vagy ſzépségért kell valakit betsülni. . 190

MU-

MUTATO TÁBLÁJOK A' MESÉKNEK.

MESE.	A	Levél.
CXXXVII.	Egy Apáról, és a'nak Leányáról.	174
LXII.	Aſſzony-emberről, és Tyúkról.	124
CLXX	Aſſzonyról, és Diófáról.	195
	B	
XXI	Békákról, és azoknak Királyokról.	83
XXXVII	Békáról, 's Ökörről,	100
XCVIII	Beteg Hollóról,	149
CLVII	Tekenös-békáról, 's más Békákról.	186
CLXIII	Büdös-bankáról.	190
CLXXXI	Bikárol, és Kosról.	202
CXCVI.	Bagolyról, és Sasról.	213
	D	
CLXX	Dió-fáról 's Aſſzonyról.	195
CLXXXVII	Diſznóról, és Oroſzlánról.	207
CLXI	Diſznóról, és Vi'sláról,	189
	E	
LXXI	Ebről, és Kakasról.	130
V	Ebről, és Kontz-buſról.	67
CXXXII	Egérrö, és Békáról.	171
XXIV	Eme-diſznóról, és Farkasról.	88
CLVIII	Ebről, és a'nak Gazdájáról.	186
CLXXX	Ebről, és Júh-páſztorról.	201
CLXXV	Egérről, és Héjjáról.	198
CXCIX	Egérről, és Matskáról.	215
CLXXII	Egérről, és Matskáról.	196

CLXV	Egérről, és Oroßlánról.	192
CLV	Egérről, és Paraßt-emberről.	185
	F	
II	Farkaſról, és Bárányról.	64
IX	Farkasról, és Darúról.	71
XXVII	Farkasról, és Ketske-gödölyéről.	91
XLVIII	Farkasról, és Komondorról.	110
LIV	Farkaſról, Páßtorról, és Vadáßról.	116
XXXVI	Farkaſról, Rókáról, és Majom-bíróról.	99
XLIII	Farkaſról, és Rókáról.	107
XLV	Farkasról, Júhról, és Komondorról.	106
XCIV	Farkasról, és Júhról.	91
CI	Farkasról, és Vén-Aßßonyról.	151
CXVI	Félénk-vadáßról, és Fa-vágórol.	160
XI	Férjfiúról, és Kigyóról.	73
LXXXVII	Férjfiúról, és a'nak Feleségéről.	141
XX	Fetskéről, és több Madarakról.	82
XLII	Filemiléről, és Ölyvről.	106
LXXIII	Fiúról, és a'nak Anyjáról.	131
LXXV	Fösvény Emberről.	133
CXXXIV	Farkasról, és Tövis Diónóról.	198
CLXXIX	Farkaſról, és Paraßtról,	200
CXCVIII	Farkasról, és Rókáról.	215
CLXIX	Farkasról, és Szamárról	194
CLIV.	Fetskéről, és Húros-madártól	184
CLXXXVI	Filemiléről, és Ölyvről.	206
	G	
XXII	Galambokról, és azoknak Királyokról.	85
CXXXIX	Gazdag-emberről, és Timárról.	175
LXXXVIII	Gödölyéről, és Farkasról.	142
CXII	Gyilkosról.	157
CXC	Galambokról, és Ölyvről.	209
CLVI	Gazdáról, és a'nak Szolgájáról.	185
CLVIII	Gazdáról, és Ebről.	186
CLXXII	Gazdáról, és a'nak Szamaráról.	192
CLXII	Gerendáról, és Ökörről.	189
CL	Gyékről, és Kígyóról.	183
	H	
LXXXV	Haláßról, ki a' vízet meg-zavarta.	140

XCVI	Halážról, ki ſippal akart halat fogni.	148
CXXVII	Hattyúról.	167
XCV	Ház-Gazdáról, és Kutyáról.	147
LXXXVI	Ház-örzö-kútyáról, és Vadáž-kútyáról.	140
XII	Házi' Egérröl, és Mezei Egérröl.	73
XCI	Hollóról, és Kígyóról.	144
XV	Hollóról, és Rókáról.	77
CLII	Halakról.	183
CLXXV	Héjáról, 's Egérröl.	198
CLIV	Húros-madárról, és Fetskéröl.	184
	I	
LXXIV.	Ifjúról, és a'nak Atyjáról.	132
	K	
I	Kakasról, és Gyönyröl.	63
XXXI	Képröl, és Rókáról.	93
LXXXIII	Két Békákról.	138
CXIX	Két Kányákról.	82
CV	Két Kakaſokról.	153
CXXVIII	Két Komondorról.	168
LXXXIII	Két Uton-járókról, és Medvéröl.	171
LXXXII	Két Uton-járókról.	138
CIX	Ketske-pážtorról, és Ketskéröl.	156
CII	Ketskéröl, és Farkaſról.	151
LXXX	Kígyóról, és Rókáról.	137
CXLIX	Kígyóról, kit egy nagy kö meg-nyomott vala.	182
IV	Komondorról, és Júhról.	66
XXXII	Kopaž-emberröl, és Légyröl.	94
CXLIII	Kopaž Lovaſról.	178
CXLIV	Kovátsról; és a'nak Kútyájáról.	178
CL	Kígyóról, és Gyékröl.	183
CLXXI	Kosról, és Bikáról.	202
CLXVII	Kút-föröl, és a'nak folyamáról.	193
	L	
XXXIV	Légyröl, és Öžvértöl.	96
XXXV	Légyröl, és Hangyáról.	97
CXLI	Ló-darú'sról, és Kígyóról.	177
VIII	Lopóról, és Napról,	70

XXIII	Lopóról, és Komondorról.	86
LXXXIX	Lopókról, és Kakasról.	143
XL	Loporól, és Szamárról.	104
LIX	Lóról, Szarvasról, és Vadáſról.	121
	M	
XLI	Madarakról, és a' Négy-lábú állatokról.	105
LVIII	Madaráſról, és Madarakról.	120
LXX	Madaráſról, és Viperáról.	129
LXVII	Matskáról, és Egerekről.	127
LXIV	Matskáról, és Kakasról.	125
CX	Matskáról, és Tyúkokról.	156
CXIV	Matskáról, és Vénus Iſten-Aſſonyról.	159
CXL	Majmokról.	176
XLIX	Majomról, és Rókáról,	112
LXVIII	Majom-Királyról, és Rókáról.	126
XXVI	Meg-aggott Ágártól, és a'nak Uráról.	89
CXI	Meg-éhezett Rókáról.	157
LXXXIV	Méhéſről, és Méhekről.	139
LIII	Menyétről, és Egerekről.	115
LVII	Méſárosról, és Koſokról.	119
CLXXII	Matskáról, és Egérről.	196
CXCIX	Matskáról, és Egérről.	215
CLXI	Medvéről, és Méhekről.	187
CLIX	Majomról, Szamárról, és Vakandokról.	183
CLXXVIII	Méhről, és Szúnyogról.	208
CLXVIII	Madarakról, és Varjúról.	194
CLX	Madaráſról, és Pintyről.	188
	N	
CIV	Nádról, és Olaj-fáról.	152
X	Nyöſtény Komondorról, és más Komondorról.	72
XXVII	Nyúlaknak haſontalan félelmekről.	90
CLXXVIII	Nyúlról, és Rókáról.	200
CLXXXIX	Nyúltól, és Szamárról.	208
	O	
XVIII	Oroſlánról, és Egérről.	81
CXXIX	Oroſlánról, és Emberről.	186
XVI	Oroſlánról, Erdei-kanról, Bikáról, és Szamárról.	79
XXXIX	Oroſlánról, és Kabala-lóról.	103

VI Oroßlánról, Ökörről, Ketskéről, és Júhról. 68
LXXII Oroßlánról, Madvéről, és Farkasról. 131
CXXX Oroßlánról, és Paraßt-emberről 's a'nak Leányáról. 169
XXXVIII Oroßlánról, és Páßtorról. 102
VII Oroßlánról, Rókáról, és Szamárról. 69
LXIX Orvosról, és Vén-aßßonyról. 129
XCVII Ökör-páßtorról. 148
CXIII Ößülni kezdett Emberről, és a'nak Szeretőiről. 158
LXXXI Özvegy Aßßonyról, és Szolgálókról. 137
CXLVII Özvegy Aßßonyról, és Júhról, 180
CLXII Ökörről, és Gerendáról, 189
CXCV Olaj-fáról, és Tőkről. 213
CLXXXVI Ölyvről, és Filemiléről. 206
CXC Ölyvről, és Galambokról. 209
CLXXXVII Oroßlánról, és Dißnóról. 207
CLXV Oroßlánról, és Egérről. 192
CLXXXII Özvegy-Aßßonyról és Zöld Szemárról. 202

P

XLVI Paraßt-emberről, és Erdőről. 109
CXV Paraßt-embernek Fiáról. 160
LVI Párdútzról, és Paraßt-emberről. 118
LV Páváról, és Filemiléről. 117
CXXXVIII Prometeusról, és Emberekről. 175
C Ptrütsökről, és hangyáról. 150
CLV Paraßt-emberről, és Egérről. 185
CLXXIX Paraßtról, és Farkasról. 200
CLX Pintyről. 188
CXCI Públikán-madárról 210

R

XXXIII Rókáról; és Golyáról. 95
LXIII Rókáról, és Ketske-bakról. 124
CXXV Rókáról, és Komondorról. 165
LII Rokáról, és Szőlő-gereßdekről. 115
CXCIV Rókáról, 202
CXCVIII Rókáról, és Farkasról. 215
CLXXXV Rókáról, és Nyúlról. 205

S

XIII	Sas-kefelyüröl, ér Rókáról.	75
XIV	Sas-kefelyüröl, Tsigáról, és Varjúról.	76
XCIX	Sasról.	149
CVIII	Sasról, és Emberröl.	155
CXVII	Serrésröl, és Rókáról.	161
CXCII	Sasról.	211
CXCVI	Sasról, és Bagolyról.	213
CLIII	Sasról, és Szarkáról.	184
CLXXXIII	Sasról, és Ürgéröl.	03
XVII	Szamárról, és Ebetskéröl.	280
LXI	Szamárról, és Farkasról.	183
LX	Szamárról, és Orozlánról, kik vadáßni mentek.	122
LXXVIII	Szamárról, és Orozlánról.	136
CXXXV	Szamárról, ki Sóval meg-terhelteteti.	172
CXXXVI	Szamárról, ki Orozlán-börbe öltözött.	173
CXLVIII	Szamárról, és Sertésöl.	181
CXXXI	Szamérról, és Vad-kanról.	170
LXVI	Szántó-vetö Emberröl, a'nak Fiairól.	127
XXX	Szarvasról, Farkasról, Júhról.	92
L	Szarvasról, és Ökörröl.	112
LXXVII	Szarvasról, és Szölö-töröl.	134
XLIV	Szarvasról, és Vadáßról.	108
CXXI	Szajkóról, és Madaráßról.	163
III	Szajkóról, és Páváról.	65
CXXVI	Szajkóról, és Júh-Páßtorról.	167
CLXXI	Szamárról.	195
CLXXIII	Szamárról, és a'nak Gazdájáról.	197
CLXIX	Szamárról, és Farkasról.	394
CLI	Szamárról, Majomról, és Vakandokról.	183
CLXXXIX	Szamárról, és Nyúlról.	208
CXCIII	Szamárról, és Szelindekröl.	211
CXCVII	Szamárról, és Vad-kanról.	214
XXIX	Szegény-emberröl, és Kígyóról.	92
LXV	Szén-égetöröl, és Rúha-fejérítöröl.	126
CVII	Szúnyogtól, és Orozlánról.	155
XXV	Szülö hegyröl.	88
CLXXXII	Zöld Szamárról, és Özvegy-aßßonyról.	202

CLVI Szolgáról, és Gazdáról. . . 185
CLXIV Szötsről, és Vadáfról. . . 191
CLXXVIII Szúnyogról, és Méhről. . . 208

T

XLVIII. Tagokról, és Gyomorról. . 111
CXLV Tekenös-békáról, és Nyúlról. . 179
LXXVI Tekenös-békáról, és Sasról. . 134
XCII Tsókáról, és Galambokról. . 144
CXLII Tegzesről, és Orofzlánról. . 177
CIII Trombitáfról. . . 152
CXLVI Tserép-fazékról, és Réz-fazékról. 179
CXXIV Tudatlan Orvos Doktorról. . 165
CLXXVI Tsigáról, és Júpiterről. . . 199
CLXXXIV Tsigáról. . . . 205
CXCV Tökről, és Olaj-fáról. . 213
CLXXIV Tövis-diznóról, Farkasról. . 198
CLXXVII Tövis-diznóról, és Vipera kígyóról. 199

U

CXXXIV Uton-járóról, és Szerentséről. . 172

Ü

CLXXXIII Ürgéről, és Sasról. . . 203

J

CXVIII Jegenye-fáról, és Tsipke-bokorról. . 161
LXXIX Júh-páfztorról, és Farkas-kölyökről. 136
CXXII Júpiterről, és Kígyóról. . 164
CXXIII Júpiterről, Prométeusról, Minerváról, és Momusról. . . 164
XCIII Júpiterről, és Tekenös-békáról. . 145
CLXXX Júh-páfztorról, és Ebről. . 201
CLXXVI Júh-páfztorról, és Tsigáról. . 199

V

XC Varjúról, és Hollóról. . 143
CXIX Viperáról, és Rezelőről. . 162
CXX Viperáról, és Vízi-kígyóról. . 162
CVI Vén-emberről, és Halálról. . 153
CL Vén-emberről, ki a' Halált halogatja vala. 183
L. Vén Orofzlánról, és Rókáról. . 114
CLXIV Vadáfról, és Szotsról. . 191

CXCVII	Vad-kanról, és Szamárról	214
CLI	Vad-kanról. Szamárról, és Majomról.	183
CLXVIII	Varjúról, és Madarakról.	194
CC	Vén-emberröl.	216
CLXVI	Viaſról.	193
CLXXVII	Vipera-kígyóról, és Tövis-diſznóról.	199
CLXI	Vi'sla-kútyáról, és Diſznóról.	189

VÉGE.

KÜLÖMB KÜLÖMB FÉLE

AUTOROKNAK

Görög, és Deák Nyelvből most újjra Magyar Nyelre fordittatott

MESÉI.

Mellyek rövid szóval

E'SOPUS

MESÉINEK

(*mivel Ö vólt fő fel-találója és gyakorlója ezeknek*)

Mondattatnak. Ezek közzül pedig 3-*ház* Mesék e' következö másik Könyben szaporíttattak, és azoknak Magyarázatjaiknak, ugy a' Meséknek Mútató Tábláikkal és Képjeikkel meg-ékesítettve ki adattattak.

Az 1776-*dik* Esztendöben.

Romulus Filó'sofusnak E'sópus' Meséire
iratott

ELÖL - JÁRO BESZÉDE.

Romulus Áthénásbéli Filosófus az ő Fiát oktatván ezt írá néki: É'sopus, ugymond, igen nagy elméjű ember vólt Görög-Országban, ki az ő ki-gondolt tettetes Meséi által tanította az embereket, miképen kellene magokat mindennémű dolgaikban viselniek. És hogy az embereknek az ő életeket, és erkölcsöket, a'nál nyilvábban ki-ábrázolhatná, és jelentené, ezokáért az ő Meséiben szóló Mdarakat, Fákat, Fenevadakat, és Szelid állatokat: ugymint Szarvasokat, Farkasokat, Rókákat, Oroszlánokat, Ökröket, Júhokat, Ketskéket és egyebeket hoz elő, a' Mesének illendőségek, és mivóltok szerint.

NAGY IVÁN

Magy. 1. A' Szegények bátron élhetnek. Innen:

Szerentse Erszényét, 's állhatatlan kintsét,
Ha veled nem közlötte.
Tsendességben élhetsz, 's töle nem-is félhetsz,
Hogy kedved' nem nevelte.

2. A' Gazdagok sok veszedelem alá vettetnek.

VI. *MESE.*

Két Ifjakról, és egy Szakátsról.

KÉt Ifjak köz költséggel húst vásároltak, és a' Szakátsnak adták, hogy azt meg-főzné, és midőn a' Szakáts tetova fordúlna, az egyik Ifjú az húst a' fazékból ki-lopja, és a' Társának adja. Mikor már a' Szakáts észre vette vólna, hogy az hús a' fazékban nem vala, és a' két

Iſjaktól tudakozná, mellyik vette-el, az egyik, hogy nála nintsen: A' máſik, hogy ő a' tázékból ki-nem-vette, esküſznek rajta. Vévén azért éſzre a' ſzakáts, a' két Iſjúnak tökéletlenségét azt mondá: Engemet ugyan meg-tsalhattok; de az Iſten, a' kire esküſztök, tudja a' ti tsaláſdságtokat.

Magy. 1. Iſten elött nintsen ſemmi titok.

Az Iſten ſziveket, meg vi'sgál veséket:
Lát minden gondolatot.
Tudja ki haragſzik, ki böjtöl, 's ki éſzik,
Titkot néz 's indúlatot.

2. Az embereket lehet meg-tsalni.

VII. *MESE.*

Egy Iſjúról, és egy Fetskéről.

EGy Tékozló Fiú, midőn minden Atyja' keresményét el-puſztította vólna, látván egy ídő nap elött el-érkezett Fetskét azt gondolá magában, már a' nyári ídő el-érkezett vólna, 's e're nézve a' köntösét-is el-adá, 's a'nak árrát-is el-tékozlá. De azonban kemény hóvas és ſzeles ídő érkezvén, midőn az hideg miatt tsak meg-nem-fagyna, látván a' Fetskét-is haldogalni, ezt mondá: Oh ſzegény Madár! Hogy veſztéd-el magadat és engemet-is.

Magy. A'mi nem maga idejében eſik, nem állandó.
Hirtelenség meg-árt, ſietség hozhat kárt,
Akármi dologban-is.

Idötöl

Időtől kell várni, 's tanátstól hallgatni,
A' szükségnek korán-is.

VIII. *MESE.*

Egy Szeretsenről.

EGy valaki vásárlott magának egy Szeretsen-Szolgát, és gondolván magában hogy a'nak feketesége tsak gondatlanságból vólna, kezdé minden módon a'nak testét mosni és kappanyozni, 's dörgölni; de semmit sem haznála vele, meg-maradván fekete szine; hanem nyavalyát okozott szegénynek a' dúrva mosással és dörgöléssel.

Magy. A' mint az Isten adta kinek-kinek a' Természetet, ugy marad.

IX. *MESE.*

Egy Betegről, és Orvos Doktorról.

EGy Beteg kérdettetvén az Orvostól, hogy miképpen érzené magát, azt felelte: hogy felette izzadva vólna. Kinek monda az Orvos: Jól vagyon. Más napon ismét meg-látogatván a' Beteget az Orvos, vízontag tudakozza vala, mint érzené magát, azt felelte, hogy sokáig fázott vólna: E'e-is azt mondá az Orvos: Jól vagyon. Harmadnapon ismét kérdetvén a' Beteg azon Orvostól, hogy mi formán vólna, azt felelte, az sok izzadság miatt, el-erötelenedtem. Mellyre ismét monda az Orvos: Igen jól vagyon. Végre

kérdet-

kérdettetvén azon beteg az ő Barátjától. Mint vagy édes Barátom? E're felele a' szegény Beteg: Én ugyan mindennap jobban vagyok, a' mint az Orvos mondja, de szinte meg-halok.

Magy. Az Hizelkedö embereknek hinni nem kell.

X. *MESE.*

Egy Szántó-vetö-Emberröl.

EGy Szántó-vető-Ember a' földben aranyat találván, mindennapon a' Földet tsokolgatja vala, és köszöni vala a'nak az Ajándékot. A'kor a' Szerentse elő állván azt mondja néki: Hallod-é te! miért tulajdonitod az én ajándékomat a' Földnek, mellyet én magam adtam tenéked, hogy meg-gazdagitsalak tégedet? mert, tudom, ha el-veszted azon aranyat valami módon, a'kor oztán nékem tulajdonitod Szerentsének a' te károdat.

Magy 1. Szükség kinek-kinek meg-esmérni az ö Jól-tévöjét,

El-vett jóról pedig emlékezzél holtig
Háládás mutatással.

2. Nem tsak a' kárt kell valakinek szemére hányni; hanem a' mi jót tett-is, meg-kell köszönni.

XI. *MESE.*

Egy Fürjröl, és a'nak Fiairól.

EGy Fürj a' vetés közt tartván Fiait, meg-parantsolja nékik, hogy jelen nem létében szorgalmatoson

tosón figyelmeznének, hogy érthetnének valamit az aratásról. Azután egykor haza érkezvén az Anya-Fürj, azt jelentik az ő Fiai, hogy a' vetésnek Ura a'ról a' munkáról szóllott már a' szomszédival. Mellyre felele az Anya: Még ne féljetek. Más napon ismét haza érkezvén az Anya, azt jelentik az ő Fiai, hogy a' Gazda az ő Barátit kérte az aratásra. A'kor-is azt mondja az Anya: Légyetek még-is bátrak, semmi veszedelem nem ér még titeket. Harmad napon oztán, midőn a' Gazda Fiaival a' vetést meg-tekíntvén azt végzik-el magokban, hogy más nap aratokat vinnének belé, ezt a' Fürj-fiak megjelentvén az ők Anyjoknak, azt mondá nékik: Ideje; hogy innen el-takarodjunk; mert a' szomszédoktól és a' Gazda' Barátitól semmit nem féltem, mert tudom, hogy azok aratni nem jövnek, de félek a' Gazdától mert ő mint maga jószágát kezéhez kívánván venni, az aratást el-nem-mulatja.

Magy. 1. Semki a'más'dolgában nem igen foglalatos. 2. Ha ki mit véghez akar vinni, maga nyúljon hozá, ne bizzék máshoz.

XII. *MESE.*

Egy Tengeri Madárról.

EGy Tengeri Madár (Alcedo) hogy az Emberek' vadászásokat el-kerülje, a' Tengeri kőszikiának oldalában rakta az ő fészkét, és ottan költötte-

tötte-is-ki a' maga Fiait. Történt azonban, hogy a' Sélvész a' Tenger' vizét fel-háborítván a' Madárnak élés után való jártában az ő Fiait a' Fészekből ki-hányta, és el-pusztította. Mellyet a' viszsza-tért Anya-Madár meg-látván fel-kiálta 's monda: Oh én szegény, midőn a' Földtől mint ellenségemtől féltem vólna, a' Tengerhez folyamodtam, a' melly még nagyobb Ellenségemmé lett nékem.

Magy. 1. Meg-ésik gyakorta, hogy midőn valaki az Ellenségeit kerüli, nem tudva Ellenségnél gonoszabb emberekre talál.

2, A' ki sokfelé kap, el-véz, a' mint mondatik: *Két szék között a' pad alatt marad*, a' ki sokfelé kap.

XIII. *MESE.*

A' Lúdról.

EGy Szegény embernek vólt ollyan egy Lúdja, a' melly minden napon egy-egy aranyas Tójást tójt. A' szegény ember azért reménylvén hogy a' Lúdnak belében kintset találna, és leg-ottan meg-gazdagodnék, meg-ölé Lúdját, de semmit nem találván benne el-bámúla, és kezdett nagyon búsulni és sírni, hogy mind reménységét, mind

ſúrſ azzal valakit, és fúlánkodat el-ereſted, tudd-meg, hogy vége vagyon a'kor életednek.

Magy. Sokſor a' melly roſſat máſoknak kívánunk, magunkra ſáll viſſa az.

XVI. *MESE.*

A' Szamárról, és Túlokról.

EGy Szamár, és egy Túlok egy mezőben legelvén, hallának valami zörgést, mint ha valami Tábor jővne feléjek, A'kor monda a' Túlok a' Szamárnak: Fuſſunk-el innen édes jó barátom! ne hogy minket el-fogván el-vigyenek. Kinek felele a' Szamár: Fuss te, a' kit az ellenség le-vágni, és meg-enni ſokott; de nékem mi gondom reá, akárkinek ſolgáljak, mert mindenütt, és minden gazdánál, csak az az én nyomorúságom, hogy terhet hordozzak.

Magy. Illyen a'ſegény ſolgálóJobbágyoknak állapotjok, kik Uroknak változásiról nem félhetnek, mert mindenütt az ö dolgok, hogy ſolgálatot tégyenek, csak épen gonoſzabb gazdára ne találjanak.

XVII. *MESE.*

A' Diſnó-Tökről, és Fenyö fáról.

HAidan egy magas és vaſtag Fenyö fa mellé vettetett valami Tök-mag, és eſsős és néki

kelle-

kellemetes idő érkezvén kezde fel-felé nődögelni, és a' fának ágain mindenfelé terjedni, virágozni és az ő széles Leveleivel a' fát el-boritani, és majd az ő nődögelő nagy gyümöltseivel a' Fát terhelni. Ezek igy léven a' Tök kezd fel-fúvalkodni, és magát a' Fenyő-fánál elébb betsülni, és azt mondja a' Fenyő-fának: Látod szintén meg-győzlek tégedet, mind zöldségemmel, mind széles leveleimmel, mind gyümöltsömnek nagyságával, majd fellyebb-is hágok te rajtad. A'kor a' megvénhedett Fenyő-fa a' Töknek büszke kérkedezését számbá se vévén, azt felelé nékie. Én már sok Telet, sok Nyarat, sok hideget, sok meleget állottam és szenvedtem-ki ezen a' hellyen, és most-is itt állok, meg-válik majd ha a' hó-harmat kezd húldogalni, hová leszs minden te ékességed, a' mikor mind Leveled, mind a' te zöldséged fog szaporán el-fonyadni.

Magy. A'Boldog időben nem kell fel-fúvalkodni. Innen mondatik: *Hidd-el magadat, ha szégyent akarsz vallani.* Más-is azt mondja: *Esztelen kevélység térit szégyen-vallásra.*

XVIII. *MESE.*

Egy Alma-fáról, és a'nak Gazdájáról.

VAla egy Városi embernek künn a' maga mezején, égy igen jó termő Alma-fája, a' mellyről Esztendőnként az ő Gond-viselője igen jó ízű

alma-

almákat hord vala Gazdájának bé. Melly fát felette meg-kedvelvén a' Gazda a' Mezőből kiásatá, és a' Várba bé-vitetvén újjra el-plántáltatá. De a' fa vén lévén el-száradá, és a' gyümöltse-is így el-veſze. Ezt meg-értvén a' Gazda így kezde siránkozni: Oh, melly nehéz a' vén fát elplántálni. Jobb lett vólna, ha én az én kivánságomnak zabolát vetettem vólna, és a' Fának esztendőbéli gyümöltsével meg-elégettem vólna.

Magy. 1. A' ki felette böltselkedik, és a' meg-nem-lehető dólgokban munkálkodik, bolond az.
2. A' ki a' maga kivánságit zabolázza, böks az.

XIX. *MESE.*

Egy Verébről, és Nyúlról.

Midőn egy Nyúlat egy Sas le-szállván rútúl meg-sanyargatott vólna, és azon erősen tsudálkozott vólna, kezdé egy Veréb pirongatni ezt mondván: Hol vagyon a' te szerenységed, hol vagyon a' te jó futó lábadnak ereje! Azonban egy Saskeselyű a' verebet, midőn nem-is gondolná el-ragadá, és midőn hijában sírna és panaszolna, meg-ölé ötet. A'kor a' fél hólt állapotban lévő Nyúl meg-vigasztalódván azt mondá: Imé a'ki most nagy bátorságban lévén engemet keményen tsúfolt vala, hasonló nyomorúságba esvén a' magad halálodat síratod.

Magy. Ez jelenti az ollyan Embert, a' ki másnak tanátsot tud adni, maga pedig nem tud jó tanátstsal élni.

XX. *MESE.*

Egy Vad-kanrol, és Szamárról.

EGy balgatag Szamár a' Vad-kant tsúfolja vala, a' mellyre ez fogait tsikorgatja vala, és semmi boſſút rajta nem tévén azt mondá: Méltó vólnál ugyan a' büntettetésre, de nem meltó, hogy én magam bünteſselek-meg: Tsúfolj bátran engemet, ſzabad léſzen tenéked: Ezt hozza a' te balgatag terméſzeted, a' mellyet, nem méltó, hogy egy okoſabb állat is fel-végyen.

Magy. A' roſſz és alávaló embertöl, nem méltó, hogy a' boſſzontó ſzót a' nagyra ment Ember fel-végye.

A'

A' minthogy a' Kutyák' ugatását-is, az Oroſzlánok 's a' Paripák fel-nem-véſzik.

XXI. *MESE.*

Egy Vad-kanról, és Paraſztról.

A' Vad-kan egy Paraſztnak vetését puſztítván, és a' Paraſzt rajta érvén fél fülét el-vágá a' Vad-kannak. Ismét rajta érvén el-vágta a' máſikat-is. Harmadſzor ismét, midőn ötet ott találta vólna, magát a' Vad-kant meg-fogá, és az ő Pátronusának konyhájára ajándékba bé-vivé a' Városra. Mikor azért a' Vad-kant a' Szakáts meg-ölvén fel-vagdalta vólna, és a' ſzívét ſoholt ſem találta vólna, meg-pirúl a' Paraſzt ugyan; de ottan-ottan a' Szakáts kérvén elé a' ſzívét a' Vad-kannak, azt felelé a' Paraſzt ember: Nem tsuda hogy ſzíve nem vólt a'nak a' Vad-kannak, mert nem-is hiſzem, hogy ſzíve lett vólna, mert ha lett vólna, ſoha az én vetéſemet azért nem puſztította vólna, hogy halált nyerjen magának véle. A' melly feleletet halván a' Vendégek nevetik vala.

Magy. Némelly embernek ollyan gonoſz élete vagyon, mint ha Lelke ſemmi nem vólna.

A' lator erköltsnek 's roſzſz igyekezetnek ſok ajándék ſem elég.

Latornál nints vétek. nem tart ſemmit bünnek Patvar társa mind éltig.

Mint az eb a' Dunán egyſzer által uſzván kéſzül másſzor tengerig.

XXII. *MESE.*

Egy Sasról, és Varjúról.

EGy Sas egy magas Kőzikláról ſebeſen le-repülvén egy bárányt a' nyájból ki-ragada, melly dolgot látván a' Varjú, hogy a' Sasnak tselekedetét követſe, ſebes repüléſſel és kárrogáſsal ő-is egy Júhnak hátára repül, és a' körmét úgy belé vágja a'nak gyapja közzé, hogy azután nagy repdeſéſſel-is magát, és körmeit, a' Júh gyapjából ki-nem-ſzabadithatá. Ezt látván meg-fogva lenni a' Júh Páſztor oda ſzalada, meg-fogja, és a' ſzárnyát ki-tépyén a' Páſztor az Inaſoknak játékra kiadja. A'kor egyik az Inaſok közzül kérdezvén: Mitsoda madár vólna az, maga a' Varjú ezt felelé: Moſt Varjú vagyok ugyan, de elébb az én bátorságomra 's indúlatomra nézve Saskeſelyű valék; de moſt iſmérem magamat tsak Varjúnak lenni.

Magy. A'ki ereje felett való dologhoz fogni bátorkodik, ſokſzor máſok nevetségekre magát vezérdelembe ejti.

XXIII. *MESE.*

Egy Sasról, és Darásról.

MIdőn egy Nyúlat kergetne egy Sas, a' Nyúl féltében ſegítséget kér a' Daráſtól, a'ki-is néki meg-igéri, hogy ſegítsége léſzen, De azután látván a' Darás a' Saſot a' Nyúl után repülni, kéri

kéri őtet, ne hogy az ő szolgáját a' Nyúlat elveszténé. Amaz meg-vetvén a' Darás' kitsinségét és tsekély állapotját, a'nak szeme láttára a' Nyúlat meg-évé, és fel-vendégeskedé. Meg-emlékezvén a'nakutána a' Darás az ő ellene tett boszúságáról, figyelmezni kezd a' Sas' munkáira, hol találná a' Fészkét, és mikor kezdene tojni, ezt ki-tanúlván fel-repül, a' mint tőle lehetett, a' fészekbe, mikor a' Sas jelen nem vólna, és a' tojáſit a' Sasnak a' fészekből ki-hengergette, és elejtvén azokat el-rontotta. Ezen tójáſiban eſett kárát látván azután a' Sas bújában folyamodik Júpiterhez (a' kinek szenteltetett madár vólt a' Sas) és reménykedik, hogy adna nékie bátorságos tojó helyet. Júpiter azért meg-engedé néki, hogy mikor ideje vólna a' Tójásra, tojnék a' maga kebelében. Ezt-is észre vévén a' Darás egy golyóbist formál ganéjból, és fel-repülvén a' Júpiter kebelébe ereszti, mellyet Júpiter ki-akarván kebeléből-vetni, a' Tojáſokat-is azzal együtt ki-vetette, és össze rontotta. És már azt tartják az emberek, hogy ſoha azólta a' Sas nem tojik, mikor a' Daráſok járnak.

Magy. Semkit még az alatsont-is meg-nem kellvetni vagy boszszóntani, mert az-is tud magáért boszszút állani.

Kisded ellenséged' ſemminek ne véljed;
Ne gerjeſzſzed haragra.
Mert ollykor nagy Vadak kitsin Madaraknak
hányattatnak predára.

XXIV. *MESE.*

A' Nádról, és Tser-fáról.

HAjdan vetélkednek vala magok között a' Nád és a' Tser-fa a' magok állandoságokról és erősségekről. A' Tser-fa nevezetesen tsúfolja vala a' Nádat mint töredékenyt, és minden kis szélre hajlandó portékát. A'kor a' Nád hallgatván vár vala az időtől. Egykor azért nagy szél támadván a' Nád ingadoz és mindenfelé hajladoz vala, a' Szelet magán által erezti vala, és békével meg-marada. De a' Tser-fa a' szélnek nem engedvén, a'nak ellene állhatatlan erejétől széllyel törettetik és szaggattatik vala.

Magy. Bóldogabbak azok, a' kik a' nagy erőnek ideig engednek, mint a' kik ellene állanak, és azzal ellenkezvén vakmerösködnek.

XXV. *MESE.*

A' Szamárról, és Lóról.

EGy Kereskedő Embernek levén egy Lóva és Szamára midőn utra indúlna, mind a' kettőt meg-terheli. Az Utban azért a' Szamár nem bírván a' maga terhét kéri a' Lóvat hogy segítené meg őtet, el-vévén valamit az ő terhéből; de a' Ló nem tselekedte. Tovább menvén tehát a' Szamár egy helyen le-rogyik, és meg-hal. A' kor a' Kereskedő Ember a' terhet le-vévén a'

Sza-

Szamár' hátáról egéßen a' Lónak hátára rakja, még a' meg-nyuzott Szamárnak a' bőrét-is, és igy kettőzeres teréhvel nyomattatván a' ßegény Ló fel-kiált, és azt mondja: Oh mi történék én rajtam ßerentsétlen állaton! mert midőn felét a' más terhének vállalni nem akarám, most egéß terhét kell a'nak-is a' magaméval együtt hordoznom.

Magy. 1. A' Nagyobbak, és erősebbek a' terek' viselésben engedjenek a' kisßebbeknek, hogy mind ketten békével maradjanak.

2. Sokßor meg-esik, hogy a' ki kisßebb terhet nem vállal, azután nagyobbal terheltetik.

XXVI. *MESE.*

A' Szamárról.

MEg-unván a' Szamár a' Kertéß' kegyetlenségét könyörög Júpiternek, hogy adna más Urat néki. Meg hallgatván Jupiter őtet, adá a' Tégla-Csinálót néki Gazdájának. De midőn ott-is a' nehéz téglának sullyát emelni meg-unta vólna, ismét reménykedik Júpiternek, hogy adna vízont más Gazdát ő nékie. E'kor meg-nevetvén Júpiter az ő kérését adá Gazdájának a' Szíj-gyártot, a' kit ismét midőn jól meg-esmért vólna, fel-kiált és azt mondja: Oh én ßegény! mikor a'nyit válogatnék a' Gazdákban, ollyan Gazdát találtam, a' ki végre a' mint gyanakßom, rólam a' bőrömet-is le-húzza.

Magy. Szokások ez az embereknek, hogy a' jelen való dolgok nékiek nem tetszenek, ujjakat kivánnak, holott az újj dolgok nem igen jobbak a' régieknél.

XXVII. *MESE.*

Egy Szamárról, és a' Békákról.

A' Szamár fát hordozván a' hátán, mikor egy tón által menne, meg-botolván le-esék a' vizben, és fel-nem-kelhet vala, mellyért-is nyeg és keserég vala. Hallván a' Szamárnak nyegését a' Békák elé állának, és azt mondják vala: Hallod-é! hát ha ollyan sokáig itt ültél, és hevertél vólna, mint mi-is, mit tselekednél, most-is kevés ideig vagy itt, és olly igen keserges.

Magy. A' rest ember büntettetésre méltó, a' ki kitsiny dolgot-is nehezen szenved vagy viszen véghez, holott más sokkal nagyobbakat kész el-viselni és el-szenvedni.

Nem méltó az élni, a' ki tsak 'henyéini
Szokott, mint a' Méh-here.

XXVIII. *MESE.*

Egy Vad-Szamárról, és Házi-Szamárról.

A' Vad-Szamár látván egy különös helyen a' Házi Szamárnak táplálttatását, és szőrének a' vakargatás által lett szép tsinosságát, bódognak mondja vala őtet. De a' nakutána ismét meg-

meg-látván miképen hordozná hátán a' terhet, és miképen kisergetné a' Darabont ötet, és ütögetné otran-ottan a' farát néki, vivont azt mondá. No én tovább tégedʼ bóldognak nem mondalak, mert látom sok bajjal sok nyomorusággal vagyon meg-elégyedve a' te bóldogságod.

Magy. Senki ollyan Uraságra ne vágyjék, a' melly sok gonddal sok munkával vagyon meg-terheltetve, mert

Ha búban nints fejed, élethez sints kedved,
Tégy szért a' Méltóságra.
Meg-tanit fáradni, és ritkán-henyélni,
'S gyakran juttat próbára.

XXIX. *MESE.*

A' Szamárról, és Lóról.

A' Szamár bóldognak mondja vala a' Lóvat,

hogy kövér vólna, és tsak heverne, magát pedig bóldogtalannak, hogy hitván vólna, és borzos, és mindennap tereh-hordozáſſal nyomorgattatnék. Nem ſok idő múlva hartz hirdettetik. A' páripák az iſtallokból ki-vezettetnek, a' vítézek kezdik nyargalni őket, végre az ütközetekre mennek vélek, a' hol mint a' vitézeket úgy a' lovakat-is lövöldözik vala, és a' golyóbisokat egyaránt kezdik hordozni meg-ſebeſedett teſtekben. Ezt látván a' Szamár hálát ád az Iſtennek, hogy őtet nem Lónak; hanem Szamárnak teremtette.

Magy. 1. Sokan vagynak nagy bóldogtalanságban élő emberek, kiket e' világ boldogoknak ítél lennie.

2. Sokan vagynak ellénben bóldogok, a' kik magokat bóldogtalanoknak ítélik. Igy a' köz Nép a' Királyt, hogy minden világi jóval bövölködik, bóldognak tartja, meg-nem-gondolván melly ſok gonddal, és nyúghatatlansággal kell élni a' Királynak, a' mikor a' ſzegény él nagy tsendeſségben. Innen mondatik.

Hadak' vezérléſe, Népek' intézéſe
Nagy gonddal viſeltetnek.

XXX. *MESE.*

Egy Szamárról, és Két Utón-járókról.

MIdőn két Utón-járó együtt egy bokros helyen egy bodorgó Szamárt találtanak vólna egymás közt kezdének vetekedni, hogy mellyiké len-

lénne a' Szamár, hogy haza érkezvén a' maga pajtájában bé-köthetné, mivel egyaránt látták és találták a' Szamárt. Azonközben mig az utozók kotzodnak vala, a' Szamár meg-rivalván el-szalada, és egyik-is azt nem foghatá-meg.

Magy. 1. Az egyenetlenség sok jótól fosztja meg az embert.

2. Nem kell kardot kötni olly' nyereségért, a' mellyet reményleni erösen nem lehet. Mert *Nem pengeti az ijját, a' ki madarat akar lövni.*

XXXI. *MESE.*

A' Jármas Ökörről, és Túlokról.

A' Jármos Ökör mindennap huzza vala az ekét. De a' Túlok a' szomszéd réten ellenben, minden napon ugrándoz vala, és a' Jármos Ökröt tsúfolja vala. Ditsekedik, hogy ő, mi légyen a' járom, mi az istrang; nem tudja, mivel ő szabadon és henyélve járna a' mezőre, de ama'nak a' nyakát a' járom fel-törte, ő szép sima szőrü és fényes, ama' pedig borzos és szennyes vólna. Mind ezekre a' Jármos vén Ökör semmit a'kor nem szóla. Hanem rövid idő múlva látja, hogy a' Túlkot vezetik az Oltárhoz, a'kor illyen képen szóla a' Jármas vén Ökör nékie. Mire jutá a' te kényes életed, Imé a' henye és szabad élet vitzen tégedet most a' mészárszékre. Most ep hiszem, hogy inkább jóvallanád a' munkás életet

a'

a' melly engemet az haláltól óltalmaz, mint a' henye életet, a' melly vezet tégedet a' halálra.

Magy. A' munkás élet tartja-meg az embert, de a' henye és buja élet viſi az embert a' veſzedelemre.

Puha 's henyélö Teſt éktelenséget feſt
Nevelöje rómlásnak.

XXXII. *MESE.*

A' Tevéröl.

MIdőn leg-elsőben az emberek Tevét láttanak vólna, meg-ijedvén a'nak nagyságától, és azon el-tsudálkozván el-ſaladozának előle. De idő telve meg-eſmérvén a'nak ſzelidségét, meg-bátrodának, és hozája járúlának, végre meg-tudván hogy azon állatnak nintsen epéje, a'nyira meg-kezdik vetni, hogy kantárt vetettek ſzájá-

ba

ba és egy gyermek által-is hajtogatták.

Magy. A' melly dolgok előre rettentnek, idő telve meg-vettetnek, és semki nem fél tőlök.

XXXIII. *MESE.*

A' Rákról.

A' Rák a' vízből ki-szállván midőn kies füvelő helyen legelődnék, meg-látván egy megéhezett Róka, meg-ragádja őtet. Ő pedig mielőtte meg-halna, azt mondja: Méltán szenvedem én ezt, a' ki vízi állat lévén földi állattá tévém magamat.

Magy. A' kik magok hivatalos munkájokat elhagyván másoк dolgaikba ártják magokat, sokszor szerentsétlenül járnak.

XXXIV. *MESE.*

A' Madarászról, és Rigóról.

A' Madarász a' hálókat a' Madarak' fogásokra ki-terítette vólt, a' mellyet látván távúlról a' Rigó tudakozza a' Madarásztól: Mit tselekedett vólna. E're azt feleli a' Madarász, hogy Várat kerített vólna, és azonban el-búvék, és meg-húzta magát. A' Rigó hitelt adván a' Madarász' beszédének el-mégyen az eledelre, mellyet a' hálók mellé hintett vala a' Madarász, és meg-fogattaték.

És midőn oda ſaladna a' Madaráſ, azt mondja néki: Oh ember ha illyen várat kéſziteſ, nem ſok lakót találſ beléje.

Mag. A' kegyetlen Tiſtek a' közönséges-társaſagot-el-veſztik.

XXXV. *MESE.*

A' Rákról, és a'nak Anyjáról.

MIdön a' Rák hátra máſva menne tovább-tovább, az Anyja inti iránta, hogy elé-felé járna inkább. E're az Fija azt felelé: Édes Anyám menyj hát elől, és én követlek tégedet.

Magy. Nehéz és nem illik valakinek máſt ollyan vétekről meg-inteni, a' mellyben maga-is léledzik; mert azt mondják néki: *Vak veti világtalannak ſzemére.*

XXXVI.

XXXVI. *MESE.*

Az Ebről, és Mészárosról.

EGy Eb bé-vetődvén a' Mészárszékre, midőn látná, hogy a' Mészáros egyeb dologban foglalatoskodnék a' Marhának fel-akasztott szívét elragadá, és el-futa véle. Melyet látván a' Mészáros utána kiálta, és azt mondá: Menyj-el most az egyszer, másszor szorgalmatosabban fogok réád ügyelni. Nem vitted-el a' szívet tőlem, sőt még szívet adtál énnékem, hogy másszor réád figyelmezvén jól meg-husángoljalak.

Magy. A' Kár-vallás sokszor tudományt ád az embernek. *Maga kárán tanúl az ember.*

XXXVII.

XXXVII. *MESE.*

Az Ebről, és Oroßlánról.

EGy Eb elejbe ugrik az Oroßlánynak, és igy kezd véle tréfálódni: Te éhezett Oroßlány! mit nyargalod a'nyit az erdőket, és kietlen járatlan helyeket? Tekintsd-meg az én ßép kövérségemet, ßima ßőrömet, a' mellyeket nem munkával hanem tsak henyéléſſel kereſek. A' Mellyre monda az Oroßlán: Vagyon ugyan tenéked bőv konyhád; de vagyon fenyítéked-is, a' ki ſokßor a' lántzot-is ßenveded, vagy az öllyvet viſeled, Te légy ßolga, mig ßolgálhatß, én pedig ßabadon maradok, és ſemkit ßolgálni nem-is kivánok.

Magy. Szép dolog a' ßabadság.
Farkas ha koplal-is, nem tserélne még-is
A' Kalmárok' Ebével.
Ebnek vas lántz nyakán, kötve ßzekér' farkán,
Noha lakik jó lével.
Farkas Ur magának örül ßzabadságnak,
Ritkán ütik veßzßövel.

XXXVIII. *MESE.*

Az Ebről, és Farkasról.

MIdőn az Eb az Udvarház elött alunnék, egy a'kor érkező Farkas meg-fogja őtet, és megakarja vala enni. A'kor az Eb reménykedni kezd a' Farkasnak. Oh jó-akaró Farkaſom! látod moſt

melly

melly hitván vékony és ſovány vagyok, ne öljmeg engemet moſt. Az Uram lakadalmot akar tzerezni moſt tsak hamar, én a'kor vigan fogok vendégeskedni, és jól lakván meg-hizni, azután kövérebb ebédet fogok az én teſtemből teneked adni. A' Farkas engedvén az eb' ſzóvának el-botsátá őtet. Idő telve mikor ismét el-jövne a' Farkas az Udvarház eleibe, nem találja a' ház előtt; hanem benn az udvaron látja-meg az ebet, és ſzólítván őtet emlékeztéti az igéretre. Az eb azért helyeſen felele néki. Ha többſzör az Udvarház előtt fogſz találni engemet, ne várd a' lakadalmot.

Magy. 1. A' bölts ember ha egyſzer el-kerüli a' veſzedelmet, másſzor távoztatja azt.

2. *Jobb ma egy veréb, mint hólnap egy tüzök,* A' jelen való kis hoſznot ne erőſd-el a' következendő bizonytalan nagy nyereségért.

XXXIX. *MESE.*

Az Ebről, és Ökörről.

A' Szénával teli jászolban hever vala az Eb, a' hová mikor érkezék az Ökör, ennni akar vala a' szénából, de az Eb fel-ugordván nem engedi vala nékie. Az a'kor azért fel-kiált és azt mondja vala. Az Isten veszeissen-el tégedet a' te írigységeddel együtt, a'ki sem magad meg-nem-észed a' szénát, sem nékem ennem meg-nem-engeded.

Magy. Vagynak írigyek, a' kik azt-is sajnálják máftól, a' minek magok sem vészik hasznát.

Az állhatatlan szív magának-is nem hív.
Másnak-is jár veszztére
Kuvasz szénán fekszik; de benne nem észik,
Morog éhült Ökörre.

XL. *MESE.*

A' Szamárról, Varjúról, és Farkasról.

A' Szamárnak háta a' nyereg miatt túros lévén, mikor a' mezőben legelődnék, egy Varjú a' hátára repülvén a' sebet vagdalja vala, mellyet a' Szamár nem szenvedhetvén, rívú és ökdétsel vala. Ezt távolról nézvén a Szamár-Páztor, nagy hahotával karzagja vala. Melly dolgot látván az ottan keringő meg-éhezett Farkas, és a' Páztortól űzőbe vétettetvén, fel-kiált, és azt mond-

mondja: Oh mi ſegények? minket ha lát-is a' Pásztor, kerget bennünket: ezt pedig a' Varjat, ha látja-is hogy kárt tészen, katzagja.

Magy. Az Istentelen embereket ha tsak látják-is az ártatlanok, rettegnek tölök.

2. Mikor a' nagy ellenségtöl örizkedik az ember, alattomban sokszor a' kitsin-is el-pusztítja az embert.

XLI. *MESE.*

Egy Ebröl.

Egy Embereket mardosó Ebnek az Ura jelül, hogy minden óltalmazná magát tőle; a' nyakára kötött valami ölvet. Az Eb ítélvén hogy az ő virtusának ékességére kötteteti, es adattatott az nékie más Ebeket számban sem vészen, és meg-vét vala. Egykor érkezvén egy idős ember és nagy tekintetű, inti őtet, hogy az ő íté-

tében ne hibázna, mert nem ékeſségére; hanem gyalázatjára tétetett-fel az az ölv néki.

Magy. A' kevély ember ſok dolgot a' maga ditséretire magyaráz, a' mi valósággal gyalázatjára vagyon.

Hidd-el magadat, ha ſzégyent akarſz vallani.

XLII. *MESE.*

A' Hódról.

A' Hód négy lábú állat a' vízekben ſokott inkább lakni, mellynek ſzemérem-teſte haſznos lévén az orvoslásra, mikor a' vadászoktól kergettetik, hogy meg-fogattaſsék; tudván okát maga üldöztetésének maga meg-húzván magát a' ſzemérem-teſtét le-ſzakaſztja, és az őtet üző vadászóknak elejékbe veti, tsak életét meg-maraſzthaſſa.

Magy. 1. A' bölts ember tsak életét meg-maraſzthaſſa, ſemmi kárával nem gondol.

Nem a'nyira haſznát. mint élete hoſzſzát
Ember nézi mindenkor.
Ezért gyakran izzad, 's haja ſzála borzad
Marad hoſzon életben.
Leg-inkább éltéért 's meg-maradáſáért,
Ki ki aggik lelkében.

2. Jobb kitsin kárt vallani, mint ſokat.

XLIII. *MESE.*

Egy fél ſzemü Szarvasról.

Egy nyóſtén Szarvas fél ſzemü lévén midőn a' nagy víz mellett legelődnék, a' jó és láró ſzemér

szemét a' föld felé függesztette, a' vak szemét pedig a' víz felé, mivel a' víz felől semmitől nem félne; de a' föld felől a' vadászóktól fél vala. Azonban a' vízben hajókázó emberek tzélba vészik és meglövik őtet, és kezd azon siránkozni, hogy a' honnan semmi veszedelmet nem várt, onnan érkezett a' veszedelem. A' honnan félt pedig a' veszedelemtől, onnan semmi bántódása nem lett.

Magy. Meg-esik sokszor, hogy a' mit hasznosnak ítél az ember, ártalmára: a' mit árralmasnak vél, hasznára válik.

XLIV. *MESE.*

A' Szarvasról, és Oroszlánról.

A' Szarvas meg-szomjúhozván, méne a' kút-főhöz, ital közben látván szarvainak nagyságát, és ágas-bogosságát a' vízben, gyönyörködik vala, és örvendez vala magában, tekintvén pedig lábainak vékony állapotját, és tsunya bogos térdeit, meg-szomorodék magában. Mikor ezeket forgatja elméjében, érkezék egy oroszlán, és üzőbe vészi őtet, ő pedig a' mezőben mindenütt előll futt vala az Oroszlánon; de történetből esik, hogy a' Szarvas akada egy berekre, a' hol akadozván az ágakban az ő szarvai, ezek meg-hátrálák őtet, és az Oroszlán útól érvén meg-fogá a' Szarvast, a' ki-is halálához közelítvén ezt mondja vala. Gyönyörködém szarvaimban, és azok miatt halokmeg, óh én szegény állat!

Magy. Sokszor a' mikben gyönyörködünk, azokban látunk szomorúságot, és találunk veszedelmet.

XLV. *MESE.*

A' Szamárokról.

A' Szamárok meg-unván a' sok tereh-hordozást, és fáradságot. Követet küldének Júpiterhez kérvén, hogy mentené-meg őket a' sok teréhtől, és fáradságtól. Júpiter látván a' lehetetlenséget a' kéréſnek meg-adásában monda a' Követnek, hogy a'kor meg-szabadúlnának minden tereh-viſeléſtől, és munkától, mikor a' Szamárok vizelettel folyó patakot tsinálnak. Ezen időtől fogva a' Szamárok, a' hol a' más szamároknak meg-állot vízeleteket lát,ák, körül állván ők-is azon helyre vizellenek.

Magy.

Magy. A' mit a' természet hozott, azt változtatni nem lehet.

XLVI. *MESE.*

Egy Mu'sikásról.

EGy tanúlatlan Mu'sikás benn a' maga házában, szokása szerént mu'sikál vala, a' hol a' falak-is ékóznak vagy a' hangot nevelik vala. E're nézve ítélvén magát jó Mu'sikásnak, bátorkodik régi modón az téátrumra is, vagy a' Komédiába bé menni mu'sikálni, hogy a' maga mesterségét mútogassa. De olly' illetlen esék ottan a' musikálás, hogy mindnyájan hozzá hajigálván el-űzék őtet

Magy. Az Oskolákból sokszor, ha a' kik jó Rétoroknak tartatnának, a' külsö hivatalokra leg-ottan a' Respublikaban ki-tétettetnek, semmire való embereknek találtatnak.

XLVII. *MESE.*

A' Tsigáról.

EGy Parasztnak Fia a' Tsigabigát a' tűzre tévén mikor erősen sűtné azt, kezd keményen énekelni. A'kor azt mondja: Oh hamis állat! te, a' mikor a' házad ég, a'kor énekelsz.

Magy. A' mi nem idejében esik, illetlen dolog.

XLVIII. *MESE.*

A' Varjúról, és Júhról.

EGy Júhnak a' hátán kárrog vala a' Varjú, a' kor azt mondja az Eb: Ha én igy kiáltanék meg-lakolnék érette. De a' Varjú azt mondja. Tudom kin hatalmaskodjam, a' tsendes állatokkal keményen, a' kegyetlenekkel barátságoson bánom.

Magy. A' jámborokkal örömeſt verſengenek a' gonoſzok; de a' kegyetlen és hatalmas ember ellen ſemki a' fülét, is nem mozdítja-meg.

XLIX. *MESE.*

A' Varjúról, és Tseberről.

MEg-ſomjúhozván a' Varjú talál egy Tseber-vízre; de a' víz alább lévén benne mintſem azt a' Varjú orrával el-érhetné, ígyekezik mivala, hogy a' tsebret el-dőjthetné; de azt-is mikor véghez nem vihetné, követskéket ſzedegetvén a'dig tőlté a' tsebret, a' míg a' víz fel-nevekedett, és ſomjúságát jól meg-enyhítette.

Magy. Többet éſzſzel, mint örővel.

L. *MESE.*

Az Ebtől meg-maratott Emberről.

EGy Ember az Ebtől meg-marattatván tudakozódik vala mindenektől, mivel lehetne azt a' maráſt meg-gyógyitani. Kinek egy valaki azt jovalván, Barátom! ha meg-akarſz gyógyúlni a' Kútya-maraſtól, ne keres más orvoſt, hanem azzal a' Kutyával nyalasd-le véredet, a' ki megmart, és e'nél nintsen jobb orvosság. Azt feleli e'nek az Ember nevetvén tanáts-adását. Ha illyen orvoſsággal kezdek élni, az Ebek gyakrabban marnak-meg engemet.

Magy. Az Iſtentelenektől a' jóért nem lehet roſſznál egyebet várni.

LI. *MESE.*

A' Varjúról, és Rókáról.

A' Varjú egy darab-húſt kapván ſzájába fel-vivé egy fának ágára, mellyet látván a' Róka kivánja vala magának el-nyerni tőle. Azért-is a' fa alá állván ditsérni kezdi a' Varjat e'képen: Oh be nagy Madár ez, ſzép és jó vadáſz, méltó, hogy a' madarak' Királyok lenne, minden Királyi virtuſok benne meg-találtatnak ha már a' ſzóvát-is érthetnék mindenek. A'kor ezen ditséretekkel fel-fúvalkodván a' Varjú nem állhatja-meg, hogy a' ſzóvát-is

ki-ne-jelentené, azonban kárrogni kezdvén, a' nagy hús-daradot ki-ejté a' fájából, és fel-kapván a' Róka, azt mondá vitzont a' Varjúnak a' Róka. Mindenek ugyan ékesek a' mik te benned találtatnak, tsak eszed nem sok vagyon néked.

Magy. A ki a' Hizelkedöknek könnyen hiszen, könnyen meg-is tsalattatik, és vízre vitetik az.

LII. *MESE.*

Egy Gazdag Emberről.

EGy Gazdag embernek két Leányi közzül meg-halván az egyik siratókat (régi szokás szerént) fogad, a'kor az életben maradott Leanya azt mondja: Igazán mi szegények, a'kike valójaban a' szomorúság, sírni nem tudúnk, ezek pedig min-

minden szükség nélkül olly' erősen sírnak. Mellyre azt felelé az Anyja. Ne tsudálkozzál édes Leányom ezen, hogy olly' igen sírnak ezek; mert fizetésért tselekszik azt.

Magy Ollyan nagy némellyekben a' fösvénység, hogy a' más nyomorúságából-is kereskedésre való alkalmatosságot tsinálnak:

LIII. *MESE.*

Két Ellenségről.

Két emberek egymásnak nagy ellenségi ülnek vala egy hajóban, és mikor ketten egy helyben egy más mellet nem ülhetnének, egyik a' hajó orrára, másik a' hajó' farkára menének. Azután érkezvén nagy szélvész a' tengerre, mikor szinten veszedelemre mennének, a' hajó' farkán levő Ellenség kérdi a' Hajóstól, mellyik része a' hajónak merül-el elsőben, és a' Hajós mondá, hogy a' hajó' orra, a'kor azt mondá ez az Ellenség, sokkal könnyebben esik hát nékem az én halálom, tsak láthassam, hogy az én Ellenségem előbb el-veszett.

Magy. Kész az ellenséges szívű ember a' veszedelemre menni, tsak az ö ellenségit el-veszthesse

LIV. *MESE.*

A' Lóról, és Szarvasról.

A' Ló ellenkezik vala a' réten a' Szarvassal, és a'dig viaskodának egymással, míg a' Lóvat

vat a' Szarvas ki-hajtá a' rétből. A' Ló segítséget kér az embertől, ada-is; mert a' Lónak hátára ülvén az Ember ki-hajtá a' rétből a' Szarvast, és igy a' Ló lön a' győzedelmes; de ézre nem vévén magát az Ember hatalma alá vetette magát, a'ki kezdé ötet zabolázni, nyergelni, és minden szolgálatra hajtani.

Magy. Igy jár minden, a'ki a' szegénységet vagy valami szerentse, vagy nagy munka által meg-győzi, és még-gazdagúl, hogy a'nakutánna kezd ö a' maga kivánságának szolgálni, a' fösvénységnek zabolájat szájában viselni, magát, testét, lelkét a' nyereségnek telhetetlen szerelme miatt fonyasztani. *És igy a'ki az előtt szabadon volt, a' gazdagsággal magát nyügözi.* Victor paupertatis fit victus à divitiis.

LV. *MESE.*

A' Szarvasról, és Oroszlánról.

A'

A' Szarvas kergettetvén a' Vadászóktól egy barlangba szalada történetből. A' hol jelen lévén az Orozlán meg-fogá ötet, és minekelötte meg-halna ezt mondá: Oh én szegény állat! embereket kerülvén illyen kegyetlen vadra találék.

Magy. Sokszor az ember kisebb kárt, veszedelmet kerülvén nagyobba esik.

LVI. *MESE.*

A' Hangyáról.

A' Melly most Hangya, régen ember vólt még pedig Szántó-vető, a' ki-is nem elégszik vala-meg a' maga keresetivel, hanem a' szomszéd' búzáját-is lopogatja vala, és a' magájéhoz takaritja vala. Meg-haragvék azért ezen Emberre Júpiter, és el-változtatta ezen állattá, a' melly most Hangyának neveztetik; de változván formája, nem változott-el erkölcse, mert ma-is a' szántó-földeket kerülvén mások' gabonájokat lopogatja és halomra rakja.

Magy. Sokan az Emberek ha szomszédjokat, állapotjokat változtatják-is; de természeteket megtartják.

LVII.

LVII. *MESE.*

Más. A' Hangyáról.

MEg-éomjúhozván a' Hangya méne a' kútra, és a' kútba belé esék, láta ott a' fának tetején úlni egy Galambot, kit-is kére, hogy lenne néki segítséggel, és eresztene egy ágat a' kútba. Meg-tselekedte a' Galamb, és a' Hangya a' Fa-ágatskára fel-hágván meg-éabadúl. Azonban jelenik-meg ott egy Madarász, a' ki a' Galambot akarja vala el-fogni; de nem engedé a' Hangya; mert a' Madarász, lábait a'dig mardosá, míg a' Galamb el-repüle, és ő-is meg-éabadúla a' veéedelemtől.

Magy. Ez az igaz háládatoſságnak régúlája, hogy a'ki veled jól tett, te-is tégy jól ö-véle.

LVIII. *MESE.*

A' Tyúkról, és Rókáról.

MIdőn a' Róka a' Tyúknak féészkére ment vólna, és látná kornyadozni a' éegény Tyúkat, kerdi tőle. Miképen vólna az egéészsége? A' Tyúk egyeneſen felele néki. Jobban lennék mingyárt, ha kedves Néném el-távoznál innen.

Magy.

Magy. Az Ellenségnek jelen léte, semkinek sem kedves, mert két éles Tör nem fér egy hüvelyben.

LIX. *MESE.*

A' Hattyúról.

EGy gazdag ember tart vala a' maga Udvarán egy Hatyút, es egy Lúdat; de nem egy végre, hanem a' Hatyút énekléséért, a' Lúdat a' húsáért. Egykor azért szüksége lévén a' a' Gazdának a' Lúdra meg-parantsolja, hogy más napra meg-ölnék. A' Szakáts ejtszaka nem tudván a' kettő közül ki-válaszani a' Lúdat a' Hatyút fogja meg, ez azért vévén észre következő halálát kezdé keservesen útólsó halálos énekét ki-énekelni, mellyet hallván mindnyájan néki békét hagyának meg elmérvén hogy nem Lúd, hanem a' Hattyú volna, es élete meg-marada.

Magy.

Magy. Kit kit-ki légyen, a' maga beszéde, szóva el-árúlja. *A' Harist a' maga nyelvén fogják-meg.*

LX. *MESE.*

A' Rókáról, és Aszszonyokról.

A' Róka egy kert mellett ballagdogalván látja hogy egy Sereg Aszszony sok jól el-készített tyúkokat trantsíroznak és esznek vala; kiknek monda: Oh melly nagy kiáltozások, és kutyáknak ugatási hallatnának utánam, ha én azt tselekedném, a' mit tí most tselekesztek, mellyre az Aszszonyok közül egy öregebb Aszszony azt mondá: Te átkozott állat! mi a' magunkét eszszük, te pedig a' másét lopod és ragadozod.

Magy. A' mit szabad a' Gazdának a' magájéból tselekedni, nem szabad azt másnak a' maséval mivelni. *Mert Gazda Biró a' maga házában.*

LXI. *MESE.*

A' Tyúkról, és Fetskéről.

EGy kotló-Tyúk Kígyó-tojásra találván kezdé szorgalmatoson korolni; de a' Fetske észre vévén meg-inté a' Tyúkot, hogy hagyna békét azon munkának, mert ha ki-költené, leg-elébb-is magának szerezne veszedelmet, értvén, hogy a Kígyó-fiak meg-ölnék őtet.

Magy.

Magy. A' gonoszoktól semmi jót nem, hanem gonosz dolgokat lehet várni.

LXII. *MESE.*

A' Szarvasról, és a'nak Tsíkójáról.

A' Szarvastól egykoron a' maga Tsítkója kérdi: Atyám! magad nagy állat-is vagy, szerényebb-is vagy az ebeknél, és ezek felett nagy ágasbogas szarvaid vagynak, mellyekkel ellenségiden bosszút állhatsz; miért félsz hát olly' igen az Ebektől. Az Apa felele meg-nevetvén magát Tsítkójának: Ezek mind igazak, a' miket mondasz édes Fiam! még-is nem tudom mi az oka, hogy ha a' kútya' ugatását hallom már szaladásra indúl a' lábam.

Magy. A' természet szerént félelmeseket semmi intéssel nem lehet bátorítani.

A' kétséghe estet 's árnyéktól ijedtet
Vár, sem fegyver nem segít.
Kis hirtelen éggel, 's hitegető hírrel,
A' félsz tányát el-rémít.

LXIII. *MESE.*

Egy Emberről, és Apollóról.

EGy tökéletlen Ember Delfis' városába ment, hogy Apolló Istent meg-próbálná az ő igazmondásában, és lévén paláſtja alatt a' markában

egy vereb, kérdé Apollótól a'nak Templomában, Ha élne-é, a' mi kezében vagyon, vagy meg-hólt? gondolván magában, hogy ha Apolló azt felelné: Élne, tehát meg fojtaná kezében, és halva elé adná azt; ha pedig felelné, hogy meghólt vólna, elevenen elé adná azt. De Apolló Isten éſre vévén az Embernek tőkéletlen elméjét azt mondá néki: Oh te nagy Tanátsos, és Kísírő! A' mellyiket akarod, hogy légyen, (mert vagyon hatalmadban:) tselekedjed, és akár életben, akár hóltan add elé, a' mi kezedben vagyon.

Magy. Az Istent meg-tsalni, a'ki tud mindent, nem lehet.

Az Isten ſziveket meg-vi'sgál veséket,
Lát minden gondolatot.
Tudja ki haragſzik, ki böjtöl, 's ki éſzik,
Titkot néz, 's indúlatot.
És ítél igazán, ha mit talál hibján,
Mert ért minden ſzózatot.

LXIV. *MESE.*

Egy kérkedö Emberröl.

EGy Férfiú ſokat vándorolván mikor haza érkezett vólna, és ſok jeles viſelt dolgairól kérkedett vólna, nevezeteſen a'ról, hogy Ródus' ſzigetében tántzával mindeneket meg-győzött vólna, és bizonyságúl hívja vala a' körülötte lévő Ródusbélieket. E're egy ott' álló ember azt felelé nékie. Oh ember! ha igaz, a' mit mondaſz, nem

nem kell a'ra bizonyság. Itt vagyon Ródus. Itt is szabad mesterségedet mutatni, és másokkal a' tántzban vetélkedni.

Magy. A' hol maga a' dolog elég világos, nem kell a'ra bizonyság.

LXV. *MESE.*

Júpiterről.

FOrmálván Júpiter az Embereket, minden indúlatokat öntött beléjek, csak a' szemérmet, vagy szégyenléſt felejtette-el, Azután akarván ezt is az emberek' társaságokba bé eresztteni, próteſtál a' szemérem 's azt mondja: Én ugyan közikbe ereſzkedem az embereknek, ha a' szerelem bé-nem-férkezik; ha pedig a' bé-férkezik az embereknek szívekbe, én ki-költözöm azoknak szívekből. Innen

nen a' Latrokban, és Kútvákban nem lakik a' Szemérem.

Magy. A' búja Szeretetben élö Személyek Szemtelenek.

LXVI. *MESE.*

Júpiterröl, és a' Hóllóról.

JUpiter akarván a' madaraknak Királyt választani, bizonyos napot határozott-meg az egyben gyülésre, hogy a'kor a' mellyik leg-Szebbnek látzanék közülök, Királynak választana. Mellyet dolgot meg-hallván a' Hólló, 's egyfer'smind-esmervén a' maga éktelenségét. Mindenféle madaraknak Szeb-Szeb tóllait öszve Szedegeti, magára rakja, és magát leg ékesebbnek tsinálja 's formálja. El-érkezik azonban a' gyülésnek meg-határozott ideje, jövnek minden felöl, repülnek és egyben gyülnek a' madarak. És midön Júpiter a' Hóllót ítélné a' Királyságra méltónak az ő tollainak ékességekért, meg-haraguvának a' többb Madarak, és ki-ki a' maga tollát el-Szedvén a' Hóllóról, minden ékességétöl meg-fosztaték, és a' mint régen vólt, az ő fekete Színével marada.

Magy. A' ki a' más jóvát bírja, ha a'tól megfosztatik, meg-esmértetik, ki légyen.

LXVII. *MESE.*

Júpiterről, és a' Majomról.

JÚpiter akarván tudni; mellyik állatnak vólnának ékesebb kölykei, öszve hivatja minden állatoknak nemeit. Mindenfelől öszve gyűlnek a' madarak, négy lábú-állatok, azok között a' Majom is diftelen kölykeit ölében tartogatván. Ezt látván kaczagnak minden állatok, Júpiter maga-is neveti a' dolgot, kihez egyeneſen mégyen a' Majom, és kölykeit igy commendálja. Én tudom, és Júpiter bíró lehet ezen dologban, hogy minden állatoknak kölykeit az enyim fellyűl haladja.

Magy. Mindennek tetſzik a' maga fajzatja. Hazúd-is, ſzép az embernek a' maga magzatja. *Hollóznak Sólyom fija.*

LXVIII. *MESE.*

A' más Madarakról, és Bagolyról.

HAjdan tsak nem minden madarak a' Bagolyt meg-látogatták, és kérték, hogy ezután ne laknék az épületek alatt, vagy azoknak üregeiben, hanem a' fáknak ágain, azoknak kies levelei között, a' hol kedvetlebb lehetne lakása, azonban mutatának néki egy szép ifjú tser-fát, a' mellynek ágai között jóvalják, hogy rakná a' fészkét és meg-nem-bánná szállását. De ezeknek tanátsokat a' Bagoly meg-nem fogadván, ellenbe ő azt tanátsolja nékiek, hogy a' tser-fára ne bíznák magokat, mert néha olly' lépet terem, a' melly meg-fogná a' madarakat. Meg-vetik a' madarak is a' Bagoly tanátsát mint bölts állatnak mondását. Azonban a' tser-fa idősödik 's mindenfelé terjedez vala, a' mellyre seregenként a' madarak szállanak, és azon repdesnek, énekelnek, és múlatoznak vala. Történék, hogy azon fa már lépet is teremne, a' mellyet észre vévének az emberek, és a'ra figyelmezének. Azután a' madarak szokások szerént ismét azon fára szállának, és azon játszodnak vala, és leg-ottan meg-fogattattak 's az emberek' kezekre jútottak, fogságba estek. A'kor vévék észre a' szegény madarak, hogy a' Bagoly minémű tanátsot adott vólt nékiek; de késő vólt már, hogy penitentziát szó-fogadatlanságokról tartsanak. Azólta a' madarak, valamikor látják

ják a' Baglyot, körülötte repdesnek, meg-emlékeznek tudni-illik a'nak böltseségéről, és tsudálják tudományát, és tőle tanúlni akarnak. De tsak a' régi Baglyok vóltanak illy' tanátsosok, most-is vagynak sok Baglyok, a' mellyek a' Régieknek tsak tóllakat, szemeket, 's orrokat viselik, de böltseségek nintsen.

Magy. A' jó tanátsot meg-kell-fogadni.

Máſok' jóvallását, és tanáts-adását,
Meg-ne veſſed azontúl.
Mert a' magad eſze eſik gyakran meſzſze
Az el-rendelt dologtól.

LXIX. MESE.

A' Rókáról, és Nöstény Oroszlánról.

A' Nöstény Oroszlány mikor sokat tsúfoltatnék a' Rókától, hogy mindenkor tsak egy kölyköt fajzana, Felele néki: Egyet ugyan; de hatalmast.

Magy. Nem valaminek soksága, hanem virtusa ditséretes.

LXX. MESE.

Egy Vad Emberről.

EGy Vad-ember (Satyrus) kemény télí idő lévén midőn erősen fáznék egy Paraszt embertől a' maga hajlékába bé-fogadtatott. Ott' látván a' Vad-ember, hogy az ő Gazdája körmébe

be fúvna, kérdezi tőle, miért tselekedné azt: Ezt felelé, hogy meg-melegítené körmeit leheletével. Azután a' Gazda kását fozvén és ki-tálalván mikor ennének, vifzont a' kásának falatját fúvja vala fájabéli leheletével. Ezen a'nál inkább tsudálkozván a' Vad-Ember azt kérdé; Hát most miért fuvna? Felele ez nékie, hogy a' forró kását leheletével meg-hűtené. A'kor fel-fökvén a' Vad-ember az aztal mellől, Mit hallok? ugy mond: Te azon egy fájból meleget, és hideget-is fuvsz. Isten hozád! soha illyen embernél fálláft nem tartok.

Magy. Példáztatnak itt' a' két-nyelvü emberek, a' kik valakit hol ditsérnek, hol pedig gyaláznak.

LXXI.

LXXI. *MESE.*

Az Oroßlányról, és Ketskéről.

LÁtván az Oroßlány a' köziklákon járkálni a' Ketskét, meg-ßólítja, és jóvalja, hogy vállanale a' mezőbe, a' hol a' ketske-rágó fáról és tüz-fáról gyenge ágatskákat mint kedves jó ízü falatokat rághatna. Felele a' Ketske ezekre: Nem mégyek én le, mert ßépek a' te ßóvaid, és haßnoßoknak láttatnak; de a' te ßíved telí vagyon álnoksággal.

Magy. Meg-gondold kinek higyj, ßokan haßnot láttatnak jóvallani; de a' melly nem néked, hanem nékiek haßnál.

LXXII. *MESE.*

Az Oroßlányról, és Bikáról.

AZ Oroßlány elött ßalad vala a' Bika, és aka

da egy ketske-bakra, ez néki ſegezett ſarvval, meg-rántzoſodott homlokkal rettegteti vala a' Bikát. Kinek a' meg-boſſonkodott Bika monda: Nem a' te rántzos homlokod íjeſt engemet, hanem a' kegyetlen Oroſlánytól félek, a' ki ha az inamba nem vólna, meg-mútatnám tenéked, mínémű dolog lenne a' Bikával öſſve kapni, és vele viaskodni.

Magy. A' nyomorúltnak nem kell nevelni nyomorúságát. *A' ki egyſzer nyomorúlt elég az.*

LXXIII. *MESE.*

Más. Az Oroſlányról, és Bikáról.

EGyOroſlány követvén hát megett alattomban egy nagy Bikát, midön közelített hozája, hívja vatsorára ötet ezt mondván; Barátom! Júhot öltem-meg, ha tetſzik velem együtt vatsorálhatſz. Engede a' Bika nékie; de midőn a' nevezett helyen nem látna egyebet réz-ſazékaknál, és ſok nyársoknál, Júhot pedig ſohult nem látna, el-bútsuzék onnét 's el-ſalada, kit látván menni az Oroſlány kérdi az okát, miért menne-el? Mellyre felele a' Bika: Nem ok nélkül ſaladék innen-el, midőn az eſzközök nem Júh-ölésre, főzésre, sütésre, hanem Bika-hús' kéſzítésére kéſzültek.

Magy. Az okos embert által, értí a' gonoſzok' meſterségeket.

LXXIV. *MESE.*

Az Oroßlánról, Farkasról, és Rókáról.

AZ Oroßlán meg-vénülvén betegeskedik vala, és a' barlangban fekßik vala, el-jövének azért ő néki mint a' négy lábú-állatoknak Királyának látogatására minden állatok az egy Rókán kivül, kapván azért alkalmatoßságot a' Farkas vádolni kezdi az Oroßlány elött a' Rókát, mintha a' Király Oroßlánnak porontsolatját ßámba ßem venné; azért-is nem jövt vólna moßt a' látogatásra: Ezen vádat alattomban hallván a' Róka, a' melly a'kor érkezett, és egyßer'smind vévén ßére az Oroßlány' haragos dorombolását, engedelmet kér az Oroßlánytól a' maga mentségére, és ezzel menté meg magát. Kitsoda, ugy mond, ezek közzül, kik jelen vóltak, a' ki a'nyit haßnált vólna a'

Király-

Királynak, mint én, a'ki mindenfelé jártam, Orvos Doktort kereſtem, hogy orvoſságot hozhatnék a' Királynak, 's hoztam-is. A'kor az Oroſzlány parantsolja a' Rókának, hogy mi vólna az orvoſság. E're monda a' Róka: Ez az Orvoſság: Ha az elevenen meg-nyúzott Farkasnak bőrét takarod fájdalmas tagjaidra, meg-gyógyulſz. Legottan azért meg-fogattatik a' Farkas, hogy meg-nyúzattaſsék. Ezt nevetvén a' Róka, azt monda néki: Jól eſett néked, mert nem ſzükség az Urakat ſemki ellen haragra gerjeſzteni, mint te tselekedtél, hanem jó indúlatra.

Magy. A'ki más ellen vermet ás, maga eſik bele.

LXXV. *MESE.*

Egy Farkasról, és Ember-föröl.

EGykor a' Farkas egy Kép-írónak műhelyébe vetődvén lát és forgat egy írott ſzép Ember-fejet, tsúdálkozik rajta. Melly ſzép, és nintsen értelme, és azt mondá: Oh ſzép, fő! tetſzik benned a' ſzép meſterség; de nem az értelem.

Magy. Jó a' ſzépség, és a'nál jobb, ha értelem-is vagyon melette, de még-is jobb az értelem ſzépség nélkül, mint a' ſzépség értelem nélkül.

LXXVI.

LXXVI. *MESE.*

Egy Orvos Doktorról.

EGy Orvos Doktor gyógyítván egy beteget az meg-hal gondviseléſe alatt, és mikor már a' hólt teſtet vitik vala a' Temetőbe, azt mondja az Orvos Doktor: Ez a' ſzegény Ember nem hólt vólna-meg ha, bort nyavalyájában nem ivutt vólna, és e' mellett kriſtélyjel élt vólna. A'kor egy az ott álló emberek közzül azt mondá: Hallod-é Doktor! azt a' tanátsot a'kor kellett vólna mondani, mikor haſználhatott vólna, nem moſt, mikor már nem haſználhat.

Magy. Az idéjében adott Tanáts jó de a' kéſő Tanáts ſemmit nem haſznál.

LXXVII. *MESE.*

Egy Galambról.

Egy

EGy fenn álló festett táblára írt vala egy Képíró egy nagy pohárt teli vízzel, ezt igaz pohárnak és víznek ítélvén egy erősen meg-szomjúhozott Galamb, nagy sebességgel néki repül, és erősen a' táblába ütvén orrár és magát a' szárnya meg-szegik, és a' földre le-esvén egy ott közel járó embertől meg-fogatik.

Magy. A'kik hebe-hurgya indúlattal nyúlnak valamihez, magokat veszedelembe ejtik.

LXXVIII. *MESE.*

A' Tsókáról.

A' Tsókát egy ember meg-fogván 's lábára tzérnát kötvén adá a' fiának; de ő megunván az emberek' eledelét szabadságot kívána nyerni, és történetből meg-szabadúla, fészkét felkeresé; de történék ismét, hogy a' fészeknek száját valami fa-ág el-borítván amaz ki-nem-jöhete, halálozván azért magában így keserge! Oh én szegény! a'ki az emberek között a' szolgálatot nem szenvedtem, véletlenül szabadon lévén-is elkell-veszнem.

Magy. Sokan kisebb nyomoruságból ki-szabadúlván nagyobba ejtik magokat.

LXXIX. *MESE.*

Egy Emberről, és a'nak Feleségéről.

EGy Embernek réßeges Felesége lévén, illyen utat gondolt, hogy Feleségét józan Aßßony-emberré tehesse: Mikor Felesége leg-réßegebb lett vólna, hátára vévén viszi az halottak' Kriptájokba, és oda bé-rekeßti 's el-méne onnét. Azután mikor gondolná, hogy már meg-józanodott vólna, az ajtóra mégyen, és kopogat. Ama pedig monda: Ki vagy, a'ki zörgetß? A' Férje ßóla: A' hóltaknak eledelt hozok. E're monda az Aßßony, óh én nem ehetném! bár innom hoztál vólna egy kis borotskát, ßomoritaß, ha étellel, és nem itallal kináls, A'kor fel-kiáltván a' Férje a' melyét veri vala, és ezt mondá. Oh én ßegény Férjfi! Nékem a' ravaßság sem haßnál; mert látom Feleség! nem hogy meg-jovúltál vólna, sőtt még meg-átalkodtál a' régi gonoß nyavalyádban.

Magy. Nem jó a' roßß dolgot gyakorolni, mert végre a' ßokás terméßetté válik.

LXXX. *MESE.*

A' Békákról.

EGy Tó mellett sétálván az Oroßlány, hallja a' Békának kiábálását, meg-rettenmagában, és ítéli vala, hogy valami nagy állat' ßóva vólna

na az, meg-áll. Azonban eleibe ugrik a' Béka, és látván őtet el-rapotá, és azt mondá: Soha több állatot nem ijeſztek-meg.

Magy. 1. Minden tsetépatétól nem kell megijedni.

2. A' nyelves emberekben ſemmi nints egyébb a' ſőſátyárságnál.

LXXXI. *MESE.*

Egy Varáſsló Aſſonyról.

EGy Varáſsló Aſſony ígéri vala ſokaknak, hogy az Iſtennek haragját ſokakról el-varáſsolná, és ſokat-is munkálkodik vala varáſsláſa által, hogy nyerhetne valamit. Nemellyek azért vádolván Iſtentelenséggel őtet törvényre húzák, és halálra ítélteték. Midőn pedig már a' halálra vitettetnék, egy

63.
63

LXXXV. *MESE.*

A' Varjúról, és Farkasokról.

A' Varjú minden nyomokban ſokta követni a' Farkaſokat, azért-is egykor prétendálja tőlök, hogy a' prédának felét néki adják, mint hűséges úti-társoknak; de a' Farkaſok ellene mondának kívánságának azért, hogy nem a'nyiban őket, hanem leſte, és követte prédájokat, a' ki a' Farkaſoknak is, ha meg ölettetnek, mint más állatoknak húſokat prédálja, martzangja.

Magy. Nem mindenkor az emberek' tselekedeteket; hanem tselekedeteknek tzéljokat kell tekinteni.

LXXXVI. *MESE.*

A' Dajkáról, és Farkasról.

EGy Dajka, sírván ſokat a' gyermek, fenyegeti azt, hogy, ha nem alunnék, a' Farkaſnak veti; ſzintén ott járván a'kor egy Farkas jó reménységgel lévén ſokáig várakozik, de a' gyermek el-aludt, és el-halgatott. Vitéza mégyen a' Farkas az erdőbe éhen, ſontyolodva. A'kor a' nőſtény Farkas tudakozodik. Hol vólna a' Preda. Ama' ſohajtozva mondja: Nékem egy helyt ſót, és reménységet nyújtának, hogy, ha a' gyermek nem alunnék, a' Farkaſnak vetik ötet, ſgéré a' Dajka, de meg-tsalatám.

Magy. Ne higyj az Aſſonyoknak.

LXXXVII. *MESE.*

Az Ökvérről.

EGy Ökvér árpával bőven hízlalódván, megkövéredett, és ugrándoz vala magában mondván: Az én Apám ló vólt, a'ki jó fútó vólt, és én hozá haſonló vagyok. Tsak hamar történik azután, hogy kételenségből-is az Ökvérnek futni kellett, míg meg-únta. A'kor fel-kiált, és azt mondja: A'ki magamat Lótól nemzetnek lenni ítélem vala, óh én ſegény! moſt tapaſztalám, hogy az én Apám tsak Szamár vólt.

Magy. A' bolondok a' ſerentsés állapotban magok feiöl nagyot állítnak, nyomorúságos állapotjokban pedig meg-eſmérik hibájokat.

LXXXVIII.

LXXXVIII. *MESE.*

A' Kertéſről, és Ebről.

A' Kertéſnek Ebe a' kútba belé eſvén útána le-ſzáll a' kútba a' Kertéſz, hogy onnan kiſzabadítsa, az Eb pedig azt gondolván, hogy ötet akarná meg-verni 's azért ſzállott vólna-bé a' kútba, meg-mará lábát Gazdájának. Ez-is azért fájdalommal ki-jövén onnan, és viſſza térvén ott hagyá az Ebet, és azt mondá. Jól vagyon nékem, miért akartam a' gyílkoſt meg-tartani.

Magy. Nagy vétek a' háládatlanság.
Háládatlan világ jótétedért-is rág,
'S gerjeſzt ellened tüzet.
Hogy ha téſzſz kivel jól, Még érette meg-ſzol,
Érdemeſen meg-fizet.

LXXXIX. *MESE.*

Júh-Páſztorról, és Szántó-vetőkről.

EGy tágos ſík mezőn örizvén egy Páſztor-Inas valami nyájot, egy néhány versben haſzontalanúl farkas' fogásra fel-kiábálta a' körül lévő Szántó-vetőket, és mídőn a' haſzontalan lármáért neheztelnének, azútán mikor a' farkas valójában el-érkezett vólna, és iſmét a' Páſztor-Inas kiábálna. Fogd, Fogd-meg a' farkaſt, ſémki maga helyéből ki-nem-mozdúla, és ſegítséget nem adván néki a' Júh-nyáj prédája lön a' farkaſnak.

Magy. A' ki sokszor hazugságban találtatik, mikor oztán igazat mond-is, nem hisznek néki.

XC. *MESE.*

A' Híuzról, és Rókáról.

EGykor magában nagyon fel-fúvalkodik a' Híúz, kinek tarka hátán a' bőre, a'nyira, hogy minden állatokat még az Oroszlánokat-is számba se venné. Ezt észre vevén a' Róka kezd a' Híúzzal a' méltóság felett vetélkedni, és azt veti a' Híúznak szemére: Hijában fuvalkodol-fel, mert néked ugyan szép a' bőröd, de nékem szépb az eszem.

Magy. Külömbeznek minden állatokban a' jóságok. De az elmének jóvai felyül muljak a' testnek óvait,

XCI. *MESE.*

Egy Júhász-Pásztorról, és Tengerről.

EGy Júh-pásztor a' Tenger' partján legelvén júhait, látja, hogy a' Tenger szép tsendes vólna és meg-kivánná a' hajókázást, a'ra nézve a Júhait Pálma gyümöltstsel el-tserélvén, hajóra üle, hogy kereskedjék vele, és midőn már hajókáznék derekasint, nagy szélvész támada a' Tengeren, ugy, hogy minden reménység a' meg-maradás felől meg-tsökönt vólna, hogy azert valamimódon életek bár tsak meg-maradhatna, mindent a' vízbe ki-

ki-hányának a' hajóból, ugy a' Pálma-gyümöltsöt-is. Azután a' fzélvész tsendefedven a' partra fi jútának, és a' földre ki-fzállának. Ugyan ismét a' Júh-páfztor kezd Júhokat a' Tenger mellett legelni, és midőn ismét látna a' Tengert nagy tsendefségben lenni, és azt a' Júh-páfztor társa-is dítsérné, meg-nevetvén magát azt mondja: A' Tenger ismét Pálma-gyümöltsöt kíván.

Magy. A' kár-vallás tanit, és böltsebbé téfzen, a' veszedelemnek el-távóztatására.

XCII. *MESE.*

Egy Fa-vágó Emberről.

EGy fzegény ember egy Merkurius Istennek fzenteltetett folyó-víznek partján fát vágván fejsé-

fejszéjét a' vízbe belé ejtette, és felette meg-búsúlván kárán, sohajtva ül vala a' víz' partján. Merkurius könyörülvén a' szegény kárt vallot emberen, meg-jelenik nékie, és kérdezi okát bánatjának, mellyet meg-értvén tőle, hoza elő néki egy aranyos-fejszét, és kérdé ha az a' fejsze vólna-é, a' mellyet el-veszített, ő pedig monda, hogy az ő fejszéje nem vólt aranyos. Ismét hoza más fejszét ezüstöst elé, és kérdé: Ha a' vólna-e? Ezt-is a' szegény ember magájénak nem esméré. A'kor harmadszor a' szegény embernek fa-nyelű 's tulajdon fejszéjét elé adja, és kérdé, ha azt esmérné-é magájének? és monda a' szegény ember: Igen-is az az ő fejszéje. Látván azért Merkurius a' szegény fa-vágót igaz és egyenes embernek lenni, meg-ajándékozá őtet, és mind az aranyos, mind az ezüstös, mind a' maga tulajdon fejszéjét néki adá, és szépen meg-köszöné a' fa-vágó a' Merkurius ajándékát, 's el-méne nagy örömmel onnan. Érkezvén több fa-vágó Társaihoz, meg-beszélli, mi történt vólna rajta. Ezt hallván más fa-vágó társa, ő-is el-mégyen a' víznek partjára fa-vágni, és hasonlóképen a' vízbe ejti fejszéjét, és le-ülvén a' partra búsúl rajta. A'kor e'nek-is meg-jelenvén Merkurius hoza eleibe egy aranyos fejszét, és kérdi: Ha az vólna-é az ő fejszéje? Ama' megörülvén kezdi bizonyitani, és hamisan erősíteni, hogy övé vólna az a' fejsze? Meg-esmérvén Merkurius tökéletlenségét az embernek, és nagy hamisá-

miſságát, ſem aranyos fejſét nem ád, ſem a' magáét viſſza nem adja néki.

Magy. A' mint az Iſten meg-áldja az igazakat, úgy az áldáſt meg-vonja a' hazugoktól, és gonoſzoktól, és tökéletlenektől.

XCIII. *MESE.*

A' Páváról, és Szarkáról.

A' Madaraknak roppant ſeregeik, midőn ſzabadoſon minden rend nélkül tétováznának, kívánnak vala Királyt magoknak, a' Páva a' Királyságra méltónak ítélé magát az ő ſzépségéért, a' nak-is válaſztaték, mivel igen ſzép madárnak eſmértetik vala. Ezután mégyen hozá egy Szarka, és azt mondja: Oh Király! ha a' te Királyságodnak idejében a' Sas minket fog kergetni, és vadáſzni, mimódon óltalmazſz-meg minket a' Sasnak ragadozó tolvajságától! és mimódon zabolázod-meg a'nak az ő erőſzakos gonoſzságát.

Magy. A' Királyban nem ſzemélyének ſzépsége, hanem teſtének ereje, és böltseſsége kivántatik.

XCIV. *MESE.*

A' Fogoly madárról, és Kakaſokról.

EGy valakinek lévén ſok Kakaſi maga házánál, vett pénzén egy Fogoly madarat-is, és azt-is

a' Kakaſok közzé rekeſté, hogy együtt hízlalódnának, de a' fogoly-madárt a Kakaſok leg-ottan vagdalják vala, és kergetik vala. A' Fogoly-madár azért magában búlong és azt mondja vala, hogy csak az ő nemeknek külömbségéért, gyülölik, és vagdalják őtet. Midőn pedig azután lárná magok között is a' Kakaſokat vagdalkozni, kevésé meg-vigaſztalódván magában monda: Én ugyan ezután nem emléſtem magamat, midőn látom, hogy magok között-is verſengenek ezek az állatok.

Magy. Az okos ember az idegenektől ſármazott boſſúságot el-ſenvedi, a' kiket lát magok között-is verſengeni.

XCV. *MESE.*

A' Haláſról, és Halatsáról.

A'

A' Halász bé-vetvén hálóját a' vízbe, foga egy halatskát, ez könyörög a' Halásznak, hogy őtet mint ollyan kitsin halatskát ereztené-el, a ki nem nagy falatot adna az aztalon-is a' vendégeknek; Inkább fogadást tenne, hogy mikor nagy hal lenne belőle, önnön kényén bé-menne a' Halásznak hálójába. De e're a' könyörgésre nem enged a' Halász semmiképen, és azt mondja, hogy ő az ő bizonyos prédáját, ha kitsiny-is, el-nem-ereszti, mert ugy mond: Most tudom mi vagyon a' kezemben; de mi lészen ezután, nem vagyok bizonyos benne.

Magy. Jobb a' bizonyos és jelen való a' jövendő, és bizonytalan nyereségnél. *Jobb ma egy veréb, mint holnap egy Túzok.*

XCVI. *MESE.*

A' Halászokról.

A' Halászok egykor halászni mennek, és a' halászatban el-fáradnak, meg-éheznek, és semmit sem fogvan meg búsúlnak, azonban igyekezvén el-menni, és télben hagyni a' halászást, hírtelen egy hal, mellyet más sebesen kergetett, hogy magát az őtet kergető haltól meg-mentené, béugrik a' Halászók'hajotskájokba. ezt leg-ottan ezen Halászok nagy örömmel meg-fogják, és a' várba viszsza térvén nagy summa-pénzen el-adják.

Magy.

Magy. Gyakorta mutat a' szerentse olly nyereséget, mellyet nagy munka, mesterség el-nem-érhetett vólna.

XCVII. *MESE.*

Ismét a' Halászokról.

A' Halászok az ők Tenger' vízébe vetett hálójokat húzzák vala-ki, és mint-hogy nehéz vala, örvendeznek vala magokban, ítélvén sok halat lenni a' hálójokban; de mikor a' hálót kihúzák, és láták, hogy kevés a' hal, ellenben nagy kő akadott vólna a' hálóban, felette meg-szomorodának, a'kor az egyik idősbb Halász azt mondja a' többinek: Légyetek nyúgott elmével, mert az örömnek atyja-fia a' szomorúság. Azért előre mindenkor az ember bal szerentsét gondoljon, hogy könnyebben türje, mikor az ki-mutatja magát.

Magy.

Magy. A' ki az emberi sorsnak változandóságáról meg-emlékezik, a' nyomoruságot könnyebben szenvedi.

XCVIII. *MESE.*

A' Júh-Pásztorról.

A' Júh-Pásztor egykor az ő Júhait hajtja a tseresbe, és ott a' maga szürét, vagy tzondráját le-teríti egy tser-fának alája, és maga felhág a' fára, 's a' makkat veri-le a' fáról a' tzondorájára. A' Júhok reá gyülnek, és a' makkot tzondrástól együtt meg-éssik, és mikor már a' Pásztor a' fáról le-szállott vólna, és a' dolgot mint esett szre vette vólna, mondá. Oh tí balgatag állatok másoknak gyapjatokkal rúházatot adtok, engem' pedig a' ki titeket táplállak, rúházatomtól meg-fosztottatok.

Magy. Vagynak ollyan esztelenek, a' kik azokkal,

kal, a'kiknek semmi haſznokat nem vészik, jól tésznek. a' házi tselédjekkel pedig ebül bánnak.

XCIX. *MESE.*

A' Halakról.

A' Follyó-vízi-hal a' víznek sebeſségétől elkapattatván vitetik a' Tengerbe, a' hol is ez hánja vala a' maga nemeſségét, és a' tengeri-halak felett ditsekedik vala. Nem szenvedé tovább a' tengeri Borjú, a' melly azt mondá: Hogy a'kor tetszenék-meg mindeniknek nemeſségek, mikor ő és az a' vízi Hal meg-fogattatván, a' piatzra vitetnének el-adni, mert tudja, hogy ő a' nemeſektől, a' más pedig a' köz emberektől vásároltatnék-meg.

Magy. Az embernek magától származott ditsérete gyalázatos, és nevetségre méltóbb mint hitelre.

Jobb más rólad szóljon 's téged' magaſztaljon,
Hogynem a' magad nyelve.
Minden botnak végén, és nem a' közepén
Szokott lenni a' feje.
Napot nem föl költén, hanem enyészetén
Ditsérik énekelve.

C. *MESE.*

Egy Gyermekről, és Lopóról.

EGy gyermek a' kút mellet sírdogal vala, egy Lopó ember pedig tudakozza vala okát sírásá-

rásának. Monda a' Gyermek, hogy a' kötelet elfaláztván egy veder aranyat ejtett vólna belé. Kapván a' nyereségen mindjárt mentéjét dolmányát le-vetvén a' kútba le-fálla, és keresi vala mindenütt, de nem találja vala Az alatt a' Gyermek a' Lopónak gúnyáját magával el-vitte, és a' Lopó a' gunyáját el-veszette.

Magy. Néha azok-is vallanak kárt, a'kik másnak kárt tésznek.

CI. *MESE.*

Egy Gyermekről, és Szerentséről.

Mldön egy Gyermek a' kút' gárgyáján alunnék, a' Szerentse ott járván a' gyermeket fel-költötte, ezt mondván: Kelj-fel és hamar távozzál innen, mert ha a' kútba bé-estél vólna, nem a' te tudatlanságodat, gyermekségedet, hanem vádoltak vólna engemet az emberek.

Magy. Sokszor a' Történetnek vagy szerentsének túlajdonittatik az, a' mi a' magunk hibánkból esik.

CII. *MESE.*

A' Balháról.

A' Balha egykor egy embert tsípegetvén a'tól meg-fogattatik és kérdettetvén, minémű állat vólna, a'ki az ember' testén élődnék? Felele néki,

néki: Hogy ollyan állat vólna, kinek a' természet adta azt a' hatalmat, hogy ő illyen formán élődnek, és őtet azért ne ölné meg, a'ki nagy kárt nem-is tudna tenni. De az ember maga nevetvén dolgát azt mondá: Azért-is meg-öllek téged' tulajdon kezemmel, mert sem kitsin sem nagy kárt semkinek tenni ok nélkül nem szabad.

Magy. A' gonoszt-tévő akár nagy akár kitsin kárt tégyen, méltó a' büntetésre.

CIII. *MESE.*

Más. A' Balhárol.

EGy Balha ugrándsolván egy embernek mizítelen lábára szökék, és ott meg-állapodván azt jól meg-tsípte. Amaz meg-ragadván őtet, meg akarja vala ölni; de történetből ki-szalada kezéből. A'kor az ember fel-kiáltván azt mondja: Oh Herkules Isten! ki a' gonoszoknak ki-irtójok vagy, miért nem lől segítségül nékem e'nek meg-ölettetésében.

Magy. Minden aprólék dologban nem kell az Istennek nevét emlegetni.

CIV. *MESE.*

A' Kappanokról.

EGy Gazda feles kappanokat tartván egy kertzben, egyen kivül a' többi mind meg-híztanak, azt-is ezek az ő hitványságáért tsúfolják vala

vala. Azonban vendégei érkezvén a' Gazdának kiket pompáson és bőv étellel akarna traktálni, parantsol a' szakátsnak, hogy a' Kappanokból fozné sütné-meg a' kövérebbeket. Ezt hallván a' kövér Kappanok mondának. Menyivel inkább jobb lett vólna nékünk hitványon maradnunk. A' melly szókat a' hitván Kappan mosolyogja vala.

Magy. A' Szegényeknek mindenkor bátrabb és tsendesebb állapotjok, mint a' gazdagoknak.

Szerentse erszényét 's állhatatlan kintsét.
Ha veled nem közlötte.
Tsendességben élhetsz. 's töle is nem félhetsz.
Hogy kedved' nem nevelte.
Mert ö fenyvett házból szegény társaságból.
Minden közit ki-vette.

CV. *MESE.*

Két Békáról.

KÉt Béka egy tóban táplálodik vala, de történének nyárban, hogy a' tó ki-száradna, elhagyván azért azt, kereſnek vala máſt. Azomban találának egy Kútra. A'kor monda az egyik a' másiknak: Szálljunk bé ide. Ama' pedig felele: Hátha oztán innét-is ki-szárad a' víz, mimódon hághatunk-ki belőle.

Magy. Minden dolognak a' végét meg-kell-nézni, és maga gondolatlanúl ſemmihez nem kell kezdeni.

CVI. *MESE.*

A' Békáról, és Rókáról.

A' Béka ki-szállván a' tóból méne az erdőbe, és magát Orvos-doktornak vallja, és kiáltja vala, hogy ſem Hipókrátes ſem Galénus nem vólt jobb orvos nálánál: A' több vadak hitelt adának néki tsak az egy Róka úgy tsúfolja vala őtet: Vallyon jó Orvos-doktor-é az, a'kinek a' szája 's tekintete sárga 's halovány szín? Orvoſolja-elébb-meg magát, míg máſokat orvoſolna.

Magy. A' mit valaki nem tud, a'ra ſemkit nem tanithat. *Hajdá tudna-é harangot önteni.*

CVII. *MESE.*

A' Királyról, és Majmokról.

EGyiptus' Országának Királya fogatott egy néhány Majmokat, és tudván hogy egy féle állat-

állat-is az ember' formájához közelebb nem járúlna mint a' Majom, ítéli vala, hogy egy-is az embernek munkáit jobban és örömestebb nem-is követné; ezért-is ezeket tántzra tanítattá, mig a' tántznak mesterségét egészen ki-tanúlák. Azután a' Király külömb-külömb féle selyem köntösökben öltöztette őket, mintha emberi személyek volnának, és ottan-ottan tántzoltatván őket magát és más szemlélőket nagyon gyönyörködtet vala, azok' tántzoknak múlatságával. Történik egykor, hogy midőn leg-jobban tántzolnának, egy valaki egy rakás diót, mellyet kebelében mind addig tartogatott, közikbe vete. Mellyet meg-látván a' Majmok a' tántzot félben szakasztják, a' dión kapdosának, a' köntösöket tépik szaggatják vala, és egymást a' dióért tazigálják vala, és a' tántzoló személyekből Majmokká válának, a' mellyen a' Király, és minden szemlélők nagy hahotát ütének.

Magy. A' külsö öltözet, és titulus nem változtatja valakinek természetét.

CVIII. *MESE.*

Egy Paraszt-ról, és Kígyóról.

EGy Paraszt-ember látván a' hóban egy Kígyót a' hideg miatt szintén meg-halni, meg-fogá őtet, és haza vivén a' tüzhelyre vetette. Lassan-lassan meg-melegedvén a' Kígyó erejét, és mérgét meg-nyeré, és midőn tovább a' tüz' melegét nem

ſzenvedhetné, kezde a' kunyóban ſüvöltözni, és az egéſz kunyót fel-lármázni, és mindent onnan kikergetni. A'kor a' Paraſzt kapván egy botot, és mondván: Illyen hálát kell-é néked adnod jó-tétemért, életemet akarod-é el-venni, a'ki néked életet adtam, üti, verí vala, és a' házból ki-hajrá.

Magy. Sokſzor azok ártanak nékünk, a' kikkel jól tettünk. Innen ſokták mondani. *Jó tétedet helyébe jót ne várj.* Vagyon illyen háládatlanság.

CIX. *MESE.*

A' Paraſztról, és Tulokról.

VAla egy Paraſztnak igen gonoſz Tulka, a' melly ſem a' kötéſt, ſem a' jármot nem ſzenvedheti vala, és mindenhez öklel vala. A'kor a' Paraſzt

Paraſt elsőben a' Tuloknak ſarvát el-fürészelé. Azután nem ſekérbe, hanem eke eleibe fogá-bé a' járomba, hogy ne-is rugóldozhatná őtet, maga pedig az eke' ſarvát fogja vala, és már bátornak tartván magát, a' Túlok' boſzújától örvendez vala magában, hogy ſe ſarvával ſe lábával nem árthatna nékie. De mi történék? Ottan-ottan meg-állván a' járomban a' Tulok hánja vala lábával hátra a' porondos földet, és még-is boſzantja vala Gazdáját.

Magy. Vagynak ollyan vakmerő gonoſz emberek, a' kiket ſemmi uton-modon meg-ſzelidíteni nem lehet.

CX. *MESE.*

A' Paraſztról, és Szerentséről.

EGy Paraſt-ember midőn ſzántana a' barázdában kéntset találá, és leg-ottan meg-köſzöné a' földnek, hogy néki kéntset adott vólna. Látván a' Szerentse, hogy néki az ember ſemmi tiſzteletet nem adott vólna, gondolá magában. Ez a' bálgatag ember kéntset találván nékem hálákat nem ád; holott ha a' kéntset el-veſzti, engem' Szerentsét fog nagyon okozni, és vádolni.

Magy. Méltó a' háládatlan ember, hogy a' jótéteménytől, mellyel meg-tiſzteltetett, meg-foſztaſsék.

CXI. *MESE.*

A' Paraſztról, és Herkulesről.

EGy Paraſztnak a' ſzekere valami ſzivájos ſárban meg-rekedvén, hívja ſegítségül Herkuleſt, hanyottá dőlve a' Szekér mellett. A'kor vózat adaték néki az égből. Élhetetlen ember! korbátsold a' lóvakat, magad emeld a' tengelyt, és úgy hívjad ſegítségül Herkuleſt, és leg-ottan ſegítségülléſzen néked.

Magy. Imádkozzál, és munkálkodjál. A' henye embert nem áldja-meg az Iſten.

CXII. *MESE.*

A' Füz-fáról, és Fejſzéről.

A' Faragó-ember midőn fejſzéjével vágná a' Füz-fát- Azon Füz-fából éket-is tsinált,

a

a' melly még jobban fefegetí vala a' Füz-fát, mint maga a' fejfe. A'kor nyegödözvén a' Füzfa sfralmas fóval azt mondja: Nem a'nyiban panaflok a' fejfe ellen, a' melly énnékem ellenségem, és a' Fa-vágó' kezében vagyon; hanem az ékre vagy hasító-fegre, a' melly az én teftemből való, és keményebben fefeget engemet.

Magy. Sokkal nagyobb bánatot fzerez az emberi fívében, mikor nyomoruság' idején többet fenved a' barátjától, mint ellenségétől.

CXIII. *MESE.*

A' Szarvas-bogárról, és Sasról

A' Szarvas-bogár meg-vettetvén a' Sastól, és meg-tsúfoltatván gondolkodott a' boffú-

tételről. Meg-vi'sgálja azért á' Szarvas-bogár, hová tójnék a' Sas, minémű fészekben. Ezt ki-tanúlván fel-mássza a' helyre, és a' Sasnak tojáit a' fészekből ki-hányta-Másuva tsinálván fészkét a' Sas onnan-is a' Szarvas bogár hasonlóképen lehányta, és mikor semmiképen helyeit változtatván semmire a' tojásival nem mehetne, Júpitert mint nagy Patronusát kéri, hogy adna néki bátorságos helyet, a' hol az ő tojásit le-tehetné, és azután ki-költhetné. Júpiter engedé néki hogy az ő kebelébe tojnék, a' hol a' vészedelemtől nem félhetne. Ezt-is észre vévén a' Szarvas-bogár, addig mász, míg Júpitert éri, és Júpiternek köntösén mászdógalván, míg észre venné, a' kebelébe mászva és ott mozogván, meg-retten magában, és szedtében a' tojást a' Bogárral együtt kebeléből ki-hányá, és így a' Sason a' Szarvas-bogár nagy boszút üze.

Magy. Semkit nem kell boszántani, mert nintsen olly alatson ember, ki boszút valakin ne tehetne.

Nem jó erőszakkal 's tsalárd hamis szokkal
Másokat meg-bántani.
Ha te mit nem szeretsz, a'ban miért eredsz
'S kívánsz másnak ártani.
Mert mi néked fájhat, másnak-is az árthat,
Téged-is fog rontani.

CXIV. *MESE.*

A' Kígyóról.

A' Kígyó az emberektől sokat háborgattatván, Júpi-

Júpitert kéré, hogy lenne segítségül néki. De Júpiter felele néki: A' ki tégedet leg-elsőben meg-tapotott, ha azt meg-martad vólna, a' második azt tselekedni nem bátorkodott vólna.

Magy. A' ki leg-elsöben meg-veti ijedteket az embereknek, mások inkább félnek tőle.

CXV. *MESE.*

A' Párdútzról, és Majmokról.

MAuritánia' Tartományában nagy sokasággal laknak a' Majmok, mellyeknek nagy ellenségek a' Párdutz, a' melly mindazonáltal utól nem éri a' Majmokat, a' kik a' fák' tetejekre szoktanak fel-nyargodozni. Illyen mesterséggel él azért, hogy azokat meg-foghassa. Le-fekszik hanyattá a' fák alatt, és el-nyújtván a' lábait tetteti, mintha meg-hólt vólna. Látván a' fák' tetejekről a' Majmok a' meg-hólt Párdutzot örülnek rajta, és próbára magok közzül egyet le-küldenek a' földre, a'ki meg-tapogassa, és meg-vi'sgálja, ha valójában meg-hólt vólna-é, és ha az a'nyira menyen, hogy a' meg-hóltnak látszó Párdutznak testére fel-hág, és tapodja, meg-bizzák magokat a' több Majmok-is, és mindnyájan a' fáról le-szállanak, és minden félelem nélkül a' Párdútz körül tántzolnak, nyargódoznak, és őtet magát-is tsúfságnak okáért tapodják, és mind ezeket addig szenvedi a' Párdútz, a' mig 'gondol-

hatja, hogy a' majmok el-fáradtanak. A'kor oztán hirtelen fel-támadván kit fogával, kit körmeivel meg-fog, faggat, és meg-eszi.

Magy. Félj az ollyan ellenségtől, a'ki magát erőtlennek lenni tetteti,

CXVI. *MESE.*

A' Majomról, és Delfinről.

SZókások vólt a' Hajósoknak, hogy magokkal vigyenek a' hajóban Mélitabéli ebeket, és Majmokat, kikkel mulathatnák magokat. E'szerént már valami Hajósok vittenek Majmot, és midőn az Attika vagy Tessália Görög Országi tartománynak Sunium nevű hegyéhez érkeztenek vólna, nagy szélvész támada a' tengeren, a' melly a' hajót el-fordítá.

úgy

úgy, hogy mindeneknek uzásra kelle venni dolgokat, ugy a' Majomnak is, mellyet meg-látván a' Delfin nagy Tengeri-Hal, ítélvén azt embernek lenni hátára vévé, és a' földhöz közel vivé, a' hol a' Pirréus Portus az Aténébélieknek ki-kötö rév-helyek vólna. A'kor kérdvén a' Delfin a' Majomtól, ha ő-is Aténébéli vólna, A' pedig monda: Igen-is, még pedig nagy nemzetből való. Azonban kérdi azt-is, ha Pirreust-is esmérné (a' melly a' Portus vólt:) A' pedig ítélvén azt-is embernek lenni, azt felelé: Igen-is mert néki igen jó barátja vólna, és esmérője. Látván azért a' Delfin, hogy a' Majom tsak hazudna, maga a' vízben le-bukván a' hátán lévő Majmot a' viz színén hagyja, és oztán az-is a' vízben elmerüle.

Magy. Ha nem tudsz igazat mondani szántszándékkal ne hazudj.

CXVII. *MESE.*

A' Napról, és Északi-Szélről.

A' Nap, és Északi-szél egy más között vetélkednek, hogy mellyik vólna erősebb. Megegyeznek azon, hogy meg-mutatnák a'ban erejeket, ha valamelly utón járónak nyakából mellyik vethetné-ki a' mentét, és a' vólna a' nyertes fél. Az Északi hideg szél azért keményen meg-támadja, és fúvja az útón-járót és forgatja köppenyegét, és minden köntösét, hogy valami módon nyakából ki-

ki-vethetné; de a' szegény utónjáró még a'nál jobban magához kaptsolja, gombolja vala minden rúhájat. Azonközben dolgozik a' Nap-is, hogy az ő sugárit, szállyal oszlatván a' fellegeket, által eresztheſſe, és melegével értheſſe az utón-járót, melly melegtől lassan-lassan enyhülvén az el-fázott ember kezd melegedni, izzadni, és leheletet tenni a'nyira, hogy tovább nem szenvedhetvén azon meleget mihelyt egy kis árnyékos helyre kapa, köppenyegét, mentéjét nyakából ki-veté, hogy meg-enyhülne, és igy lön győzedelmes a' Nap az Északi Szelen.

Magy. Meg-láſd kivel vetélkedel, mert ha te erös vagy, lehet más náladnál erösebb, úgy ravaszabb, hogy tégedet meg-győzzön. *Nints olly' erös, kinek társa ne találnék.*

CXVIII.

CXVIII. *MESE.*

A' Vad-diſznóról, és Rókáról.

A' Vad-diſznó valami fa-tökén ülvén a' fogait és agyarát fenegeti vala: Érkezvén oda a' Róka, kérdi tőle, miért fenné fogait minden igaz ſükség nélkül? E're azt mondja: Nem ok nélkül tselekeſzem én azt, mert ha a' veſzedelem következik, nintsen a'kor időm fegyverem' kéſzítésére, hanem kéſz fegyverrel kell a'kor élni.

Magy. A' veſzedelem ellen kéſznek kell lenni az embernek.

Mig a' veſzély el-jön, nem azután késön
A'nak eleit végyed.

CXIX. *MESE.*

A' Vakandokról, és a'nak Anyjáról.

A' Vakandok természet ſerént vak állat, ez egykor az Anyjának ezt mondja: Nagy és erös ſagot érzek. Kevés idő mulván iſmét azt mondja: Egy nagy kementzét látok. Harmadſor iſmét mondja: A' Kovátsok' pörölyök' veréſeknek hangját hallom, A'kor az Anyja a' Vakandoknak mondja: Én a' mint éſzre véſzem, tenéked nem tsak ſemed, hanem orrod-is nintsen.

Magy. A' kevély emberek mikor magok felöl nagyot állitnak, kitsiny dolgokban-is meg-ítélteinek.

CXX.

CXX. *MESE.*

Az Ebröl, és Diſznóról.

AZ Eb, és a' Diſznó vetélkednek vala a' felett, hogy mellyik vólna kölykesebb; mert azt mondja vala az Eb, hogy egy földi állatnak-is nem vólnának több fajzati. E're felele a' Diſznó: De mikor azt mondod, mond utána, hogy vakok a' te kölykeid.

Magy. Valamit nem a' Szaporaság, hanem a' tökélletesség téſzen jóvá.

CXXI. *MESE.*

Más. Az Ebröl, és Diſznóról.

AZ Eb, és a' Diſznó egymáſſal veſzekedvén a' Diſznó esküſzik Vénus Iſten-Aſszonyra, hogy az

az Ebet az agyarával félyel faggatja. A'kor az Eb e're azt mondja: Te Vénus Isten-Aszszonyra esküszöl, mintha a' szeretne tégedet, holott még azt-is, a'ki a' te tiszta tálan húsodat éli vagy megkostolja, a' maga templomába nem eresti. E're a' Disznó azt felelé: Ugyan a'ból a'nál jobban ki-tetszik, hogy engemet szeret, mert még azt-is utálja, a'ki engemet meg-öl, vagy tsak bánt-is engemet. Te pedig mind életedben, mind halálod után büdös vagy.

Magy. Az okosok még azt-is, a'mi gyalázatokra mondatik, ditséretekre forditják.

CXXII. *MESE.*

A' Bikáról, és Egérről.

EGy Egér a' Bikának lábát meg-marván fut a' maga lyukába. A' Bika farkát forgatja, és keresi az ellenséget, sohúlt sem találja. A'kor az Egér igy tsúfolja ötet: Tsak azért, hogy erös vagy, és nagy testü, ne vess-meg mindent; most tégedet egy Egeretske büntetetlen meg-bántott.

Magy. Semki a' maga ellenségit, ha kitsinynek látszik-is, meg-ne-utálja.

Kisded ellenséged' semminek ne véljed,
'S ne gerjesszed haragra.
Vékony a' haj-szál-is, árnyéka van még-is,
Árnyéka fekszik másra.
Olykor nagy állatok kitsiny madoraknak
Hányatnak prédájokra.

CXXIII.

CXXIII. *MESE.*

A' Sasról, és Tekenös-békáról.

A' Tekenös béka meg-unta vala a' mászást; Azért, ha ki őtet az Égbe fel-emelné, tengeri gyöngyöt igér nékie. Fel viszi azért őtet az égbe a' Sas, kéri a' jútalmat, és hogy nem adhatá-meg, a' körmével meg-ölé őtet. És igy a' Tekenös-béka, a'ki kivánta látni az eget, az égben el-is végézé életét.

Magy. Elégedjél-meg a' magad sorsoddal. Sokan hogy az alázatosságban meg-húzzák magokat, bátorságban élnek; de hogy fel-fuvalkodnak, veszedelembe esnek.

CXXIV.

CXXIV. *MESE.*

A' Delfinről, és Tinnus nevü Tengeri halról.

Midőn a' Tinnus nevű Tengeri halat halálra kergetné a' Delfin, és szintén útól érné egy örvénybe bé-szalad. Azonban a' Delfinis sebes uszáſsal el-kapattatván más örvénybe vetődik: Ezt meg-látván a' Tinnus hogy már szintén haló félben-is vólna a' Delfin, ezt mondá: Már, ugy tettzik, könnyebben halok-meg, látván meg-halni ellenségemet, a'ki oka vólt az én halálomnak.

Magy. Tsendesebben szenvedik az emberek nyomorúságokat, ha látják az ök nyomorgatójokat hasonló nyomorúságba esni.

CXXV. *MESE.*

A' Bikáról, és Ketske-Bakról.

Fut vala az őret kergető Orosztány előtt a' Bika, és menedék-helyet keresvén találá egy barlangot, a' hová bé-is szalada; de leg-otsan a' barlangban lévő Ketske-bak szarvát néki szegezvén eleibe áll vala. A'kor a' szegény nyomorúságban, és a' nagy félelemben lévő Bika nagy bőgéssel ezt mondja: Te engemet meg-félemlett állapatomban, mikor életemnek menedék-helyet keresnék, szarvaddal akadályoz; de tudd-meg, ha

el-menend, a' kitől félek, meg-mutatom tenéked, kinek állottál ellene, és mivel alább való a' Ketske-bak a' Bikánál.

Magy. 1. A' nyomorúlt embernek segítséggel kell lenni, vagy leg-alább nem kell ártani.

Néked esdöket, 's óltalom' kéröket,
Meg-ne utáljad soha.
'S ne inkább féljenek hogy sem betsüljenek,
Ne mondják, vagy mostoha.
De kegyességedért 's másokkal tett jóért,
Ditsérteséil mindenha

2. Nints keserveſebb boſzúság, mint a' melyet nyomorúlt állapotjában szenved valaki.

CXXVI. *MESE.*

Egy Jövendö-mondóról.

EGy városnak Piatzán meg-áll egy Jövendölö, és

és nagy sereg ember körüle gyülvén, egynek és másnak mondja vala jövendő sorsát. Azonban jöv egy ember, a'ki azt jelenti a' Jövendőlőnek, hogy az ő házát fel-verték 's minden házi portékáját elloptták. Ezt halván fut vala haza felé. Eleibe jövén azért egy ember nevetve azt mondja őnéki 's veti szemere. Te a'ki másók' jövendő sorsokat tudod, és meg-mondod, miért nem tudtad ezt a' te jövendő károdat.

Magy, Vagynak emberek, a'kik másokat tzírmolnak, és a' magok vétkeket tudni nem akarják.

Máſok' ſzemében látják a' ſzálkát, magokéban nem a' gerendát.

Leg könnyebb embernek máſokat ítélni;
De a' maga vétkét nehéz meg-eſmérni.
Könnyü más ſzemében kitsiny ſzálkát látni;
De nehéz gerendát magájéban nézni.

CXXVII. *MESE.*

A' Vadáſzról, és Fogoly madárról.

MIdőn a' Vadáſz a' meg-fogott Madarat meg-akarná ölni, a' nyegő Fogoly-madár azt mondja néki: Hallod-é ha engemet most el-ereſztesz, és életemnek kedvezſz, hozok én tenéked elődbe ſok Fogoly-madarakat. A'kinek jeleſen felele a' Vadáſz. Most a'nál inkább ítéllek tégedet

méltónak a' halálra, hogy a' te barátidat tsalárdúl akarod el-vefzteni.

Magy. A'ki a' maga kedvefeit tsalárdúl el-vefzteni kivánja, maga méltó, hogy efsek vefzedelembe.

CXXVIII. *MESE.*

A' Denevérről, Tsipke-bokorról, és Búárról.

A' Denever, Tsipke-bokor, és Búár tsinálának egy más között társaságot, hogy együtt kereskednének. A'nakokáért a' Denevér költsön kérvén, ezüstöt tön-le a kereskedéfre. A' Tsipke-bokor köntöft, a' Búár pedig rezet, és el-indúlának a' vízen hajókázván; de nagy fzélvéfz indulván 's a' hajokból mindent a' vízbe hányván, magok egéfzségben meg-maradának, és a' fzélvéfz-

ſzélvészétől meg-szabadúlának. De már mind a' hárman mint kárt vallott Kereskedők nagy búban máradának. Azért-is a' Búár a'tól az időtől fogva nem távozik a' víztől vigyázván, ha a' víz nem veri-é-ki az ő Rezét mellyet el-veszett, a' Denevér pedig a' Kréditorok miatt, kiktől kőltsön kérte az Ezöſtöt, nem mér nappal járni, tsak estve keresi a' maga eledelét. A' Tsipke-bokor pedig minden után-járónak ragadozza köntösét, hogy meg-láſſa, ha magájé vólt-é az.

Magy. Sokszor a' nagyra siető ember viszsza esik a'ba az állapatba, a' honnan el-indúlt.

CXXIX. *MESE.*

A' Denevérről, és Menyétről.

A' Denevér a' földre le-esvén a' Menyéttől el-fogattatott, és mikor a' Menyét meg-akarná ötet ölni, kéré szépen; engedne-meg-néki. E' pedig mondja vala: Nem lehet meg-engedni, mert minden madaraknak ellensége vólna, ő pedig monda, hogy nem madár hanem Egér vólna, és igy el-ereszté ötet. Azután viszont mikor ismét repülvén a' földre esnék, és el-ragadtatnék a' Menyéttől, és a' Menyét meg-akarván ölni ötet, reménykedik, hogy ne ölje-meg. A' Menyét pedig azt mondá: Méltó hogy meg-öljelek, mert minden Egereknek ellensége vagy. A'kor monda ő, hogy nem Egér, hanem Denevér vólna,

és ismét el-botsáttaték. És igy történék, hogy kétfer nevét változtatván életét meg-tartotta.

Magy. Hogy az Ember a' veszedelmet el-kerülje, lehet az embernek néha magát vétek nélkül tettetni.

CXXX. *MESE.*

Az Utón járóról, és Merkuriusról

AZ Utón-járó messze utra indulván azt fogadta magában, hogy ha az utón valamit találna, a'nak felét Merkurius Istennek adná ajándékba, találván azért az utón egy 'sák-diót e'nek belét meg eddegelvén a' hajár a' 'sákba vissza rakta, és azt azután Merkuriusnak az óltárára felmutatta, ezt mondván: Merkurius Isten, meghoztam a' mit ígértem, a' mit ugyan-is találtam, a'nak

a'nak külső haját néked bé-is mutattam.

Magy. A' fösvény emberek még az Istent-is úgy az Isten' Követeit Papjait-is meg-tsaljak.

CXXXI. *MESE.*

A' Rókáról, és Matskáról.

EGykor nagy beszédben eredvén a' Róka a' Matskával, emlegeti vala, melly sok mestersége volna néki, ugy, hogy a' tarisznyája-is teli volna ravaszsággal. A' Matska ezekre azt mondja vala, hogy néki pedig tsak egy mestersége volna, mellyhez biznék, mikor veszedelembe esik. Azonközben tsak hirtelen érkező Ebeknek lármájok hallatik. A' Matska szaporán fel-szalad, a' Róka pedig a' Kúyáktól környül vétetvén megfogatik.

Magy. Sokszor jobb egy jó tanáts a' sok ravaszságnál, és tökélletlen gondolatoknál.

CXXXII. *MESE.*

A' Rókáról, és Tsipke-bokorról.

A' Roka hogy a' veszedelmet kerülné, valami gyepüre fel-hágván a' Tsipke-bokrot első lábaival meg-fogá, a' mellynek tovisei lábába menvén meg-sebesíték őtet, és midőn nagy fájdalmat szenvedne ezt mondá a' Tsipke-bokornak: Én hogy meg-segítenél, hozzád folyamodám, te

pedig engemet meg-sértettél. Kinek felele a' Tsipke-bokor. Hibázol a' felőlem való ítélet-tételben, a' ki azt gondolnad, hogy én hasonló tsalárdsággal nyultam hozád, a' minémüvel te szoktál máshoz nyúlni.

Magy. Bolondság azoktól segítséget kérni a' kik ártani szoktak természet szerént inkább, mint használni.

CXXXIII. *MESE.*

A' Rokáról, és Oroszlányról.

A' Róka soha Oroszlánt nem látván mikor elsőben szembe menne véle, úgy meg-ijedt, hogy tsinte ijedtében lelkét ki-nem-adá. Másodszor mikor ismét meg-látá az Oroszlánt, meg-félemlett ugyan; de nem úgy, mint leg-elébb. Harmadszor újjra találván az Oroszlánt, meg-bátorodék, és beszédben-is erede véle.

Magy. A' mi leg-elsőbben irtóztatja az embert, az után a' szokás meg-könnyíti azt.

CXXXIV. *MESE.*

A' Rókáról, és Menyétről.

A' Róka sokat éhezvén meg-hitvánkozott, és a' buzás szekékban egy hasadékon bé-tsuszott, a' hol jól-is meg-verte éhezett horpaszát. Ezután jól lakva akarván az előbbeni hasadékon ki-

ki-búvni a' nagy hasával nem férhete-ki. Kit látván ott tulakodni a' hasádékón a' Menyét azt mondá néki: Hogy a' lyukra vagy hasádékra olly hitvánon igyekezzék másszor vissza menni, a' mint be-férkezett vólt.

Magy. Sokan az ök fiúk állapotjokban vidámok, 's gondoktól üresek; de ha meg-gazdagodnak, megszomorodnak, gonddal meg-telnek, és nyughatatlan állapotra jutnak.

CXXXV. *MESE.*

A' Rókáról, és Krokodílusról.

A' Róka, és Krókodílus egy más között sokat vetélkedtenek a' magok Nemzetségekről, és midőn a' Krokodílus magáról, és a' maga nemzetéről felette sokat szólana, és azoknak nemességeknek ditsőségekről. A' Róka magát megnevetvén azt mondja: Hallod-é barátom! ha nem mondanád-is ezeket, a' te bőrödnek tekéntetéből-is ki-tetszik, hogy sok esztendőktől fogva meg-vóltál te fosztatva nemeséged' ékeségétől.

Magy. A' hazug embert maga a' dolog-is megtzáfolja.

CXXXVI. *MESE.*

A' Rókáról, és Vadászokról.

A' Róka szaladván a' Vadászók elött mikor el-fáradott vólna, találá egy fa-vágóra, ki-

nek-is reménykedik, hogy őtet valahol rejtené-el. Ez a' maga kunyóját mutatja, a'hol bé-menvén a' Róka egy-szegeletben magát meg-vonja. Azonban érkeznek a' Vadászók, és a' fa-vágótól kérdik? Ha egy Rókát nem látott vólna-é? A' fa-vágó szóval mondja vala úgyan, hogy nem; de az ő kezével mutatja vala, hol vólna. Úgyan-tsak a' Vadászok a' dolgot meg-nem-értvén el-mennek, a' Róka-is a' kunyóból ki-szalad ala tom-ban. A' fa-vágó embert vádolja a' Rókát, hogy mivel őtet meg-tartotta, meg-sem-köszönte. A' ko-rá' Róka vissza fordúlván igen helyesen azt felelé néki: Hallod-é barátom! ha kezed 's tsele-ede-ted a' szóvaddal meg-egyezett vólna, méltó dálá-adhattam vólna néked.

Magy. A' rossz ember ha jót igir-is, rosszal fizet.

CXXXVII.

CXXXVII. *MESE.*

A' Bikákról, és Oroſlányról.

Négy Bika legelődik vala a'mezőben, a'kik megegyeztenek vólt egy más közt, hogy együtt élnének és együtt halnának-is-meg. Látja ezeket együtt az Oroſlán, és ha ſzintén nagyon éhezett-is; de együtt őket meg-támadni nem bátorkodott. Azért elsőben azon meſterkedett, hogy egy máſtó lelakaſztaſſa őket, és azután támadta-meg, és martzongatta.

Igy. Az egyeſség erös; de a' meg-haſonlás meg-erötleníti az erőſeket.

CXXXVIII. *MESE.*

A Farkasnak Fejéről, és Rokáról.

A' Roka egy Muſikáſnak házába menvén, mi-

dőn

dön minden mu'sika-szerszámát, és házi portékájából fel-fitatna, talál egy márvány-kőből jelesen ki-faragott Farkas-főt. A' mellyet-is midőn első lábaiba, mint egy kezébe vett volna, ezt mondá: Oh nagy értelemmel épült fő, mellynek semmi értelme nintsen.

Magy. Ez jelenti azokat, a'kik szép emberek, de értelmek nintsen.

CXXXIX. *MESE.*

A' Sas Keselyüről, és más Madarakról.

AZt hirdeti a' Sas-keselyű, hogy ő születése' napját kivánja meg-illeni, hivatja vatsorára a' Madarakat, el-is jövének nagy örömmel minden féle Madarak, és nagy betsülettel fogadja-is őket,

őtet semki ne esmerné, és ott Orvos-doktornak ajánlá magát, a'ki tudna méreg ellen igen jó orvoságot adni, és mikor már szép hirre kapott vólna egy városban, maga meg-betegedék, és el-méne azon városnak Királya látogatására az Orvos-doktornak. A'kor vévén a' Király egy pohárt elé, tetteté, hogy mérget töltene belé, holott vizet töltött, és mondja hogy inná-meg azt, és ő-is a' maga méreg ellen való orvoságát inná réája, hogy látta, ha meg-gyógyúlna a' maga orvoságával. A'kor meg-ijedvén a' Varga, hogy a' méregtől meg-kellene nékie halnia, és a' maga Antidotuma, vagy méreg ellen való Orvoság, tudván a' maga lelkében, hogy semmit a' méreg ellen nem haználna, meg valla, hogy ő semmit-is az Orvosi mesterséghez nem tudna, hanem tsak a' tudatlan nép bolondsága hitette vóltel másokkal az ő orvosi tudományát, és az hiresítette-el őtet. A'kor azért a' Király egyben hivatván a' város Népét ezt mondá: Oh ti bóldogtalan városi bolond Nép. Bátorkodtatok életeteket egy bolond Vargára bízni, kinek tsizmátokat sem kellett vólna földozni adni.

Magy. 1. Vagynak sokan, a'kik bolondságokkal kereskednek a' tudatlanok előtt.

2. A' tudatlan népet könnyü-meg-tsalni.

CXLIII. *MESE.*

A' Szamárról, és Öreg Páſztorról

EGy réten legelvén az öreg Páſztor a' maga Szamárát, 's hallván hirtelen a' jövő ellenségnek hirét, mondja a' Páſztor a' Szamárnak: Fussunk-el innét, hogy meg-ne-fogattatnánk. A'kor lassan azt kérdi a' Szamár a' Paſztor-gazdájától: Vallyon az ellenség ha el-fogná ötet, tenne-é két nyerget egyſzer'smind reája. A'ra monda a' Páſztor. Nem semmiképen. Felele hát a' Szamár: Mi bajom hát nékem az ellenséggel, ha ugy-is, igy-is az én nyergemet tsak viſelnem kell.

Magy. A' Szegénynek mind egy, ha Ura változik-is, mert akár e'nek, a'kar ama'nak szolgáljon, a' szolgálatot tsak meg-kell tenni, és igy nem a' szolgálat, hanem az Ura' neve változik.

CXLIV. *MESE.*

A' Szarvasról, Júhról, és Farkasról.

EGykor a' Szarvas a' Júhtól kér vala költsön egy véka búzát bizonyos terminusig, és hogy bátrabban adna, akará kezesnek állitani a' Farkast. A' Júh félvén a' tsalárd igérettől azt mondá: A' Farkas prédálni szokott, és elébb állani. Te pedig Szarvas igen jól, és sebesen tudsz nyargalni, és el-szökni. Hát oztán, mikor a' terminus el-jöv, hol talállak-meg tégedet? Eb adjon azért semmit-is.

Magy. Meg-lásd kinek adsz költsönt.
Náladnál nagyobnak, és hatalmasabbnak
Ne add marhádat költsön.
Mert Farkas malatzot nem láttad 's hogy kon-
tzot nyálazatlan el-ejtsen.
Igy ha Urral perelsz tsak hamar táskát lelsz.
Inkább távúl felejtsen.

CXLV. *MESE.*

A' Júhról, Ebről, és Farkasról.

AZ Eb meg-támadván a' Júhot kéré tőlé az egy kenyér adoſságot, mellyet az előtt adott vólna, de ez tagadván az adoſságot, hívja ama' bizonyságúl a' Farkaſt. E' pedig a' hamis lelkű azt erősíti, hogy nem egygyel hanem tizzel vólna ados, mellyre nézve az ártatlan Júh kénelen vólt meg-adni a' tíz kenyeret. Azután egy kevés idő mulva látja a' Júh a' Farkaſt haló félben heverni egy veremben, a' mikor a' Júh örvendezve mondja. E' fókott jutalma lenni a' tsalárdságnak.

Magy. A' hazugok a' büntetéſt el-nem-kerülik.

CXLVII. *MESE.*

A' Pókról, és Közvényről.

EGykor a' Pók, és Közvény egybe találkozván bekélgetnek magok közt, ki hová menne szállásra. És el-végezék magokban, hogy a' Pók menne az Urak' házokba, a' Közvény a' szegény emberhez lakni. És mikor már mind ketten a' nevezett helyekre bé-szállottanak vólna, kezdé a' Pók a' maga hálóit a' palotákban szegelet helyekben, és ablakokban, és körül rakosgatni: De meg-látván ezeket a' szolgák, ottan ottan le-seprik vala, és valahányszor hálókat tsinált, mind a'nyiszor a' tselédek az ő munkáját el-bontják vala. A' Közvény is a' szegény ember' lábába akadván igyekezi vala őtet az ágyba tenni, de mint-hogy a' szegény ember kénteleníttetik vala hol Ur' dolgára menni, hol Vármegye' szolgálatjára hajtanák őtet, hol a' maga szüksége, az erdőre fa' vágni, a' mezőre szántani, kaszálni, aratni kénszeríti vala őtet. Semmiképen nyugodalmat nem talál magának. Azután egybe találkozván a' Pók, és Közvény kezdék egymásnak panaszolni alkalmatlan szállásokat, hogy egyiknek is kontentuma nintsen lakó helyében, újra azt végezék magokban, hogy tserélnék meg lakó helyeket, ha talám nyugodalmasabb szállást kapnának. Meg-tserélvén azért a' Pók méne a' szegény ember' házába, és ott el-kezdvén az ajtótól fogva

az ablakig, a' háznak egyik padlás-gerendájától fogva a' másikig, meg-meg tovább kontenturna ſzerént hálójával bé-ſövte az egéſz házat, és a' legyek' fogdosásokra ollyan keleptzéket kéſzített, a' mint akart, és ſemki őtet munkájában nem háborgatta. Ellenben a' Köſzvény-is egy Urhoz bé-ſzállván mindjárt az Urat a' jó meleg derekalyos, és dunyhás ágyba fektette, és az Urnak lábait a' hová akadott vala meleg párnákkal takargatják vala ſerényen az ő ſzolgai, és valamit kíván vala maga nyugodalmára a' Köſzvény, mindent meg-tselekeſznek vala, és igy mind a' Pók mind a' Köſzvény kedves kvártélyra akadván, ma-is meg-tartják meg-tserélt ſzálláſokat.

Magy. Minden ott nyugſzik inkább, a' hol terméſzetéhez illendö ſzálláſa vagyon.

CXLVII. *MESE.*

A' Szép, és diſztelen Fákról.

AZon egy helyen növtenek ſok ſzép magos és bog nélkül való Fák, azok között pedig egy Fa, a' melly alatson és éktelen formájú vala, ezt pedig a' többi az ő éktelenségéért tsúfolják, és nevetik vala. Azon helynek Ura akarván valami épületet tenni, parantsola, hogy a' több fákat, a' mellyek épületre valók, vágják-le, E' a' melly pedig nem a'ra való, hagyják-meg. Ekor a' horgas, 's borgas éktelen Fa, magában

igy

igy ditsekedik vala: Nem panaſzlok tovább ellened terméſzet, hogy engemet rutúl neveltél, mivel látom, a' ſzépeknek minémű veſzedelmek vagyon.

Magy. Semki a' maga alatson, és diſztelen formáján ne búſúljon; mert a' ſzépeket éri ſok veſzedelem.

Tsalárd a' kedveſség, hívságos a' ſzépség,
Noha tünik ſzemedbe.

CXLVIII. *MESE.*

A' Menyétről, és Emberről.

A' Menyét meg-fogattatván az Embertől, hogy a' réá következendő halált el-kerülhetné, reménkedik az Ember előtt: Engedjen-meg néki, mert ő az, a' ki az embernek házát tiſztítja az egerektől. Ama' felele reája: Ha én érettem 's az én haſznomra vigyázva tselekednéd azt, kedves vólna előttem, és meg-kegyelmeztem vólna teneked. De mivel tudom, hogy az egereket-is, azért ölöd-meg, hogy házamban eső mor'salékokat-is az Egerek előll el-egyed, és őket-is felhapſoljad, és igy bövebben vendégeskedjél, kérlek ne tulajdonitsd jó tétemenyül ezt a' te dorbézláſodat, mintha nékem kivántál vólna ſzolgálni véle, a'ki tsak a' magad haſznodért tselekedted ezeket, és ezeket ſzolván meg-ölé a' Menyétet.

Magy. Vagynak emberek, a'kik ha láttatnak-is néked haſználni, de nem éretted; hanem a' magok haſz-

haſznokért tselekeſznek valamit, a' mellyért háláda-
tosságot nem érdemlenek.

CXLIX. *MESE.*

Az Ebről.

AZ Éjtſzakán járó Lopó mikor egy jó darab-
húſt vetett vólna a' Ház-örző Ebnek, re-
mélvén hogy meg-tsalhatná őtet. Ezt mondá
az Eb néki, ha az én nyelvemet akarod meg-
fogni, hogy az Uram' jóſzágáért ne ugaſſak, meg-
tsalatol, és ez a' te kis reménytelen ajándékod,
nem hogy engemet az én hűségemtől el-vonna,
söt őſztönöz a' vigyázáſra, hogy az én hibámmal
magadnak haſznot ne hajthaſſ.

Magy. Az ok nélkül adott ajándék a' bolon-
dok-

doknak kedvès; de a' tanúlt embereket nem tsalhatja-meg.

CL. *MESE.*

Az Ebről.

EGykor az Eb tsontot keresvén, addig áskál, és kapál a' földbe, hogy kintset találá. Azért-is hogy a' hóltak' Isténeit Manesséket meg-bántotta, mivel az hóltakat háborgatta, azzal büntettetett-meg, hogy a' kintset halálba szeretné, és mikor ezt sokáig örizné, az ételtől el-fejetkezett, és éhel meg-hólt. A'kor a' Saskesélyü azt monda néki: Oh szegény Eb, a'ki ganéjban gyülettettél, méltán halál-meg illy példás halállal, hogy a' téged' nem illető gazdagságot kivántad.

Magy. Nem szegény és alatson embernek való a' nagy kénts. *Nem díszno orrában való az arany peretz.*

CLI. *MESE.*

A' Békákról, és Bikákról.

A' Béka látván a' tóból-ki a' Bikáknak hartzokat, a' kik a' berekben legelő teheneknek tsordájok felett vetekednének, hogy mellyik birná, és élné azt, ezt mondá: Oh melly nagy vetedelem következik mi reánk! Ezt kérdezvén más Béka tőle, miért mondaná; ezt felelé. Midőn a' Bikák a' tsordának birodalma felett vetekednének, egy mástól meg-hasonlanak, és noha mi-

nékünk más lakó helyünk, és nemzetünk vagyon; de a' mellyik fél a' máſtól meg-győzettetik, ki tudja? ha a' mi tós helyünkön keresi menedék-hellyét, és durva lábaival el-tapod minket, és igy nyavalyás fejünkre fordúl az azoknak veſzekedéſekből ſzármazandó veſzedelem.

Magy. A' Hatalmaſok' egyenetlenségek a' ſzegényeknek ſzerez veſzedelmet.

CLII. *MESE.*

A' Tulokról, Oroſzlányról, és Tolvajról.

EGy földhöz tsapott Tulok' feliben áll vala a' győzedelmes Oroſzlán. Azonban érkezik oda egy Tolvaj, a' ki réſzt kér a' Tuloknak husából. De az Oroſzlán azt mondá: Adnék én néked, ha te erőſzakos ember nem vólnál, és ezért a' Tolvajt meg-

meg-vetette. A'kor azon helyre vetődék egy ártatlan után-járó, a'ki meg-látván az Oroßlánt vißßa fordula; de az Oroßlán monda nékie: Ne félj mert látom én a' te ártatlanságodat, egy jó részt hagyok reméked a' Tuloknak húsából, és fel-oßtván a' Tulok' húsát a' maga részit el-vivé az erdőbe, hogy az után-járó-is bátron a' maga részét el-vehetné, és el-vihetné.

Magy. A' ragadozók nem érdemlik a' nyereséget; hanem az engedelmeſek.

CLIII. *MESE.*

A' Sasról, Matskáról, és Vad-diſznóról.

EGy magos Tserfának tetejében rakott fészket a' Sas, a' közepének údvában a' Matska fiadzott, az ajjában barlagot rakott a' Vad-diſznó. A' Matska vévén észre az ő veßedelmes ßomßédit, kik történetből egy fához költözöttek mindnyájan, fel-máß elsőben a' Sashoz, és azt mondja néki: Veßedelmünk vagyon óh Sas, néked-is, 's nékem-is mert a' Vad-diſznó a' fa' tövire jövt, és ásni kezdette a' fának gyökerét, hogy a' fát gyökeréből ki-fordirsa, és a' földre omolván mi-is részestől, a' mi fajzatinkat meg-ölje, és meg-egye, és igy jól meg-rettenti őtet. Azután le-ßál a' fa' tövire-is a' Vad-diſznóhoz, és a'nak-is azt mondja: veßedelemben vagynak a' te kölykeid, mihelyt kiméß a' barlangból eledelt keresni a' te gyenge

kölykeidnek, kéz a' Sas, hogy el-kapdoſsa a' te malatzkáidat, és ezt-is jol meg-tettenti, és azután bátran fel-hág a' Matska az ő kölykeihez, és éjjel eledelt keres, nappal pedig a' fa' údvából bátran tekintget vala-ki. Amazok pedig ſem a' Sas a' Vad-diſznótól, ſem a' Vad diſznó a' Saſtól való félelem miatt ki-nem mérnek vala lyúkokból-búvni, mig ott' fiaſtól 's kölykeſtől, együtt meg-nem-döglének, a'kiknek húſok eledelekre lőn a' Matska' fiainak.

Magy. Ne higyj a' két nyelvü embernek, mert alád veti a' vízes lepedöt.

CLIV. *MESE.*

A' Sasról, Varjúról, és Tekenös Békáról.

A' Sas a' tó' ſéliről fel-kapván a' Tekenös-békát ma-

magaſan fel-vitte, és midőn ſemmi kárt a' Sas nem tehetne néki, a' melly az ő orrát lábait tsont hajlékába bé-vonta vala, a'kor ott repülvén-el a' Varjú ezt kárrogja a' Saſnak: Hogy jó prédát nyertél ugyan; de ha én meg-nem-tanitlak; mit tsinálj véle, haſzontalan táraſztod magad illy' nehéz teſt' terhének viſelésével. Amaz oda igérvén a' prédának felét ez a'ra tanitja, hogy a' magaſságból ereſztené-le a' kőſziklára, a' mellyen el-törettetvén könnyen a'nak ételire jútthatnának. Engedvén azért a' Sas a' Varjú' ſzóvának, ugy cselekedék, és a' prédát meg-oſztá véle.

Magy. A' nagy erő ha magában nem árthat-is az embernek, de az erő mellé ragaſztatott gonoſz tanáts meg-ront akármelly hatalmas embert.

CLV. *MESE.*

A' Vén-Szülérol.

EGy réſzeges vén Aſſzony meg-látván a' boros-korsót, mellyből már a'bort meg-itta vala, fel-kapja és tsokolgatván a' jó bor' ſeprejének drágá ízét és ſzagát, a' korsó' ſzáján ſzagolja vala igen édeſen, és ezt mondá: Oh lelkem kéntsem korſom! melly jó bor vala te benned, a' mellynek még a' Sepreje-is olly édeſen ſzaglik.

Magy. A' jó és tanult ember vénségében-is jó, és tanúlt. *A' jó bornak a' ſepreje-is jó.*

CLVII.

CLVI. *MESE.*

Sokrátesről.

MIdőn Sokrátes Filó'sofus egy ſzoros Házatskát épitett vólna magának, egy valaki hibát találván benne, ezt mondá: Hát kérlek nagy Filo'sofus illyen ſzoros Házat tsinálſz magadnak? Kinek felele Sokrátes: Oh bár tsak ezt tölthetném-meg igaz és hűséges barátokkal.

Magy. Ritka a' jó barát.

CLVII. *MESE.*

A' Méhekről, és Herékről.

A' magas Tserfának udvában a' Méhek lépeket tsináltanak vólt, a' mellyeket az Herék magokénak mondották. A' Kauſa a' Darásnak

nak foruma eleibe ment, hogy meg-itélje, mellyik lélé legyenek azok a' lépek. A'kor a' Darás illyen ſententziát mond, a'ki tudos vólt az illyen munkában: Egy forma a' ti teſtetek, és tzimeretek, ugy látom, hogy azért az itéletben irántatok ne hibázzam, én azt hagyom és parantsolom. A' lépeket foglaljatok-el ki-ki külön-külön fel-oſztván azokat, és oſztán ki-ki a' maga lépét tóltse-meg, hogy a' méznek ſagáról, és a'nak formájáról ſiméről eſmérſzék-meg, ki légyen munkás a' lépnek, és méznek formálásában 's kéſzítésében. E'kor a' Herék jelentik, hogy nékik nem tetſzik ez a' conditio. A' Méhek pedig egyenlő ſzóval kiáltják: Jó a' déliberátum: E're nézve viſzont a' Darás illyen ſententziát mond: Moſt tetſzik-ki kitől nem ſül a' munka, és mellyik dolgozik. Azért a' Méheknek adjátok viſſza az ők munkájokat.

Magy.

Magy. Semki a' más munkájával mint magájéval ne dirsekedjék, ne hogy végre a' mondalsek: *Hajdá tadna-é harangot önteni.*

CLVIII. *MESE.*

A' játszó É'sópusról.

LÁtván egykor egy Áthénébéli férfiú, hogy É'sopus a' gyermekek seregében dióval játszanek, meg álla, és a'nak bolondságát katzagja vala. Ezt vévén észre É'sopus az ő nyilát fel-huzva eleibe tévé azon tsúfolódó embernek az ut közepin, és azt mondja nékie. Hallod-é te bölts ember! magyarázzad-meg a' mit én tselekedtem! Ezen szókra sok nép gyülekezék oda, hogy látná mi dologlenne a'ból, és mikor sokat gondolkodott vólna az a' tsúfolódó Ember, és semmit felelni nem tudna, gyalázatban marada. A'kor É'sópus igy magyarázá-meg, a' mit eleibe az embernek adott vólt. Ha szüntelen fel-huzva tartod a' te nyiladat, el-rontod, de ha ottan-ottan meg-ereszted azt, többször-is veheted haznát a'nak; igy a' játék-is, vagy kevés mulatság haznos az elmének, melly azután jobban kapja az értelemre haznos dolgokat, melly is az Mesének Magyarázatja.

CLIX. *MESE.*

Az Ebről, és Bárányról.

EGykor a' szegény Bárány el-veszvén az Anyját a' Kets-

a' Kerskék közé akada, a' hol egyik maga alá-is ereſzté, és ſoptatja vala őtet. Ezt látván az Eb azt mondá néki: Hibázol Bárány; mert ez nem a' te Anyád, és azonban mutatja néki a' külön járó Júhokat. De e're felele a' Bárány nékie: Nem azt az Anyát kereſem, a'ki a'kor fogad méhiben, mikor nékie tetſzik, és az ő terhét, a' mit nem eſmér bizonyos hólnapokig, hordozza, végre pedig ſzüli azt, hanem azt az Anyát kereſem, a'ki az ő emlöjén táplál, és még a' maga faizatit-is meg-tsalja, hogy én ne ſzükölködjem. E're azt mondá az Eb: Ugyantsak az a' te Anyád a'ki tégedet faizott. Nem, ugy mond ez, mert hogy tudta amaz, hogy én fejéren, vagy feketén ſzületném, de ha azt tudta vólna-is, valóban nagy jót tett vólna velem, ha bak Báránynak ſzült vólna engemet, és a' Méſzároſt vártam vólna utól-só reſzedelmemre, kinek ſemmi hatalma nem vólt

ſzüle-

ſületéſemben, miért vólna, hát ez elébb való a' moſtani Anyánál, a' melly az én erőtlenségemben meg-ſánt engemet, és önnön kényén tészen jót én velem, nem a' kéntelenség, hanem a' jóság tsinálja az igaz Apát, és igaz Anyát.

Magy. Nem az az igaz Atya, és igaz Anya, a'ki nemzi, és ſüli a' Magzatot, hanem a'ki táplálja, és tanitja.

CLX. *MESE.*

A' Bagolyról, és Ptrütsökről.

EGykor a' Ptrütsök kedvetlen, és kelletlen nótát énekel vala a' Bagolynak, a' melly nappal a' fa' ágán aluſik, éjjel pedig eledelt ſokott magának kereſni. E' kéri vala ſzépen a' Ptrütsköt, hogy halgatna; de amaz a'nál jobban kiábál vala. Ez iſmét kéri vala nagy reménykedéſſel. De amaz még jobban bozantja vala őtet. Látván azért a' Bagoly, hogy néki ſemmi ſegitségére nem vólna a' Ptrütsök, és az ő kérését megis vetette, illyen tsalárdságot gondola a' nyelves bogár ellen ezt mondván: Olly ékeſek e' te énekléſid elöttem; hogy Apollónak minden mu'ſikaſzerſzámi nem érnek vélek, a' mellyek miatt, mivel látom, hogy nem alhatom ezen az éjtſzakán, nagy kedvem vagyon az italra, hogy az-is mulaſſon engemet; az italom pedig léſzen ama' halhatatlanságnak itala, a' mellyet nékem az én Aſzo-

nyom

nyom Pallás Isten Aszszony, kinek én szenteltetett állat vagyok, ajándékozott, és én e'ből, ha nem utálod, néked-is adok. Amaz mint hogy szomjú vólt, e' melett ditséretet-is kapott, nagy örömmel a' lyúkból, az hová búvt vólt, ki-repül. A kor utána eredvén néki a' Bagoly meg-fogá ötet, és meg-ölé, és igy a' mit elevenségében nem adott, az ő halálával ada nagy tsendeséget.

Magy. A'ki betsületet másnak tenni nem akar, az ö kevélységéröl végre meg-lakol. *Hidd-el magadot, ha szégyent akarsz vallani.*

CLXI. *MESE.*

Az Élö-Fákról.

HAjdan az Istenek ki-ki bizonyos Élő-fát vá-a' laztottak magoknak. A' Tser-fát Júpiter, a' Mirtust Vénus, a' Borostyán-fát Fébus, a' Fenyő-fát Tzibele, a' magas Nyár-fát Herkules. Ezeket látván Minerva tsudálkozni kezd, hogy mindenik Isten gyümöltstelen Fát választo vólna magának, okát tudakozza vala e'nek a' válasznak. Kinek ezt az okát adá Júpiter, ne hogy a' magok tiszteleteket gyümöltstsel vásárolnák. Mellyre monda Minerva. Ki-ki lássa mit tselekszik. Nékem pedig az ő gyümöltsséért tetszik az Olaj-fa. A'kor az Istenek' Atyok Júpiter ezt mondá Minervának: Oh kedves Léányom! mélytán hivattatol Böltseség' Istenének, mert ha nem

haſznál, a' mit tselekeſzünk, hijába ditsekedünk.

Magy. Nem kell olly' dolgot mivelni, a' mi nem haſznál.

CLXII. *MESE.*

A' Szamárról.

HAjdan a' Tzibele Iſten-Aſzſzony' Papjai mikor a' magok nyereségeknek fel-hajtatására éltenek vólna a' ſzegény Szamárnak ſegítségével, reá rakták minden terheket, a' mellynek nehézsége alatt történt, hogy a' ſzegény Szamár megdöglött. Azután pedig le-húzván bőrit róla dobot tsináltak belőle, a'kik kérdeztetvén, mit tselekettenek vólna a' Szamárral, egy Iſiútól azt mondák: A' mig élt, addig tereh-hordozáſſal ſanyargattuk őtet, moſt pedig hogy meg-hólt, dobot tsináltunk a' bőriből.

Magy. A' kinek ſzerentsétlen ſületése van, mig él-is, nyomorog; hólta után-is nints kónnyebben dolga.

CLXIII. *MESE.*

A' Lóról, és Vad-Kanról.

MIdőn a' Ló a' ſomjúságban akarna inni a' vízből, fellyűl léven a' Vad-kan, meg-zavará a' vízet, hogy tiſzta vízet ne ihatnék kedvére a' Ló, A'kor meg-boſzſzonkodván a' Ló a' Vad-

kanra,

kanra, egy embertől segítséget kér, hogy hellyette boszszúját üzze a' Vad-kanon. Fel-veszi azért az embert a' maga hátára, a' ki-is a' Lónak hátáról a' Vad-kant meg-lövé, és meg-ölé, és a' Lónak hátán marada. A'kor örvendezve az ember ezt mondá: Hálá az Istennek! hogy segítséggel lévék én néked: mert a' prédát meg-nyertem, és azt-is ki-tanúltam, melly nagy segítségemre lehetsz te-is énnékem. És ezután a' Lóvat, mikor szüksége vólt reája, nyergeli, és kantározza vala őtet. A'kor fel-kiált a' Ló, és azt mondá: Oh én bóldogtalan! mídőn máson kirsin boszszúmat állani kivánnám, szolgálatba vetém magamat.

Magy. A' ki boszszút áll máson, magának-is kárt tehet, mellyet békével türjen

Ki követ mást ásva 's le-esik fejére,
Nem jajgathatja sebét.

CLXIV. *MESE.*

Az Ebről, és Krókodilusról.

AZ a' hire, hogy Égyptus' Országában az Ebek futva isznak a' Nilus' folyó-vizéből; hogy a' Krókodilustól el-ne-fogattassanak. Minekokáért midőn egykor egy Eb futva innék azon vizből, a' Krókodilus azt mondá néki: Akármikor jere, és igyál kedvedre e' vizből, és bátorságosson ihatól belőle, semmi tsalárdságtól ne félj. E're azt felelé nékie az Eb: Bizony örömest ugy tselekedném, ha nem tudnám, hogy az én húsomra vágyik a' fogad.

Magy. A' tökélletlen embernek tanátsát ne fogadd; mert tsak a' maga hasznát nézi, ha károddal esik-is az.

CLXV. *MESE.*

Egy Atyáról, és Anyáról, és három Léányiról.

EGy Atya meg-halálozván maga után hagyott három Leány-magzatokat, egyiket igen szépet, és Férfiak' szerelmét vadászót. Másikat szövésben 's sonásban, és paraszt munkában szorgalmatost. Harmadikat személyében éktelent, és részegest. A'kik között illyen testamentomat tészen az Ember, hogy az Anya légyen az örökös illyen con-

conditioval, hogy minden jószágot osszon-fel három Leányinak; de óllyan képen: Hogy egyik-is a' maga részét ne birhassa, mikor pedig azt el-adják, mindenik adjon az Anyjának száz sestertiumot (2500. Tallérokat:) Ezen testamentumnak hire bé-tölte csak hamar Áténás' városát, és az Atya meg-halván, a' szegény Anya a' Prókátorokat tanáts-adásért keresi, és tudakozza vala; de semki néki meg-magyarázni nem tudá, hogy lehessen az, hogy ne birhassák azt a' mit magokhoz részekbe vésznek, és a'ból hasznot végyenek, és az Anyjoknak a' mondott summát mindnyájan meg-adják, és az Anya mindent fel-osszon, még-is örökös maradjon. Sok idő telve látván az Anya, hogy nem lehetne a' testamentumnak értelmét venni, kére a' Magistrátustól Divi'sorokat, hogy azok lássák, és magyarázzák 's a' jószágot osszák-fel. A'kik-is illyen igazságot tevének, hogy az ő értelmek szerént az a' Leányzó, a' ki szép 's szerelmes, és legényeken kapdosó vólna, maga részébe venné a' köntösöket, és minden Asszonyi tsitsomákat, a' mosdó edényeket, és a' szolgálatot tévő Ifjú szolgákat. A' szövő, fonó, és parasztt munkákban szorgalmatos Leányzó pedig részébe venné a' szántó-földeket, marhákat, 's majort, munkás Jobbágyokat, ökröket, szekereket, ekét és minden parasztt munkára való eszközöket. A' réseges harmadik Leányzó pedig részébe venné a' házat, a' boros-pintzét borokkal együtt, és a' múlató kerteket. Mikoron már az e' szerént el-vé-

gezett divisió a' népnek gyülekezetében fel-olvastatnék, hogy azt approbálná vagy helyben hagyná, és az egész nép hellyben-is hagyta, É'sópus közöttök lévén fel-kiált, és azt mondja: Oh vajha a' meg-hólt Atyának akaratja a' testamentum szerént véghez mehetne; de így a' mint hallom, azt az Athénásbeliek meg-magyarázni nem tudják. A'kor azért mindenek É'sopusra elvén kérik erőlen ötet, hogy ő a' testamentum szerént igazítaná a' dolgot. Engedvén azért ő azoknak az ő kéréseknek illyen rendelést téve, hogy a' Házi-ékességeket, és virágos Kerteket és a' pintzét borával együtt adnák a' szövő 's fonó Leánynak; a' köntöst 's azzonyi ékességeket, gyöngyöket, és fenn szolgáló ifjakat adnák a' részeges Leánynak; a' szántó-földeket 's majort, ökröket, és minden paraszt munkára való eszközöket adják a' szép, szerelmes, és katzéros Leánynak: És így következik az, hogy az egyik-is a' maga részével, a' melly az ők természetekkel ellenkezik, meg-nem elégszik: és az ékteln részeges, a' köntöst, a' gyöngyöket, 's a' többit el-adja, hogy bort vehessen. A' szerelmes, és katzéros Leányzó-is, a' szántó-földeket, ökröket, és a' többit el-adja, hogy köntöst, és azzonyi ékességeket szerezhessen. A' szövő-fonó Leány-is a' házat, kertet, és boros-pintzét el-adja, hogy ökröket, ekét, szekeret, és paraszt munkára való eszközöket vásárolhasson, és így egyik-is a' maga

ga részét nem birja, az Anya pedig kinek-kinek részét meg-vásárolván örökös lehet, ők-is valami hasznot az Atyai jószágból vehetnek. az Anyoknak a' meg-nevezett summa pénzt meg-adhatják, és így a' testamentumnak értelme szerént az atyai akarat bé-tellyesedik. A' melly értelmet egy egész város fel-nem-találá, egy semminek látszó ember el-igazitá, és sententziája a' várostól appróbáltaték.

Magy. A' mit sokszor nagy sokaság fel-nem-találhat, egy ember fel-találja azt.

Bolond-is olly követ néha kútba vethet,
Ki-nem-vonatik soktol.

CLXVI. *MESE.*

Az Egereknek és Menyéteknek hartzokról.

KOrtsomákon falón függesztve tartják e' dolognak le-rajzoltatását, hogy mikoron az Egerek' táborok ósve ütközött vólna a' Menyéteknek sergekkel, és az Egerek meg-győzettetvén futásra költenek vala nagy lelkéndezéssel, és nagy félelemmel a' magok lyúkokat keresik vala, és meg-találván, a' mint hogy nagy sereggel vóltanak, egyszersmind el-nem-buvhattak, ugyan tsak a' közkatonák, a' mint rendeltettek vólt, a' lyúkon bé-férvén egymás után el-rejtezhettek; de a' kik Tisteknek tétettek, és hogy a' többitől meg-különböztessenek, fejeken koronákat viseltek, a' lyúkon

lyúkon koronájok miatt bé-nem-férhetvén a' Menyéteknek seregétől el-fogattattak, és meg-ölettetvén a' győzedelmeseknek kövér eledelekké lettenek, és a' magok húsokból jó eledelt adtanak.

Magy. Mikor az Országnak közönséges a' veszedelme, a' nagy Méltóságok szenvednek 's pusztúlnak: a' szegények tsendességben bátron maradnak.

Gyakran a' Méltóság, 's hatalmas Uraság
A' téren-is tántorog.
Élete tsügg szálon, vész kis akadályon,
Szerentsén ügye forog.
Gyakran felsö póltzról tsak pad alá szorúl,
'S el-múlt jován háborog.

CLXVII. *MESE.*

A' Mérges Kígyóról, és Reszelöről.

EGy Mérges Kígyó a' kováts' mühelyében bémenvén keres vala eledelt magának; de nem találván egyebet a' Reszelőt mardosa vala. A' kor a' monda: Te bolond, miért rágsz engemet, a'ki nem tsak tégedet, hanem még a' vasat-is meg-tudom-rágni.

Magy. Ne köss-ki a' nyelves emberrel, a'ki jobban, mint te, rágalmazhat tégedet, kerüld-el a' Kufárnéknak nyelveket.

CLXVIII.

CLXVIII. *MESE.*

Júpiterről.

JUpiter az embernek hátára által-vetőt tett, az elől függő rezében a' máſok' hibáit, a' hátúl függő féliben pedig rakta az ember' maga fogyatkozáſit.

Magy. Ezért az ember a' máſok' hibjáit jól látja, a' magáját pedig nem eſméri. *Meg-látja a' máſok' ſzemében a' ſzálkát, a' magájában nem a' gerendát.* A' mellyet a' Poéta igy tett ki.

Leg-könnyebb embernek máſokat ítélni,
De a' maga vétkét nehéz meg-eſmérni.
Könnyebb más ſzemében kitsiny ſzálkát látni,
De nehéz gerendát magájában látni.

CLXIX. *MESE.*

Egy Lopóról, és Lámpásról.

EGykor egy Lopó lámpáſt gyújt a' Júpiter' óltáráról, és a' Júpiter' tüze világánál a' Júpiter' képét minden ékeſségétől meg-foztá, a'ki midőn a' lopott marhával el-menne, illyen fő hallaték utána: Jóllehet a' lopott marhák a' gonoſzok' adományi vóltanak, mellyek nékem nem tetſzenek; azért-is nem botránkozom-meg el-vitelekben 's el-lopattatáſokban; De még-is tudd-meg te gonoſzt-tévő, hogy meg-büntettetel érettek a' napon, mikor a' Párkáknak ítélő napjok érkezik.

Ez igy történvén Júpiter törvényt ſzab, hogy többé az ő tüze más gonoſzságára ne világoljon, és ne haſználjon, melly tüz az ő tiſzteletére, nem gonoſz végre való, és meg-tiltja ezt a' közöſséget, hogy ſe az ő tüzéről ſemki lámpáſt ne gyújtson, ſem pedig ſemki lámpásából az oltárra néki tüzet ne adjon.

1. *Magy.* Sokſzor az ember a' kivel jól téſzen, a' téſzen nékie kárt.

Hogyha téſzſz kivel jól, még érette meg-ſzól,
Érdemeſen nem fizet.
Mert jól tett helyében innod ſem hágy vizben,
Hanem poſványba vezet.

2. Kár a' gonoſzszal jól tenni, azért ne közösködjél véle.

CLXX. *MESE.*

A' Ketske-Bakokról, és Ketskéről.

A'

A' Ketskék mikor kérik vala Júpitertől, hogy nekik-is szakállat adna, a' Ketske bakok megharagvának, hogy már a' nyöltény Ketskék hasonló tiszteletet nyertenek. A'kor monda Júpiter: Hagyjátok-el őket élni azzal a' hasontalan kis dicsőséggel, és a' ti magatok tulajdon ékességtekkel, mert ugyan-is nem hasonlók ők hozátok erővel.

Magy. Engedj máſt járni magadhoz hasonló öltözetben, ugy-is lehet tenéked máſt' virtussal meghaladni.

Mert Kalmárt pénzéért 's Vargát értékéért,
Magasztalni szokatlan.
Hanem a' nemes vért, melly tiszteséghez ért,
Ditsérhetni nógatlan.

CLXXI. *MESE.*

A' Hajós-mesterről, és Hajókázókról.

EGykor nagy tengeri-háborúban hánykodván a' hajó, a' Hajókázók a' haláltól való félelemnek miatta sírnak és jajgatnak vala; de azután változván az idő kedves nap-fényre kezde kellemetes szeltől vitetni a' hajó, a' melly-is ki-mondhatatlan örömet szüle a' Hajókázóknak szívekben. A'kor a' sok nyomorúságban tanúlt Hajós-mester intette őket: Hogy ne felettébb örvendjenek, mert ismét eshetnek veszedelembe; mivel az emberneк

bernek élete elegyes örömmel, és szomorúsággal.

Magy. Se ha bóldogságod van, felettéb ne örüljsze ha szomosúságod, vagy károd, felettébb ne bánkodjál.

E' világ ideig, kedve nem tart sottig.
Gyakran viszsza változik.
Tegnap vigan tartott, most már búra hajtott,
Estvéig mi történik?

CLXXII. *MESE.*

Az Ebek' Követeiröl.

AZ Ebek meg-unván állapotjokat akarának kiszabadúlni az embereknek hatalmok alól, a kik őket korpával elegy ázott kenyér-hajjal táplálják vala, és a' miatt a' szemeten kéntelenítetnek vala magoknak tsontot, és egyébb eledelt keres-

kereſni. E're nézve Követeket válaſztának, kiket Júpiterhez küldének, hogy ſzabadságot inſtálnának. Azonban el-indúlván a' Követek Júpiterhez, midőn a' ſzemeteken eledelt kereſnének, és azzal késlelődnének, Júpiter tudván ſzándékokat az Ebeknek, Merkuriuſt elejekbe küldi, a'ki-is nehezen találván-meg őket, és pirongatván meg-háborítja, és meg-háborodván bé-viſzi a' Júpiter' Királyi házába, a' holott mikor a' nagy Júpiternek rettegtető ſzemélyét meg-látták vólna, a' Királyi házat okádáſokkal, és más ſzagos tetemenyekkel el-tőlték, 's büdősíték. A' mellyért-is a' házból bottal ki-üzettetének ugyan, de az elmenetelre való ſzabadságtól el-tíltatának. A'kor az Ebek tsudálván a' Követeknek a' viſzſza való menetelben lett későségeket, és félvén ha valami helytelen dolgot tselekedtenek vólna az ő nemeknek gyalázatjokra, más követeket válaſztának, és minthogy az alatt meg-is hallották, mi roſſz dolgot ejtettek vólna az első Követek, tehát az új Követeknek hátúljokat ſzagos fü-ſzerſzámokkal meg-rakták nagy bővséggel, és illyen kéſzülettel eregtik Júpiterhez őket. A'kik mikor el-érkeznének, látván hogy Júpiter a' menykövet nagy bővséggel hullatná, és hánná az egekből a' földre, meg-ijedének, és a' Királyi udvarban a' fü-ſzerſzámos merdákat ſéllyel hullatják vala, a' mellyeknek zavaros ſzagát meg-érezvén mindenek fel-kiáltanak, ezt mondván: meg-kell boſſzúlni ezen rút tselekedetet. Azonban áreſtomban tétetterének,

hogy

hogy az éhség által tanúlnának hasokat meg-tartóztatni. Amazok iránt pedig ki-ment a' dekrétum, hogy a' mint az előtt (a'kik a' követeket küldötték vólt) ugy ez után-is lennének az embereknek hatalmokban. Azólta pedig ezek örökké várják az ők útólszori Követjeiket Júpitertől, hogy viszsza térnének. Innen vagyon az, hogy az Ebek mikor idegen Ebeket találnak elsőbben-is azoknak hátúljokat bűzölik, ha nem a' fü-szerszámos seggű Követek közzül valók vólnának-é.

CLXXIII. *MESE.*

A' Rókaról, és Sárkányról.

A' Róka mikor magának lyúkat vájna, a'dig ásogatja vala a' földet, mig a' Sárkánynak barlangját éri vala a' ki nagy el-tett kintset őriz vala a' maga barlangjában. Ezt meg-tekintvén a' Róka monda nékie. Kérlek tégedet szépen Sárkány bátya! engedd meg nékem, hogy réád áltam; mert tudod, hogy nem a' kintsedért jövtem ide, a' mellyet az én természetem, és életemnek neme nem keres, ugy mint, a'ki nem kintstsel, hanem más állatoknak húsokkal szoktam élni. De kérlek, felelj-meg nékem: Mi hasznot vészsz a'ból a' kintsből, és mi jútalmat vészsz azért, hogy álmotlansággal, és a' sötétben tartod hozzád idődet. Felele a' Sárkány: Semmi jútalmat nem vészek; hanem a' Felséges Júpitertől állittattam e'ben az álla-

állapotban. Ugy tehát monda a' Róka: Sem magadnak nem vészsz semmit a' kintsből, sem másnak nem adsz semmit belőle: Felele e're a' Sárkány: Igy tetszik az Isteneknek. A'kor monda a' Róka: Ne neheztelj én reám Sárkány Bátya! ha szabadoson szólok, és azt mondom: Hogy az Istennek haragja, és büntetése vagyon azon, a'ki hozád hasonló.

Magy. A' fösvény ember nyughatatlanúl él. Innen mondja a' Poëta:

Gazdag ki sorsával 's értéke' jóvával
Panasz nélkûl meg-nyukszik.
De nyomorált, a'kit fösvénység meg-vakit,
Sorsával nem elégszik.
Mert ki u'sorával, keresi záloggal,
Tsendesen nem aluszik.

Ugyan máfut a' Poëta:

Éktelen fösvénység 's rút telhetetlenség
Szörnyü vétek magában,
Ki mint varas béka, noha földben lyúka,
Nem mér enni a' porban.
Tsak zab kenyere-is, 'sobrák embernek-is,
Mézes falat szájában.

CLXXIV. *MESE.*

Az Után-járókról, és egy Tolvajról.

Két el-indúlt Utozóknak elejekbe szökik egy Tolvaj, és halállal fenyegetvén őket a' pénzeket kéri vala szorgalmatoson ő tőlök. A'kor az egyik az Utozók közzül bátrabb lévén ellent áll

áll vala a' Tolvajnak, mig ki-húzott fegyverével a' Tolvajt meg-ölte. Azután halva lévén a' Tolvaj, ele áll a' félénk Után-járó-is, és fegyverét ki-húzván, felső köntösét le-vetvén nagyon hányja vala magát ezt mondván: Most álljon elé az átkozott Tolvaj, meg-mutatom néki, kiket támadott vala-meg. A'kor a' társa azt mondá néki: Bár ément segítettél vólna illyen fókkal engemet, bátrabban öltem vólna-meg a' Tolvajt, a'ki már meg-győztem: Te pedig dugd hüvelyébe fegyveredet, és tsak azok előtt kérkedjél, a'kik tégedet nem esmérnek, és fogd-meg a' hazontalan nyelvedet; mert tsak én tudom mit ér a' te virtusod.

Magy. Vagynak ollyan emberek, a'kik tsak a' bóldog időben, vitézek, a' háborús időben pedig semmit érnek. Innen mondatik: *Könnyü tsendes időben kormánt tartani.*

CLXXV.

CLXXV. *MESE.*

Két Kopaszról.

TAlála egy Kopasz ember egy fésût az utón. Azonban érkezik oda egy más Kopasz ember, a'ki azt mondja vala; Barátom meg-kell-oztani a' nyereséget. A'kor a' másik meg-mutatja, a' mit talált, a' fésût; De utána veti: Az Isten kedvezett nékünk; de nints haznunk benne, a' mint sokták mondani: *Kénts helyet szenet találtunk.*

Magy. Meg-tsalja a' reménység sokszor az embert, a' mint a' Poéta mondja:

Reménység, ha rád néz, édesebb, hogysem nád-méz,
Biztat jövendö jókkal.
Karón varjat mutat, 's igérettel untat,
Hogy mindent ád marokkal.
De ha meg-kezd tsalni, a'kor fogsz te falni
Mérget telt torokkal.

CLXXVI. *MESE.*

A' Bikáról, és Túlokról.

MIkor valami szoros ajtón szarva miatt nehezen férne-bé a' jászolyhoz egy Bika, és sokképen hányja 's veti vala a' szarvát, kezdé tanítani egy Túlkotska, miképen kellene a' szarvát forditani, hogy jobban bé férhetne. A'kor mon-

da a' Bika nékie: Halgaſs, mert jobban tudtam azt náladnál még minekelötte ſülettél vólna.

Magy. Náladnál tudóſabbat ne tanits. Innen ſokták mondani.

Követ ne veſs náladnál nagyobbal.
Sus Minervám docens.
Farkaſnak ne mutaſs erdöt.

CLXXVII. *MESE.*

A' Vadáſzról, és Vén Ebröl.

EGy Vadáſznak az agara midőn a' maga ifjúságában Ura' akaratjának eleget tett vólna, a' Vadaknak fogdosásokban vitézül viſelvén magát, végre az ő vénségében kezdett lankadni, a' melly ſzerént egykor egy vad-diſznónak fülét meg-fogván udvas fogai közzül ki-ſzalaſztotta. E'kor a Va-

Vadász fájlalván az el-szaladott vadat pirongatja vala a' vén agarat. Mellyre ezt felelé a' vén agár: Az én indulatom tégedet el-nem-hagyott, a' ki olly szívvel vagyok hozád, mint az előtt; hanem az én erőm hagyott-el tégedet, és már ezért előbbeni állapotomat ditséred, a' jelen valót, melly nem vétkes, pedig gyalázod.

Magy. A' vén szolgának betsülete meg-szokott avúlni. Innen a' Poéta:

A' szöke terhet von hegyen 's völgyen, hanton,
Oftor sujtja öldalát.
Meg-vénhedvén másnak adják mészárosnak,
Fejsze üti homlokát.
Szolga-is meg vénül 's meg-sántul, 's meg-sérül,
Ura' szolgálatjában.
Élhetetlen immár, mert érte veszély 's kár,
Nints már a' grátziában.

CLXXVIII. *MESE.*

A' Rókáról, és Jupiterről.

EGy Rókát felettébb meg-kedvelvén Júpiter, emberi ábrázatba változtatta, és magának szeretőjének fogatta vagy ágyasának vallotta. Kit midőn királyi székben ültette vólna, meg-láta a' Rókából lett királynéasszony egy szarvas-bogarat egy szegeletből elé mászkálni, és leg-ottan elhagyván a' királyi széket utána erede, hogy megfogja. Mellyet a' több Istenek meg-látván elszégyenlék magokat, és nagy hahotát tsapának.

Mellyre magát meg-fégyelvén Júpiter a' királyi-házból ki-tsapá, azt mondván néki: Élj ollyan móddal a' melly illik te hozzád, a'ki az én állapotomhoz képeſt méltóképen élni nem tanúltad, és nem tudſ.

Magy. A' terméſzetét valakinek a' Méltóság nem változtatja.

CLXXIX. *MESE.*

A' Fejſéről, és a' Fákról.

EGy ember tsinálratván egy Fejſét magának elmenyen, és a' Fáktól az erdőben nyelet kér a' fejſéjének, a' melly jó 's erős vólna. A'kor a' Fák parantsolának az Olaj-fának, hogy adna nyelet azon ember' Fejſéjének. Mellyet mikor az ember a' Fejſéjéhez alkalmaztatott vólna, kezdé a' nagy erős Fákot vagdalni véle. Azonban a' Körös-fa a' Tser-fának ezen dologról panaſzolkodván ezt mondják vala: *Méltán ſzenvedünk.*

Magy. Könnyü el-veſzni a'nak, a'ki az ő ellenségének ſegítséget ád.

CLXXX. *MESE.*

Egy Férjfiról, és a'nak Feleségéről.

EGy vakmerő Aſſzonyi-állat az ő Férjét valamikor a'ra meg-haragſik vala, mindenkor Ter-

ves-

vesnek nevezi, és tsúsolja vala. Ezen tsúfoltatását mikor már a' Férjfi tovább nem szenvedheti vala, él-végezé magában, hogy valami nagy dolgot tselekednék az ő Feleségével, hogy e'ről a' rút szokásáról el-szokrathatná őtet. Egykor azért fel-tett szándéka szerént az ő Feleségét, mikor Tetvesnek mondván keményen tsúfolná őtet, megragadá a' Feleségét, meg-kötözé, és kérdeni kezdé: Mondaſz-é még-is Tetvesnek engemet? A'kor-is monda: Tetves vagy, tetves vagy. Ezért a' kútba eresztvén egy darabig, ismét kérdé tőle: Mondaſz-é még-is Tetvesnek. Ama' felele: Tetves vagy, tetves. Tovább nem türhetvén az Aszszony' vakmerőségét a' vízbe bé-eresztí, ugy hogy a' feje sem látzanék-ki. De a' kor-is a' maga vakmerőségében állhatatoskodván az Aszszony, mikor szájával nem szólhatna, két kezét feje' feliben

fel-emelvén, a' körmeivel a' tetűt ölni mutatja vala. Látván azért a' szegény bóldogtalan Férjfiú az Aszszonynak meg-átalkodott gonoszságát, hogy a' vízben el-ne-veszne, ki-rántá a' kútból őtet, és hóltig szenvedé Feleségétől a' Tetves nevet.

Magy. A' meg-átalkodot gonosz ember, halálával sem hagyja-el meg-szokot gonoszságát, a' mint a' Poéta mondja:

Latornál nints vétek, semmit nem tart bünnek,
Patvar társa mind végig,
Mint az eb a' dunán egyszer általi uszván,
Készül másszor tengerig.

CLXXXI. *MESE.*

Egy vitézről, és a'nak Szolgájáról.

MIdőn egy Vitéz az ő Szólgájával jó reggel utnak indúlt vólna, és azonban egy nyúl előttök el-szaladott vólna, monda a' Szolga az ő Urának: Uram Nicderlándban láttam ollyan nagy nyúlat mint egy ökör. Mellyet el-halgatván a' Vitéz, útjában imádkozni kezde magában: Én Istenem! tarts-meg engemet, hogy el-ne-veszszek ama' vízen, a'hol a' hazugok a' vízbe szoktanak veszni. Ezt halgatván hátúl a' Szolga, és vádolván a' lelki-esméret, hogy azon jó reggel már egyszer hazudott vólna, mihelyt egy folyó-vízhez érkezének, le-szökék a' Szolga lóváról, és prótestálni kezde, hogy ő tovább az ő Urával nem menne. Mellynek okát kérdezvén az Ura ezt mondá:

mondá: Hallám Uram a' te imádságodból, hogy ollyan vízen kellene által menni, a' hová a' hazugok belé veſznek. Én pedig ma hazudtam egyet; Kérdvén a' Vitéz mit? felele: Hogy mondottam magamat látni egy nyúlat, mint egy Ökör; holott nem vólt nagyobb egy túloknál. A'kor monda a' Vitéz: Édes Szólgám! nem ez a' víz, a' mellyben a' hazúgok veſznek; hanem ülj-fel a' lóra, és menyjünk. Fel ülvén azért a' Szolga a' lóra, ismét utozni kezdének, és az utozásban ujjra igy kezde imádkozni a' Vitéz: Uram örizz-meg engemet e' mái napon; hogy ne hazudjak, ne hogy a' vízbe veſzſzek. Ezt a' Szolga újjolag hallván magában tartja vala, és mind addig halgata, mig egy folyó vízhez akadának. A' holott viſzont a' Szolga reá emlékezvén azon napi hazugságára, le-ſzökék a' lóról, és próteſtálni kezde, hogy ő tovább az ő Urával nem utozna. A'kor tsudálkozva kérdi okát a' Vitéz a' Szolgától maga tselekedetének. Azt felelé: Ö a' vízre nem mégyen félvén ha belé veſzne, mivel azon a' napon ő hazudott vólna. Kérdvén a' Vitéz mit? Azt felelé: Hogy a' nyúl nem vólt a'kora-is, mint egy túlok, hanem tsak a'kora mint egy ſzopó-borjú. A' kor monda a' Vitéz néki: Édes Szolgám, nem ez a' víz, a' mellyben veſznek a' Hazúgok, hanem más, ülj-fel azért a' lóra, és menyjünk által rajta, és békével által menének. Továbra még-is utozván ismét imádkozék a' Vitéz a' ſzerént, hogy az Iſten ötet ól-

talmazná-meg a' hazugságtól, ne hogy ama' víz-be halna, a' mellyet hátúl a' Szolga ismét halgat vala, és elméjében tart vala. Azután mendegelvén, mikor a' harmadik folyó-vízhez érkeznének, maga a' Vitéz kezdé mondani: No édes Szolgám! ez a' Víz az, a' mellyben a' Hazugok belé vesznek. Legottan azért le-szökék a' lóról a' Szolga, és esküvéssel erösíti szándékát, hogy ő tovább az ő Urával nem utozna, sem a' víznek nem fogna, ne hogy belé vesznie: Kérdezvén okát a' Vitéz a' Szolgától, miért tselekedné azt? E're azt felelé: Hogy az nap hazúdott vólna, és ha az a' víz az, a' mellyben a' hazúgok belé vesznek, néki szükségesképen belé kell vesznie. Mit hazudtál, mondja a' Vitéz. Felele. Én azt mondottam vólt, hogy ollyan nagy nyúlat láttam Nicderlándban, mint egy szopó borjú, holott nem láttam nagyobbat, mint a' melly a' jó reggel előttünk el-szaladott, és mint a' más nyúlak szoktanak lenni. A'kor monda a' Vitéz-gazda: Édes Szolgám! ez a' víz-is tsak ollyan mint a' többi, a' mint a' többin a' hazug ember által mehetett, ezen-is által mehetsz, és igy forgatá-ki a' hazugságból a' Vitéz az ő Szolgáját. Azután lóra ülének, és a' magok tzéljokra el-kalapérozának.

Magy. Ne hazudj, mert könnyen meg-esik az, hogy utól érnek a' hazugságban, a' melly-is gyalázatodra szolgál. Mert szokták mondani: *Könnyebb egy hazugot útól érni, mint egy sánta ebet.*

CLXXXII.

CLXXXII. *MESE.*

Egy Szegény emberről, és Szerentséről.

EGykor egy Szegény ember a' földet ásván gondolkodik vala magában, ha történetből valamit találhatna, a' mivel szegénységét vidámíthatná, segitségül hivja azért a' Szerentsét, hogy a' tenne jól véle. Azon közben a' Szerentse meghallgatván a' Szegénynek szives kérését, eleibe ada az ásás közben két vastag rud aranyat; ezt az együgyü Szegény ember találván, réznek lenni ítélte, 's nagy óltson el-is adta. Ezután ismét könyörög vala a' Szerentsének, hogy ismét tenne jól véle. A'kor monda a' Szerentse néki: Mit síránkozol Szegény ember; mert nem vólna most fok ezer ember gazdagabb náladnál, ha te tud-

tál vólna jól élni a' Szerentsének adományával; Azért ne jó szerentsét kérj; hanem kérj eszet elsőben, hogy a' mit a' Szerentse ád, tudj élni véle.

Haszontalan a' Gazdagság, ha a'nak Ura nem tud jól, és eszesen élni azzal.

CLXXXIII. *MESE.*

A' Vízről, Szélről, és Betsületről.

EGykor egybe akadtanak a' Víz, a' Szél, és a' Betsület, és szép társaságban mulatnak vala. Mikor azért akarnak vala el-válni egymástól, tudakozódnak vala egymás közt, hogy vissza hol találhatnák-meg egymást. A'kor a' Víz monda: Én a' völgyekben lakom, és ottan mindenkor engemet meg-lehet találni. A' Szél-is monda: Én pedig a' hegyek' tetején lakom, és ottan meg-lelhet akárki engemet. Kérdik a' Betsülettől-is: Hát téged, ha most el-hagyunk, hol találunk-meg? A'kor monda a' Betsület: Engemet ha egyszer el-veszítetek, többször soha meg-nem-találtok.

Magy. A' jó hirt vagy betsületedet ugy őrizzed, hogy ha egyszer el-veszted, nehezen vagy soha meg-nem-találod; a' mint a' Poéta mondotta:

Ember bár mindenét sok gyümöltsét 's ezüstét,
Egy orában veszesse.
Még fel-találhatja, és helyre hozhatja,
Tsak jámborúl keresse.

De

De el-veſzett hiret, mint kedves életét,
Nints hol elö vehesſe.

CLXXXIV. *MESE.*

Egy Rókáról.

EGy Róka törrel vagy kaftánnal meg-fogattatván midön másképen meg-nem-szabadúlhatott vólna, a' farkát el-szakaztván ott hagyta, és farka nélkül lévén magát erötlen meg-szégyenlette a'nyira, hogy életét-is e' miatt meg-unta. Hogy azért a' több Rókák között bátrabban járhatna, kezdé jovallani azoknak-is, hogy farkokat vágatnák-el, mind azért, hogy illetlen vólna, mind azért, hogy haszontalan tereh vólna, gondolván magában, hogy ha közönségesſen a' Rókák farkokat el-hagynák, ö-is kevesebb gyalázattal élhetné világát. De e're egy a' Rókák közzül felele: Hallod-é atyánk-fia! ha néked az a'

dolog

dolog haſznodra nem vólna, nékünk ſem jóvallanád azt.

Magy. A' Ravaſz ember máſnak tanátsot ád; de nem a hoz való ſzeretetéből, hanem a' maga haſznának kereſéséből.

CLXXXV. *MESE.*

Egy Tökélletlen Emberröl.

EGy ſzegény Ember ſokáig betegeskedvén könyörge az Iſteneknek, hogy gyógyítanák-meg, a'ra igérvén magát, hogy ha meg-gyógyúlna, ſáz ökröt áldozna-meg nekiek. Az Iſtenek azért akarván próbálni, ha igéretét bé-tellyesíténé-é, meg-gyógyíták, és a' haláltól meg-mentették. Meg-gyógyúlván azért a' ſzegény Ember, minthogy ökrök nélkül ſzükölködnék, valami téſztából ſáz ökröket formála, és az Iſteneknek az óltáron fel-mutatá. Látván azért az Iſtenek miképen tsalta-vólna-meg a' ſzegény Ember őket, akarván meg-boſzúlni tselekedetét, álmában megjelenének néki, ezt mondván: Menyj-el a' tenger' partjára, és ottan 1000. drakmát találſz. Mellyet hallván mihelyt fel-ſerkene, nagy ſerénységgel, és nagy örömmel a' tengerre ki-ménne, hogy aranyat kereſne. Azonban valami rolvajok reája találván el-fogák őtet. Ö azért a' tolvajoknak, tsak el-botsátanák, ezer drakmát ígére; de a' tolvajok hitelt nem adván néki, el-vivék, és ezer drakmán el-adák rabságra őtet, és igy boſzu-

bo∫∫úlák-meg az Iſtenek az ő tsalárdságát.

Magy. Az Iſten ellensége a' hazug embernek, és keményen meg-bünteti azt.

CLXXXVI. *MESE.*

Egy Özvegy Aſſzonyról, és Tyúkról.

EGy Özvegy Aſſzonynak lévén egy Tyúkja, a' melly minden napon néki egy tojást tojik vala, azt gondolá magában, hogy ha még jobban táplálná, talám napjában két tojáſt-is fogna tojni nékie. Azért gondolatja ſzerént bővebben kezd hányni eleibe az árpát; de azt nyeré véle, hogy az után egy tojáſt-is nem tojhat vala napjá

Magy. A' melly fösvény ember többet a'nál a' mi vagyon; a'mit bir, azt-is el-veſzti. A' Poéta mondja.

Gazdag; ki sorsával 's értéke' javával.
Panasz nélkül meg-nyugszik.
De nyomorult; a kit fösvénység meg-vakít,
Sorsával nem elégszik.

CLXXXVII. *MESE.*

A' Daráʼsokról, és Fogoly-madarakról.

A' Daráʼsok, és Fogoly-madarak szomjúhozván menének egy szántó-vető, és Szőlős Gazdához, és italt kérnek vala magoknak, mind két részről tévén igéreteket nékie. A' Fogoly-madarak igérék, hogy ők kapálással fogják a' szőlő munkában meg-segíteni. A' Daráʼsok pedig fogadják, hogy a' szőlő-hegyet körül repdesvén az ők fulánkjokkal a' lopóktól igyekezik a' szőlő hegyet meg-óltalmazni. Ezekre azt mondja a Gazda: Két ököm vagyon énnékem, ez egyik is semmit nem igér, még-is mindent, a' mit akarok, meg-tselekszik mindenik. Jobb nékem hát azokat itatnom, mint titeket.

Magy. Jobb azzal jól tenni, a'ki használ tenéked, mint a'ki tsak sokat igér. A' honnan szokták mondani: *Sok igéret fér egy 'sákban.* Más mondja pedig azt tartja: *Kötik az ebet a' karóhoz.*

CLXXXVIII. *MESE.*

Egy Tisztátalan Aszszonyról.

Aszszony-ember az ő szeretőjét, és a'nak el-menete-

netelét, kit minden jóvaitól meg-foztott vala, keserveſen ſiratja vala. Kérdettetvén azért az ő ſzomſzéd aſſzonyától miért ſiratná olly felettébb őtet? azt mondá: Nem az ő elmenetelét, hanem az ő bundáját, mellyet rajta hagytam, ſiratom.

Magy. A' Tiſztátalan Aſſzonyoknak ſzokáſok, hogy nem az ök ſzeretöjöket; hanem azoknak vagyonjokat ſzeretik.

CLXXXIX. *MESE.*

Két Békáról.

Két Békák egymás ſzomſzédságában lakoznak vala, egyik egy út mellett való tóban, a' másik az útban egy kis motsáros árokban. Amaz hívja vala ezt ſzívesen magához a' tóba, ditsérvén

az ő lakó helyét, melly bátorságos félelem nélkül való hely vólna; de ez nem engede nékie ezt mondván, hogy az az árkotska néki régi meg-szokott lakó helye vólna, és a' szót alig mondhatá-ki. Azonban egy ott el-menő szekérnek kereke halálra nyomá őtet.

Magy. 1. A'ki a' más jó tanárát meg-nem-fogadja, veszedelmet szerez magának, a' mint a' Poéta mondja.

A'ki szántszándékkal 's bolond akarattal,
Járja a' maga kényét.
Kár-vallája nem kár, ne-is síraſsa bár,
Hogy meg-ütötte körmét.
Máſok' jóvallását és tanáts-adását,
Meg-ne-veſsed azontúl,
Mert a'magad eſze esik gyakran meſszſze,
Az el-rendelt dologtól.

2. A' régi meg-rögzött állapat nem mindenkor bátorságosabb, és jobb a' máſok' újj jovalláloknál.

CXC. *MESE.*

Merkuriusról, és egy Kö-faragóról

MErkurius egykor akarván ki-tanúlni, hogy az emberek miképen betsülnék őtet, emberi ábrázatban öltözvén el-méne egy Kő-faragónak műhelyébe, és ott látván a' Jupiter' képét kérdi vala, mi áros vólna az? Ama' felele: Egy aranyos. Ismét a' Júnó Isten-Aszszony' képét-is tudakozván mit érne? azt felelé: A' drágább vólna. Végre meg-látván a' maga képét-is és gondolván, mi-

mivel ő az Isteneknek követje vólna, hogy talám a' maga képe még betsüsebb lenne, kérdé azt-is, Hát az mi áros vólna? E're monda a' Kő-faragó. Hogy ha a' más kettőt meg-vásárolná, azt tódásban oda adná. Ezt hallván Merkurius, és magát meg-szégyenlvén el-méne onnét.

Magy. 1. A'ki sokat állit maga felöl, szégyenben marad. Innen mondják: *Hidd-el magad', ha szégyent akarsz vallani.*

2. Nintsen mindenkor az ember ollyan betsületben mások előtt, a' mint maga gondolja.

CXCI. *MESE.*

Merkuriusról, és Tiré'siásról.

MErkurius akarván meg-próbálni, ha vallyon az öreg Tiré'siásnak jövendölése igaz vólna-é,

na é, el-lopá elsöben Tiré'siásnak ökreit, azután el méne magához emberi formában öltözvén, és a'nak ökreinek el-lopattatásokat meg-jélenterre. A' kor Tiré'siás maga mellé vévén Merkuriust, kiméne a' mezőre, hogy valami jelt a' lopás felől tanúlhatna; kérdi azért Merkuriustól. Minémű madarat látna? ezt felelé: Hogy egy bal-felől jobra repülő Sasot látna. Ere azt mondá Tiré'siás: A' semmit sem jelentene. Másodszor monda Merkurius: Hogy egy fa-ágón álló varjat látna, a' melly hol az égre, hol a' földre tekéntene. E're azt mondá Tiré'siás: Hogy az a' varjú mind az égre, mind a' földre esküszik, hogy, ha te akarsz, az én el-vesztett ökreimet viszsza adhatod.

Magy. Sokszor az a' lopó, a'ki a' lopást megjelenti.

CXCII. *MESE.*

Két Ebről.

EGy nemes embernek két kutyája vala, és az egyiket vadászni tanította, a' másikat házat őrizni hagyta. A' mikor azért a' Vadász-kútya valami vadat fogott vólna, és haza vitték vólna, a'nak meg ételében az Ház-őrző Kútya-is részesedik vala. Egykor azért a' Vadász-kutya nagy haragosan veti-vala szemére a' másiknak panaszolván, hogy ő minden napon munkálódnék, a' másik pedig otthon hevervén az ő munkájának gyümöltsé-

méltséből élődnék, 's táplálodnék. A'kor felelo az ház-örző Kutya: Nem engemet, hanem pirongattad a' gazdámat, a' ki engem' henyélni tanított és a'ra tzoktatatott, hogy a' más' keresetivel élnék.

Mgy. Nem az Ifjakat kell pirongatni, ha tudatlanok, hanam az ők Szüléiket, a' kik nem tanították őket.

CXCIII. *MESE.*

A' Szamárról, Rókáról, és Oroszlánról.

A' Szamár, és Róka öszve barátkozván el-menének ketten vadászni. Azonban találának az Oroszlánra, mellytől meg-rettenven a' Róka a' nak eleibe méne, és azt igéri az Oroszlánnak, hogy, ha őtet békével el-eresztené, a' Szamárt ál-

tal adná nékie. Az Oroszlán igéré el-botsáttatását nékie. El-méne azért a' Róka, és addig vezeti vala a' Szamárt, mig őtet hálóba kerítette, és fogságba ejtette. A'kor kezde az Oroszlán igy gondolkodni, hogy a' Szamár immár el-nem-vaaladhat, azért a' Rókát fogja-meg elsőben, mig el-nem-futna; Azért azt elébb meg-fogta, és meg-ette, azután fordúlt a' Szamár', tráncsírozatására.

Magy. A'ki másnak vermet ás, maga esik belé.

CXCIV. *MESE.*

A' Galambról, és Varjúról.

EGy Galamb a' galamb-házban nevekedvén, és ott tartatván egykor kezde ditsekedni azzal, melly sok fiakat tudna szaporítani. A' mellyre a'

a' Varjú ezt mondá néki: Hallod-é Galamb! Ne dirsekedjél szaporodásoddal, mert mentől több fiakat szaporitaz, a nál több bánatot szerzesz magadnak.

Magy. Bóldogtalan szolgák azok, a'kik a' szolgálatban sok magzatokat nemzenek 's szülnek.

CXCV. *MESE.*

A' Bárányról, és Farkasról.

EGykor a' Bárány magas helyen állván, hogy az ott járó Farkastól nem félhetne, kezdé a' Farkast boszszantani, és azt tolvajnak, gyilkosnak, ragadozó állatnak kiáltja vala. A'kor a' Farkas látván az alkalmatosságot, hogy boszszúját nem üzhetné, monda néki: Nem te boszszantaz engemet; hanem az a' magas hely, a' hol állaz.

Magy. Sokſzor türi az ember a' boſzúságot azért, hogy a' boſzút-tévö az alarson, és meltatlan emberhez nem fér a' nagy Urak' féleimek miatt.

CXCVI. *MESE.*

Egy Ketske-paſztorról, és Ketskékről.

TÉlnek idején egy Ketske-páſztor hajtogatván elébb-elébb a' maga ketskéit, találá egy elhagyatott barlangra, a' hová buvnak vala a' nehéz időben a' vad-ketskék, és mint-hogy ezek ſámoſabbak valának, és azok között tzápok-is ſzépbek találtatának, ezeket kezdi vala legelni a' fáknak ágain, a' magáját pedig el-hagyja vala, a' mellyek páſztor nélkül lévén tavaſzra kelve el halának, és mind el-veſzének. Ezek pedig az időnek kellemetességével meg-bizakodván a' hegyekre, és kö-ſziklákra, a' hová a' Páſztor nem hág-

hat

hát vala, el-szaladozának, és meg-nevetvén magát a' Pásztor üresen haza méne.

Magy. Ne hagyd-el ember a' magad jóvadat nagyobb reménységnek okáért; mert megeshetik az, hogy két *szék között pad alatt maradsz.*

CXCVII. *MESE.*

A' Szamárról, és Ketskéről.

EGy valaki tartván maga házánál egy Szamárt, és egy Ketskét, A'ketske a' Szamárnak böv eledelét irígyli vala, és azért e'nak vezedelmére azt jóvalja vala nékie, hogy mivel minden órán sok nyomorúsággal fog ő a' maga gazdájától terheltetni, a' malomba, és másuvá fog nehéz terheket vinni, tehát tettesse, mintha el-szédült vagy nyavalya törésben esett volna, és döljön-bé egy gödörbe, hogy ottan kedvesen nyughatnék. A' Ketske tanátsának engedvén a' Szamár a' szerént tselekedett; de magát erősen a' testében meg-rontotta. A'kor a' Gazda vévén észre a' Szamárnak baját, hiva egy a'hoz értő orvost, hogy a' Szamárt meg-gyógyítaná, a'ki azt jóvallá néki, hogy egy meg-nyúzott ketskének bőrével boríttanák-bé a' Szamárnak meg-rontsolódott részét, és meg-gyógyúlna. A' Gazda azért legottan meg-ölvén a' maga Ketskéjét a'nak meleg bőrével a' Szamárt bé-kötözé, és a' Szamár meg-gyógyúla.

Magy. A'ki máſt meg-akar-tsalni, magának ézez veſzedelmet, a' mint a' Poéta mondja:

Ki vermet ás máſnak, meg-láſſa, magának
Ne légyen koporsója.
Mert ki barátjának, vagy atyja-fiának
Léſzen hamis vádlója.
Maga nyaka ſzegik, 's mélyebb kútba esik.
Légyen máſok' példája.

CXCVIII. *MESE.*

A' Rókákról.

A' Rókák' nagy ſerege egybe gyülvén a' Méánder' folyó-víze mellé, a' hol innia kívánnak vala; de mivel a' víz igen ſebeſen foly vala, egyik-is belé menni nem bátorkodik vala. A' kor egy a' többi között meg-bátrítván magát, hogy oltán a' többit tsúfolhatná, magát pedig bátorságával magaſztalhatná, belé ugrék a' vízbe; de a' folyó-víz ſebes lévén őtet alább-alább viſzdegeli vala. Kinek a' partón álló Rókák kiáltják vala. Róka-bátya! ne hagyj-el minket; hanem mutasd-meg nékünk, hol ſzállhaſſunk a' vízbe, a' hol igyunk. Ez azért azt felelé viſſza nékiek. Hogy néki a' feleletet Miléta' városába kell vinni, és midőn viſſza fordúlna, meg-mutatja nékik, hol kell a' vízbe az ítalért bé-ſzállani.

Magy. A' vakmerő bátorság ſokat veſztett-el.

CXCIX. *MESE.*

A' Rókáról, és egy Emberről.

Időn egy Róka egy szántó-vető Gazdának egyszer 's másszor sok károkat tett vólna, és tovább a' boszúságot nem szenvedheti vala, útóljára valami mesterséggel aratásnak idején megfogá, és hogy boszúját töltse rajta, a'nak farkára olajba mártott tsepűt kötött, és azt meg-gyúrván el eresztette. Ama' történetből ezen boszús embernek búzájába szalada, és már meg-ért gabonáját fel-per'selé. A' melly kárt a' szegény szántó vető keservesen meg-sírata.

Magy. Jobb a' kegyelmesség a' boszúságnál; mert sokszor a' boszú-tétel nagy károkat okoz a' haragos embernek.

Innen mondja a' Poéta.

Nem mindenkor hasznos, ollykor inkább káros,
Szeget szeggel ki-verni.
Mert boszszút haraggal, vagy üstök vonással,
Nem jó gyakran követni.

CC. *MESE.*

Egy Ég' forgását vi'sgáló Emberről.

Egy Tsillagokat vi'sgáló Filo'sófus szokta vala minden estvénként a' tsillagok' járását vi'sgálni. Egykor azért ki-menvén a' várnak hóstátjába, mikor szemét, ezét egészen az égre füg-

geztette vólna; és elébb-elébb mendegel vala, történetből egy kútba belé esék. A' honnan kiáltozván nagy nyegésével a' Filo'sófus, egy valaki az ő nyegését meg-hallotta, és oda érkezvén történt esetét meg-értette, a'kit a' kútból ki-huzván ezt mondá néki: Oh gegény ember! midőn az eget akarod ki-tanulni, a' földön lévő dolgokat nem érted

Magy. Vagynak emberek, a' kik nagy dolgokat fegegetnek, holott az alább való szükségesebb dolgokat nem értik.

CCI. *MESE.*

Egy Paraztról, és Élő-fáról.

VAla egy Paraszt embernek örökségében egy gyümöltstelen Élő-fa, a' mellyen a' madarak

és

és ptrütskök lakoznak vala. Ezt azért a' Paraßt ember egykor mint gyümölcstelent akarja vala le-vágni, és már egyßer a' fejßéjét belé-is vágta vala. A'kor a' madarak és ptrütskök inſtálni kezdének, hogy az ők lakó helyeknek kegyelmezne-meg, hogy ők azon tárol énekelve az embert gyönyörködtetnék; de a' Paraßt ember ezeknek kéréſekkel ſemmit-is nem gondolván, másodßor, harmadßor-is fejßéjét a' Faba vágta; azomban a' fának udvában méhekneк ſeregét látván és azoknak mézeket meg-koſtolván fejßéjét el-veretе, és azután nagy örizettel és buzgósággal az ő élő-fáját meg-tartotta.

Magy. Az emberek mindenkor nem azt, a' mi igaz, hanem azt, a' mi haßnos követik. *A' babot nem magáért hanem a' levéért főzik*: Vulgus amicitias utilitate probat.

CCII. *MESE.*

A' Tzethalról, és Delfinekről.

A' Delfinek vagy tergeri Dißnó halak viaskodván a' nagy Tzethallal, mikor leg-jobban küßködnének, el-jöve a' Skarus nevü tengeri-hal, hogy ezeket az egymáſſal viaskodó halakat egy máſtól el-válaßtaná. A'kor egy a' Delfinek közzül ezt mondá néki. Inkább kivánunk viaskodván el-veßni, mint sem tégedet köztünk birónak, és közben-járónak eſmérni.

Magy.

Magy. Sok ember olly meg-vettetett állapotban vagyon, hogy másoк jó végre való segitségét-is a' nak nem kivánják.

CCIII. *MESE.*

Júpiterről, es a' Rókáról.

LÁtván Jupiter a' Rókának ravaszságát, és okosságát, és azokon az ő tulajdonságin tsudálkozván, minden vadak felett való hatalmat adott néki. Azután akarván Júpiter tudni, ha változtatván elméjét a' Róka az ő szokását változtatta-é. Midőn egy leptikában hordoztatná magát, Júpiter valami daráſt botsáta-el a'nak szemei előtt, mellyet ő az előtt-is nem szenvedhet vala, hogy meg-ne-fogja és meg-ne-egye. Ezt meg-látván a' Róka a' leptikából ki-szökék a' daráſ után indula, és azt el-fogván meg-evé. Ezt látván Júpiter, melly illetlen dolog vólna egy Királyhoz, megharagúvék, és régi állapotjára viſſza tévé.

Magy. Az Paraſt, káromkodó, kegyetlen, és roſſz emberek ha nagy méltóságos állapotra mennek-is, terméſzeteket nem változtatják, és a' mint a' Poéta mondja:

Az ebet szörivöl, szamárt szüléivöl,
Könnyen meg-esmérhetni.
Embert erkölcséről 's maga viselésről,
Bizváſt meg-itélhetni.

CCIV. *MESE.*

A' Lóról, Bikáról, Ebről, és Emberről.

EGy Ló, egy Ökör, és egy Eb téli időben felette meg-fázván, jövének egy Embernek házához, a' ki-is a' maga jó meleg istállójában megmelegíté, és enyhíté őket; e' mellett a' Lónak elédelére árpát ada, az Ökörnek töredéket, az Ebnek asztali húlladékot. Mellyért hogy meg-hálálják az Embernek jó tetemenyit, hárman a' magok életeket az Emberrel meg-osztották. A' Ló adta az Embernek első esztendeit; azért-is az Ember ifjúságában hebe-húrgya, és kevély természetű. Az Ökör adta az Embernek közép idejét, és esztendeit; azért-is az Ember férjfiú állapotjában szorgalmatos, és munkás, a' gazdaságnak gyüjtésében telhetetlen. Az Eb adta az Embernek útolsó idejét, és esztendejit; azért-is az Ember vénségében fösvény, komor, a'ki valamit ád néki, szereti, a'nak hizelkedik, a'ki pedig nem ád, a'ra nehezttel, és azt nem kedvelli.

Magy. 1. Kinek mije vagyon, azt adhat másnak. 2. Le-iratik itt az Embernek idejéhez képest különbözö természete.

CCV. *MESE.*

Elefántról, Tévéről, és Majomról.

MIdőn az oktalan állatok Király felől gondolkod-

kodnának, és az Éléfántot 's a' Tevét nagy reménység táplálja vala, hogy őket valamellyiket illetné a' Királyság az ő testeknek nagyságokra nézve: A' Majom mind a' kettőt Királyságra méltatlannak ítélé lenni: A' Tevét azért, hogy a'nak epéje nintsen, és nem tudna haragudni a' gonoszok ellen: Az Éléfántot pedig azért, hogy, ha az uralkodnék, félő vólna, hogy a' más állatoknak bárban árthatnának a' serteſek, mellyeknek röhögéſektől a'nyira fél az Éléfánt, hogy ugyan fut tőlök, nem hogy meg-büntetné őket.

Magy. Sokszor a' nagy dolgok kitsiny hibáért el-mulnak.

CCVI. *MESE.*

A' Tevéről és Jupiterről.

A'

A' Teve látván a' farvával kevélykedő Bikát, kivánja vala, hogy néki-is farva lehetne, és azért Jupiterhez folyamodék, farvat inſtálván magának; de Jupiter azért, hogy az ő teſtének nagyságával, és erejével meg-nem-elégednék; hanem a' felett való dolgot tsak tsupa kevélységből kivánna, nem tsak farvat nem ada néki, hanem még a' fülének-is egy réſzetskéjétől meg-foſztotta.

Magy. A'kik máſoknak jóvokat irígylik, a' magokétól-is meg-foſztatnak.

CCVII. *MESE.*

A' Dió fáról.

EGy ut melett növt Dió-fa gyümöltsöt terem vala, azért-is az után járók ötet a' gyümöltséért, kövel, bottal, 's a' mivel lehetett, hajgálják vala, és ágait faggatják vala; mellyet nehezen fenvedvén a' Dió-fa panaſzra fokada, igy fólván: A'kiket én az én gyümöltsömmel gyönyörködtetek, azoktól terhes, és keſerves hálákat vévek.

Magy. Sokan vagynak e' világon, a'kik a' jó tételért gonoſzſzal illetik a' jóltévöket, a' mint a' Poéta mondja:

Háládatlan világ jótétedért-is rág.
'S gerjeſzt ellened tüzet.
Hogy ha téſzſz kivel jót, még érette meg-ſzól,
Érdemeſen meg-fizet
Mert jól tett helyében, innod ſem hágy vízben,
Hanem posványba vezet.

CCVIII.

CCVIII. *MESE.*

A' Húros Madárról.

EGy Huros Madár a' myrtus fák-közöttr azok' gyümöltseiknek édesſégét kedvelvén, nem távozik vala-el a'tól a' helytől. Ezt eſzre vévén egy madaráſz addig leſelkedék utána, mig meg-fogá. A'kor fel-kiálta a' ſzegény Madár, és azt mondá: Oh én ſzegény! a' ki az ételnek édesſégéért életemtől meg-foſztatom.

Magy. Az eſzem-iſzom-ember az ö torkoſsága miatt ſzokott el veſzni. Innen a' Poéta:

Eſznek hogy éljenek, élnek hogy égyenek,
Sokan emberek közzül.
Mert ſoknak Iſtene, hasban reménsége,
Van di'sösége e'höl.
Ha ſzomjú gégéjét, 's el-ſzáradott inyét,
Olthatja borsos lével.

CCIX. *MESE.*

Az ember' hasáról, és Lábairól.

EGykor az embernek Hasa, és Lábai egymás kozt vetekedtenek, és vetélkednek vala a' magok erejek felett. A' Lábok azt mondják vala, hogy ők a' magok erejek által emelik, és hordozzák a' Hasat. A' Has pedig azt felelé viszsza, hogy ha ő nem adna eledelt a' Laboknak, magokat-is nem hordozhatnák, és nem mozgathatnák.

Magy. Igy a' nép akár a' Respublikában, akár a' hadban, a'kik ollyanok mint a' Lábok, hasontalanok, ha a' Vezérek nem oktatják, és nem táplálják öket; mert ez a' nagyobb munka a' tarlásagokban, a' mint a' Poéta mondja.

Hadak' vezérlése, 's népek' intézése,
Nagy gonddal viseltetnek.

CCX. *MESE.*

A' Hollóról.

A' Holló törrel meg-fogattatván Apolló-Istennek reménykedik vala, hogy szabaditaná meg, és ő áldoznék azért ő néki; de meg-szabadúlván az ő igéretéről el-felejtkezék. Azután ismét törne elvén el-hagyja Apollót, hanem Merkurushoz folyamodik, a'nak-is áldozatot igérvén. Merkurius azért azt felelé nékie. Oh gonosz állat! hogy higyjek néked a'ki az elébbeni Pártonuso-

nusodat meg-tagadtad, és háládatlanságoddal meg-bántottad.

Magy. A'ki az ö jól tévöjéhez háládatlan, ha ismét nyomorúságba esik, segitséget nem talál; kinek azt mondják, *Dijznóra ne veszteges gyömbért.*

CCXI. *MESE.*

Egy Ebről, Oroszlámról, és Rókáról.

EGy Vadászó-kútya történetből látván maga elött mendegelni egy Oroszlánt, kezdé hajtogatni olly reménységgel, hogy el-foghatná azt. De közelítvén hozája az Oroszlán viszsza fordúl, és meg-rivá magát; mellyet meg-hallván a' Kútya meg-ijede, és egyenesen nagy serénységgel viszsza téré: Melly dolgot hallván a' Róka igy szólla a' Vadász-kutyának. Oh esztelen Eb! az Oroszlánt

roßlánt kergeted, a' mellynek rivását sem ßenvedheted.

Magy. Vagynak ollyan emberek, a'kik a' hatalmasok ellen patvarkodnak, és ha elejekbe kerülnek, ßolni sem mérnek, semmivé léßnek.

CCXII. *MESE.*

A' Szúnyogról, és Ökörről.

AZ Ökörnek ßarván múlatoz vala sokáig egy Szúnyog, és ott sípoldogal vala. Egykor mondja a' Szunyog az Ökörnek, ha a' te nyakadnak terhére vagyok nehézségemmel, el-mégyek. Kinek felele az Ökör: Mikor ßarvamra ßálliottál sem tudom, ha tovább ott maradß-is, nints gondom réád.

Magy. A' nagy elméjü emberek az alatsonokkal nem sokat gondolnak.

CCXIII. *MESE.*

Egy Öroßlánról, és egy Paraßt-emberről.

EGy Oroßlán egy Paraßt-embernek pajtájába mikor bé-ment vólna, meg látván azt a' Paraßt-ember, hogy meg-foghatßa, az ajtót reája zárta. Azután az Oroßlán ki-nem tudván menni elsőben haragjában a' pajtában lévő jóhok' seregét öldökli vala, az után az ökröket kezdé haborgatni. A'kor meg-felelmlvén a' Paraßt-ember, hogy azon Oroßlán őtet minden órán el-felejtheretlen

kárba hajtaná, meg-nyitá az ajtót, és a' Paraszt-embernek felesége látván el-menni az Oroszlánt, és az ő Férjét szomorú ábrázattal kára miatt lenni, ezt mondá a' Férjének: Méltán szenveded ezt a' kárt; mert miért rekeztetted-meg azt, a' kitől még mezőre el-kellett volna-futni.

Magy. A' Hatalmasokat meg-ne-bántsd, ha károdat akarod kerülni.

Nem jó boszszúságra Urakat, 's haragra
Semkinek ingerleni.
De hogy ha tselekszi tanátslom, hogy meszszőr
Igyekezzék kerülni.
Mert nehéz kő-kertben kedv' 's akarat ellen
Urakkal tántzot járni.

CCXIV. MESE.

[Az Oroszlánról, és Delfinről vagy Tengeri Diznó-halról.

AZ Oroszlán egykor a' tenger' partján sétálván a' mint a' Delfin vagy Diznó-hal a' vízből magát ki-ütötte, ezt a' maga barátságára szívesen kéri vala, hogy e'nekutána egymás segítségi lennének, ha mellyiknek valami viadala lenne valakivel, vagy valami állattal, mivel különben is az Oroszlán a' földi állatoknak Királyok, a' tengeri Diznó-hal pedig a' tengerieknek urok lehetne. E're a' barátságra örömest reá álla. Történt azután, hogy mikor az Oroszlán az erdei Bikával viaskod-

viaskodnék, a' tengeri Disznó-halat segítségül hívá; de ez ámbátor igyekezett, hogy a' tengerből ki-szállhassan, és segítségül lehessen, még-is nem lehetett, és ezért oztán, hogy segítséget nem adott nékie, őtet az Oroszlán mint hite-szegettet pirongatja vala. Ama' pedig ezt felelé nékie: Ne engem' pirongass, hanem a' természetet, a' melly mint hogy engemet tengeri-állatnak formált, nem engedi, hogy a' tengerből ki-száljak.

Magy. Ollyanokkal kell barátkozni, a kik nékünk segítséggel lehetnek.

CCXV. *MESE.*

Az Oroszlámról, és Vad-kanról.

MEleg nyári időben meg-szomjúhozván az Oroszlán és a' Vad-kan, hogy szomjúságokat megenyhitnék, a' hideg forrásra jövének egyszer'smind, és egyik-is a' másiknak az ivásban való elsőséget nem engedvén őszve veszének, és mikoron egymással keményen viaskodnának, láták leskődni a' saskeselyüket, hogyha mellyik meg-győzettetvén meg-ölettetnék, a'nak dögére reá szállanának, és azon élődnének, el-hagyák a' viaskodást, és azt mondák: Jobb nékünk egymás' barátságában élnünk, mint sem a' saskeselyüknek, és varjaknak torkokra birnünk.

Magy. Jobb a' békeség, mint a' viaskodás, mellynek szomorú ki-menetele vagyon.

CCXVI. *MESE.*

Egy Oroßlánról, és Nyúlról.

EGy Oroßlán az után ballagdogalván talál egy alúvó Nyúlra, a' mellyet mikor meg akarna enni, láta nem mehße egy nőstény ßarvaſt; Ezt azért kezdé kergetni, a' Nyúlat el-hagyván, és nagy dorombolással (mellyre a' Nyúl-is fel-ſerkent, és el-ßaladott) üzi vala a' Szarvaſt ſokáig; de ſemmiképen utól nem eré. A'kor jut eßében, hogy a' Nyúlhoz vißßá ßaladván majd gyomrának éhségét el-üzi véle, de ezt-is a' hellyén nem találván fel-kiált, és azt mondja: Jól vagyon nékem, mert mikor a' kezemben vólt a' préda, azt nagyobbnak reménységeért el-hagytam, és már el-ßalaßtottam.

Magy. Sokakon meg-esik az, hogy a' kiſſebb nyereséget a' nagyobbért el-hagyják, és aztán azt-is el-veßtik és *két ſzék között a' pad alatt maradnak.*

CCXVII. *MESE.*

Az Oroßlánról, és Vad-ßamárról.

EGykor az Oroßlán a' Vad-ßamárral együtt vadáßni menének, egyik erejével, a' máſik lábainak ſerénységével élvén jó prédát-is nyertenek vala. Az Oroßlán ezután a' prédát réßekre oßtja, egyik réßt magának véßi, mint a' vad-állatoknak

toknak Királyok; a' másik réfzt véfzi, mint maga réfzér; a' harmadik réfzről pedig azt mondá, hogy vefzedelmet fzerez magának, a'ki a'hoz fog nyúlni.

Magy. Náladnál nagyobbal ne közösködjél.
Soha nagy Urakkal tsereſznyét marokkal
Te ne egyél egy tálból.
Ha eſzel ſzéſzben, eſel irtgyságben,
Rád lövöldöz magvából.
Ha tsontot nem ront is, jelt hágy rajtad még-is
Hogy nézd másſzor távulról.

CCXVIII. *MESE.*

A' Farkasról, és Bárányról.

A' Farkas kergetvén egy Bárányt, a' Bárány a' templomba futa. A'kit mikor ſok fzóval hívna-ki a' Farkas ezt mondván: Hogy a' tem-

plomban az ott való Pap az áldozatra meg ölné őtet. E're felelé, ezt mondván: Inkább tetszik énnékem hogy az Istennek áldozatra valója légyek, mint a' te torkodnak prédája.

Magy. Jobb dicsőségesen; mint paraztúl vagy gyalázatosan meg-halni.

CCXIX. *MESE.*

A' Farkasokról, és Komondorokról.

A' Farkasok mondják vala a' Júhász-kútyáknak: Mint-hogy hozánk testetekben, és bőrötökre nézve-is hasonlók vagytok, miért nem vagytok mint atyafiak egy elméjűek-is mivelünk, mivel semmiben egymástól nem-is különbözünk, hanem tsak az akaratunkban. Mi nagy szabadságban élünk; ti pedig az embe-

embereknek hatalmok alá vettetve lévén szolgaságban éltek, sokszor veréstt szenvedtek, sokszor rámazhoz kötöztettek, és ezek felett a' nyájat-is őrizhetek kell. Még-is mikor a' pásztorok ebédelnek, és vatsorálnak, semmit néktek tsontnál egyebet ennetek nem adnak. De ha mi velünk meg egyeztek, adjátok hatalmunkba a' nyájat, és velünk együtt torkig laktok. Engedelmeskednek a' Júhász-kútyák, és a' Farkasokkal együtt azoknak barlangjokba el-mennek. A'kor a' Farkasok nékiek fordúlván leg-elébb-is a' Júhász-kútyákat el-faggarák, meg-evék azután minémű prédáláſt nem vittenek véghez a' nyájban, el-gondolhatod.

Magy. A'ki a' maga házáját közprédára elárúlja az ellenségnek, magát-is veszedelembe hájtja. Innen mondja a' Poéta.

Igaz hivségedben 's hűtelenségedben
Légy állhatatos fottig.
Mert az árultatás 's árúló hűbözás
Néha jól tart ideig.
De árúló maga, nem leszsz kedves sohá,
Bár éljen akár meddig.

CCXX. *MESE.*

A' Farkasról, és Oroszlánról.

A' Farkas a' nyájból ki-ragadván egy júhot egy tziherbe el-dugta; azt meg-látván az Oroszlán onnan ki-vette, és maga el-vitte, 's meg-ette. Ezt szemlélvén a' Farkas azt

mondá az Oroszlánnak: Hamisan vetted-el az enyimet. A' mellyre felele az Oroszlán: Talám te a' Barátodtól igaz útón kereſted volt azt.

A' Fösvények, és ragadozók egymáſt a' hamis kereſetért helytelenül vádolják, mert a' *bibát-vak vetü világtalannak a' ſzemére.*

CCXXI. *MESE.*

A' Farkasról, és Szamárról.

EGykor egy Farkas a' több Farkaſoknak vezérek törvényt téſzen a' több Farkaſoknak, hogy mindenik, a' mi prédát kapna, hozza elö, és tenné közre; hogy azután egyaránt oſztatnék-fel. Ezt a' törvényt hallván a' Szamár meg-kacagá, és monda: jól és helyes törvényt tettél óh Farkaſok' Fejedelmek; de hogy-hogy eſett az, hogy a' mi

a' mi prédát tegnap kaptál, azt el-rejtetted a' te következő elédeledre, hozd elé azt elsőben a' Divi'siora. Amaz hallván e' szókat, azt az uj törvényt el-rontotta.

Magy. Vagynak olly birák, a'kik másoknak törvényt tésznek; de magok nem állják-meg, és azzal tartják: *Ember fogad fogadást, Eb, a'ki megállja.*

CCXXII. *MESE.*

A' Farkasról, és Júh-pásztorról.

EGykor egy Farkas követvén a' Júh-nyájat, semmit nem ártott néki, melly maga viseléséből jó bizodalmat vévén a' Pásztor, jóllehet elsőben mint ellenségtől tél vala, erősen kezdé meg-bizni a' nyájnak őrizetében a'nyira, hogy végre dolga lévén a' Júh-pásztornak a' városba méne,

ménc, és a' Farkasra bizá addig-is a' nyájnak őrizetét. Ez pedig látván az jó alkalmatosságot jelen lenni, a' nyájnak jobb részét meg-ölé és jól lakván azoknak húsokkal elébb álla. A'kor haza érkezvén a' Júh-pásztor látja nagy kárát a' nyájnak fel-prédáltatásában, 's ezt mondja: Méltán szenvedek; mert miért biztam Farkasra nyájamot.

Magy. Fösvény embernél pénzedet, vagy kintsedet, vagy drága marhádat tartatásért, vagy gondviselésért le-ne-tégyed, ne hogy *Ketskét tégy kertészsnek.*

CCXXIII. *MESE.*

Egy Hajó-töréſt ſzenvedőről.

EGy Átenásbéli gazdag ember másokkal együtt hajókázik vala. Azonban nagy szélvész támadván

ván a' hajó el-merűl vala, és midőn más hajókázók a' vízben deszkákkal uszkálnak vala-ki a' part felé, az egy gazdag ember könyörög vala Minervának, hogy 6000. forintot adna néki, ha megszabadítaná azon veszedelemből. A'kor egy a' más hajókázók közzűl közelítvén hozája azt mondá néki: Minervát hivd segítségűl ugyan, de magad-is igyekezzél szabadúlni.

Magy. A'ki nyomorúságba esik igyekezzék maga-is szabadúlni, és ugy hívja az Istent segítségül.

CCXXIV. *MESE.*

Az Utón-járókról, és A' Hollóról.

VAlami emberek utra indúlván bizonyos dolog véget elejekbe áll egy fél szemű Holló, a' melly-

mellyis jóvalja nékiek, hogy az útból térnének vissza. Mikor már a' több emberek e'nek jövendő mondásának helyt akarnának adni, egyik Utonjáró azt mondja: Mi modon tud az nékünk igazat jovendölni, a ki a' maga következett nyomorúságát, hogy el-távoztatta, meg nem-tudhatta előre.

Magy. A'ki a' maga dolgában nem tanátsos, másnak sem tud az jó tanátsot adni. *A'ki magának nem jó, másnak sem jó az.*

CCXXV. *MESE.*

Az Utón-járókról, és a' Plátános-fáról.

VAlami Utón-járók nyári időben álló délben el-fáradván látának egy Plátános-fat és a'nak kedves árnyéka alá le-ülének, és nyugoznak vala. Azomban fel-nézvén a' fának ágaira egymással igy beszélgetnek vala. Oh melly haszontalan, és gyümölcstelen fa ez! a' melly alatt fekszünk. E're felele a' Fa: Oh ti háládatlan emberek! az én jó tétemből nyugosztok kedvesen most, és még-is engemet haszontalannak és gyümölcstelennek mondatok.

Magy. Az idegennel, ha jól tészen-is az ember, nem sok hálát varhat ö töle.

CCXXVI. *MESE.*

Egy Szamárt-vévö Gazdáról.

EGy Gazda akarván egy Szamárt meg-vásárólni, előre

előre el-kéri, hogy meg-próbálja, és mihelyt a' maga Szamári közzé a' pajtába bé-viſzi, az mindjárt a' több Szamarak között a' leg-étkesebb és reſteſebb Szamár mellé álla a' jászoly mellett. Ezt meglátván a' Gazda leg-ottan meg-köti, és régi Gazdájának haza vezeti, és haza adja. Ki mikor kérdezte vólna hogyha ollyan hamar meg-próbálta vólna-é a' Szamárt, ezt felelé nékie: Nints szükségem reája, hogy meg-próbáljam, mert már tudom, hogy épen ollyan, a' minémű az, a' mellyet magának társúl választott.

Magy. Minden ollyannak itéltetik e' világon, a' minémüekkel társalkodik; mert azt mondják: *'Sák meg-találta föltját.*

CCXXVII.

CCXXVII. *MESE.*

Egy Hajó-töréſt ſzenvedö emberröl és a' Tengerröl.

EGy Hajó töréſt ſzenvedett ember a' partra kivettetvén a' nagy fáradság miatt el-alutt, és mikor fel-ſerkenne, a' tengert ſidalmazza vala, vádolván ezzel, hogy a' maga tekinteténck kedveſségével bé-tsalja az embereket a' tengerre, az után pedig, ha bé-veheti, meg-háborodván az embert el-veſzti. A'kor a' tenger' képében egy aſzſonyi forma fel-ütvén magát a' vizből azt mondá: Ember ne vádolj engemet, hanem a' ſzeleket, mert én terméſzet ſzerént ollyan vagyok, a' mint most látſz, de ezek véletlenül meg-indúlnak, engemet háborgatnak, hányókſtatnak, és titeket-is a' nagy ſzélvéſzek által el-veſztenek.

Magy. Nem azokat kell vádolni ſokſzor, a'kik máſok alá vettetvén, leg-közelebbröl nékünk ártanak; hanem a'kik parantsolnak azoknak.

CCXXVIII. *MESE.*

A' Kígyónak Farkáról, és más Tagjairól.

EGykor a' Kígyónak Farka azt kivánja vala a' több Tagoktól, hogy ő járna elöl, és ő vezetné a' több Tagokat. E're amazok mondának: Szem, és orr nélkül hogy fogſz vezerni minket, holott más állatokat-is az ők ſzemek, és orrok vezér-

vezérlik. De még-is semmiképen el-nem tudván-hitetni véle a' több Tagok ezen dolognak illentlenségét, és veszedelmét, engedék megokat tőle vezéreltetni. A'kor azért a Kígyó-farka elől indúlván, húzza vala maga után az egész testet; de, minthogy vak vala, addig méne, míg egy kőfiklának haládékába magát, és az egész testet be-ejtette: és a' Kígyónak hátát jól meg-súrolta, és meg-szaggatta. A'kor azért meg-háborodván fel-kiált, és ezt mondja vala a' Főnek: Tartsmeg Uram! ha akarsz minket, mert nem jó dologba elegyítettem magamat, és már bújt valottam.

Magy. Akár melly társaságban-is nem szerentsés, mikor nem a' Fő, hanem a Tagok igazgatják azt.

CCXXIX. *MESE.*

A' Matskáról, Menyétekről, es Egerekről.

A' Matskák, és Menyétek egymással viaskodtak, de mind a' ketten az Egereket pusztítják vala. Ezt az egymás közt való harczokat vévén észre az Egerek csak a'kor kívántanak az ő lyúkokból ki-jövni, mikor amazok viaskodtak. De amazok látván az Egereket künn járni a' viaskodást el-hagyták, s' az Egerek után indúltak.

Magy. Sokszor meg-esik, hogy a' hatalmasok egymással viaskodnak, a' szegény tanítók az alatt fel-kelvén közikbe el gyednek, és amazok el-hagyván a' viadalt végre a' szegény tanítókat martzangják.

CCXXX. *MESE.*

Egy Jún-pásztor-inasról.

A' Júhok mellett járó Pásztor-inas meg-látván jövni mezőre a' farkast a' nyáj-felé, az ott körül szántó-embereket fólítja vala: Jertek jertek! Imhol a' farkas! Az emberek oda menvén minden sohúlt Farkast nem látnának, el-távozának: Másszor ismét a' Júhász-gyermek kiáltván; Imhol a' farkas, jertek jertek! oda tsalá a' szántó-embereket, a'kik ismét üresen el-menének: És mikor ezt többször-is tselekedi vala a' Gyermek megtsalván a' szántókat, végre mikor oztán valójában a' Farkas el-is-érkezett vólna, a' Gyermek eleget kiáltoz vala; de semki nem hive néki, és a Farkas a' Júhokat bárányokat bátran prédálja vala.

Magy. A' Hazugnak, mikor igazat mond-is, nem szoktak hinni az emberek, a' honnan a' Poéta:

Rosszsz feslett életnek, 's lelki esmeretnek,
Tanúja nem hiteles.
Még ollynak szova-is, bár vólna igaz-is,
Bizonysága kétséges.

CCXXXI. *MESE.*

A' Madarászról, és Ptrütsökről.

A' Madarász hallván a' Ptrütsöknek szóvát azt gondolja vala, hogy majd nagy prédát kapna. De majd neki vetvén hálóját, hogy a' Ptrütsökot

öt meg fogta, el neveté magát, és vádolá a' maga vélekedését, melly igen meg-tsalta őtet, hogy a' mi felől nagy nyereséget gondolt, semmi a ban egyéb nem vólt az ő énekléjénél.

Magy. Valakit nem a' beszédéből, hanem a' tselekedetéből kell meg-ítélni; mert a' mint szokt k mondani: *Valamelly tyuk sokat kodátsol keveset tojik.*

CCXXXII. *MESE.*

A' Juh-pásztorról, és Komondorról.

A' Júh-pásztor szokta vala az ő Júhász-kutyáját a' meg-döglött Júhoknak, s' bárányoknak húsokkal tartani 's táplálni. Egykor azért látván az Eb, hogy az ő Ura egy beteg júh me'lett állana, oda szalada, és, mintha a'nak halálát síratná, az Eb teteti vala, és igy hizelkedik vala az Ura körül. A'kor monda az Ura néki: Jól tselekszed ugyan, hogy e'nek halálát szánod; de hogy, a' mit kivánsz, meg-történjék, nem akarom.

Magy. Igy szoktanak sírni az örökösök, kik a' meg-hólt Atyafinak halálát örülik.

CCXXXIII. *MESE.*

A' Bikáról, és Ketske-bakról.

AZ Orosz-lán elött futván a' Bika bé-szalada egy barlangba, a' hol a' Vad-ketske lakozik vala. Ez azért szarvát eleibe vetven bé-nem-eresztí va-

la. Amaz ezt mondá néki: Nem tőled; hanem az Oroſlántól félek, Ki ha el-találmenni, meg-tudod, minémű ereje légyen egy Bikának vagy a' Ketskének.

Magy. A' hatalmaſok, hogy magokról el-vethesſék a' veſzedelmet az erőtlenebbeknek boſzſzú-tételeket el-ſzenvedik.

CCXXXIV. *MESE.*

A' Ptrütsökről, és Rókáról.

A' Ptrütsök egy magas fán énekeldegel vala, ezt kivánván a' Róka el-fogni, hogy el-foghaſſa, illyen meſterséget gondola. Eleibe állván a' fának tsudálja vala a' Ptrütsöknek énekét, es reménykedik vala, hogy a' fáról ſzállana-le, mivel ő nagyon kivánna látni, minémű teſtű, mekkora

kora állat lenne az a' jó énekes állatotska. De a' Ptrütsök felven a' tsalárdságtól azt mondá a' Kókának: Meg-tsalattatol Róka; mert nem mégyek, mivel miólta a' Róka' barlangjában Ptrütsök' farkát láttam, azólta örökké örzöm magamat a' Rókától.

Magy. Az okos a' más kárán tanúlni szokott
Mások' veszedelmén botlásán 's el-esésén,
Boldog szokott tanulni.

CCXXXV. *MESE.*

A' Hiénáról, és Rókáról.

A' Hiénárol Áffrikai Vadról iratik, hogy esztendönként változtatván természetét, hól bak, hol nöstény. Egykor azért meg-látván ez az állat a' Rókát, pirongatja vala, miért hogy ő véle barátságot nem tartana, a'ki jó szívvel esmérkednék ő vele. E're felele a' Róka: Kérlek, ne pirongass engemet, hanem a' magad természetedet, a' melly szerént, nem tudom, tégedet mint bak barátomat, vagy nöstény barátomat szólítsalak-meg.

Magy. A' két nyelvü embereket távoztatni kell.

CCXXXVI. *MESE.*

A' Publikánról, és Matskáról.

EGy valaki vévén szálkestől együtt egy Publikán

kán-madarat el-ereſztette a' házban, és a'nak jó kedve lévén kezde mindennap szépen énekelni, mellyben a' Gazda gyönyörködik vala. Ezt észre vévén a' Háznak Matskája, tudakozni kezde a' Madártól: Te ki vagy? honnan jövtél? Kinek felele a' Publikán: Az Uram nem régen vett engemet. E're ismét mondá a' Matska: Te ortzátlan állat! most jövtél, és még is bátortkodol olly' nagyon szólni a' házban, holott nékem, a' ki itt születtettem, nem engedik, hogy kiabáljak, a' Gazdájim; söt ha szólók, a hazból ki-szoktak vetni: Te pedig minden tartalék nélkül bátorkodol kiábálni Kinek felele a' Publikán: Te háznak gazdaasszonya távozzál tőlem; mert az én énekem 's beszédem, mint a' tiéd nints a' háznál semkinek terhére, hanem gyönyörüségére.

Magy. Az irígy sajnálja a' más' betsületét, és azzal emészti magát.

Irígység olly' dolog, a' melly szívben bolyog,
Van maga gyötrelmére.

CCXXXVII. *MESE.*

A' Kányákról.

A' minémű énekléſek vagyon a' hattyúknak, olly formán énekelnek régen a' Kányák; de ezek meg-hallván a' lóvaknak nyerítéſeket megszerették azt, és kezdék követni, hogy azt-is megtanúlhatnák. A' mellyből a' következett, hogy ezt

ezt sem tanúlhatták-meg, a' régi énekléseknek modját-is el-felejtették, és azólta, sem nyeríteni, sem énekelni nem tudnak.

Magy. Igy jár az a' mester-ember, a'ki más újj mesterséget akar követni, hogy azt sem tanúlhatja jól-meg; a' maga szokott mesterségét-is el-felejti.

CCXXXVIII. *MESE.*

Az Olaj-fáról, és Fige-fáról.

AZ Fige-fát egykor tsúfolja vala az olaj-fa ezzel, hogy ő mindenkor leveles, és virágos vólna: Ama' pedig idővel el-húllatja a' maga levelét, és virágát. Történik azután, hogy a' hó télnek idején le-húllván az Olaj-fának ágaira, és leveleire vastagan esék, és azokat meg-terhelvén le-töri vala, a' mikor a' Fige-fának ágai a' leve-

leitől puſztak lévén a' hóvat nem tarthatják valameg, és épen meg-maradának, semmi kart nem szenvedének.

Magy. A' szépséggel ditsekedö ember végre megtsalattatik, és meg-gyaláztatik.

Tsalárd a' kedvesség hivságos a' szépség,
Noha tünik szemedben.

CCXXXIX. *MESE.*

A' Fenyö-fáról, és Tsipke-bokorról.

EGykor a' Fenyö-fa el-hivén magát a' magasságával, a' Tsipke-bokrot nem tsak számba nem vette, hanem az ö alatsonságával tsúfolja vala, és ezt mondja vala: Nékem az én testem az égig szép egyenesen fel-nevekedett, hogy nem tsak a' felhöket éri a' fejem, a' mellyért-is a' hajóban középre tésznek engemet, a' kire a' vásznakat ki-függesztik a' hajósok, és én tartom a' vitorlákat; de tenéked semmi tekinteted. sem formád, sem kellemetes árnyékod nintsen. Azért-is mindenek elött nagy meg-vetetésben vagy. Mellyre felele a' Tsipke-bokor nékie: Most ugyan örvendezz látom a' te magaságodban, és az én alatsonságommal tsúfolz engemet: de majd mikor a' fejsze a' gyökeredre vettetik, el-hiszem, örömest lennél Tsipke-bokor a'koron.

Magy. Semki szépségével, és termetével el-ne higyje magát, mert végre meg-aláztatik.

A'

A' maga el-hittség esztelen kevélység,
Térit szégyen vallásra.
Ha az illyen holtig bigyed nagyot esik,
Majd nem méltó szánásra.

CCXL. *MESE.*

Egy Együgyü Emberröl, és a'nak Feleségéröl.

EGy Együgyü férjfiú vévén magának egy okos Aszszonyt feleségének, kinek hat ökre, és szekere vala. Ez azért az ő Férjét el-küldé a' szekérrel, a' ki midőn mendegelne, eszébe jut, hogy az ökröket meg-kellene iratni; ő azért resselvén a' járomból ki-fogni az ökröket, szekerestől együtt be-hajtá egy nagy tóba azokat, hogy egyszer'smind jobban ihatnának, de azok bellyebb mendegelvén a' tóba rekedének, és egéz estvéig ott nyomorga a' szegény együgyü vélek, mig mások segedelmével ki szabadithatá az ö szekerét ökröstől onnan, és igy üresen estvére haza menvén és történt dolgát meg-tudván a' felesége jól meg-lugozá őtet. Más nap ismét bé tarisnyálván Férjét el-küldé az erdőre, a' hová el-érkezvén mikor a' szegény együgyü gondolkodnék, hogy rakhatná meg könnyebben a' szekerét fával, azt találá-fel, hogy a' szekeret egy nagy fának alája igazitván reá vágná a' fát, hogy magától belé esnék a' szekérbe, és mikor ezt véghez vitte vólna, és a' fa a' szekérbe belé esett vólna, a' szekeret egészen öszve rontotta, és igy ismét üresen a' romlott szekérrel

kérrel haza méne. A'kor ismét az Aſſzony az ő Férjét jól-meg nyelvelé, és méltán-is. Más napra kellvén nem méré már az Aſſzony az ő Férjét az erdőre küldeni; hanem el-végezi magában, hogy maga menyjen, és a' Gazdaſſzonyságot bizza az ő Férjére. Meg-főzi azért magának előre a' jo sáfránynyal malo'sa-ſzőlővel kéſzült riskáſás-étket jó tsirke-húſſal, hogy mikor haza érkeznék az erdőről, lenne mivel eh gyomrát jól tartaná fáradságára, és keményen meg-parantsolja, hogy valami módon a'hoz a' fazékhoz ne nyúlna, mivel halál-éleſztő vólna benne, és ha ennék belőle, minden bizonynyal meg-halna. Meg-hagyá keményen azt-is, hogy a' tsirkékre jó gondot viſelne, hogy egy-is el-ne-veſſne belőle, külömben ha ezekben fogyatkozás lenne, őtet életben haza ne várná. Illyen rendeléſt tévén azért az Aſſzony-ember el-négyen a' ſzekérrel az erdőre. A' ſzegény Férjfiú pedig gondolkodván, hogy viſelhetne leg-jobban gondot tsirkéire, kereſe egy hoſſzú tzérna-ſzálat, és ahoz egymás után őſſve kötözé a' tsirkéket az anyjával együtt. Azonban midőn illy módon a' tsirkék az udvarón járdogalnak vala, le-repülvén egy Saskeſelyű el-kapa egyet; de mint-hogy őſſve vóltanak kötözve, a' többi-is utána viteték egy ſummában véle. A'kor megbúsulván nagyon a' ſzegény-ember azon gondolkodik vala, miképen ölhetné-meg magát, hogy

az

az Aſſzony őtet életben ne találná, a'mint igére-te volt, ha kára esnék, hogy életben nem hagyná, ugy el-rongálná őtet. Júta azonban eſzébe, hogy a Feleſége keményen meg-tiltotta volt, ne hogy a' fazékhoz nyúlna, a' mellyben halál-éleſztő vólna. Azért a' halálra el-szánván magát, a' fazékat elé vévé és ki evé mind fenekig azután egy padra halálát várván le-tekűvék es ottan fetreng vala, mig a' gazda-aſzſzony a' faval az erdőről haza érkezék, ki-is kérdvén urát, hogy mit tsinálna, felele; hogy ő halni akarna. Mellyre, monda az Aſzſzony: Talán az ételemet meg-etted. Meg-igen-is! édes Feleségem! mond a' Férjfi; mert a' tsirkéket a' héjja el-kapta, és életben haza várni nem mervén tégedet a' halál-éleſztőt meg-evém, hogy meg-halnék, és már minden ſempillantásban az én halálomat várom. Mellyre monda az Aſzſzony; Oh árkozott Férfiú! hogy evéd-meg az én jó eledelemet, hogy az Iſten veſzterte vólna-meg az eſzedet jobban, hogy egy aſzſzonyt-is házaſságoddal ne nyomorítottál vólna-meg. Kapá azonban az ott lévő penetét, és az ő férjét ütni kezdvén a' telekiről ki-hajtá, és azt mondá: Menyjel, hogy ſoha az én ſzemeim tégedet ne láſſanak.

Magy. Ha házasodol, kereſs haſonlót magadhoz, mert különben

Egyenetlen tulkok, nem jól vonſzák jármok,
Akadoznak az után.

2. Együgyüre ne bizd dolgodat, ha kárt nem akarſz vallani.

CCXLI.

CCXLI. *MESE.*

Egy Egérről.

EGy Egér a' diós-ládában születvén majd egéſz életét ottan töltötte dióval élvén. Egykor azért a' ládának ſzája körül játſzodozván a' ladából történetből ki-esék a' földre, a' holott ide 's amoda kalandozván, még kedveſebb tsemegére akada a' diónál, a' mellyet meg koſtolván azt mondá: Oh melly bolond valek én, a'ki azt gondolom vala magamban, hogy az egéſz világon jobb hely nem vólna az én ládámnál mellyben születtem vala; de imé moſt jobb eledelekkel élek más helyen.

Magy. Nem kell ſemkinek hazájához ugy ragaſzkodni, hogy a'nál jobb helyet az életre ne tartson az ember; különben-is a' Poéta azt mondja:

Maga hazájában, 's nevelt kuknyójában,
Egy Próféta ſem kedves.

CCXLII. *MESE.*

Egy Paraſt-emberről, és Tzéres Iſten-aſzſzonyról.

VAlami Paraſt-ember meg-nyerte vólt Tzéres Iſten-aſzſzonytól, hogy a' Gabona kaláſz nélkül teremne, ne hogy az aratóknak, és tséplőknek kezeket sértegetné. E'nekutána meg-érvén a' gabona leg-kiſſebb madaraktól-is puſztítatott, és prédáltatott. A'kor azért a' Paraſt-ember ezt

mondja

mondja vala: Méltán ſenvedek kivánságomért, mert kitsin haſonért nagyobb kárt vallottam.

Magy. Jobb kitsiny kárt, alkalmatlanságot ſenvedni, mint nagy haſznot el-veſzteni.

A' tiſzteſséges kár nagyobb haſzonnal jár éktelen nyereségnél.

CCXLIII. *MESE.*

A' Héjjáról, és Galambról.

EGy Héjja ſebes repüléſſel kergetvén egy Galambot egy paraſzt-embernek házába bé-repült a' Galambbal együtt ott mindjárt meg-fogattatván a' paraſzt-emberről ſzép kellemetes ſzokkal kéredzik vala, hogy ötet ereſztené-el, ezt mondván: Hogy ő ſemmit ezen embernek nem vétett vólna:

na : Mellyre a' más-is azt felelé : Ez a' Galamb-is tenéked semmit nem vérett vólt, hát miért kergetted ötet?

Magy. Méltán büntetödnek, a'kik más ártatlanokat háborgattak.

2. A'ki máſt háborgat, magának szerez veszedelmet.

Ki vermet ás masnak, meg-láſſa, magának,
Ne légyen koporsója.

CCXLIV. *MESE.*

A Pókról, és Fetskéről.

A'Pók ſok ideig ſajnálja, és irígyli vala, hogy az ö eledelét a' legyeket a' Fetske-is veszteget és fogdoſſa vala ; azért-is meg-vi'sgálván a' Pók hol járna, és repülne többször-el a' Fetske, tehát egy kapuban, a' hol, gyakran repül-vala-el, nagy hálót készített, a' mellyben meg-fogna ötet. Mikor azért már a' Fetske ott repülne-el, a' hálót Pókoſtól együtt el-szaggatá, és el-vivé. A'Pók már az aërben függvén, es a' maga halálától félvén ezt mondja vala. Méltán szenvedem ezeket; mert a'ki nagy munkával-is alig tudok aprólék állatokat fogdoſni, el-hitettem vólt magammal, hogy nagy állatokat-is foghatnék.

Magy. Eröd felett való dolgoknak hagy békét.

CCXLV.

CCXLV. *MESE.*

Egy Vízen által menö Paraßt emberröl.

Egy meg-áradott folyó-vízen által akarván menni egy Paraßt-ember, által-járó helyet keres vala magának, és mikor azt gondolja valá magában, hogy, a' hól a' víz tsendeſebb vólna, ott lehetne leg-jobban által menni, és meg-próbálá, találja vala ott a' vízet méllyebbnek lenni. Azután gondolja vala magában, hát ha ott, a' hol nagyobb zugáſſal folyna, a' Víz leg-bátorságoſabb vólna az által menéſre, és meg-próbálá, ugy-is találta. A'kor magában monda: Melly igen bátrabban bizhatunk a' zúgó vízeknek, mint azoknak, a' mellyek tsendeſen folynak.

Magy. Inkább félhetni a' tsendes, és halgató emberektöl, mint a' fóſoktól és haragoſoktól. Innen mondják: *Hadd morogjon varga Pál, tsak tsináljon jó ſarút.*

CCXLVI. *MESE.*

A' Galambról, és Szarkáról.

A' Galamb kérdettetvén egykor a' Szarkától, hogy mi vinné ötét a'ra, hogy mindenkor újj féßekbe tójna, és költene, holott az ö fiait mindenkor el-vinnék alóla, feléle: Az együgyüſég.

Magy.

Magy. A' Jámborok könnyen meg-tsalattatnak.

CCXLVII. *MESE.*

A' Kukukról, és Ölyvről

TSúfoltatván egykor a' Kukuk az Ölyvtől azzal, hogy ök ámbátor testekre nézve egyaránvúak, ugy tollaknak színére nezve-is nem fokat különböznek, meg-is külömbözö módon élnek, ugy hogy, midön az Ölyv más madaraknak kövér húsokkal vendégeskedik, a' Kukuk ezen életnek folytatásához bátortalan lévén tsak a' földben lakó férgeknek eledelével táplálná magát. Történik azután, hogy az Ölyv egy parafi-embernek galambiat kergetvén azon embertől el-fogattatnék, és lábánál fogva fel-akaſztva egy magas helyről függene. Ezt látván a' Kukuk azt mondá néki: Jobb leſſ vala Barátom! néked-is féreggel élni, mint a' máſok' madarát kergetni, és a' másén kapdosni, moſt nem vólnál meg-fogattatva.

Magy. Bátorságoſabb életnek módja, ha ki a' maga kitsinyjével meg-elégſzik, mint ſem ha a' máſok kövér vagyonját vadáſſa, Innen mondja a' Póéta:

Gazdag, ki ſorsával, 's értéke' jóvával
Panaſz nélkül meg-nyugſzik,
De nyomorúlt, a'kit fösvénység meg-vakít,
Sorsával nem elégſzik.
A'kik máſét lopnák koboroljik 's föſztják,
Nagy ſzükſéget ſzenvednek.

CCXLVIII. *MESE.*

Az Egerekről, és Matskáról.

AZ Egerek egykor tanátsot tartván azon elmélkednek vala, hogy minémű mesterséggel tudnák a' Matskának intselkedésit el-kerülni, hogy a'nak torkára ne akádnának. Egy azért az öregék közül, a'ki láttatik vala a' többit bőltséssléggel fellyül múlni, ezt mondá: Találtam én utat, és módot, melly minket e'től a' veszedelemtől meg-fog-menteni. Ha azért énnékem engedelmeskedtek; tselekedjük azt, a'kaszszunk a' Matskának nyakára egy tsengetyűt, a' mellynek hangjára mindnyájan széllyel szaladozhassunk. E're a' tanátsra mindnyájan réá hajlának, és azt mint igen hasznos, és bőltz találmányt ditsérik vala, és el-is-végezék, hogy meg-is tselekedjék azt. A'kor egy más üdősb Egér, a' többi között tsendességet kivánván magának fel-szóla: Én ugyan magam-is helyben hagyom ezt a' tanátsot; de kérdést tészek. Ki légyen közülünk, a'ki a' tsengetyűt a' Matskának nyakára kösse? A'kor kezdének mindnyájan gorgalmatoskodni, ha valakit magok közzül találhatnának illyent, a' ki ezt tselekedné; de semki nem találkozván, a'ki magára vallalná ezt a' jó munkát, az ő tanátsok, és déliberátumok semmibe méne.

Sokan találtatnak, a'kik a' jó dolgot fel-találják; de keveſen találtatnak a' kik azt véghez vigyék.

CCXLIX. *MESE.*

A' Szamárról, és Disznóról.

A' Szamár sok idők alatt irígykedik vala a' Disznóra, hogy azt az ő Ura külömb-külömb féle eledelekkel tartaná, holott az semmit-is az ő Urának nem dolgoznék, és mindennap kövérebb lenne. Ö maga pedig nagy munkával terheltetvén csak szalmával, 's töredékkel élne, és minden nap hizvánkoznék. Azonközben látván a' Szamár hogy a' Disznó az olból ki-húzattatván meg ölettetnék, és a' Gazdájának eledelére a' húsa el-készíttetnék, kezde örvendezni magában, és monda: Hát ezért hizlalák őtet, hogy Urának torkára birnék: Oh melly jobb Szamárnak, mint Disznónak lenni!

Magy.

Magy. Sokaknak bóldogságok oka a' magok veszedelmeknek. Semkinek bóldogságát nem kell hát irígyleni.

CCL. *MESE.*

Egy Fiúról, és a'nak Atyjáról.

Mídőn egy Férjfiú az ő meg-hólt Feleségét a' temetőbe keserves siráſſal kisérné, a' Fia akkor énekel vala, kit mint bolondot vádolván az Atyja azért, hogy ő neki mint keserveſnek nem énekelni kellene, hanem véle együtt sirni, és jajgatni, ezt a' feleletet nyere az ő Fiától: Atyám! ha pénzel fogadtál Déákokat a' végre, hogy mostan ez temetéſen énekeljenek, miért nehezteli én reám, a'ki neked ingyen éneklek. E're monda az Atyja: Az éneklés nem a' te, hanem a, Déákok' hivataljok.

Magy. Nem minden minden időben illik.

CCLI. *MESE.*

A' Kertéſz' Fiáról.

A' Kertéſznek Fiát mikor a' tsalyán meg-tsipte vólna, a' melly az Atyja' kertében termett vala, kezde panaſzolkodni az Atyjának, hogy az a' házi burján még tegnap-is meg-tsipte vólna őtet, és néki nem kedvezett. E're monda az Atyja: Fiam! láddé terméſzete az a'nak a' búrjánnak, hogy mindennel úgy bánjék.

Magy. A' gonoſz terméſzetü Ember, a' házi jóakaróitól-is békével nem fér-el, hogy azokat ne bántsa.

CCLII. *MESE.*

A' Kakasról, és a' Rókáról.

A' Kakas egykor el-fogattatván a' Rókától valami nagy bajjal a'nak körmeiből ki-ſzabadúla, azután történetből meg-látván egy Rókabört felette meg-ijede, és el-ſzalada. A'kit-is, midőn a' több ſzárnyas-állatok ezért, hogy olly' haſzontalan félelemtől viſeltetve ſzaladna, tsúfolnak vala: Kiknek felele mondván, ha ti-is, mint én, a' Rókának körmei közzött lettetek vólna, még a'nak lába nyomáitól-is, nem tsak bőrétől irtóznátok.

Magy.

Magy. A' nagy veszedelemből szabadúlt ember még a' kitsin bajtól-is meg-ijed.

CCLIII. *MESE.*

A' Júh pásztorról, és a'nak nyájáról.

EGy Júh-pásztornak lévén egy nagy sereg Júha, 's ketskéje midőn látná azt minden nap a' Farkastól szaggattatni, és számokat kevesedni, öszve hivja az egész sereget, és hószszas órátzióval, öszönözi őket, hogy a' farkasoktól semmit ne félnének, mind azért, hogy ők többen vólnának, mind pedig, hogy sokan közzülök szarvakkal fel-fegyverkezve vólnának, és igy ellent állhatnának a' Farkasoknak; és ő maga-is segítséggel lenne nékiek. A'kor ezeket hallván, fel-igérék magokat, sőt meg-is esküvének, hogy ugy tselekeszsznek. Azután egykor hallatik hire a' farkas' jövetelének,

nek, és leg-ottan a' Júhok, Kecskék úgy meg-félemlenek, hogy a' Pásztornak minden biztató beszéde semmit érven találatra nem tesznek. Ekkor monda a' Pásztor magában, hijában van minden dolog, mert a' természetet változtatni nem lehet.

Magy. A' tunya, és félénk emberek az ellenségnek nem csak látásától hanem hirétől-is rettegnek, azért-is semmit nem nyernek, mert.

A' bátor szívekkel, nem a' félénkekkel,
Szerentse társalkodik.

CCLIV. *MESE.*

A' Seregélyről, és Húros-madárról.

A' Seregély valami púszta helyen útozván találá egy Húros madarra, a'ki vad-egreſſel, és erdei fáknak gyümöltseivel éldegel vala. E' nél azért kevés ideig meg-szállván, tanátsolá néki: Hagyd-el Barátom! ezt a' puszta, és sóvány helyet, és jere velem, oly' helyre viszlek tégedet, a' hol édes szőlőkkel, és kedves almákkal fogod hasátskádat kedvesen töltögetni. Meg-fogadá azért a' Húros-madár a' nak tanátsát, és a' megnevezett helyre el-is jütt, és meg kedvesebb eledeleket kapa, mint amaz igérte vala. De azonban látván némelly madarakat léppel, némellyeket tőrrel, némellyeket hálókkal, meg-fogattatva lenni, és e' felett számtalan el-készitetett kelepzéket. Isten hozád édes Seregély Barátom! monda,

és a'

és a' mága hazájába haza repüle, és ottan fokott helyen minden leleskedésnek félelme nélkül, tsendes élettel meg-vénüle.

Magy. Jobb alatson eledelekkel élni nagy tsendeséggel, mint gazdag eledelekkel nagy konyhán hízlalódni nagy háborúsággal, a' mint a' Poéta mondja:

Jobb egy száraz falat, bár ne egyél halat,
Tsak lehess tsendeséghen.
De a' teli pintze, rakott ház, pint 's itze,
A' hol van verjengésben:
Nem élet; de halál, hol a'nyi bú talál,
Oránként te lelkedben.

CCLV. *MESE.*

Az Oroszlánról, és Szamárról.

HAjdan virrognak vala az orzáglás felett az Oroszlán, és a' Szamár, és a'ban egyezének-meg, hogy a' mellyik jobb futó vólna, a' vólna a' nyertes fél. Határt tészsnek azért a' futásra, hogy a' mellyik fél a' malomtól fogva az elöttök levő hegyen hamarébb által menne, azé lenne az Orzáglás. Az Oroszlán semmit nem késvén a' futáshoz fog, és mikor a' hegyre ki-futott vólna, lát egy szamárt a' más völgyben lenni, és azt gondolván hogy az ő fútó-társa vólna az, és már a'tól meg-győzetett vólna, ismét azt tészi-fel, hogy a' mellyik a' hegyen viszsá hamarébb az elébbeni helyre érkeznék, a' lenne a' győzedelmes.

Ezért

Ezért-is nagyobb sietséggel futván mikor a' malomhoz közzel jövne, ott találja a' Szamárt, a' kivel fogadást tett vólt, és hogy gondolta azt oda hamarébb érkezettnek, és magát meg-győzettetettnek lenni, adá az orzágláſt a' Szamárnak.

Magy. Sokszor, és sok hellyeken a' tudatlanok uralkodnak.

CCLVI. *MESE.*

A' Rókáról, és a' Kakasról.

A' Róka a' paraszt-embernek törétől, meg-fogattatván, kinek sok tyúkjait az előtt már meg-eddegelte vala, kéri az ott lévő Kakast, a' ki csak egyedül látta vala-meg meg-fogattatását, hogy a'vagy kést adna néki, mellyel a' tört egybe vagdalná, avagy pedig kevés ideig az Urának semmit ne szólna, míg fogaival a' tört elrágná. A' Kakas mind a' kettőre ajánlván magát nagy sietséggel, menyen az Urához, hogy megjelenthesse a' Rókának meg-fogattatását. Mikor azért a' Gazda fel-fogyverkezve már jövne a' Róka felé a'nak el-veszétsére. Oh én szerentsétlen, és balgatag állat! monda magában, miért bizám a' Kakasnak hűségében, kinek már sok feleségeit ettem-meg.

Magy. Ne higyj a'nak, a'kit felette meg-bántottál, mert *Kígyó nem felejti farka' vágását.*

CCLVII.

CCLVII. *MESE.*

A' Fias-tyúkról, és a'nak Fiairól.

A' Tyúknak Fiai lévén erősen féltette őket a' Héjjának el-kapásától, azért-is mihelyt ő Héjját látott, Fiait serényen össze hivta, és a' maga szárnyai alá takargatván maga óltalmazta. Történt még-is azután egyszer, hogy látván a' Héjjat jövni, hivja vala össze az ő Fiait; de azok közzül az egyik Fia engedetlenkedvén Anyja parantsolatja ellen kivül marada. Azonban, a' Héjjától el-kapattatott, és körmei közzött a'nak a' maga veszedelmére el-vitetteték.

Magy. Az engedetlen magzatok veszedelembe ejtik magokat.

Miképen tisztelted Atyádat, 's betsülted,
Azont várjad magadra.
Mert Atyád' siráſa, 's Anyád' átkozáſa,
Oſtort hányhat nyakadra.
'S hol nem fog viſzketni, ott fogod vakarni,
'S nem leſzſz bírád fiadra.

CCLVIII. *MESE.*

A' Farkasról, és a' Rókáról.

EGy Farkás a' Farkas-verembe belé esvén, meglátá őtet a' veremben a' Róka, és örömiben a' lyúk' szélin tántzolván, ötet tsúfolja vala, Bolond állatnak nevezvén ötet, a' ki az emberek' tsalárd keleptzéjeket, nem tudta ekre venni. A-

zonban addig ugrándoz a' verem' partján, hogy az alatta bé-sülyedett földel együtt ő-is a' Farkas mellé bé-esék. Ezt látván a' Farkas, óh melly nagy halálom' vigaztaltatására való dolog lön ez! monda, hogy már az-is, a'ki engem' tsúfol vala, velem együtt fog el-veſzni.

Magy. 1. Más nyomorúságát ne örülld, a' mellybe magad-is belé eshetel.

2 Az nagy öröm után következhetik a' nagy szomorúság.

Pénteki víg tántzot, 's meg-evett malatzot,
Vasárnapi bú talál.
Mert szép táv után nagy mennydörgés poſtán,
Nyomorúsággal taplál.
Az illetlen öröm, leſzſz kejerü üröm,
Sok jájt fejedre számlal.

CCLIX. *MESE.*

A' Farkasról, és az Oroſzlánról.

AZ Oroſzlán, és a' Farkas barátságot vetvén egymáſſal eledelt kereſnek vala: Mikor a' Farkas hallván a' Júhok' bekegéſeket, Bizzál, úgy mond, Barátom! mindjárt leſzſz eledelünk. Nyomozván azért a' Júhoknak és a' bárányoknak utánok, látja hogy erős akolban vagynak, 's a' kútyák-is körül feküſznek, viſſza tér, és azt mondja az Oroſzlánnak: Nem tetſzik moſt, hogy Júh-húſt együnk, mert igen sóványok, hagyjuk hízni

hízni őket, és vívja évén kövérebbek léfznek, és jobb ízű falatot éfzünk belőlök.

Magy. Vagynak emberek, a'kik ha mit végbez vinni nem tudnak, azzal mentik magokat, hogy nem-is akarták.

CCLX. *MESE.*

Két Saskeſelyüről.

Két Saskeſelyük a' dögön múlatozván, két nagy darab húſt, el-ſzaggattak vala különkülön magoknak, a' mellyeket ſzándékokban vólt, hogy el-is-vigyék az ők körmeik között magokkal. Azonban érkezvén az ebek, az egyik Saskeſelyü el-hagyván a' maga részét az ebek' tekintetétől meg ijede, és mezőre el-repüle, a' máſik

másik penig igyekezvén a' maga részét el-vinni addig késedelmeskedék, hogy az ebektől el fogattaték, a'ki-is látván következő halálát, Oh én szegény, és balgatag állat! monda, egy kitsiny ételbéli gyönyörűségért az én életemnek mely sok vigasságit hagyom, és veszтem-el.

Magy. A' felette gazdagodást akaró kívánság sokszor veszedelembe hajthatja az embert.

CCLXI. *MESE.*

A' Kertészről, és a' Vakandokról.

A' Kertész meg-fogván a' Vakandokat akarja meg-ölni: Kinek monda az: Ne ölj-meg Uram! engemet a' te szolgádat, a'ki látod mely szép szörű vagyok, és a' te kertedet-is ingyen ásogatom. Nem tsalsz-meg engemet, monda a' Kertész, ezekkel a' szép szókkal; mert tudom azt, hogy akaratom ellen ásod a' kertemet, még pedig boszszúságomra: mert hogy magadat jól tartsad, és hizlalhassad, az én virág-gyökereimet ki-ásod, hogy meg-szégyenits engemet.

Magy. A' melly munka nem a' Gazdának akaratja szerént esik, nem kedves.

CCLXII. *MESE.*

A' Rókáról, és Komondorról.

A' Róka gondolt vala illyen mesterséget magában, hogy

hogy jó nyereséggel varjakat, tsókákat, és más madarakot foghatna. El-mégyen, és sárban keverven magát egy szántó-földön el-nyúlva holt állattá tészi magát, szemeit bé hunyja, és semmit nem mozog, várván, hogy majd el-jövnek a' varjak, a' tsokák, 's más madarak reája, mint valami dögre, és a'kor ő nagy könnyen azokat el-fogdosa. Azonban érkezvén egy Komondor, a' mellyet ő bé-hunt szemmel nem látott vala-meg, a' Rókának farába kapa, és fogaival szaggatni kezdé a' Rokát, és mind addig martzangá, mig nagy bajjal szegény meg-szabadúlván, el-mehete, és magában azt mondá: Méltán szenvedém ezeket, mert mikor másokat meg-akarok vala-tsalni, én-is gondolatomban meg-tsalattattam.

Magy. *A'ki más alá vermet ás, maga esik bele.*

CCLXIII. *MESE.*

Egy bak, és nőstény Medvékről.

A' Medve midőn az ő nőstény társával vezekednék, a'nak szemeit ki-vájta; de azután meg-bánván dolgát, a'nyira búnak erestette magát, hogy minden körmeit el-harapdosná. Azonközben nagy szeretettel viseltetvén az ő nőstényjéhez, monda: Én kedves társam! hiszem már az én fegyveremtől-is magamat meg-foztottam. Mellyre monda az ő társa: Már nékem vaknak mit használ a' te kórmetlenséged, minekelőtte az

én

én szemeimet ki vájtad, bár az előtt harapdoſtad volna-el körmeidet.

Magy. Késö a' nagy buſzú-tétel után a' megbánás: mert a' mint a' Poéta mondja:

A' mivált, és meg-lett, viſzſza a' nem térhet.
Mert ſzemérmes ortzája.
Igy el lövt nyil' vaſa nem vonatik viſzſza,
Mert romlana páltzája.

CCLXIV. *MESE.*

Az Oroſzlánról, és a' Szarvasról.

AZ Oroſzlán az ő meg-hólt Feleségének temetésére minden négy lábú állatokat ölve hivattatott, és minden álatok a'nak halálát kimondhatatlan sirátſal jajgatják vala, az egy Szarvaſon kivül. Kinek fiját a' meg-hólt Oroſzlán meg-

meg-ette vala; azért-is semmi bánatot, sem nem tett, sem nem mutatott, egy tsep könyvet-is nem húllatván az Oroszlán' feleségének halálán. Melly dolgot észre vévén az Oroszlán Király, 's hivatván a' Szarvast magához, hogy meg-ölje őtet, kérdi tőle: Miért nem síratta a' több állatokkal a' Királyné' halálát? Ki-is felele az Oroszlánnak: Én jó szívvel tselekedtem vólna, ha maga' á' Királyné-asszony nékem meg-nem-tiltotta vólna; mert, ugy mond, mikor ide jövén az utban vólnék, az ő bóldogúl ki-múlt lelkével találkozám, menvén ő a'bóldog lelkek' helyekre, az Elysium mezejére, és azt mondá nékem, hogy az ő halálát ne siratsuk; mivel a' kies berkeknek 'síros legelő mezejére a' bóldog lelkek közzé menne. Ezeket hallván az Oroszlán Király meg-örvende, és a' Szarvasnak botsánatot ada.

Magy. Okos ember dolga a' hatalmas embereknek haragjokat, néha nem igaz, de tiszteséges mentségekkel meg-engeszteln.

CCLXV. *MESE.*

A' Ház' Gazdájáról, és a'nak Ebéről.

A' Háznak Gazdája el-felejtvén éjtszakára a' tyúkok' ólát bé-rekeszteni, és reggel felkélvén látja, hogy a' Róka minden tyúkját megölte, és el-is-vitte. A'kor felette meg-bossonkodván a' Gazda magában kezdé az Ebet szór-

nyű

nyű-képen verni, mint ollyan örzőt, a'ki az ő jószágára gondot nem viselt. Kinek monda az Eb: Ha te, kinek a' tyúkok tojásokat, és pisleneket, tsirkéket adnak, és nevelnek, a' tyúk-olnak bé-rekesztésiben illy nagyon hibáztál, mi tsúda vagyon benne, ha én el-alúván a' Rókának jövetelét észre nem vettem? a' ki semmi hasznot azokból nem vészek.

Magy. Nem kell várni, hogy a' hol a' Gazdasszony gondatlan, a' Ház' népe gondos légyen; mert a' mint a' Poéra mondja:

Jaj a'nak a' háznak, hol, és melly vég háznak
Értetlen á' vezére.
Mert lágy pásztor miatt farkas lejtöt rughat,
'S gyapjat hányhat elötte.

CCLXVI.

CCLXVI. *MESE.*

A' Rókáról, és a' Tyúkról,

A' Róka egy paraßt-embernek házába bé menven találá ottan egy tojáſon ülő Tyúkot, a' melly-is őtet ßépen keri vala: Ne veßeſs-el édes Rokám! moſt illyen hitván állapotomban eng-met. Várakozzál egy kevés ideig, míg a' fiaimat ki-kőltöm, a'kik mint gyenge állatok kedves eledelid lehetnek néked, és minden fogad' fájdalma nélkül, meg-eheted őket. A'kor monda a' Róka: Nem lennék én ugy a' Rókák közzé való, ha moſt én éhezvén az alatt a' reménység alatt, hogy Fiaid léßnek, a'kik még nintsenek, a' jelen való eledelt el hagynam: különben-is jó fogaim vagynak, a' mellyek a' keményt-is meg-őrlik. Ezeket mondván, a' Tyúkot meg-ragadá, és meg-evé.

Magy. Eßtelen az, a'ki a' nagy dolgoknak reménységek alatt a' jelen való kitsinyjót meg-veti: *Jobb ma egy veréb, mint hólnap egy túzok.*

CCLXVII. *MESE.*

A' Komondorról, és Szamárról.

A' Komondor eſmérvén magában, hogy ő nem vólna elégséges a' farkaſſal, kivel ſokßor viaskodáſa esik, meg-tuſakodni, fel-tette magában, hogy valami jó társat ßerezne maga mellé, hogy

egy erővel a' Farkast meg-győznék. Látván azért, hogy a' Szamár a' Farkasnál jobban tudna orditani, nagyobb fügye-is vólna, hátúl-is nagy dörgéssel tudná a' félet ereztteni, reménlé, hogy jó hartzoló társa lehetne nékie. Ezzel azért kontraktusra menvén bátorkodék a' Farkast viadalra elé szólítani. De mikor oztán látná, hogy a' Szamár a' Farkasnak jövetelére meg-szaladna, és semmit egyebet az orditásonés a'dörgés, fél ereztésen kivül tselekedni nem túdna, ő-is meg-szaladván ott hagyá a' Szamárt, a'ki a' Farkasnak eledele, és azután a' hollóknak kedves falatja leve.

Magy. Valakinek virtusát nem a' szóvából, és testének nagyságából kell meg-ítélni.

CCLXVIII. *MESE.*

A' Farkasról, és két Júhász-ebekről.

A' Farkas egy magas helyről szemlélvén, hogy két Júhász-kútyák egymással derekasint tzivódnának, és szagattatnák egymást, nagy reménységet vészen, hogy bátran meg-üthetné a' Júhok nyáját, és nyertesen járhatna. Nagy sebességgel azért reá menvén a' nyájra egy kövér bárányt el-kapa. és szalada véle. Ezt látván az Ebek elhagyák a' kotzodast, és a' Farkasnak utána eredének, és bé-érvén a'nyira meg-martzongák őtet, hogy alig mehete-el. Más Farkastól azért kéredttetvén, miért támadta-meg egyedül a' nyájat,

a' hol

a' hol olly kemény tusakodó örzők vólnának. Az ők egymás közt való háborúságok, monda, tsaltmeg-engemet.

Magy Sokszor a' külső népnek ellenkezése a' népnek belső háborúságát meg-tsendesíti.

CCLXIX. *MESE.*

A' Szegény-emberről, és Szamárról.

EGgy Szegény-ember, kinek egyebe nem vólt egy Szamáránál, és egy hordó borotskájánál, a' Leányát egy Ifiúnak el-mátkásította vala, igérvén egy kevés jegyet-is mellette, mellyet a' bor' árrából, és a' Szamárnak árrából, el-akarván ezeket adni, reménl vala. De más naprá virradolag, a' mikor a' mátkaság esett, a' Szamár meg-döglött, a' melly-is kénjában patkos-lábával ugy

meg-rugta a' hordót, hogy mindjárt a' bor kifolya belőle.

Magy. A' Világi múlandó jókban ne vesd reménységedet.

CCLXX. *MESE.*

A' Náádról.

MIdőn mind az élő-fák, mind a' fűvek helyt adnának a' madarak' fészkeiknek. A' Nád búsúl vala magában, hogy ő nála a' madarak fészeknek való helyt nem keresnének, kér vala azért szépen egy madarat, hogy ő rakná az ő fészkét a' Nádak közzé, kinek felele a' madár: Én jó szívvel tselekedném, ha bizhatnám a' te állhatatlan állapotodban; mert nem akarnám az én fiaimnak házokat olly' állhatatlan fundámentumra rakni.

Magy. 1. Állhatatlan elméjü emberekre, ne bizd a' magad dolgodat.

2. Állhatatlan fundamentumra ne épits.

Mi nints okosságból, van a' kábaságból,
Nem-is lészen állandó.
Minek nints ereje. Nints a'nak gyökere.
Nem lehet maradandó.
Mert jégre metszett kép nem leszsz sokáig ép,
Mert széltől-is olvadó.

CCLXXI. *MESE.*

A' Szarkáról, es Kúkúkról.

A' Szarka a' fák' levelei kozzott meg-látván egy Kúkúkot Ölyvnek iteli vala lenni, azért-is

zért is nagy sebeſséggel el-répüle onnét. Ezt látván más közel álló madarak tsufolják vala a' Szarkát, hogy ő Kukuk előll Ölyv helyet elfutna. Kinek felele a' Szarka: Inkább akarom, hogy tí tsufoljatok engemet, mint az én Atyámfiai ſiratſák halalomat.

Magy. Jobb az idegeneknek tsúfságokat, mint Atyánk-fiainak irántunk való keſerüségeket hallani, ſzenvedni.

CCLXXII. *MESE.*

A' Szamárról, és Szolgáról.

EGy ſzántó vető embernek ſolgája az ő Urának Szamárát egy kőzikláról le-taſitotta azért, hogy ne kételenitetnék: azzal ide, 's amoda ſélyel járni, és azt mondotta a' Gazdájának, hogy magától eſett vólna le. E're nézve a' Gazda-is kénſzeríteték minden terhet Szolgája által küldözni minden felé, mellyet az előtt a' Szamár hordoz vala. Ezt észre vévén magában a' ſzegény Szolga. Rosſzúl tselekedtem, monda magában a' ſzegény Szolga, mikor az én ártatlan Szolga-társomat meg-őltem, a'ki ſók dologtól, és ſok terhtől ſzabadított-meg engemet. Tehát meltán büntettetem.

Magy. A' bolondok ſokſzor akarván valamelly terhet el-kerülni nagyobb tereh alá vetik magokat.

CCLXXIII. *MESE.*

A' Diznóról, és a' Júhokról.

A' Júhok vádolják vala a' Diznót háládatlansággal, hogy mikor őtet az ő Gazdája nagy szorgalmatossággal szüntelen hizlalja, még-is semmi jóval nem hálálja-meg Urá' jó-tétemenyét. Holott ők tejet gyapjat, bárányokat adnak Uroknak. A'kor felele a' Diznó: En halálom után szoktam fizetni, azért-is nem ok nélkül táplál engemet.

Magy. Semki haszon nélkül ötömest nem munkálodik.

CCLXXIV. *MESE.*

A' Rigóról, Héjjáról, és a' Híros-mezőről.

Látván a' Rigó, hogy az aërben egy Héjja nagy keringésel szárnya' tsattogásával, és nagy kiábálással repülne, meg-rettene. A'kor monda a' madár nékie: Ne félj néném! mert az a' Héjjának nagy hartzra való készülete, és kiáltozása nem egyébre való, hanem, hogy egy kis hitván egeret vagy tsirkét kaphasson. Jobb hogy mi óltalmazzuk magunkat az Ölyvtől, a'kinek körmeit érezzük elébb, mint hallanók szóvát.

Magy. Inkább lehet a' tsendes, és halgató emberektől, mint szerzóvúaktól, és fenyegetözöktől félni. Ne félj a' kérkedö, tsátsogó, 's versengö maga hanyó tséltsaptól.

Mert

Mert ollyannak nyelve verſengö fegyvere
Bizodalma ajtón túl.
Mint az eb tsak ugat, de nem igén marhat.
Meg-ijedvén farkaſtól.
2. Az alattomban maró eb félelmeſebb.

CCLXXV. *MESE.*

Két Kakaſokról.

KÉt Kakas együtt lévén a'dig veſzekednek egymáſſal, mig egyik gyözedelmet nyervén a' máſikon ſzárnya' tsattogatásával, és kukurékolásával gyözedelmi nótáját el-éneklette, és a' Tyúkok mellett egyedül marada, a'kiknek ſzüntelen való taréjozásokkal, és a' mellett henye életével, egéſzen erejéből magát ki-fogyatta. A' meggyözettetett kakas peniglén a' Tyúkok elől eltávozván méne a' varjak, és a' pávák közzé a' kikkel ſzüntelen viaskodván jól meg-tanúlta a' hartzolásnak meſterségét, mint kelljen a' vágáſt el-vetni, vagy meg-tenni máſon. Eſmérvén azért magában, hogy ö már bátorkodhatnék a' régi Kakas-társával meg-dulakodni, haza méne, és hartzra elé ſólítván ellenségét, minden nagy fáradtság nélkül azt meg-gyözé, és a' gyözedelmi nótát kukurékolásával el-éneklette.

Semmi a' vitézt inkább meg-nem-lágyítja, 's erejéből meg-nem-fogyatja, mint a' búja élet, és a' tuſakodáſnak, vagy hartzolásnak ſzokatlansága.

CCLXXVI. *MESE.*

Az Ebről.

EGykor egy Gazda-ember meg-kedvelvén a' vadászáſt ſok Ebet kezde tartani, mellyek közzül az egyik Gazdájának fiatskáját halálra marta, a'kor meg-haraguván felette a' Gazda-ember, nem csak a' gyilkos Ebet, hanem mind a' többitis meg-ölette. A mikor mondá egyik azok közzül. Egy vétkezett, és mindnyájan büntettetünk.

Magy. Sokſzor egy embernek gonoſzsága nagy kárt ſzokott maloknak-is tenni.

CCLXXVII. *MESE.*

A' Gazda-emberről.

EGy Gazda-ember a' Méhtől meg-marattatván nagyon kezd csudálkozni, hogy azon egy állatból olly' jó, és édes nedveſség, es olly' nagy fájdalomnak öſztöne ſzármaznék. Felele e're a' Mén. A' menyivel kegyelmeſebb vagyok, a'nyival nagyobb gyülölséggel ſzenvedem a' boſzſzúságot.

Magy. Menyivel kegyelmeſebb, és jól tévőbb za ember, a'nyival nehezebben ſzenvedi a' boſzſzúságot.

CCLXXVIII. *MESE.*

A' Ketskéről, és a' Kertéſz' Kútyájáról.

AZ ehezett Ketske be-tekintvén egy zöldellő kertbe

kertbe kívánkozik vala bé-menni: de a' Kertésznek őrző-kútyája nem engedé-meg halállal fenyegetven, ha tsak lábát bé-tenné. Kinek felele a' Kertske. Miert tiltaz a'nak ételétől engemet, a' mi neked semmit nem haznál. Semmi különös okból, felele az Eb, nem tselekszem: hanem tsak hogy a' természet ugy tanított engemet.

Magy. Illyenek a' fösvények, a' kik sok jókkal bövölkodnek, és sem magok azokkal nem élnek, sem másokat élni vélek nem engedik.

Éktelen fösvénység, 's rút telhetetlenség,
Szörnyü vétek magában,
Ki mint varas-béka noha földben lyuka
Nem mér enni a' porban.
'Sobrák embernek-is tsak ro's kenyere-is
Mézes falat szájában.

CCLXXIX. *MESE.*

A' Vízi-kígyóról.

A' Vízi-kígyó a' tóban kergetvén halálra a' Békát és, mikor, az elötte el-nem-mehetne, meg-fordúlván ezt mondá: Édes Kígyóm! ne vesztsd-el engemet, a'ki semkinek nem vétettem. Kinek felele a' Vízi-kígyó: A'te sok vartyogásid, és ijesztgető szóvad jelentik, hogy igen gonosz állat vagy, hogy pedig semkinek ne árthass, a' te tehetetlenséged az oka; mert fogaid nintsenek.

Magy. Vagynak sokan olyanok a'kiknek vagyon ugyan ártani kívánó szándékok; de erejek nintsen réája.

CCLXXX

CCLXXX. *MESE.*

Egy Öreg Emberről.

EGy Öreg Ember midőn vad-fákat óltogatna, egy ifjúról tsúfoltatik vala, hogy melly esztelen vólna, a'ki soha a'nak gyümöltséből nem ennék, a' mit óltana. Kinek felele az Öreg: De talám a' mit magad óltani akarsz, magad sem esel a'nak a' gyümöltséből. Azonban az ifjú fel-hágván egy magas fára, hogy óltó ágokat vedne, nyakra főre le-esék onnan, és meg-hala.

Magy. A' Halál köz mindennel.
Az ember élete, e' világon léte,
Bizonytalan tsak ma-is.
Ha mára virradtál, holnapra bátsázzál,
Mert indulhatz tovább-is.

CCLXXXI.

CCLXXXI. *MESE.*

Egy pénzes Emberről.

EGy Gozdag-ember a' maga pénzét az erdőben egy bizonyos helyre az ő komjával együtt, kiben örökké bizott elálá, de mikor azután el-jövt vólna a'nak meg-látására, látja, hogy ki-vagyon ásva, és tsak hült helyét találja. Gyanítván azért, hogy nem más, hanem az ő komja vette-ki, el-megyen az ő komjához, és azt mondja néki: Kedves komam uram! még vagy ezer aranyat akarok a' helyre tenni, a' hol a'több pénzemet el-áftuk. A'karván azért a' komja még több pénzt-is nyerni, alattomban a'ki ásott pénzt az erdőbe az eléhbeni helyre viszsza téfzi. A' mellyet azután a' gazdag odá menvén ki véfzi 's haza viszi, és az ő komjához menvén azt mondja néki: Hited' fzegett jó komám! ne fárafzd többé magadat, hogy a' pénzhez menyj; mert ott nem találod-meg.

Magy. Könnyü a' fösvény embert a' pénznek reménységével meg-tsalni.

CCLXXXII. *MESE.*

Az Oroszlánról, és a' Rókáról.

AZ Oroszlán hálóval vagy törrel meg-fogattatván, egész erejéből akarja vala azt el-fzággatni

de

de mentől nagyobb igyekezettel húzza vala a' tőrt, a'nál ſoroſabban fójtja vala magára. A'kor ezt á Róka meg-látván, a'ki ott sétál vala, azt mondá az Oroſlánnak: Oh kedves Királyom! nem erövel, hanem éſzével kell onnan ſzabadulni. Tágítani kell a' tőrt, és ſzélesíteni, és nem húzni, rángatni, a' mellyet mikor az Oroſlán meg-fogadott vólna, a' tőrből ki-ſzabadúla, és elméne onnan.

Magy. Éſzel többet mint erövel.

CCLXXXIII. *MESE.*

A' Publikánról.

A' Király' udvarában lakó Publikán kérdetetvén más madaraktól. Miért tartatnék olly' betsü-

betsületben, felelte: Mert az emberi fózatot követni meg-tanúttattam.

A' ki betsületben kiván máſoknál lenni, tanúlja az a' tudományokat. Fükséges.

Tudomány ollyan kintſ, kinél ſemmi jobb nints.
Tekintetes mint egy Márs.
Gazdagnak ékeſség, ſzegénynek ſegitség,
Mint jó atzélozott nyárs.

CCLXXXIV. *MESE.*

Az Ökörről.

AZ Ökör jó erővel lévén meg-áldottatva, nagyon búſúl vala hajdan, hogy illendő fegyvere nem vólna, nagyobb jónak ítélvén a' fegyvert az erőnél. Ezért el-mégyen és Júpitertől fegyvert ker maganak. A' mellyet mikoron meg-

nyert

nyert vólna, tsak hamar meg-báná, meg-siratá bóldogságát, mert fegyvertelen lévén szabadoson él vala, semkitől nem fogattatek-még. De már most szarvai lévén, ha kézzel nem, törrel az ő szarvainál fogva meg-fogattatik, járomba fogatik, és az emberek szántanak, és minden-terhet húzatnak véle.

Magy. Semmit, a' mi néked ártalmas, ne kérj az Istentől, bizd inkább az Istenre magadat.

CCLXXXV. *MESE.*

A' Júhról, és Kútyáról.

A' Júh meg-fogattatván, és martzongtatván a' Júház-kutyaktól nagy jaj-szóval sír vala; de a' Farkastól meg-fogattatván egy szót sem szól vala. E'ről azután kérdettetvén a' Pásztortól, Miért tselekedné ezt? azt felelé: Nékem sokkal keservesebb a' Júház-kútyától bosszúságot szenvednem, a'ki nékem örizőm, és óltalmazóm vólna, mint a' Farkastól, a' kit a' természet tett énnékem ellenségemnek.

Magy. Keservesebb az ház-tseléditől, mint sem az idegentől szenvedni.

CCLXXXVI. *MESE.*

A' Páváról, és Vitézről.

A' Páva meg látván hogy egy Vitéznek süvege strutz tollal vólna fel-ékesitetve, kezd dirse-

ditsekedni elötte, hogy néki ſzepb tollai vólnának, és hogy azt el-hitetné véle, az ő farkát ſzép ábrontsra ki-terjeſzté. Ezt látván a' Vitéz felette meg-kedvelte, és a' Pávát meg-fogván minden ékes tollaitól ötet meg-foſztotta, és ezekkel a' maga süvegét friſſen fel-ékesítette. A'kor monda magában a' Páva: Oh én ſzegény és bólond álat! hogy az én ékeſségemet, és kintsemet másnak meg-mutatám, a' mit titkolni kell vala.

Magy. Ne mutogosd kintsedet, és semmi jovaidat másnak, hogy más töled el-ne-kivánja.

CCLXXXVII. *MESE.*

A' Húros-madárról.

A' Húros-madár léppel meg-fogattatván erőſen kezd gyötrödni magában: Nem a'nyiban félek a' halálnak fájdalmától, és búsúlok a' miatt, mint búsúlok azért, hogy a' magam jóſzagom veſzt-el engemet, t.i. azt mondják: Hogy a' Húros-madárnak ganéjából lenne a' lép.

Maga Keſerves az embernek, mikor a' maga jóſzága, vagy embere veſzti el-ötet.

CCLXXXVIII. *MESE.*

Egy fösvény Emberről.

VAla egykor egy Fösvény ember, kinek ſzép és kedves ízű almái, 's körtvéi termettek,

az

az ő gyümöltsösében és ő ezeket ugy kimélte, hogy soha addig egyet-is meg-nem-ett belőle, mig rothadni nem-kezdett. E'nek a' fija adakozobb természetü lévén, sokszor az o barátit a gyümöltsösbe magával ki hivja vala, és azt mondja vala nékiek. Vegyetek és egyetek akár mellyikből, csak a' rodhadtot hagyjátok-él, mert az Aryám Postpástnak mindenkor rodhadt gyümöltsöt parantsól az aztalra viteini azt hagyjátok nekie és ezen parantsolatnak az Ifjak örömest engedének.

Magy. Nints nyomorúltabb ember a' fösvénynél ezen a' világon, a' ki a'ból, a' mije van, nem mér enni hanem másoknak tartja, a' mit azIsten nékie adott.

Éktelen fösvénység s'rut telhetetlenség,
Szörnyü vétek magában.
Ki mint varas Béka noha földben lyuka.
Nem mér enni a' porban,
Sobrák embernek is csak zab kenyere-is,
Mézes falat szájában.

CCLXXXIX *MESE.*

Más fösvény Emberröl.

Egy éktelen fösvény Ember vásárlott vala magának egy nagy gyümöltsös helyet, a' melyben igen termékeny gyümöltsfák valának, és noha az elott nem volt bé-kertelve semmivel, még-is a'nyi gyümöltsöt termett, hogy még az úton-

ton-járóknak-is elég jútott belőle. Remélvén azért az újj Gazgája az helynek hogy ha bé-kerítné, és szorosabban őrizné még több hasznot vehetne belőle. Azért jó léczás kerttel bé-keríti, és bétöviseli, szorgalmatosson őrzőkkel óltalmaztatja. Azután azt nyerte véle, hogy soha többé a' vett gyümöltsös a'nyi gyümöltsöt nem terem vala. Azért a' fösvény-ember tanátsot kérdvén a' maga Istenétől, mi vólna e'nek az oka, illyen feleletet kapa. Oka te vagy e'nek, ki környül kerteddel kerítetted, 's őrző puskás-legényeddel. Hajdan soknak sokat adtam, mert ugy kellett. Egynek most kevesét adok mert igy illett.

Magy. 1. Az adakozó Embernek többet ád az Isten, hogy többnek leheſſen segítségül.

2. A' fösvénytől meg-vonja az Isten áldását, e'ki máſt segiteni nem akar.

CCXC. *MESE.*

Az Alma-fáról, es az Olaj-fáról.

AZ Alma-fa tsúfolja vala az Olaj-fát azért, hogy kevés gyümöltsöt hozott vólna, holott ő maga a'nyi almákat termett, hogy az ő ágai nem birhatnák azokat. Azonban nagy szél indulván mind a' szél miatt, mind a' terhének nehézsége miatt, nem tsak az almák hullottanak-le, hanem még a' fák'

ágai-is el-tördelöztek, a' mikor az Olaj-fa maga gyümöltsével együtt békével marada. A'kor azért az Alma-fa monda magában. Oh melly jobb lett vólna keveſebb gyümöltsöt teremnem, és békeſségben maradnom.

Magy. Jobb kevés jóval békével maradni, mint a' ſok kints mellett ſok boſſúságot ſenvedni.

CCXCI. *MESE.*

A' Héjjáról, Ölyvről, és Sasról.

A' Héjja az Ölyvvel perel vala az elsöség felett a' Sasnak, mint madarak' Királyának, ítélö ſéke elött. A' Héjja az ö teſtének nagyságát, az Ölyv a' maga erejét adván okául az elsöségnek. A'kor a' Sas illyen déliberátumat monda nékiek: Mind ketten menjetek-el vadáſzni, és a' mellyik nagyobb, és ditséreteſebb prédát fog hozni nékem ajándékba, azt elébb valónak fogom ítélni. Mikor azért a' Héjja egy kis egeret, az Ölyv pedig galambot hozott vólna ajándékba, monda a' Sas Király: Menyivel elébb való a' Galamb az egérnél, a'nyival elébb valónak ítélem az Ölyvet a' Héjjánál.

Magy. Nem a' teſtnek nagyságából, hanem a' tselekedetnek méltóságából kell az embereket megítélni.

Embert

Embert erköltséről, nem nemzetségéről,
Eſmérjed jónak lenni.
A' bort ſem ſzinéért; de kedves izéért
Szokták pénzen meg-venni.
Lóvat ſem ſzöréért; de ſerénységéért.
Szokták nagyra betsülni.

CCXCII. *MESE.*

A' Malatzról, és a'nak Atyjáról.

MEg-ölettetvén a' Diſznó, e'nek mint Atyjának halálát az ő malatza keſervesen ſiratja vala; de meg-hallván Atyjának teſtamentumát, hogy a' ſok meg-ſzedett maknak gyüjteményét, és ſok tonnába bé-vert liſztet nékie hagyta vala, kezde halgatni. Kérdetéttvén azért, miért nem ſirna többet? A' liſzt, ugy mond, és a' maknak ſoksága az én ſzájamat bé-dugták, hogy ne ſirhaſſak.

Magy. Az örökségnek, és egyéb jónak a' maradékokra való ſzálláſok nem engedi azoknak, hogy ſüléiknek halálokat ſiraſſák.

CCXCIII. *MESE.*

A' Farkaſról, és Rókáról.

A' Farkas, és a' Róka egybe barátkozván vadáſzni mentenek, és egy ſarvaſt fogtanak, a'mellyet midőn el-oſztani akarnak vala egymás között, oda érkezik az Oroſzlán, és ő a' harmadik részt kévánja, mint a' Vadak' Királyok. De a' Far-

kas adni nem akarja. A'kor meg-haraguván az Orozlán az ő körmeit a' Farkasnak fejére veti, és a nak feje' börit le-húzván az egéz fejét piros vérrel bé-vonja, és alig maradhata-meg életben a' Farkas. Fordúlván oztán az Orozlán a' Rókához, ő tőle azt kérdi? Hát te ezekre mit mondaz: Ö pedig monda: Én Királyom! nem tsak a' harmad rezt, hanem az egéz Szarvast néked által adni ítélem. Monda a'kor az Orozlán: Ki-tanított tégedet illyen böltsen felelni? Ama' veres sapka, monda a' Róka, mellyet a' Farkasnak fejébe nyomtál.

Magy. A' tegény a' maga Urával ne oztozzék.

Soha nagy Urakkal, tsereſznyét marokkal,
Te ne egyél egy tálból.
Ha eſzel ſzépiben, eſel irigységben,
Rád lövöldöz magvából.
Ha tsontot nem ront-is, jelt hágy rajtad még-is.
Hogy nézd másſzor távúlról.

CCXCIV. *MESE.*

Az éhezett Farkasról.

A' meg-vénült Farkas, mikor tovább nem vadázhatna, nagyon éhezik vala, és ſem Barátot, ſem atyafit, ſem fiat, ſem leányt nem talál vala, a'ki őtet elédellel ſegíthetné, nagy ſomo án ropantott erdőt bé-bodorga, mig egy ökör ek dög-teſtére akada. A'nak a' dögnek ételéhez alig fogott, a' mikor mindjárt más Far-

Farkasok, sasok, hollók, varjak, oda érkeznek, és néki reménykednek, hogy őket venné barátságba, és a' prédából réßeltetné. A'kor monda magában a'Farkas. Imé a' kit tsak most az én ßegénységemben az én atyámfiai, fiaim, leányim, és barátim el-hagytanak, most bővölkedvén én eleség'dolgában, még az idegenek is tißtelnek, és bárátságomat kérik. Valóban nem magamért; hanem ezért az ökörnek dögéért tißtelnek.

Magy. A' ßegény meg-vettetésben vagyon: A' Gazdag pedig mindenektől az ö vagyonjáért tißteltetik.

A' ßegénység aláz 's virtuſt nem koronáz,
Erdemed' le-tapodja.
Bár légy vitéz, okos, gyors, és alkalmatos,
De ßükséged el-nyomja.
Mert nem az erdemre; de teli erßényre
Perdül a' kotzka hatra.

CCXCV. *MESE.*

A' Rókáról, és a' Paraßt-emberről.

A' Róka meg-fogattatván a' Paraßt-embertől, kinek feles tyúkjait ölte, és ette vala-meg, ßép ßóval kéri vala ötet, hogy ereßtené-el, és ö meg-eskünnék, hogy ßoha többé ßemmi kárt nékie nem tenne. Kinek monda a' Paraßt-ember. Meg-botsátnék én örömeßt tenéked, és ßabadon el-is-ereßtenélek, ha hite-ßegő állatnak tégedet nem esmérnélek. Ha meg-halß, tudom, ßoha ßem-

mi kárt nékem nem téé; de ha élé, a' te hitedben kételkedem.

Magy. A' tsalárdoknak, és hitetleneknek nem lehet hinni. *Kötve higyj komádnak.*

CCXCVI. *MESE.*

Két Diſznóról.

EGy Gazda-embernek két Diſznói lévén egymásnak olly nagy ellenségei vóltanak, hogy egymáſt ſzüntelen mardoſnák, és agyarokkal vagdalnák. Mikor azért az egyiket a' Gazda megölette, a'nak tárſa ki-mondhatatlan örömmel nézi vala a'nak halálát. Azután kevés idővel a' Gazda ezt a' másikat-is az olból halálra kirántatván, kezde magában búſulni, és ezt mondani. Oh én ſzegény bóldogtalan állat! miért örvendeztem én a' tárſam' halálán, a' kit illy hamar halálommal követnem kell.

Magy. Senki ellensége' halálát ne örülje, a' kinek magának-is tsak hamar meg-kell-halni.

Üveg romló tserép el-tart, és lehet ép,
száz eſzend múlva-is.
Az ember élete, e' világon léte,
Bizonytalan tsak ma-is.
Ha mára virradtál, holnapra bátzuzzál,
ert indúlhatſz tovább-is.

CCXCVII. *MESE.*

A' Béresről, és Ökrökről.

A' Béres bé-menvén a' Pajtába nagy örömmel látják

látják az Ökrök őtet. Kérdezvén azért a' Béres tőlök, mi vólna oka az ő örömöknek? felelének: Reméljük hogy ma minket kedves legelő helyre dologtól üreseket fogz vezérleni. Mi gerjeztette, mond a' Béres, a' ti ziveteket e're a' reménységre? Mondának. Mi ezt meg-álmodtuk az éjszaka. Ne higyjétek, kérlek, monda a' Béres, e'nek az álomnak, a' mit hamis álomnak lenni mindjárt meg-tapaztaltok; mert én meg ezt álmodtam, hogy ma zántani fogtok, már pedig az embereknek álmok igazabb a' barmok' álmaiknál.

Magy. A'reménység könyen meg-tsalja az embert.

Szárnyon jár, és repül, édesget, és örül,
Reménység' biztatása.
Nagyon gyönyörködtet, és örömmel éltet,
Nyereség' kivánása.
De ha fordúl vakra kotzka 's nem a' hatra,
Jajt szerez változása.

CCXCVIII. *MESE.*

A' Szamár' Árnyékáról.

EGy Kalmár meg-fogad egy Paraszt-embertől egy Szamárt, hogy az ő portékáját a' szomszéd városba által vinné. Meg-terhelvén azért a' Kalmár portékával a' Szamárt, magok előtt derék nyári hévséges időben egy nagy sík mezőben mind a' ketten a' Kalmár és a' Szamárnak Gazdája kisérik vala. Egykor azért meg-állapodván

mint-hogy a' napnak hévségét alig állhatják vala, a' Kalmár a' Szamárnak árnyékában le-feküvék, és ottan nyugoßik vala: Ezt meg-irigyelvén a' Paraßt-ember, kezdé a' helyéből fel-költeni a' Kalmárt, és ßorgatni, hogy mennének hamar a' meg-ßegödött helyre, a'vagy pedig fizetne-meg különöſön a' Szamárnak árnyékáért-is: De a' Kalmár fizetni nem akara azt erösítvén, hogy mikor ő egyßer a' Szamárt meg-alkutta a' terhhordásra, azzal ő élhetne mindenképen, es a'nak mindennémü haßna a' fel-tett helyig övé lenne. A' Paraßt-ember pedig azt erösíti vala, hogy ő tsak a' Szamárt adta néki a' haßon-vételre, és nem az árnyékát. És ezen vetekedvén egymáſſal, meg-nem-békélhetének, hanem a' Birák eleibe törvényre mentenek, a' Prókátoroknak a' Causát által adták, és ma-is tzivodnak a' Szamár' árnyéka felett.

Magy-

Magy. Sokſor ſok babot nem érö dolog felett veſzekednek a' Prókurátorok.

CCXCIX. *MESE.*

A' Szil fáról, és Rakotya-veſzſzöről.

A' Folyó-víznek partján termett Szil-fa az ő ſomſzédját a' Rakottya-veſzſzőt tsúfolja vala mint gyenge, és erötelen jószágot, a' melly a' víznek akármelly gyenge zúdulására hajolna, és ingadozna, holott ő ſok eſztendőktől fogva meg-mozdúlhatatlanúl a' víznek leg-nagyobb árjának-is még eddig meg-állott: Történt azután hogy olly igén meg-áradott az a' viz, a' minémüképen ſok eſztendőkkel az előtt ugy nem áradott vólt-meg, és e'nek ſebes vízétől a' Szil-fa gyökeréből ki-törettetvén a' víztől vitetik vala, 'a kit karzagva meg-szólíta a' Rakottya-veſzſző. Hová mégy? mire hagyſz-el jó ſomſzédom engemet? Hol vagyon moſt-a' te erőd?

Magy. Böltsebbek azok, a' kik engednek a' hatalmaſoknak: mint a'kik azoknak ellenek állván nagy hatalommal gyalázatoſon meg-győzettetnek.

CCC. *MESE.*

A' Hajósról, és Kereskedőről.

A' Tengeren való hajókázásban ſzép és tsendes idő lévén a' Kereskedő kérdé a' Hajos-

tól, hogy az ő Atyja minémű halállal, és hol hólt vólna-meg? A'kinek felele a' Hajós, hogy az ő Atyja még tsak a'ban az eſtendőben, a'nagy Atyja pedig az elött tiz eſtendővel a' vízben belé hóltanak. Ismét kérdi a' Kereskedő: Hát mit hallottál a' Szűle-apádnak haláláról. E're iſmét monda, hogy a' mint értettem, még az-is, és a'nak ismét az Atyja-is a' vízben fulladtanak-meg. E're monda viſzont a' Kereskedő: Hát már te nem félé-é a' víztől, hogy a'ban halé-meg? Nem félek, ugy mond, a' Hajós; de én is azt kérdem tőled, hát a' te Atyad mi módon hólt-meg? A' Kereskedő monda; A' maga ágyában hólt-meg, Hát a' nagy Apád hogy hólt-meg? Kérdi a' Hajós. Iſmét mondja a' Kereskedő: Az-is az ágyban. Sőt még a' Szűle-atyam, és a'nak-is Atyja mind

az

az ágyban hóltanak-meg. Ezekre monda a' Hajos a' Kereskedőnek: Hát már te nem félé-é a' te ágyadtól, hogy a'ban meg-halé.

Magy. A'kármelly állapotban haljon-meg az ember semmi az; hanem hogy hivatalja szerént dicseretesen haljon-meg, a' szükségesebb dolog.

VÉGE.

INDEX
MORALITATUM:
az az
A' jó erköltsre, és e' világi életünknek jó móddal való folytatására nézö dolgoknak
LAISTROMOK.

	A	*Levél*
Az *adakozó* embernek többet ád az Isten, hogy többnek leheſſen ſegítséggel.	-	239
Kinek mije vagyon, azt *adhat* másnak.		171
A nagy elméjü emberek az *alatsonokkal* nem ſokat gondolnak.	- -	177
Az *alatson* embert-is meg-nem kell-vetni, vagy boſſantani, mert az-is boſſút állhat.	- - -	86, 19
Az *alázatoſok* bátorságban élnek: A'fel-fuvalkodtak veſzedelembe eſnek.	-	94
Állhatatlan elméjü emberekre ne bizd a' magad dolgodat.	- -	226
Állhatatlan fundamentumra ne épits.	-	226
Sokſor a' mi *ártalmas*, haſznosnak látſzik, és ellenben.	- -	35

Sok-

Soknak vagyon *ártani* kivánó ſzándékok; de erejek nintsen reája. - 231
Méltán büntetődnek, a'kik más ártatlanokat háborgatnak. - - 204
Az *ártatlan* emberek rettegnek az iſtentelenektől, ha tsak hallják-is hireket. 33
Ne higyj az *Aſſzonyoknak*. - 66
Nem az az igaz *Atya* és *Anya*, a'ki nemzi és ſzüli a' magzatot, hanem a'ki táplálja és tanitja. - - 126
Jobb az idegeneknek tsúfságokat, mint *Atyánkfiainak* iránt unk való keſerüségeket hallani, ſzenvedni. - 227
Az ok nélkül adott *ajándék* a' bolondoknak kedves; de a' tanúlt embereket nem tsalhatja-meg. - - 117
Kinek-kinek különös *ajándéka* vagyon Iſtentől. - - - 108

B

Ne higyj a'nak, a'kit felette meg-bántottál. 214
Nagyobb *bánat*, ha barátodtól ſzenvedſz, mint ellenségedtől. - - 85
Nem mind jó *barátod* az, a'ki ſzépen ſzól, és jóra igéri magát. - 107
Ritka a' jó *barát*. - - 122
Ollyanokkal kell *barátkozni*, a' kik nékünk ſegitséggel lehetnek. - 179
A' vakmerő *bátorság* ſokat veſztett-el. 166
A'ki ereje felett való dologhoz fogni *bátor-*

kodik, magát veſzedelembe ejti. 18
Jobb a' *békeſség*, mint a' viaskodás, mellynek ſzomorú ki-menetele vagyon. 179
Kit-kit ki légyen, a' maga *beſzéde* el-árúlja. 45
A' jó hirt vagy *betsületedet* ugy őrizzed, hogy ha egyſzer el-veſzted, nehezen vagy ſoha nem találod-meg. - - 152
Nints mindenkor az ember ollyan *betsületben* máſok előtt, a' mint maga gondolja. - - - 159
A' ki *betsületben* kiván máſoknál lenni, tanulja az a' tudományokat, ſzükségés. 235
Vagynak olly *birák*, a'kik máſoknak törvényt téſznek; de magok nem állják-meg. 185
Sokak *bóldogtalanok*, a'kiket e' világ bóldogoknak itél, és ellenben. - - 24
Ha *bóldogságod* van, felettébb ne örülj, ſe ha ſzomorúságod, felettébb ne bánkodjál. 138
Sokaknak az ők *bóldogságok* oka a' magok' veſzedelmeknek. - - 209
A' *bolondok* ſzerentséjekben nagyot állítnak magok felől, nyomorúságokban iſmérik hibájokat. - - - 66
A' nagyra ment ember a' *boſſzantó* ſzót nem méltó, hogy fel-végye. - 16
Az okos ember az idegenektől ſzármazott *boſſzúságot* el-ſzenvedi, a'kiket lát magok közzött-is verſengeni. - 72
A'ki *boſſzút* áll máſon, magának-is árt, mellyet békével türjön. - 129

Sokſzor türi az ember a' *boſſzúságot* azért, hogy a' *boſſzút-tévö* az alatson és méltatlan emberhez nem fér a' nagy Urak félelmek miatt. - - 164
A' hatalmaſok néha az erötlenebbeknek *boſſzútételeket* el ſzenvedik, hogy el-vetheſsék a' veſzedelmet. - 194
Késö a' nagy *boſſzú-tétel* után a' meg-*bánás*. 220
A' ki felette *böltselkedik* bolond az. - 15

D

Senki a' más munkájával mint magájéval ne *ditsekedjek*. - - 124
Szépséggel *ditsekedö* ember végre meg-gyaláztatik. - - - 198
Az embernek magától ſzármazott *ditsérete* gyalázatos, és méltó a' nevetségre. 77
Nem kell olly *dolgot* mivelni, a' mi nem haſznál. - - - 128
Vagynak emberek, a' kik nagy *dolgokat* feſzegetnek, holott az alább való ſzükséséges *dolgokat* nem értik. - 168
Sokan találtatnak, a' kik a' jó *dolgot* fel-találják; de keveſen, a'kik azt véghez vigyék. - - - 207

E

Az *egyenetlenség* ſok jótól foſztja-meg az embert. - - - 25
A' Hatalmaſoknak *egyenetlenségek* a' ſzegényeknek ſzerez veſzedelmet. - 118

Az

Az *egyeſség* erös; de a' meg-haſonlás meg-erötleníti az eröseket. - 105
Együgyüre ne bízd dolgodat, ha kárt nem akarſz vallani. - - 201
Életedet tartsd-meg, nem gondolván károddal. 34
Elégedjél-meg magad ſorioddal. - 94
Bátorságoſabb életnek módja, ha ki a' maga kitsinyével meg-*elégſik*, mint ſem ha a' máſok kövér vagyonját vadáſzſza. 206
A' ki *Ellenségét* kerüli, ellenségnél gonozabbra találhat. - - - 10
Mikor a' nagy *ellenségtöl* örizkedel, a' kitsid-is el-puſztithat. - - 33
Kéſz az *ellenséges* ſzivü ember a' veſzedelemre menni, tsak az ö *ellenségit* el-veſztheſſe. 41
Az *ellenségnek* jelen-léte ſemkinek ſem kedves. - - - 45
Semki az *ellenségét*, ha kitsinynek látſzik-is, meg-ne-útálja. - - 93
Könnyü el-veſzni a'nak, a'ki az ö *ellenségének* ſegítséget ád. - - 146
Haſznos az *engedelmeſség*. - - 20
Az *engedetlenségnek* nagy kára vagyon. 21
A' nagyobb *engedjen* a' kiſsebbnek. - 21
Az *elmének* jóvai felyül múlják a teſtnek jóvait. - - - 68
Jobb az *értelem* a' ſzépségnél. - 58
*Erö*d felett való dolgoknak hagyj békét. 204
Éſzſzel többet, mint etövel. - - 234

A' *fé-*

A' *félelmeſeket* nem lehet bátorítani. - 47
Inkább *félnek* az emberek a'tól, a'ki megveti elsőben ijedteket. - 87
Inkább *f lhetni* a' halgató emberektől, mint a' szólóktól, és haragoſoktól. - 205, 228
A' tunya, és *félénk* emberek az ellenségnek nem csak látásától, hanem hirétől - is rettegnek, azért-is ſemmit nem nyernek. - - - 212
Semki a' maga alatson *formáján* ne busúljon, mert a' szépeket éri ſok vetzedelem. 115
A' *fösvénytöl* meg-vonja az Iſten áldását. 239
Nints nyomorúltabb ember a' *fösvénynél*. 238
Ollyan némellyekben a' *fösvénység*, hogy a' más' nyomorúságából-is kereskedésre való alkalmatoſságot tsinálnak. - 41
A' *fösvény* emberek még az Iſtent - is, úgy az Iſten' Követeit, Papjait-is meg tsalják. - - - 101
A' *fösvény* ember nyughatatlanúl él, - 141
A' melly *fösvény* ember ſokat kiván, a' mije van, azt-is el-veſzti. - 155
A' *fösvények* ragadozók, egymáſt a' hamis kereſetért helytelenül vádolják. - 184
Fösvény embernél ſemmi jóſágodat gondviſelés végett le-ne-tedd. - 186
A' *fösvények* e' világi jókkal magok ſem élnek, máſokat-is élni vélek nem engedik. - - - 231

Könnyü a' *fösvény* embert a' pénznek reménységével meg-tsalni. - 233

GGY

A' *gazdagok* sok vezedelem alá vettetnek. 5
Vár-fálásnak idején tereh a' *gazdagság*. 12
A' *gazdagság* sok rozzra viti az embert - 42
Haszontalan a' *gazdagság*, ha nem tud ember véle élni. - - 152
Jobb alatson eledelekkel élni nagy tsendességgel: mint gazdag eledelekkel nagy konyhán hizlalódni nagy háborúsággal. 213
A' felette *gazdagodást* akaró kívánság sokszor vezedelembe hajthatja az embert. 218
A' *gazdag* az ő vagyonjáért mindenektől tiszteltetik. - - 243
A' mit szabad a' *gazdának* a' magájából tselekedni, nem szabad másnak. - - 45
A' melly munka nem a' *gazdának* akaratja szerént esik, nem kedves. - 218
Nem kell várni, hogy a' hol a' *Gazda afszony gondatlan*, a' ház' népé gondos légyen. - - - 222
A'dig tselekszi a' *gonosz* a' rosszat, mig végre meg-akad, és jútalmát vészi gonoszságának - - - 2
Némelly embernek ollyan *gonosz* élete vagyon, mintha lelke semmi nem vólna. 17
A' *Gonoszoktól* semmi ót nem, hanem gonosz dolgokat lehet várni. - 47

Az

Az okos ember által érti a' *gonoßok*' mesterségeket. - - - 56
A' *Gonoßt-tévö* akár kitsiny akár nagy kárt tegyen, méltó a' büntetésre. - 78
A' meg-átalkodott *gonoß* ember halálával sem hagyja-el meg-szokott gonoßságát. 148
A' *gonoß* természetü ember a' házi jó-akaróitól-is békével nem fér-el - 210
Sokßor egy embernek *gonoßsága* nagy kárt szokott másoknak is tenni. - 230
Sokßor a' mi *gyönyörködtet*, szomorúságunkra van. - - - 36

H

Háládatoßságnak régúlája. - 44
Nagy vétek a' *háládatlanság*. - 67
Méltó a' *háládatlan*, hogy a' jó tétemény-től meg-foßtaßék. - - 83
A'ki az ő jól tévőjéhez *háládatlan*, ha ismét nyomorúságba esik, segítséget nem talál. 176
A' *Halál* köz mindennel - 232
Semki ellensége *halálát* ne örülje, a'kinek magának-is tsak hamar meg-kell-*halni*. 244
Akármelly állapotban *haljon*-meg az Ember, semmi az; hanem hogy hivatalja szerént ditsérete-sen *haljon*-meg, a' szükségeßebb dolog. - - - 240
Bőltsebbek azok, a'kik engednek a' *hatalmaßoknak*, mint a'kik azoknak ellenek állanak, és gyalázatoßon meg-győzettetnek. 247

Vagynak emberek, a'kik, a' *batalmaſok* ellen patvarkodnak, és ha elejekbe kerülnek, ſzólni nem mérnek. - 177
A' *Hatalmaſokat* meg-ne-bántsd, ha károdat akarod kerülni. - - 178
Okos ember dolga a' *hatalmas* embereknek haragjokat tiſzteſséges mentségekkel meg-engeſztelni. - - 221
A'ki néked ſokſzor láttatik *haſználni*, maga haſznát keresi. - - - 4
A' jelen való kis *haſznot* ne hagyd-el a'nagy következő bizonytalan nyereségért. 31
Vagynak emberek, a'kik ha láttatnak-is néked *haſználni*; de nem éretted, hanem a' magok haſznokért tselekeſznek valamit. - - - 4, 116
Az emberek mindenkor nem azt, a' mi igaz, hanem azt, a' mi *haſznos*, követik. 169
A'ki mást *háborgat*, magának ſzerez veſzedelmet. - - - 204
Ha *házaſodol*, kereſs haſonlót magadhoz. 201
Nem kell ſemkinek *házájához* ugy ragaſzkodni, hogy a'nál jobb helyet ne tartson. 202
A' *Hazugnak*, mikor igazat mond-is, nem lehet hinni. - - - 68, 192
Az Iſten meg-vonja az áldáſt a' *hazugoktól*, tökélletlenektől. - - - 71
A' *hazug*-embert maga a' dolog-is meg-tzáfolja. - - - 103
A' *hazugok* a' büntetéſt el-nem-kerülik. 112

Ne

Ne *hazudj*; mert meg esik, hogy könnyen utól érnek. - - - 150
Az Isten ellensége a' *hazug* embernek 155
Vagynak, a'kik azokkal jól tésznek, a' kiknek semmi haszokat nem vészik, *házi* tselédjekkel pedig ebül bánnak. 77
Keservesebb a' *ház' tseléditől*, mint idegentől szenvedni. - - - 236
A'kik *hebe-hurgya* indúlattal nyúlnak valamihez, magokat veszedelembe ejtik. - 60
A' *heny* élet veszedelmet szerez. - 26
Ne higyj mindennek. - - 4
Meg lásd, kinek higyj, sokan hasznot láttatnak jóvallani; de a' melly nem néked, hanem nékiek használ. - 55
A' *hizelkedö* embernek hinni nem kell. - 8
A'ki a' *hizelkedöknek* könnyen hiszen, könnyen meg-is tsalatik. - 40
Más' *hivataljába* ne ártsd magadat. - 27

I J

Nem minden minden időben *illik* 37, 210
Nem illik mást ollyan vétekről *inteni*, mellyben maga is az ember lélekzik. 28
Vagyon olly' *irigy*, a'ki azt-is sajnálja mástól, a' minek maga nem vészi hasznát. 32
A'kik másoknak jóvaikat *irigylik*, a' magokétól-is meg-fosztatnak. - 173
Az *irigy* sajnálja a' más' betsületét, és azzal emészti magát. - - 196
Az *Isten* meg-áldja az igazakat. - 71

Minden aprólék dologban nem kell az *Istennek* nevét emlegetni. - 78
A'ki az *Istent* segitségúl hivja nyomorúságiban, maga-is igyekezzek szabadulni. 187
Semmit, a' mi néked ártalmas, az *Istentöl* ne kérj. - - - 236
A'ki az *Istentelenekkel* együtt egy bünben találtatik, egyenlő büntetéssel-is büntettetik. - - - 3
Az *Istentelenektöl* a' jóért nem lehet szénánál egyebet várni. - - 39
Valakit nem a' beszédéből; hanem a' tselekedetéből kell meg-itélni. - 193
A' *Jámborok* könnyen meg-tsalatnak. 206
A' *Játék* vagy kevés mulatság hasznos az elmének. - - - 124
Szükség kinek kinek meg-esmérni az ő *jóltévöjét*. - - - 8
A' *Jótételt* meg-kell-köszönni. - 8

K

A' *Kár-vallás* sokszor tanitja az embert. 29, 69
Jobb kitsiny *Kárt* vallani, mint sokat. 34
Azok-is vallanak *kárt*, a' kik másnak *kárt* tésznek. - - - 76
Jobb kitsiny *kárt* szenvedni; mint nagy hasznot el-veszteni. - - 203
Az okos a' más' *kárán* tanulni szokott. 195
A'ki a' maga *kedveseit* el-veszteni kivánja, méltó, hogy esések veszedelembe. - 98

Vagy-

Vagynak ſokan, a'kik bolondságokkal kereskednek a' tudatlanok előtt, - 109
Távozni kell azoktól, a' kik az ők tseléd-jeikkel-is *kegyetlenül* bánnak. - 2
Kevély ne légy. - - - 14
A' *Kevély* ember azt-is maga ditséretére fordítja, a'mi gyalázatjára vagyon. - 34
A' *Kevély* emberek ſokſzor kitsiny dologban meg-ítéltetnek. - - - 91
A'ki betsületet másnak tenni nem akar, az ő *kevélységéről* végre meg lakol. 127
A'ki *kevély* vagy ſokat állít maga felől, ſzégyenben marad. - - 159
Jobb a' *kegyelmeſség* a' boſzúságnál. 167
Nem ſzegény és alatson embernek való a' nagy *kints*. - - 117
Ne mutogasd *kintsedet*, és ſemmi jóvadat másnak, hogy más tőled el-ne-kivánja. 237
Jobb kevés jó mellett békével maradni, mint ſok *kints* mellett ſok boſzúságot ſzenvedni. - - - 240
A' *Király* nagy gonddal él, azért bóldogtalan. - - - 24
A' *Királyban* nem ſzépség, hanem téſti erő és böltseſség kivántatik. - 71
Mérsékelni kell a' *kivánságot*. - 11
A'ki többet kiván, mint illik, ſemmit ſem *kap*. - - - - 11
A'ki a' maga *kivánságit* zabolázza, bölts az. 15

Sokszor a' melly rosszat másoknak *kívánunk*, magunkra szálli vissza. - 13
Meg lásd, kinek adj *költsön*. - 111
Náladnal nagyobbal ne *közösködjél*. 181

L

Nints öröm a'kor, mikor a' *lopók* házasodnak. 108
Sokszor az a' *lopó*, a'ki a' lopást meg-jelenti. 160

M

Mindennek a' maga *magzatja* tetszik. - 51
Az engedetlen *magzatok* veszedelembe ejtik magokat. - - - 215
Az öröksegnek és egyéb jónak a' *maradékokra* való szállások nem engedi azoknak, hogy szüleiknek halálokat siratsák. 241
Semki a' *más*' dolgában nem igen foglalatos. 9
Máshoz ne bizzal, ha mit véghez akarsz vinni. 9
A'ki a' *más*' jóvát birja, ha a'tól meg-fosztatik, meg-esmértetik, ki légyen. - - 50
A'ki *más* ellen vermet ás, maga esik belé. - - 219, 162, 58
Az ember a' *máſok*' hibáit jól látja, a' *magáját* nem ésméri. - - 135
A' *Mester* emberek hazugok. - - 64
A' két *mesterséget* tanuló ember hogy jár. 197
A' *múnkás* élet bóldogit. - - 26
Imádkozzál, és *múnkálkodjál*. - 84
Semki hazon nélkül örömest nem *munkálkodik*. - - - 228

N NY

Sokan a'kik *nagyot* igérnek magok felöl, keve-

kevesét sem tudnak tselekedni. - 63
Sokszor a' *nagyra* vágyódó embert visszaesik a ba az állapotba, a' honnan el-indúlt. 98
Sokszor a' *nagy* dolgok kitsin hibaért el-múlnak. - - - 172
Sokszor a' külső *népnek* ellenkezése a' *népnek* bolsó háboruságát meg-tsendesíti. 225
Két *nyelvü* emberek. - 195, 54
A' *nyelves* emberekben semmi nintsen egyéb szó-szátyárságnál. - - 62
Ne higyj a' két *nyelvü* embernek. - 120
Ne köss-ki a' *nyelves* emberrel, a'ki jobban, mint te, rágalmazhat tégedet. 134
Olly' *nyereségen* ne kapdoss, mellyet reménylení erlően nem lehet. - 25
Jobb a' bizonyos és jelen-való a' jövendő, és bizonytalan *nyereségnél*. - 73
Sokszor a' szerentse mutat olly *nyereséget*, mellyet nagy munka, mesterség el-nem-érhetett vólna. - - 74
Sokan a' kissebb *nyereségért* a' nagyobb kárt el-hagyják, és azután azt-is el-veszti. 180
A' *nyomorúltnak* nem kell nevelni nyomoruságát. - - - 56
Sokan kissebb *nyomorúságból* ki-szabadúlván nagyobba ejtik magokat. - 60
Tsendesebben viselik az emberek *nyomoruságokat*, ha látják az ők *nyomorgatójokat* hasonló nyomorúságba esni. - 95

A' *nyomorúlt* embernek ſegítséggel kell lenni. - - - 96
Nints keſerveſebb boſſúság, mint á' mellyet *nyomorúlt* állapotjában ſenved valaki. - - - 96
Más' *nyomorúságát* ne örűld, a' mellybe magad-is belé eshetel. - - 216
Minden ott *nyúgſik* inkább, a' hol természetéhez illendő ſállaſa vagyon. 114

O Ö

Az *okoſok* még azt-is, a' mi gyalázatjokra mondatik, ditséretekre fordítják. - 93
Mikor az *Orſágnak* közönséges a' veſzedelme, a' nagy Méltóságok ſenvednek, 's puſztúlnak: a' ſzegények tsendeſségben maradnak. - - - 134
Sokſzor a' kik az *Oskolában* tanúltaknak tartatnak, a' külső állapotban ſemmire való emberek. - - - 37
Engedj máſt járni magadhoz haſonló *öltözetben*, ugy-is virtuſſal azt meg haladhatod. - - - 137
Az *Örökösök* a' meg-hólt atyafit nem erőſen ſiratják. - - 193

P

Nem az ifjakat kell *pirongatni*, ha tudatlanok, hanem az ők ſűléiket, a' kik nem tanították őket. - - 161
Sokſzor egy habot nem érő dolog felett veſzekednek a' *Prokuratorok*. - 247

A'

R

A' *ragadozók* nem érdemlik a' nyereséget, hanem az engedelmesek. - 119
A' *Ravasz* ember tanátsot ád; de nem szeretetből; hanem a' maga hasznáért. 154
Meg-tsalja a' *Reménység* az embert. - 143
Ne hagyd-el ember a' magad jóvadat nagyobb *reménységnek* okáért. - 165
Esztelen az, a' ki a' nagy dolgoknak *reménységek* alatt a' jelen való kitsiny jót meg-veti. - - - 223
A' *reménység* könnyen meg-tsal. - 245
A' *Rest* ember büntetésre méltó. - - 22
A' *részeges* vagy ezem ivom ember az ő torkossága miatt szokott el-veszni. - 174
A' melly dolgok előre *rettentnek*, idő telve meg-vettetnek. - - 27
A' *rossz*-ember, ha jót igér-is, rosszal fizet. 104

S Sz

Bolondsag azoktól *segitséget* kérni, a kik ártani szoktak inkább, mint használni. 102
Ne *siess*, ha meg-nem akarsz-tsalattatni. 11
A'ki *sokfelé* kap, el-veszti a' mit keres. 10
Szép dolog a' *szabadság*. - - 30
Valamit nem a' *szapar-ság*, hanem a' tökélletesség részen jóvá. - - 92
A' *szegénynek* mind egy, ha ura változik, akár e'nek, akár ama'nak szolgáljon. 110
A' *szegényeknek* mindenkor bátrabb és tsen-

de

desebb állapotjok mint a' gazdagoknak. 79
A' *szegény* állapot sokszor vídámit : a' gazdagság pedig szomorit. - - 103
A' *szegény* meg-vettetésben vagyon. - 243
Az okos békeségesen *szenved*. - - 64
Jobb az értelem a' *szépségnél*. - - 58
Szép emberek, kiknek értelmek nintsen. 106
Nem mind jó barátod az, a' ki *szépen szól*, és jóra igéri magat: Sokszor a' mézes beszédben méreg lekszik. - - 107
Az álnok ember *szép szin* alatt maga hasznát munkálódja. - - 107
A' búja *szeretetben* élő *személyek* szemtelenek. 50
A' mi elsőben irtóztatja az embert, azután a' *szokás* meg-könnyiti azt. - - 102
Nem jó a' rosz dolgot gyakorolni, mert végre a' *szokás* természetté válik - 61
Bóldogtalan *szolgák* azok, a'kik a' szolgálatban sok magzatokat nemzenek. - 163
A' vén *szolgának* betsülete meg avúl. 145
A' *szüléknek* halálokat az örökösök nem siratják. - - - - - - 241
A'kinek *szerentsétlen születése* vagyon, mig él-is, nyomorog, hólta után-is nints könnyebben dolga. - - - - 128

T-TS TZ

A' mit sokszor nagy sokaság fel-nem-*találhat*, egy ember fel-*találja* azt. - - 133
Másnak némelly tud *tanátsot* adni: maga pedig nem tud jó *tanátstsal* élni. - 16

A'

A' jó *tanátsot* meg-kell-fogadni. - 53
Az idején adott *tanáts* jó; de a' késő *tanáts* semmit nem haſznál. - - 59
A'ki a' maga dolgában nem *tanátsos*, másnak sem tud az jó tanátsot adni. - 188
Sokſzor jobb egy jó *tanáts* a' sok ravaſzságnál, és tökélletlen gondolatoknál. 101
A' nagy erő hanem árthat-is, de a' mellé ragaſztatott gonoſz *tanáts* meg-ront. 121
A'ki a' más' *tanátsát* meg-nem fogadja, veſzedelmet szerez magának: - - 158
Az egymáſsal viaskodó hatalmaſok közzé ha a' *tanítók* elegyednek, ezekbe akadnak amazok el-hagyván a' viaskodáſt. - 191
A' *tanúlt* és jó ember vénségében-is jó és *tanúlt*. - - - - - - 121
A'kármelly *társaságban-is* nem szerentsés, mikor nem a' fő, hanem a' *tagok* igazgatják azt. - - - 191
Minden ollyannak itéltetik, a' minémüvel *társalkodik*. - - 189
A'ki kitsiny *terhet* nem vállal, sokſzor nagyobbal *terheltetik* - - 21
A' bolondok sokſzor akarván valamelly *terhet* el kerülni, nagyobb tereh alá vetik magokat. - - - 227
Kár a' gonoſzszal jól *tenni*. - 136
Jobb azzal jól *tenni*, a'ki haſznál, mint a'ki sokat igér. - - 156

Sok-

Sokſor a' kivel az ember jól *téſzen*, a' téſzen neki kárt. - - - 136
Sokſor azok ártanak, a'kikkel jól *tettünk*. 82
Az idegennel ha jól *téſzen* is az ember, nem ſok hálát várhat ő tőle. - 188
A' mint az Iſten kinek kinek adta a' *terméſzetet*, ugy marad. - - 7
A' mit a' *terméſzet* hozott, azt változtatni nem lehet. - - - 37
Sokan az emberek ha ſzemélyeket állapotjokat változtatják-is; dé *terméſzeteket* meg-tartják. - - 43
Embernek idejéhez képeſt való *terméſzete*. 171
A' *terméſzetét* valakinek a' méltóság nem változtatja. - - 146
A' paraſzt, káromkodó, kegyetlen, és roſz emberek, ha nagy méltóságos állapotra mennek-is, *terméſzeteket* nem változtatják. 170
Ném a' *teſtnek* nagyságából, honem a' tselekedetnek méltóságából kell az embereket meg itélni. - - 231
Hogy az ember a' veſzedelmet el-kerülje, lehet az embernek néha magát vétek nélkül tettetni. - - 100
Menyivel kegyelmeſebb és jól *tévőbb* az ember, a'nyival nehezebben ſzenvedi a' boſzúságot. - - - 230
A' kegyetlen *tiſztek* a' köz társaságot el-veſztik. - - - 28

A'

A' külső öltözet és *titulus* nem változtatja semkinek természetét. - 81
A' *tiſztátalan* Aſszonyok nem az ők szeretőjöket; hanem azoknak vagyonjokat szeretik. - - - 157
Sokaknak *torkok* oka a' veszedelmeknek. 63
A' *tökélletlen* embernek tanátsát ne fogadd, merr tsak a' maga haſznát nézi. 130
Sokszor *történetnek* tulajdonittatik, a' mi a' magunk hibánkkal esik. - 76
A' mit valaki nem *tud*, a'ra semkit nem *tanithat*. - - - 80
Sokszor sok helyeken a' *tudatlanok* uralkodnak. - - - 214
Vagynak emberek, a'kik, ha mit véghez vinni nem *tudnak*, azzal mentik magokat, hogy nem-is akarták. - - 217
A' *tudatlan* népet könnyű meg-tsalni. 109
Naladnál *tudóſabbat* ne tanits. . 144
A' *tsalárdoknak* nem lehet hinni. . 244
A'ki máſt meg-akar-*tsalni*, magának szerez veszedelmet. . . 166
Az embereket lehet meg-*tsalni*. . 6
Az Iſtent meg-*tsalni* nem lehet- - 48
Minden *tsetépatétól* nem kell meg-ijedni. 62
Az ember tselekedetének *tzélját* kéll tekinteni. . . . 65
Vagynak emberek, a'kik másokat *tzirmolnak*, és a' magok vétkeket tudni nem akarják. 96

U

Uraságra ne vágyjál melly sok gonddal van meg-terheltetve. . . . 23
A' szegény a' maga *Úrával* ne oktozzék. 242
Uroknak változásától a' szolgák nem félhetnek, csak gonoszabbra ne találjanak. . 13
Semki máſt meg-ne-*útáljon*. . 108
Az *újj* dolgok sokszor nem jobbak a' régieknél. 22
A' régiség nem mindenkor jobb az *újj* jóvallásnál. . . 158

V

Nem azokat kell sokszor *vádolni*, a'kik ártanak, hanem azokat, a' kik ezeknek paran solnak. . . . 190
Vagynak ollyan *vakmerö* emberek, kiket semmi uron-modon meg-szelidíteni nem lehet. 83
A'ki az emberi sorsnak *változandóságáról* megemlékezik, a' nyomorúságot könnyebben szenvedi. . . . 75
Minden dolognak a' *végét* kell elöre nézni. 80
A'ki el-kerüli a' *veszedelmet* egyszer, ha bölts másszor távoztatja azt. . 31
Sokszor az ember kisebb kárt 's *veszedelmet* kerülvén nagyobba esik. . 43
A' *veszedelem* ellen készének kell lenni ez embernek. 91
A' nagy *veszedelemből* szabadúlt ember még a' kitsiny bajtól-is meg-ijed. . 211

Lelt.
562 - 1956

758523

758523

758523

75823